

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

**13 NUMARALI VE 1727-1730 TARİHLİ MÜHİMME ZEYLİ
DEFTERİ**

(Değerlendirme- Transkripsiyon- Dizin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Orhan KILIÇ

HAZIRLAYAN

Zeynep KURT

ELAZIĞ- 2005

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

13 NUMARALI VE 1727-1730 TARİHLİ MÜHİMME ZEYLİ DEFTERİ

(Değerlendirme- Transkripsiyon- Dizin)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bu tez .../.../2005 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği/ oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Danışman
Prof. Dr. Orhan KILIÇ

Üye

Üye

Yukarıdaki Jüri Üyelerinin İmzaları Tasdik Olunur.

Doç. Dr. Ahmet AKSİN

Müdür

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

13 NUMARALI VE 1727-1730 TARİHLİ MÜHİMME ZEYLİ DEFTERİ

(Değerlendirme-Transkripsiyon-Dizin)

ZEYNEP KURT

Fırat Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tarih Anabilim Dalı

İncelediğimiz 13 Numaralı Mühimme Zeyli Defteri; çoğunlukla Revan, Gence, Şirvan, Tebriz, Tiflis, Erzurum eyaletlerindeki idarecilerle yapılan doğrudan ya da dolaylı yazışmaları içermektedir.

Deftere kaydedilen hükümlerde; vergilendirilmesi istenen toprakların yazılması ve merkeze bildirilmesi, isyanların bastırılması, sınır boylarında bulunan kalelerin muhafazası, sınır hududunun belirlenmesine dair hükümler önemli yer tutmaktadır.

Defterin son kısımları Şiilerin saldırılarına karşı olarak başlatılan Doğu Seferi ile ilgili hükümleri içermektedir.

ABSTRACT

High Licence Tesis

13 th. NUMBER AND THE DATE FROM 1717 to 1730 MÜHİMME ZEYLİ NOTEBOOK

(Evaluation- Transcription- Index)

ZEYNEP KURT

The University Of Fırat
Social Science Institute
History Main Science Department

That we examined the 13 th. Number Mühimme Zeyli Notebook includes the documents that were written by the directors of Erzurum, Tiflis, Tebriz, Şirvan, Gence, Revan.

Assumptiens that were written in to the notebook includes the acts as the lands which had to be taxed wanted to be written and informed to the government, put down rebellions, defence of the castled along the borders, determination of the lines of borders were taken important place in this notebook.

The last part of the notebook includes the assumptions of East War against to Shi'i attacks.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
İÇİNDEKİLER.....	III
ÖNSÖZ.....	IV
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

I- 13 NUMARALI MÜHİMME ZEYLİ DEFTERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	5
II- 13 NUMARALI MÜHİMME ZEYLİ DEFTERİNDEKİ HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ..	14

İKİNCİ BÖLÜM

13 NUMARALI MÜHİMME ZEYLİ DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU.....	76
BİBLİYOGRAFYA.....	265
DİZİN.....	266
ÖZGEÇMİŞ.....	275

ÖNSÖZ

Geçmiş ile gelecek arasında bir köprü görevi gören ve devletlerin hafızası olarak telakki edebileceğimiz arşivler, Türk tarihi için olduğu kadar Dünya tarihi için de önemli bir yere sahip olmuşlardır.

Devletlerin, milletlerarası siyasi platformlarda ve ülke içinde karşılaştığı iç ve dış meselelerin ancak eldeki arşiv malzemesinin değerlendirilmesiyle çözülebileceği; bu sebeple bütün siyasi, ekonomik, idari, kültürel ve diğer milli meselelerle ilgili alınacak her türlü kararda arşivlerin yararlanılacak en güvenilir ve objektif kaynak olduğu, bugün devletler hukukunun da kabul ettiği bir gerçektir.

Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı'nda yer alan defter serilerinden en önemli olanlarından birisi mühimme defterleridir. Mühimme defterlerinin tasnifi yapıldıktan sonra bulunan diğer mühimme defterleri ayrı bir tasnife tabi tutulmuş ve Mühimme Zeyli Tasnifi altında toplanmışlardır. Mühimme Zeyli Tasnifi'nde 17 defter kayıtlıdır. Biz bunlardan 13 numaralı Mühimme Zeyli Defterini transkribe edip hüküm özetlerini çıkararak bu konuda bir katkıda bulunmayı arzuladık.

Yapılan tüm çalışmalarda olduğu gibi bu çalışmada da mutlaka bazı hata ve eksiklikler bulunmaktadır. Bu eksik ve hatalarım için özür dilerim. Çalışmalarım esnasında karşılaştığım güçlükleri giderme hususunda benden yardımlarını esirgemeyen çok değerli hocam Prof. Dr. Orhan KILIÇ'a teşekkürü bir borç bilirim.

Zeynep KURT

Elazığ- 2005

GİRİŞ

Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin önemli kayıtlarından olan mühimme defterleri, Divan-ı Hümayun'da tutulan kaynakların en belli başlı olanıdır. Ne zamandan beri tutulmakta olduğu bilinmeyen bu defterlere adından da anlaşılacağı gibi, Divan-ı Hümayun toplantılarında görüşülen, devletin iç ve dış meselelerine ait siyasi, askeri, sosyal, önemli kararlar kaydedilmektedir.

Osmanlı Arşivi'nde 961-1323/1553-1905 tarihleri arasında tutulmuş 266 tane mühimme defteri mevcuttur². Bilinen en eski tarihli mühimme defteri ise Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'nde E.12321 numarada kayıtlı ve 951/1544 tarihli deftedir.

Mühimme defterleri Divan-ı Hümayun'da tutulan tek defter değildir. Bunun dışında Tahvîl, Ruus, Nâme vs. konularına göre başka defterler de tutulmuştur¹.

Mühimme defterlerinde Divan-ı Hümayun'da görüşülen ve karara bağlanan her konuya ait hükme rastlanmaktadır. Ancak bu hükümler defterin adından da anlaşılacağı “ ehemm-i umur” dan konulardır. Fakat buradaki ehemiyetin takdiri Divana aittir.

Öte yandan mühimme defterine, hükümlerin sadr olduğu Divan'lara mühimme, rikab mühimmesi, ordu mühimmesi, kaymakamlık mühimmesi gibi adlar verilmektedir. Mühimme defterleri, padişahın İstanbul veya Edirne'de bulunuşu sırasında sadrazam başkanlığında toplanan Divan'dan çıkan mühim emirlerin kayd olunduğu defterlerdir. Rikab mühimmesi, sadrazamın seferde olduğu zaman yerine kalan ve Rikab Kaymakamı denilen bir vezirin riyasetinde toplanan Divan'dan çıkan kararları ihtiva etmektedir. Ordu mühimmesinde, serdar-ı ekrem olan sadrazamın ordunun başında seferde iken topladığı Divan'da alınan kararlar yer almaktadır. Kaymakamlık mühimmesinde ise padişah ve sadrazamın birlikte seferde olduğu veya İstanbul dışında bulunduğu sırada başkentte bırakılan kaymakam riyasetinde toplanan Divan'da alınan kararların kayd olunduğu defterlere denilmektedir².

Defterlerdeki kayıtlar, asıl fermanların suretleri hüviyetindedir. Sadrazamın başkanlığında; Kubbe Vezirleri, Anadolu ve Rumeli Kazaskeri, defterdar ve nişancının

¹ Ayşegül HÜSEYİNKLİOĞLU, *74 Numaralı Mühimme Defteri Kataloğu*, (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Semineri), Elazığ, 1999, s.1.

² F. Ahmet ÇİÇEK, *Mühimme Defteri Terminolojisi*, (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Semineri), Elazığ, 1998, s.III.

katıldığı Divan toplantılarında alınan kararlar, padişah tasdikinden geçtikten sonra kronolojik sıra içinde defterlere kaydedilmiştir.

Mühimme defterlerinin tertibinde şekil ve muhteva yönünden bir tekâmül göze çarpmaktadır. Klasik döneme ait (1553-1642) ilk defterler başlık taşımazlar. Yazıları daha karmaşıktır. İlk sayfalarda başlık yerine sadece kayıt tarihini belirten Arapça toplantı günü ve onun hemen altında ay ve yıl yazılıdır.

Mühimme defterlerindeki hüküm tarihlerinin yazılışı ilk dönemlerde yukarıda bahsedildiği üzere “ başlık tarih” atmak suretiyle olmuştur. Daha sonraları bu usulden vazgeçilerek, günler, evâil, evâsıt, ve evâhir tabirleriyle onarlı dilimler halinde ifade olunmaya başlanılmıştır³.

XVII. yüzyılın ortalarından itibaren mühimme defterlerinde yer alan bazı konular ayrılarak başka defterlere kayd edilmeye başlanmıştır. Bu da şüphesiz mühimme defterlerinin muhteva bakımından fakirleşmesine yol açmıştır⁴.

1648 yılından itibaren şikayet ile ilgili hükümler için şikayet defterleri adı altında ayrı defterler düzenlenmiştir. Bu meyanda 1699 yılında nâme-i hümayun 1707’de Mısır’a gönderilen fermânlar, 1747’de kalebend hükümleri, 1787’de gizli emirler, 1863’te mülkî tevcihat 1869’da makine fabrika imtiyazı ve kilise kayıtları mühimme defterlerinden ayrılarak başka defterlere kayd olunmaya başlanmıştır.

XVIII. yüzyılda devlet işlerinin Divân-ı Hümayundan Paşa Kapısına kaydığı, Bâb-ı Alî’nin, yönetimde ağırlığının hissedilmeye başladığı dönemlerde, yavaş yavaş padişah fermanlarının yerini sadrazam buyruvduları almaya başlamış ve buyruvduları için Ayniyat Defteri adı altında yeni bir defter serisi tutulmaya başlamıştır. Bununla birlikte mühimme kayıtlarını tutan Divan kalemleri az sayıdaki kâtip kadrosu ile sadâret teşkilatı içinde yer alarak, devletin yıkılışına kadar eski görevini sürdürmüştür.

Berât, nişan, ferman, nâme gibi Osmanlı diplomatik belgelerinde muayyen bir yazışma formülü tatbik edilmiştir.

Buna göre belgeleri on kısımda ele almak mümkündür:

1. Davet
2. Tuğra (Padişah’ın Nişanı)²

³ Neşat SÜT, *83 Numaralı Mühimme Defteri (M.1627- 1628/H. 1036- 1037)*, (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ, 2000, s.2.

⁴ F. Ahmet ÇİÇEK, *Mühimme Defteri Terminolojisi*, s.III.

3. Ünvan ve Elkab
4. Muhatabın Adı ve Elkabı
5. Dua
6. Nakil ve İblağ
7. Emir
8. Te'kid ve Tehdid
9. Tarih
10. Yer

Davet ve tuğra mühime defterlerinde yer almaz. Çünkü mühimme defterlerindeki hükümler daha önce de bahsedildiği gibi esas belgelerin sûretleri ve müsveddesi durumundadır. Ünvan ve elkaba gelince, padişah başka hükümdarlara bir mektup gönderdiği takdirde önce kendi ünvan ve elkablarına yer vermektedir. Bu da daha çok nâme-i hümayunlarda görülür. Fakat mühimme defterlerinde sûretleri kaydedilen nâme-i hümayunlarda padişahın ünvan ve elkabına yer verilmemiştir. Bundan sonraki formül ise muhatabın elkabıdır. Mühimme defterlerinde muhatabın elkabına nadiren yer verilmiş umumiyetle “ Rumeli beylerbeyine hüküm ki....” “ Halep beylerbeyisine hüküm ki....” veya “ Sabıkâ Şirvan hakimi Ebu Bekir Mirza’ya hüküm ki....” yada “ Demirkapu’da Vezir Osman Paşa’ya hüküm ki...” gibi hitap edilenin rütbe ve mevkisi veya ismi ile doğrudan konuya girilmektedir.

Elkabtan sonra dua ve hayır cümlecisi gelmektedir. Mesela vezirler için “ adâm-Allahu te^câlâ iclalehü” beylerbeyi için “ dâme ikbâlehü” , ... kadılar için “ zide-fazlühü”,... ağa, müteferrika çavuş vs. rütbedekiler için de “ zide mecdühü, dâme mecdühü zide kadruhu” gibi formüller kullanılmıştır.

Buraya kadar olan kısım belgenin giriş protokolüdür. Bundan sonra belgede asıl mevzuya girilmektedir. Bu kısmın birinci bölümü nakil ve iblağdır. Burada bir olay anlatılmakta hükmün yazılmasına sebep olan konu açıklanmakta ve akabinde “ buyurdum ki” denilerek emir kısmına geçilmektedir. Çok defa buyurdum ki den sonra bir iki kelimelik boşluk bırakılarak “ hükmi-i şerîfim ile varduk da ” yada “vusul buldukda” denilerek devam edilmektedir.

“ Buyurdum ki” formülü ile başlayan kısım emir kısmıdır. Burada ne yapılması ve nasıl hareket edilmesi gerektiği muhataba emr edilmektedir. Şâyet emr edilen husûslar yerine getirilmemişse konunun ehemmiyetine göre muhatab “ eşedd-i ikâb ile

mu'âteb'' olunacağı veya daha ağı bir ifadeyle “ asla özrünüz makbül olmaz” şeklinde tehdid edilmektedir. Son kısımda ise tarih ve hükmün yazıldığı yer belirtilmektedir⁵.³

Bizim incelemiş olduğumuz defter, 13 numaralı ve 1727-1730 tarihli Mühimme Zeyli Defteri'dir. Mühimme Zeyli Defterleri h. R.980-1135 / m. 1572-1780 tarihleri arasında hazırlanmış 17 adet defterden müteşekkildir. Bu seride 17. sırada zikredilen defter, Mühime-i Mektûmî kısmına ait olmasına rağmen, defterlerin tasnifi sırasında yanlışlıkla buraya dahil edilmiştir.

Mühimme Zeyli Defterleri, daha önce zikredilmiş olan ana mühimme defterleri serisinden yanlışlıkla diğer defterler gruplarına karışmış bulunan mühimme defterlerinden oluşmuştur. Karışan defterlerin zamanla tasnifler neticesi ortaya çıkmalarından sonra mühimme zeyli adı altında bir grup teşkil etmiştir⁶.

⁵ Neşat SÜT, *83 Numaralı Mühimme Defteri (M.1627- 1628/H. 1036- 1037)*, s.2, 3, 4.

⁶ *Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi*, (Hazırlayanlar: Yusuf İhsan GENÇ, Abdülmecid MUTAF, Mustafa KÜÇÜK, Sinan SATAR, İbrahim KARACA), Ankara, 1992, s.90, 91.

BİRİNCİ BÖLÜM

I- 13 NUMARALI MÜHİMME ZEYLİ DEFTERİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

13 Numaralı Mühimme Zeyli Defteri, H. Evâil-i Cemâziyel-ahir M. 1139 (M. Ocak sonları 1727) târihi ile Evâsıt-ı Rebiyül-ahir 1143 (M. Ekim sonları 1730) târihleri arasında verilmiş olan hükümleri içermektedir.

Bu yıllar, pâdişahlar silsilesi içerisinde 27 sene pâdişahlık yapmış bulunan III. Ahmed devrinin sonlarını gösterir.

Defterde 304 hükme yer verilmiştir. Bu hükümlerden 296'sı III. Ahmed devrine, geriye kalan sekizi ise ondan sonra tahta geçen Sultân I. Mahmud dönemine aittir.

Defter, dîvânî bir hatla kaleme alınmış olup, 75 sayfadır. İlk sayfa boştur. Yazılar pek okunaklı olmayan –belki de üzerinden uzunca bir zaman geçmesi sebebiyle mürekkepler silikleştigiinden– karışık bir görünüm arz etmektedir. Defterdeki yazılara bakılarak 6-7 kâtibin kaleminden çıktığı söylenebilir.

Mühimme defterlerinde önce tarih yazılır. Aynı gün içinde yazılan hükümler için ayrı ayrı tarih yazılmaz, hükümler sıralanır. Fakat bizim incelediğimiz 13 Numaralı Mühimme Zeyli Defteri'nde ise hükmün sonuna tarih yazılmıştır. Tarihlemelerde gün belirtilmeyip, sadece hicri olarak evâil, evâsıt, evâhir şeklinde ayın başları, ortaları ve sonları zikredilmektedir. Ay isimleri de kısaltmalar şeklinde yer almaktadır. Mesela; M: Muharrem'i, S: Safer'i, Ra: Rebû'l Evvel'i, R: Rebû'l- Âhir'i, B: Receb'i, Ş: Şaban'ı, N:Ramazan'ı, L:Şevval'i, Za: Zilkade'yi, Z: Zilhicce'yi göstermektedir.

Defterde verilen hicri tarihleri miladi tarihlere çevirirken; evâli ayın beşi, evâsıtı ayın on beşi , evâhiri ise yirmi beşi düşünüp öyle hesapladık.

Defterdeki ilk tarih birinci hükmün sonuna yazılan Evâil-i Cemâziye'l-Âhir 1139- Ocak sonları 1727'dir. Bu tarihte üç hüküm yazıldıktan sonra geriye dönülerek Cemâziye'l- Evvel 1139- Aralık sonları 1726 tarihinde bir hüküm yazılmıştır. Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139- Şubat başları 1727 tarihli sekiz hüküm kaydedilmiştir. Evâil-i Receb 1139- Mart ortaları 1727'de iki hüküm yazılmıştır. Evâil-i Şaban 1139- Mart sonları 1727 tarihli iki hüküm kaydedilmiştir. Bir ay aradan sonra evâsıt-ı Ramazan

1139- Mayıs başları 1727'de iki hükme yer verilmiştir. Evâil-i Şevval 1139- Mayıs sonları 1727 tarihinde altı hüküm yazılmıştır. Yine bir ay aradan sonra evâsıt-ı Zilkade 1139- Temmuz başları 1727 tarihinde üç hüküm yer almaktadır. Daha sonra evâil-i Zilhicce 1139- Temmuz sonları 1727'de iki hüküm; evâsıt-ı Zilhicce- Ağustos başlarında bir hüküm deftere kaydedilmiştir. Böylece 1139-1727 yılında bir tanesi 1726 yılında yazılmış olmakla beraber toplam 31 konu önemli addedilerek deftere yazılmıştır. Bu tarihlemelerden sonra 1140-1727/1728 yılına ait hükümlere geçilmiştir. Bu yıla ait ilk tarihleme olan evâsıt-ı Muharrem 1140- Eylül başları 1727'de bir hüküm kaydedilmiştir. Daha sonra evâhir-i Muharrem ayında bir hüküm yazıldıktan sonra geriye dönülerek evâsıt-ı Muharrem ayında iki hüküm; evâhir-i Muharrem ayında bir konu karara bağlanmıştır. Bir ay aradan sonra atılan Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727'de yirmi bir hüküm kaydedilmiştir. Daha sonra ki tarih olan evâhir-i Rebû'l Evvel 1140- Kasım başları 1727'de 5 hüküm karara bağlanmıştır. Daha sonra gelen 64., 65., 75., 81. ve 85. hükümler mükerrer hükümlerdir. Daha sonra atılan evâsıt-ı Rebû'l Âhir 1140- Kasım sonları 1727'de iki hüküm; evâhir-i Rebû'l Âhir 1140- Kasım sonları 1727'de iki hüküm; Evâhir-i Rebû'l Âhir- Aralık başlarında ise bir hüküm kaydedilmiştir. Evâil-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Aralık ortaları 1727 tarihinde bir hüküm; evâhir_i Cemâziye'l-Evvel 1140- Ocak başları 1728 yılında on bir hüküm karara bağlanmıştır. Evâhir_i Cemâziye'l-Âhir 1140- Ocak başları 1728'de iki hüküm; evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1140- Ocak sonlarında bir hüküm kaydedilmiştir. Daha sonra geriye dönülerek evâil-i Cemâziye'l-Âhir Ocak ortalarında iki hüküm; evâhir-i Cemâziye'l-Âhir – Şubat başlarında iki hüküm yazılmıştır. Defterde geriye dönük tarihlere sıkça rastlanılmaktadır. Daha sonra Recep ayında toplam 10 hüküm; Şaban ayında 2 hüküm kaydedilmiştir. Ramazan, Şevval ve Zilkade ayında hiç hüküm yoktur. Üç ay aradan sonra Zilhicce ayına ait toplam üç hüküm bulunmaktadır. 1140-1727/1728 yılına ait toplam doksan bir hüküm bulunmaktadır. Bu tarihlemelerden sonra 1141-1728/1729 yılına ait hükümlere geçilmiştir. Bu yıla ait ilk tarihleme evâhir-i Muharrem 1141- Ağustos sonları 1728'dir. Muharrem ayında iki hüküm, Safer ayında dört hüküm yazıldıktan sonra geriye dönülerek Muharrem ayında üç hüküm yazılmıştır. Tekrar Safer ayında on sekiz hüküm karara bağlanmıştır. Rebû'l-Evvel ayında bir hüküm yazıldıktan sonra geriye dönülerek Safer ayına ait yedi hüküm bulunmaktadır. Tekrar Rebû'l-Evvel ayında dokuz hüküm; Rebû'l-Âhir ayında altı hüküm ;

Cemâziye'l Evvel ayında iki hüküm kaydedilmiştir. Geriye dönülerek Rebû'l-Evvel ayında iki hüküm; Cemâziye'l- Âhir ayında altı hüküm; Receb ayında dokuz hüküm; Şaban ayında iki hüküm kaydedilmiştir. Zilkade ayına ait hüküm yoktur. Bir ay aradan sonra Zilhicce ayına ait toplam sekiz hüküm bulunmaktadır. 1141-1728/1729 yılına ait toplam doksan beş hüküm bulunmaktadır. Bu tarihllemelerden sonra 1142-1729/1730 yılına ait hükümlere geçilmiştir. Bu yıla ait ilk tarihleme olan evâil-i Muharrem 1142-Temmuz sonları 1729'da bir hüküm yazıldıktan sonra geriye dönülerek Zilhicce 1141 yılına ait bir hüküm bulunmaktadır. Daha sonra Zilkade 1142 yılına ait bir hükümden sonra tekrar geriye dönülerek Zilhicce 1141 yılına ait bir hükme yer verilmiştir. Safer ayına ait iki hüküm kaydedilmiştir. Dört ay aradan sonra Cemâziye'l Âhir ayında bir hüküm; Rebû'l- Evvel ayında üç hüküm yazıldıktan sonra Cemâziye'l- Âhir ayında bir hüküm deftere kaydedilmiştir. Daha sonra Receb ayında iki, Şaban ayında on bir ;Ramazan ayında dört; geriye dönülerek Şevval ayında iki; Ramazan, Şevval ve Zilkade ayında bir; Zilhicce ayında ise altı hüküm yazılmıştır. 1142-1729/1730 yılına ait toplam 37 hüküm bulunmaktadır. Daha sonra 1143-1730 yılına ait hükümlere geçilmiştir. Bu yıla ait ilk tarih evâhir-i Muharrem 1143- Ağustos başları 1730'dur. Muharrem ayında üç hüküm; Safer ayında iki hüküm yazıldıktan sonra geriye dönülerek Muharrem ayına ait dört, Safer ayına ait yirmi altı hüküm kaydedilmiştir. Rebû'l-Evvel ayında dokuz hüküm; son ay olan Rebû'l-Ahîr ayında ise altı hüküm yazılmıştır. 1143 yılına ait toplam hüküm sayısı yirmi beştir.

Defterde kronolojiye pek uyulmadığı tarih sıralamalarındaki düzensizlikten anlaşılmaktadır. Gün belirtilmediği için de o ayın tam olarak hangi gününe tekabül ettiğini kestirmek güçleşmektedir. Deftere bir ayda en fazla yirmi sekiz, en az bir hüküm kaydedilmiştir. Defterde hükmün yazılmadığı aylara da rastlamak mümkündür. Defterde dikkatimizi çeken bir husus en çok Safer ayında hükmün yazılmış olmasıdır.

Defterde 133. hükmün tarihi fî Evâ.....S, sene 1141 şeklinde yazılmıştır. Yazılmayan günün tarihi evâil, evâsıt veya evâhir olabilir diye biz bu kısmı boş bırakıp; sadece ay ve yılı değerlendirdik. Yine 281. hükmün yılı yanlışlıkla 1143 yerine 1134 yazılmıştır. Defterde 18. hükmün son kısmı yazılmamıştır. Ancak *itimad kılasun buyurdum ki* diye bitmesi gerekir.

Defterin sayfa numaraları, sayfaların yanına verilmiştir. Defterin hüküm numaraları ise orijinal olmayıp, her hükmün başına sonradan kurşun kalemle verilmiştir.

Bir sayfada çok defa 3-4 hüküm yer almıştır. Ancak bir sayfaya bazen kısa olan 9-10 hükmün yazıldığı da olmuştur. Hatta bazen bir sayfaya uzun olan tek bir hükmün yazıldığı da görülmektedir. Defterde kelimeler kâtipler tarafından bazen eksik yazılmıştır. Biz unutulmuş yerleri tamamladığımızda parantez içinde belirttik. Dizini hazırlarken mühimme defterindeki orijinal sayfaları esasa aldık.

Metin transkribe edilirken; okunuşunda tereddüt edilen kelimelerin yanına parantez içinde klîşesi yazılmıştır. Hiç okunamayan kelimelerin sadece klîşesi yazılmıştır. Orijinal metinde boş bırakılmış yerler de parantez içinde boş (boş) şeklinde gösterilmiştir.

Defterdeki ilk hüküm; Sivas eyâletindeki kadılara ve Maraş nâibine, son hüküm ise Aydın muhassılı Vezîr Abdullah Paşa'ya yazılmıştır. Aradaki bir hükümden sonra, “*Bir sûreti....*” demek sûretiyle uzun uzadıya hüküm yazılmayıp, bu şekilde özetlenerek kayda geçirilmiştir. Bu şekilde defterde doksan tane sûret hükmü yer almaktadır. Beş tane de mükerrer hüküm bulunmaktadır.

Emirler, çok değişik makâm ve vazîfelere bulunan idârecilere gönderilmiştir. Bazen bir hüküm bir idareciye hitâb ederken, aynı anda birkaç makâmı ilgilendiren hükümlere de rastlanılmaktadır.

Defterde ekseriyetle gönderilen şahsın makâmı ve ismi emrin hemen başında yer almakla birlikte, makâmı bildirilip ismi zikredilmeyen üç hüküm bulunmaktadır. Bu hükümlerde (96, 108, 195 no'lu hükümler) isim yeri boş bırakılmıştır. Yer yer bu durumu hüküm aralarında geçen ve belirli bir görevle bir yerden başka bir yere tâyin edilen mübâşir, muharrir gibi özel görevle gönderilen memurların isimlerinde de rastlamaktayız.

Defter, aşağıda sıralanan şahıslar için verilen hükümleri içermektedir:

Bir kâdı ve bir naibe	1
Birkaç kâdıya	1
Birkaç kâdıya ve bir kâdıya	1

Bir mutasarrıfa	30
Elviye alaybeylerine	35
Birkaç alaybeyine	4
Birkaç kâdiya ve bir vilayet ayanına	1
Bir muhafıza	49
Bir beylerbeyine	22
Bir seraskere	3
Lezgi taifesinin alim, subay ve ayanlarına	1
Şirvan Hanı El-Hac Davud ve Şirvan'ın ulema ve eşrafı ile diğer halka	1
Şirvan Hanı El-Hac Davud Han'a, Dağıstan emirlerine, ulema, ayan ve halkına	1
Bir valiye	20
Elviye beylerine	2
Şirvan tarafında hududla görevli Derviş Mehmed Paşa'ya	1
Şirvan Hanına	11
Bir sancakbeyine	22
Elviye beyleri ve kapı halkına	1
Kars'ın gönüllü yeminli ağaları, kethüda ve ihtiyarları ve bütün askerlerine	1
Birkaç kâdiya, bir mütesellime	6
Bir mutasarrıfa, bir muhafıza	3
Tiflis Kalesi sağ ve sol cenah ağalarına bütün askerleriyle birlikte	1
Halduvar Kalesi'nin gönüllü ağalarına bütün askerleriyle birlikte	1
Bir vali, bir kapıcıbaşına	1
Bir vali, bir defterdara	1
Bir kapıcıbaşına	1
Dergâh-ı Mualla Kapıcıbaşına	5
Abaza tarafına memur askere başbuğ olan vezir İshak Paşazâde Yusuf'a	1
Bir beylerbeyi ve birkaç kâdiya	1
Çar ve kendisine tabi alimlere, ileri gelenlere, yöneticilere	1
Tala ve tabileri, alim ve ileri gelenlerine	1
Bir muharrire	4
Erzurum'da hükümet ve elviye mutasarrıflarına	1
Tiflis yerli kuvvetlerine	1

Elviye alaybeyleri, züema ve tîmar sahiplerine	1
Elviye beylerine bağlı adamlarla memurlara	1
Bir mütesellime	1
Kadı, naib ve kethüda yerlerine	7
Yeniçeri subayı Hasei Ömer'e	1
Vezirler, beylerbeyiler, mevaliler, sancakbeyleri, kadılar, mütesellimler, kethüda yerleri, yeniçeri serdarları, hassalar, vakıflar, kasabalar, köy subayları, vilayet ayanları ve iş sahiplerine	1
Bir mutasarrıf, kadı, dizdar ve yeniçeri subayına	2
Beylerbeyiler, mevali, sancakbeyleri, kadılar, kethüda yerleri, yeniçeri serdarları, Diğer subaylar, ileri gelenler ve iş sahiplerine	1
Bir mütesellim, bir gümrük emini ve yeniçeri subayına	1
Sipah Terakkili Ağası Bekir'e	1
Silahdar Terakkili Ağası el-Hac Mehmed'e	1
Ulufeciyan-ı Yemin Ağası Süleyman ve azeban-ı Yemin Ağası İsmail'e	1
Ulufeciyan-ı Yer Ağası Ahmed ve azeban-ı Yecer Ağası Ahmed'e	1
İnallu cemaati reisine	1
Bir beylerbeyi, bir muharrire	1
Bir kadı, bir kaymakama	1
Dergâh-ı Ali Kapıcıbaşına	3
Birkaç muhafız ve Şirvan Hanına	1
Bir vali ve Şirvan Hanına	1
Bir kaymakama	1
Bir muhassıla	3
Bir molla, kadı ve mütesellime	1
Dağıstan emirlerine	1
Bir muhafıza, kapı kullarına ve yerli kulu zabitanına ve diğer komutanlara	1
Bir muhafıza, beylerbeylerine, kapı kulları ve yerli kulu zabitanına ve elviye Alaybeylerine ve diğer komutanlara	2
Bir mütesellim, bir dizdar ve diğer subaylara	1
Elviye mutasarrıfına	1
Bir alaybeyine, züema ve tîmâr sahiplerine	1

Bir muhafıza, kapı kulları zabitlerine ve diğer asker zabitanına	1
Dergah-ı Ali topçuları üzerine zabıt olan Altmış Dokuzuncu Halil Çorbacı'ya	1
Top arabacıları zabıtine	1
Ocak'da Seksuncubaşı olan Ahmed'e	1
Serdengeçti bayrakları küşadesine memur Haseki Hüseyin'e	1
Dergah'ı Muallam yeniçerileri, serdengeçti bayrakları küşa de eden memur Haseki Hacı Osman'a	1

İçerik olarak daha çok vergilendirilecek toprakların yazılıp pâ-y-i tahta bildirilmesi, işyânların bastırılması, sınır boylarında bulunan kalelerin muhâfazası ana unsur olarak göze çarpmaktadır.

Defterdeki hükümler konularına göre şöyle bir tasnife tabi tutulabilir:

- 1) **Tâyin ve görevlendirme emri:** 1, 11, 12, 13, 26, 27, 29, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 64, 65, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 89, 95, 96, 97, 98, 99, 103, 114, 115, 120, 121, 125, 126, 127, 128, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 154, 158, 159, 179, 180, 181, 182, 203, 208, 219, 221, 222, 225, 227, 228, 229, 230, 231, 234, 235, 236, 268, 278, 287, 288, 289, 302, 303, 304 no'lu hükümler.
- 2) **Vergi sâhiplerinin düzenlenmesi ve vergi toplanması emri:** 2, 19, 23, 24, 86, 87, 88, 194 no'lu hükümler.
- 3) **Vergiye tâbî arâzilerin yazılması emri:** 186, 187, 192, 193, 206, 207, 215 no'lu hükümler.
- 4) **Emre itaatsizlik, görevi ihmâl ve ta'zîr emri:** 3, 58, 168, 169, 170, 173, 184, 262, 290, 291, 295, 296, 299, 300 no'lu hükümler.
- 5) **Emre itaatsizlik nedeniyle cezâlandırma emri:** 4 no'lu hüküm.
- 6) **Görevi ihmâl ve halka zulmedenlerin cezâlandırılması emri:** 16, 174 no'lu hükümler.
- 7) **Görevden azil emri:** 176, 183 no'lu hükümler.
- 8) **Herhangi bir suçta karşı belirtilen özrün pâdişahça kabûlü hükmü:** 17 no'lu hüküm.

- 9) Şehrin bayındır hâle getirilmesi emri: 216, 226 no'lu hükümler.
- 10) Halkı himâye ve emniyetinin sağlanması emri: 14, 15, 130, 131, 191 no'lu hükümler.
- 11) Bir şahsın emniyetinin sağlanması, kaçmasının engellenmesi emri: 163, 164, 175, 177, 178, 248 no'lu hükümler.
- 12) Bir yerden başka bir yere gitme izni: 104, 105, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 204, 205, 209, 210 no'lu hükümler.
- 13) Görevden firâr edenlere dâir hüküm: 113, 118 no'lu hükümler.
- 14) Müslüman âsîyi öldürmenin cevâzı fetvâsı: 136, 137 no'lu hükümler.
- 15) Sefer yardımı emri: 10 no'lu hüküm.
- 16) Asker yazımı emri: 155, 156, 157 no'lu hükümler.
- 17) Savaşa hazırlık yapılması emri: 250, 251, 252, 253, 254, 257 no'lu hükümler.
- 18) Bayrak açma emri: 152, 153 no'lu hükümler.
- 19) Askeri silahlandırma emri: 5, 6, 7, 8, 185 no'lu hükümler.
- 20) Asker sayımı ve eksiklerin bildiri emri: 119, 263 no'lu hükümler.
- 21) Savaş mühimmâtının defterlere kaydı emri: 301 no'lu hüküm.
- 22) Kale yapımı için hesap defteri tutulması emri: 212, 213, 246 no'lu hükümler.
- 23) Kale tâmirâtı ve noksanlarının tamamlanması emri: 223 no'lu hüküm.
- 24) Dikkât ve teyakkuzda bulunma emri: 30 no'lu hüküm.
- 25) Ma'iyete görevlendirilen asker sayısını bildiren hüküm: 266, 267 no'lu hükümler.
- 26) Kale savunması emri: 270, 271, 272, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 292, 293 no'lu hükümler.
- 27) Eşkiyâ ve âsîlerin bastırılması emri: 20, 21, 22, 32, 34, 70, 91, 92, 93, 94, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 122, 123, 124, 129, 132, 133, 134, 135, 150, 151, 165, 166, 167, 214, 220, 232, 233, 237, 238 no'lu hükümler.
- 28) Destek birliği gönderilmesi veyâ yardıma gitme emri: 100, 160, 239, 258, 259, 273, 274, 275, 276, 277, 279 no'lu hükümler.
- 29) Askerin sancak veyâ mansıbına dönme izni emri: 217, 218 no'lu hükümler.

- 30) Sürgüne yollama görevlendirmesi:** 161 no'lu hüküm.
- 31) Sürgün olduğunu bildirim emri:** 162 no'lu hüküm.
- 32) Hududun belirlenmesi emri:** 171, 172, 242, 243, 244, 245 no'lu hükümler.
- 33) Sınır şehri caddelerinden geçiş izni:** 247 no'lu hüküm.
- 34) Sınır geçiş izni verilmesi:** 211 no'lu hüküm.
- 35) Bulunduğu göreve devâm emri:** 260, 261 no'lu hükümler.
- 36) Yeni pâdişâhın tahta cülûsu ve ihsânı hükmü:** 297, 298 no'lu hükümler.

Bu çalışmada dikkatimizi çeken bir husus, dönemin imkânları nisbetinde çok kısa zaman aralıklarıyla bir emrin çok uzak beldelere ulaştırılmış olmasıdır. Günümüzde İran toprakları içerisinde yer alan Gence, Şirvân, Revân gibi şehirlerin, o zamanki saltanat merkezi olan İstanbul'a uzaklığı göz önünde bulundurulduğunda bugün dahi bir mektubun ulaştırılması belki birkaç haftayı aşacaktır. O zamanın şartlarında belki de at üzerinde birkaç aylık mesafe olan bu şehirlerle bir ay içerisinde birkaç defa haber alışverişi gerçekleştirilebilmiştir.

Başka bir husus ise, bilhassa doğu bölgelerinde yer alan tımâr ve zeâmet sâhiplerinin saltanatın merkezinden uzaklaştıkça pâdişâhın emrine itaatte isteksiz davranmalarıdır. Sınır boylarındaki bir kaleyi muhâfaza emriyle görevlendirilen alaybeylerinden bir kısmı, emre itaatte gevşeklik gösterip, birkaç defa pâdişâh tarafından ikaz edilip, tehditler savrulduktan sonra ancak hareket edebilmektedir. Yer yer tembellik gösterenler, toprakları ellerinden alınıp başkasına devredilmek sûretiyle cezalandırılmaktadırlar.

Emre itaat edenler ihmâl edilmeyip, onlar da zaman zaman samur kürk elbiselerle, işlemeli kılıçlarla, hançerlerle onore edilip ödüllendirilmektedirler.

Defter, bazı târihî olaylara ışık tutmaktadır. Sonlara doğru hareketlilik baş göstermekte, Şiilerin saldırılarına mukabele olarak başlatılan Doğu Seferi'ne yer verilmektedir.

II- 13 NUMARALI MÜHİMME ZEYLİ DEFTERİ'NDEKİ HÜKÜMLERİN ÖZETLERİ

Evâil-i Cemâziye'l-Âhir 1139-Ocak sonları 1727
Sayfa No: 2 Hüküm No: 1

Sivas Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Maraş nâibine:

Sivas ve Maraş Eyâletleri'nin sancak alaybeyleri ile bütün sancakların zeâmet ve tımâr sâhiplerinin, Erzurum vâlisi olup Gence cânibi Seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine katılıp gereken din ve devlet görevlerini yerine getirmelerini; bu görevden kaçındıkları takdirde tımâr ve zeâmetlerinin başka şahıslara devredileceğini bildiren hüküm.

Evâil-i Cemâziye'l-Âhir 1139-Ocak sonları 1727
Sayfa No: 2 Hüküm No: 2

Erzurum ve Kars Eyâletleri'nde bulunan kadılara:

Erzurum ve Kars Eyâletleri'ne bağlı köy ve kasabalarda tımâr ve zeâmet sâhiplerinin kimler olduğunu düzenleyen hüküm.

Evâil-i Cemâziye'l-Âhir 1139-Ocak sonları 1727
Sayfa No: 2 Hüküm No: 3

Trabzon Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Ahıstha kadısına:

Trabzon Eyâleti'ne bağlı bazı kasaba ve köylerde bulunan tımâr ve zeâmet sâhiplerinin Tiflis muhâfazasıyla görevli olmalarına rağmen bu göreve gitmemelerinden dolayı buldukları bölgenin alaybeylerinin bayrağı altında dîn ve devlet görevlerini yerine getirmek üzere nevrûza kadar toplanmaları, aksi takdirde zeâmet ve tımârlarının başkalarına devredilmesine dâir hüküm.

Evâil-i Cemâziye'l-Evvel 1139- Aralık sonları 1726
Sayfa No: 3 Hüküm No: 4

Erzurum Eyâleti mutasarrıfı, Gence ve Şirvan bölgesi Seraskeri vezîr Mustafa

Paşa'ya:

Maraş Eyâleti zeâmet ve tımâr sâhiplerinin bir iki defa anlaşmazlığına sebep olacak hareketlerde bulunarak izinsiz fermânsız hizmeti terk ederek firâr eyleyen

alaybeylerinin bildirilerek bu dört alaybeyinin zeâmet ve alaybeyliklerinin başkalarına tevcih olunarak ibret olması için bir başka yere sürgün edilmelerine dâir hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139-Şubat başları 1727
Sayfa No: 3 Hüküm No: 5

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Zuemâ ve tumâr sâhipleri devlet-i 'aliyyenin askerleri oldukları seferlere tokmak tüfeksiz olarak katıldıkları tespit edildiğinden bütün alaybeylerinin emirleri altındaki askerlere tokmak tüfek ve mükemmel silahlar temin etmelerine dair hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139-Şubat başları 1727
Hüküm No: 6

Bir sûreti

Sivas Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139-Şubat başları 1727
Hüküm No: 7

Bir sûreti

Maraş Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139-Şubat başları 1727
Hüküm No: 8

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin alaybeylerine:

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139-Şubat başları 1727
Sayfa no: 3 Hüküm No: 9

Erzurum Eyâleti mutasarrıfı, Gence ve Şirvan bölgesi Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'ya:

Zuemâ ve tumâr sâhiplerinin askerlere tokmak tüfek ve mükemmel silahlar almasının temin edilerek bir tek mızraklı asker bulundurulmamasına dair sıkı tembihat içeren hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139-Şubat başları 1727
Sayfa No: 4 Hüküm No: 10

Maraş Eyâleti'nde bulunan kadılara ve vilâyet a'yânına:

Maraş Beylerbeyi Mehmed Paşa'nın tertipli kapu halkı ile savaşta gösterdiği üstün başarıdan dolayı kendisine ve kapu halkına, imdâd-ı seferînin ödenmesine; bu emre muhalefetten kaçınılmasına dâir hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139-Şubat başları 1727
Sayfa No: 4 Hüküm No: 11

Erzurum Eyâleti mutasarrıfı, Gence ve Şirvan bölgesi Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'ya:

Defterhâne-i Âmire kâtiplerinden Tiflis tahrîrine gönderilen İhsan Ali öldüğünden dolayı yerine Rûhi Mustafa'nın Tiflis'e görevlendirilmesine dâir hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1139-Şubat başları 1727
Sayfa No: 4 Hüküm No: 12

Bir sûreti

Tiflis muhâfızına:

Zikredilen Rûhi Mustafa'nın Tiflis'te kâtiplikle istihdâm edilmesine dâir hüküm.

Evâil-i Receb 1139- Şubat sonları 1727
Sayfa No: 5 Hüküm No: 13

Ocak'da görevli Seksoncu başı Ahmed'e:

Zağarcıbaşı olup hâlâ Gence seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine memur olan el-Hâc Ahmed'in vefât etmesinden dolayı zağarcıbaşılığa mahsus altmış dört askerle Mustafa Paşa'nın askerlerine katılıp hizmet ve hareket etmesine dâir hüküm.

Evâhir-i Receb 1139- Mart ortaları 1727
Sayfa No: 5 Hüküm No: 14

Revan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Yeni fethedilen Revan memleketi halkının himâye ve korunmasına özen gösterilmesine, halka sataşıp tecâvüze yeltenenlerin cezâlandırılmasına dâir hüküm.

Evâhir-i Receb 1139- Mart ortaları 1727

Hüküm No: 15

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Evâil-i Şaban 1139- Mart sonları 1727

Sayfa No: 5 Hüküm No: 16

Çıldır ve Tiflis Eyâletleri'ne vâli olup Tiflis muhâfızı İshâk Paşa'ya:

Önceleri servet ve makâmdan berî bir pespâyeye iken pâdişâh tarafından onurlandırılarak Tiflis vâliliğine getirilen İshâk Paşa'ya ora halkını saldırı ve tecâvüzlerden korumakla görevli olduğu hatırlatılarak görevini ihmâl ettiği, askerlerin halka zulmedip haksız yere cezâlandırdıkları haberinin mütevâtir olarak pâdişâha ulaştığı bildirilip şiddetli bir şekilde uyarıyı içerir hüküm.

Evâil-i Şaban 1139- Mart sonları 1727

Sayfa No: 5 Hüküm No: 17

Erzurum Eyâleti mutasarrıfı, Gence ve Şirvan bölgesi Seraskeri vezîr Mustafa

Paşa'ya:

Sınır komutanları, çavuşlar kethüdâsı, alaybeyleri ve sâir zuemâ ve tımar sâhipleri pâdişâha adam ve mektup göndererek İran seferinden itibaren şu âna kadar yazlı kışlı savaş ve muhâsaradan bir an geri durmayıp dîn u devlet için çalıştıkları ve âilelerinin perişan olduğuna dâir bilgi vermeleri münâsebetiyle bu sene buldukları hizmetlerinde çalışıp gelecek sene kışlaklarına dönerek güç toplayabileceklerine dâir hüküm.

Evâsıt-ı Ramazan 1139- Mayıs başları 1727

Sayfa No: 6 Hüküm No: 18

Muhammed Kuluhan'a:

Tiflis muhâfızı İshâk Paşa vâsıtasıyla pâdişâha bağlılığı ve sadâkati sebebiyle Kâhit Eyâleti'nin cizyesini ödemek şartıyla kendisine verilmesini bildirir hüküm.

Evâsıt-ı Ramazan 1139- Mayıs başları 1727

Sayfa No: 6 Hüküm No: 19

Kâhit Beylerbeyi Muhammed Kuluhan'a:

Kâhit Eyâleti'nin cizyesini ve elde edilen rehinleri vezîr vâsıtasıyla pâdişâha ulaştırmak şartıyla ihsân olunan eyâletin gelirlerini adam göndermek sûretiyle pâdişâha zamânında ulaştırması ve şehri güzelce yönetip eşkiyâyı def etmesine dâir hüküm.

Evâil-i Şevval 1139- Mayıs sonları 1727
Sayfa No: 6 Hüküm No: 20

Erzurum Eyâleti mutasarrıfı, Gence ve Şirvan bölgesi Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'ya:

Türeyen eşkiya nedeniyle Zaryub, Gökçe, Mezra'a ve Alagöz ve Nahçıvan bölgelerinde emniyet kalmadığından Tebriz seraskeri Ali Paşa ile irtibata geçilip eşkiyanın sindirilmesi, elindeki malların alınması, huzur ve sükûnun sağlanmasına dair hüküm.

Evâil-i Şevval 1139- Mayıs sonları 1727
Hüküm No: 21

Bir sûreti

Tebriz cânibi Seraskeri vezîr Ali Paşa'ya:

Evâil-i Şevval 1139- Mayıs sonları 1727
Sayfa No: 6 Hüküm No: 22

Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Revân bölgesinde bir takım âsîlerin yola gelmekle birlikte hâlâ hükümdara karşı isyân eden eşkiyâyı itâate zorlamaya ve gerekli tedbirleri almaya ve emniyet ve âsâyîşi sağlamaya dair hüküm.

Evâil-i Şevval 1139- Mayıs sonları 1727
Sayfa No: 7 Hüküm No: 23

Kâhit Beylerbeyi Muhammed Kuluhan'a:

Bağlılık ve sadâkati ile eşkiyâyı sindirmesi karşılığında Beylerbeyilik pâyesi ve ocaklığın kendisine verildiğini, halktan toplanan cizyenin zamânında ulaştırılmasını hatırlatan hüküm.

Evâil-i Şevval 1139- Mayıs sonları 1727

Sayfa No: 7 Hüküm No: 24

Çar ve Tala bölgesinde bulunan Lezgi tâifesinin âlimleri, subayları ve a'yânına:

Kâhit Eyâleti'nin ehl-i zimmet olup cizyelerini zamânında Muhammed Kuluhan'a vermelerini ve adamlarını isyândan uzak tutmalarını bildiren hüküm.

Evâil-i Şevval 1139- Mayıs sonları 1727

Sayfa No: 7 Hüküm No: 25

Erzurum Eyâleti mutasarrıfı, Gence ve Şirvan bölgesi Seraskeri vezîr Mustafa

Paşa'ya:

Şirvân Hânı Dâvud Hâna bağlı Lezgi tâifesinin Moskov çariçesine bağlı Kazaklar'ın bârgirlerini gasbettiklerini ve bunların sâhiplerine geri verilerek barışın sağlanmasını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilkade 1139- Temmuz başları 1727

Sayfa No: 7 Hüküm No: 26

Ağcakal Sancağı mutasarrıfı Receb Paşa'ya:

Üstün hizmetlerinden dolayı Beylerbeyilik pâyesi verildiğini ve Lori kalesi muhâfazasıyla görevlendirildiğini bildirir hüküm.

Evâsıt-ı Zilkade 1139- Temmuz başları 1727

Sayfa No: 7 Hüküm No: 27

Şirvân Hânı el-Hâc Dâvud ve Şirvân ulemâ ve eşrâfı ile diğer halka:

Barış ve güven içinde Gence ve Şirvân bölgesi Seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'yla mektuplaşma ve müzâkere ile birlikte makbûl olan usûl üzere hareket etmelerine dâir hüküm.

Evâsıt-ı Zilkade 1139- Temmuz başları 1727

Sayfa No: 8 Hüküm No: 28

Gence Seraskeri Vezîr Mustafa Paşa'ya:

Tiflis Kalesi muhâfazasında bulunan Göle Sancağı mutasarrıfı Ali Paşa'nın, Kâhit Beylerbeyi Muhammed Paşa'nın ma'iyetine takviye birimi olarak memuriyetini bildiren hüküm.

Evâil-i Zilhicce 1139- Temmuz sonları 1727
Sayfa No: 8 Hüküm No: 29

Şîrvân Hânı el-Hâc Dâvud Hân, Dağıstan emîrleri ve Şîrvan'ın ulemâ, a'yân ve halkına:

Hallerinin düzeltilmesi ve emniyet ve selâmetlerinin pâdişâhın sorumluluğu altında bulunduğunu, gerekli durumlarda Gence ve Şîrvân bölgesi Seraskeri vezîr Mustafa Paşa ile iletişim kurarak birlikte uygun şekilde hareket edilmesini bildirir hüküm.

Evâil-i Zilhicce 1139- Temmuz sonları 1727
Sayfa No: 8 Hüküm No: 30

Erzurum vâlisi olup, Gence ve Şîrvân cânibi Seraskeri Vezîr Mustafa Paşa'ya:

Şîrvân hânı el-Hâc Dâvud Hân ve Şîrvân ulemâ ve ahâlîsinin yazışmalar neticesinde birlikte hareket etmelerini tavsiye ile bilhassa hudûd dâhilinde bulunan yerlerin muhâfazasında ihmâl ve müsâmahaya izin verilmeyip, teyakkuzda bulunulmasını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1139- Ağustos başları 1727
Sayfa No: 9 Hüküm No: 31

Şîrvân Hânı el-Hâc Dâvud Hân'a:

Devlet işlerinde gösterilen ihtimâmlarından dolayı pâdişâhın hil'at-i fâhiresi ile ödüllendirildiklerini, terfî ettiklerini belirten; ayrıca gerek sınırların korunmasında ve gerekse devlet işlerinin yürütülmesinde ihtimâmın korunmasını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Muharrem 1140- Eylül başları 1727
Sayfa No: 9 Hüküm No: 32

Erzurum vâlisi olup Gence bölgesi Seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya:

Revân sınırına bitişik olan Gence'de yerleşik bulunan Karaçorlu Kürtleri nâmında âsîlerin çetecilere rehberlik ettikleri, köyleri yağma edip çapulculuk yaptıkları, askerleri öldürdükleri, civâr şehirlerde erzâkı yaktıkları, adam öldürdükleri belirtilerek maiyetinden bir grup askeri kumandan tayin edip; Sivas, Erzurum, Kars, Maraş ve Kürdistân Eyâletleri'nden çok miktarda asker takviyesiyle bu âsîlerin kesinlikle özürlerinin kabul edilmeyip; çoğunun öldürülüp, kalanların da gereği gibi intizâma sokularak münâsip bir yere yerleştirilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1140- Eylül ortaları 1727
Sayfa No: 10 Hüküm No: 33

Maraş Beylerbeyi Rişvanzâde Muhammed'e:

Karaçorlu Kürtleri'ne karşı vezîr Mustafa Paşa'nın askerlerinin kumandanlığında Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa ve Kürdistân askerleriyle üzerlerine yürünüp dağlara ve ormanlara kaçarlarsa bile takip edilip elebaşlarının öldürülerek geriye kalanlarının sindirilerek nizâma sokulup uygun bir yere yerleştirilmelerini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Muharrem 1140- Eylül başları 1727
Sayfa No: 11 Hüküm No: 34

Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa'ya:

Karaçorlu Kürtlerine karşı Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'nın askerlerinin maiyyetinde Kürdistan askerleriyle beraber olup âsîlere karşı yapılması gerekenleri bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Muharrem 1140- Eylül başları 1727
Sayfa No: 11 Hüküm No: 35

Erzurum Eyâleti mutasarrıfı, Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'ya:

Sivas Eyâleti elviye alaybeyleri, zümâ ve tımar sâhipleri İran seferinden beri yapılan savaş ve muhâfazalardan erzaklarını tükettiklerinden bu askerleri maiyetine alarak Gence ve Şirvân sınırlarının nizâmı sağlanıncaya dek yanında görevlendirildiklerini bildirir hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1140- Eylül ortaları 1727
Sayfa No: 11 Hüküm No: 36

Sivas Eyâleti elviye beylerine:

Gence ve Şirvân taraflarının nizâmı henüz sağlanmadığından kendilerine izin çıkıncaya kadar Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'nın maiyetinde bulunmalarının gereğini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Sayfa No: 12 Hüküm No: 37

Şirvân tarafında kat'ı hudûdla görevli olan Derviş Mehmed Paşa'ya:

İran topraklarıyla alakalı olarak, Rus sınır hudûdunun, belirli aralıklarla nişâneler konulmak sûretiyle belirlenmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Sayfa No: 12 Hüküm No: 38

Kars Beylerbeyi Ali Paşa'ya:

Gence'nin muhâfaza ve asâyişi için silahlı 400 askerle birlikte Gence ve Şirvân Seraskeri Mustafa Paşa'nın ma'iyetine girmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Hüküm No: 39

Bir sûreti

Maraş Beylerbeyi Rişvânzâde Muhammed Paşa'ya:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Hüküm No: 40

Bir sûreti

Aksaray Sancakbeyi'ne:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Hüküm No: 41

Bir sûreti

Tekmen Sancakbeyi Yusuf'a:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 42

Bir sûreti

Malazgird Sancakbeyi Seyyid Hüseyin Bey'e:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 43

Bir sûreti

Hınıs Sancakbeyi İbrahim Bey'e:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 44

Bir sûreti

Eleşkird Sancakbeyi Osman Bey'e:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 45

Bir sûreti

Nahçıvan Sancakbeyi Muhammed Bey'e:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 46

Bir sûreti

Zâruşâd Sancakbeyi Ali Bey'e:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 47

Bir sûreti

Küçük Ardahan Sancakbeyi Ali Bey'e:

Mükemmel ve tertipli kapu halkı ile Gence ve Şirvân Seraskeri Mustafa Paşa'nın ma'iyetine girmelerini emreden hüküm.

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Sayfa No: 13 Hüküm No: 48

Erzurum Eyâleti elviye alaybeylerine:

Gence'nin muhâfazası ve âsâyîşi için sancakların tamâmının zuemâ ve timâr sâhipleriyle birlikte Gence ve Şirvân Seraskeri Mustafa Paşa'nın ma'iyetine girmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 49

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 50

Bir sûreti

Sivas Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 51

Bir sûreti

Maraş Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 52

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nde bulunan elviye beylerine ve kapuları halkıyla:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727

Hüküm No: 53

Bir sûreti

Kars'ın gönüllü-yeminli ağaları, kethüdâ ve ihtiyârlarına, bütün askerlerine:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Sayfa No: 13 Hüküm No: 54

Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa'ya:

Daha önce emrolunduğu halde Gence ve Şirvân Seraskeri Mustafa Paşa'nın ma'iyetine girmedığı anlaşıldığından bir an önce Gence muhâfazasına katılmasını ihtâr eden hüküm.

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Hüküm No: 55

Bir sûreti

Şelve Sancakbeyi Ahmed Paşa'ya:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Hüküm No: 56

Bir sûreti

Malazgird Sancakbeyine:

Evâhir-i Safer 1140- Ekim ortaları 1727
Hüküm No: 57

Bir sûreti

Diyadin Sancakbeyine:

Gence ve Şirvân Seraskeri Mustafa Paşa'nın ma'iyetine katılmayı emreden hüküm.

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727
Sayfa No: 13 Hüküm No: 58

Sivas Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Sivas mütesellimine:

Sivas eyâletinin zu'emâ ve tımâr sâhipleri daha önce Gence ve Şirvân Seraskeri Mustafa Paşa'nın ma'iyetine girmekle emroldukları halde izinsiz olarak firâr ettiklerinden onları tehdîd eden ve bir an önce görev yerlerine gelmedikleri takdirde özür ve cevapları kabul edilmeyerek şiddetle cezalandırılacaklarını bildiren hüküm.

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727
Sayfa No: 14 Hüküm No: 59

Çıldır ve Tiflis Eyâletleri mutasarrıfı, Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa 'ya:

Kâhit Beylerbeyi Muhammed Paşa Topkaraağaç Kalesi muhâfazasında bulunduğundan ona destek olmak için Tiflis eyâletinde bulunan Kazak Sancağı mutasarrıfı Ali Paşa ve Su muhît Sancakbeyi Abdullah Bey'in, Tiflis Kalesi sağ ve sol cenah askerlerinin, ayrıca Halduvar Kalesi gönüllü ağalarının bütün askerleriyle birlikte Topkaraağaç Kalesini muhâfazaya memur olduklarını bildiren hüküm.

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727
Sayfa No: 14 Hüküm No: 60

Tiflis Eyâleti'nde bulunan Kazak Sancağı mutasarrıfı Ali Paşa 'ya:

Topkaraağaç Kalesi muhâfazasıyla görevli olduğunu bildiren hüküm.

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727
Sayfa No: 14 Hüküm No: 61

Su muhît Sancakbeyi Abdullah Bey'e:

Kapu halkı ile birlikte Topkaraağaç Kalesi savunmasıyla görevli olduğunu bildiren hüküm.

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727
Hüküm No: 62

Bir sûreti

Tiflis Kalesi sağ ve sol cenâh ağalarına bütün askerleriyle birlikte:

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727
Hüküm No: 63

Bir sûreti

Halduvar Kalesi'nin gönüllü ağalarına bütün askerleriyle birlikte:

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727

Hüküm No: 64

Sivas Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Sivas mütesellimine:

(Not: Bu hüküm 13. sayfadaki 58 nolu hükmün tekrarıdır.)

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727

Sayfa No: 15 Hüküm No: 65

Kars Beylerbeyi Ali Bey'e:

(Not: 65-74. hükümler, 12. sayfadaki 38-47. hükümlerin tekrarıdır.)

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727

Sayfa No: 16 Hüküm No: 75

Erzurum Eyâletinin elviye alaybeylerine:

(Not: 75-80. hükümler 13. sayfadaki 54-57. hükümlerin tekrarıdır.)

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727

Hüküm No: 81

Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa'ya:

(Not: 81-84. hükümler, 13. sayfadaki 54-57. hükümlerin tekrarıdır.)

Evâhir-i Rebû'l-Evvel 1140- Kasım başları 1727

Hüküm No: 85

Çıldır ve Tiflis Eyâletleri mutasarrıfı ve Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

(Not: Bu hüküm 14. sayfadaki 59. hükmün tekrarıdır.)

Evâsıt-ı Rebû'l-Âhir 1140- Kasım sonları 1727

Sayfa No: 16 Hüküm No: 86

Erzurum vâlisi olup Gence cânibi Seraskeri olan Mustafa Paşa ve Kapıcıbaşlarından Ali Paşazâde Mehmed'e:

Fethedilen İran topraklarının ve Gence bölgesinin bir an önce bütün şehir, kasaba ve köylerinin; bunların akar ve gelirlerinin, tımâr, zeâmet ve ocaklarının belirlenerek yazılmasını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Rebûî'l-Âhir 1140- Kasım sonları 1727

Sayfa No: 17 Hüküm No: 87

Çıldır vâlisi olup Tiflis muhâfızı olan vezîr İshâk Paşa ve Tiflis defterdârı Abdurrahman'a:

Tiflis memleketine ait bütün köy, kasaba, bağları, yapıları ve bunlara ait her türlü gelirlerinin belirlenerek hiçbir şey gizli bırakılmaksızın yazılmasını bildiren hüküm.

Evâhir-i Rebûî'l-Âhir 1140- Aralık başları 1727

Sayfa No: 17 Hüküm No: 88

Erzurum vâlisi olup Gence cânibi Seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya:

Gence memleketinin gelirlerinin yazılı olarak bildirilmesi geciktiğinden dolayı bir an evvel bu işin bitirilmesi ve ihmalkârlık gösterilmemesini bildiren hüküm.

Evâil-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Aralık ortaları 1727

Sayfa No: 18 Hüküm No: 89

Sivas Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Sivas mütesellimine:

Daha önce Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine memurlar iken toptan firar eden Sivas Eyâleti zu'emâ ve tımar sâhiplerinin sonradan kış geçene kadar burada kalmalarına müsaade edilmişti. Bu hükmün bozularak bir an önce emredilen yere gitmelerini ve gevşeklik gösterilmemesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728

Sayfa No: 19 Hüküm No: 90

Erzurum vâlisi olup Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'ya:

Çartala Lezgileri eşkiyâsının bir kısmının Kâhit'a bir kısmının da Gence Eyâleti'nin Hâlihta toprağına gelerek köylere baskınlar düzenlemesi nedeniyle, âsîleri bastırmak için emrine verilen askerleri bildiren ve bunları gereği gibi görevlendirerek bir an önce âsâyîşi sağlamasını te'kîd eden hüküm.

Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728

Sayfa No: 20 Hüküm No: 91

Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud'a:

Çartala eşkiyâlarını bastırmak için Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri Mustafa Paşa'ya memur olarak gitmesini emreden hüküm.

**Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Hüküm No: 92**

Bir sûreti

Malazgird Sancağbeyi Nûh'a:

**Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Hüküm No: 93**

Bir sûreti

Şelve Sancağbeyine:

**Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Hüküm No: 94**

Bir sûreti

Diyadin Sancağı beyi Hâmid'e:

**Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Sayfa No: 20 Hüküm No: 95**

Sivas Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Sivas mütesellimine:

Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine memurlar iken toptan firar eden Sivas Eyâleti zu'emâ ve tımar sâhiplerinin bir an önce buldukları yerden çıkarak vezir Mustafa Paşa'nın ma'iyetine girmeleri, aksi takdirde şiddetli şekilde cezalandırılacaklarını bildiren hüküm.

**Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Sayfa No: 20 Hüküm No: 96**

Dergâh-ı Mu'allâ kapıcıbaşlarından (boş)'a.

Çartala eşkiyasının Kâhit ahâlîsi ve Gence havâlisinde çapulculuk etmesi nedeniyle Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'nın emrine memur

olarak görevlendirilen Bâyezid, Malazgird, Şelve ve Diyadin Sancakbeylerini kapu halkları ile birlikte bir an önce emredildikleri memuriyetlerine götürmekle görevlendirildiğini bildiren hüküm.

Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Sayfa No: 21 Hüküm No: 97

Erzurum Eyâleti elviye alaybeylerine:

Çartala eşkiyasının eylemleri nedeniyle Gence ve Şirvân Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine girmeyi emreden hüküm.

Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Hüküm No: 98

Bir sûreti

Maraş Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Hüküm No: 99

Bir sûreti

Kars Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Cemâziye'l-Evvel 1140-Ocak başları 1728
Sayfa No: 21 Hüküm No: 100

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Çartala eşkiyası nedeniyle Gence ve Şirvân Seraskeri vezîr Mustafa Paşa'ya destek birliği göndermesini bildiren hüküm.

Evâil-i Cemâziye'l-Âhir 1140-Ocak ortaları 1728
Sayfa No: 22 Hüküm No: 101

Vezîr İshâk Paşazâde Yusuf'a:

Yerine getirdiği vazîfelerden dolayı pâdişâhın hil'at-i fâhiresi ile ödüllendirildiklerini ve ayrıca esirler hakkında yapılması gerekenleri açıklayan; ayrıca ma'iyeti altındaki askerlerin iş bittikten sonra yerlerine dönebileceklerini bildiren hüküm.

Evâil-i Cemâziye'l-Âhir 1140-Ocak ortaları 1728

Sayfa No: 22 Hüküm No: 102

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Abaza tâ'ifesine karşı verilen üstün hizmetlerinden dolayı pâdişâhın hil'at-i fâhiresi ile ödüllendirildiklerini, ma'iyyeti altındaki askerlerin yerlerine dönebileceklerini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1140-Ocak sonları 1728

Sayfa No: 23 Hüküm No: 103

Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Revân Kalesi'ni muhâfaza tedbirlerini aldıktan sonra Revân halkını yakında bulunan yaylalara –kendisi de beraber olmak üzere– askerleri muhâfazasında emniyetlerini sağlamak üzere götürüp zamânı geldiğinde tekrar yayladan indirmeye izin veren hüküm.

Evâil-i Cemâziye'l-Âhir 1140-Ocak ortaları 1728

Sayfa No: 23 Hüküm No: 104

Erzurum vâlisi olup Gence ve Şirvân cânibi Seraskeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya:

Ma'iyyetinde bulunan Maraş Beylerbeyi Mehmed Bey'in hastalığı sebebiyle tedâvî ve istirahat için Maraş'a gitmesine izin veren hüküm.

Evâil-i Cemâziye'l-Âhir 1140-Ocak ortaları 1728

Sayfa No: 23 Hüküm No: 105

Maraş Beylerbeyi Rişvanzâde Mehmed Bey'e:

Tedâvî ve istirahat için Maraş'a gitmesine izin ve ruhsat veren hüküm.

Evâhir-i Cemâziye'l-Âhir 1140-Şubat başları 1728

Sayfa No: 23 Hüküm No: 106

Erzurum vâlisi olup Gence ve Şirvân cânibi nizâmına me'mûr vezîr Mustafa Paşa'ya:

Tebrîz eyâletinin külliyetli mukâta'atından Mekan ve Şakvan ve sâir illeri halkının isyân etmesi nedeniyle Tebrîz muhâfızı vezîr Ali Paşa ve Şirvân Hânı el-Hâc

Dâvud Hân ile birlik olup Ker ve Aras geçitlerini tutarak tek bir fert dahi kaçırmadan âsâyişin sağlanmasını emreden hüküm.

**Evâhir-i Cemâziye'l-Âhir 1140-Şubat başları 1728
Hüküm 107**

Bir sûreti
Şîrvân Hâmî el-Hâc Dâvud Hân'a:

**Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Sayfa No: 24 Hüküm No: 108**

Dergâh-ı Mu'allâ kapucubaşı (boş)'ya:

Çâr ve Tala eşkiyâsı'nın Kâhit Eyâleti ve Gence bölgesinde köyleri yağmalamalarından dolayı Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa'yı, Malazgird Sancakbeyi Nuh'u ve Şelve Sancakbeyi Ahmed'i, Diyadin Sancakbeyi'ni mükemmel ve tertipli kapu halkları ile birlikte, Erzurum vâlisi olup Gence ve Şîrvân cânibi nizâmına memur olan vezîr Mustafa Paşa'ya destek olarak biran önce götürmesini bildirilen hüküm.

**Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Sayfa No: 24 Hüküm No: 109**

Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa'ya:

Çâr ve Tala eşkiyasının yağma ve köylülere tasallutundan dolayı Gence ve Şîrvân cânibinden sorumlu vezîr Mustafa Paşa'ya destek olarak gitmesini bildiren hüküm.

**Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Sayfa No: 25 Hüküm No: 110**

Bir sûreti
Malazgird Sancağbeyi Nuh'a:

**Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Hüküm No: 111**

Bir sûreti
Şelve Sancağbeyi Ahmed'e:

Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Hüküm No: 112

Bir sûreti
Diyadin Sancağbeyi Hâmid'e:

Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Sayfa No: 25 Hüküm No: 113

Sivas Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Sivas mütesellimine:

Daha önce bahsi geçtiği üzere Erzurum vâlisi vezîr Mustafa Paşa'nın emrine hizmet etmek üzere gönderildikleri halde bir türlü bu emre uymayan Sivas Eyâleti zu'emâ ve tımâr sâhiplerini, şiddetle cezâlandırılacakları tehdîdinde bulunarak emre itaat edilmesini bildiren takviye hüküm.

Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Sayfa No: 25 Hüküm No: 114

Erzurum Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Erzurum mütesellimine:

Gence ve Şirvân cânibinden sorumlu vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine memur olarak, Erzurum Eyâleti zu'emâ ve tımâr sâhiplerinin kuvvetlilerinin harçlıkçı olarak bir an önce gitmeleri, aksi halde dirliklerinin başkalarına verileceğini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Hüküm No: 115

Bir sûreti
Maraş Beylerbeyisine ve Maraş Eyâleti'nde bulunan kadılara:

Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Sayfa No: 26 Hüküm No: 116

Çâr ve kendisine tâbî âlimlere, ileri gelenlere, yöneticilere:

Tala ve tâbileri, âlim ve ileri gelenlerin Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya gönderdikleri mühürlü dilekçelerin ulaştığını, Topkaraağaç Kalesi'ndeki üstün başarı ve hizmetlerinin takdîr edilip müslüman olduğunun pâdişâha ulaştırılması hasebiyle halfeye itaat etmesi, kendisine ödül olarak Gürcistan ve Şirvân taraflarında yapılan

seferlere ve muhâfazalara katılmak şartıyla Kabuhayı ve Kâhit tarafında Kanık nehri ve Güvaz suyu çevresinde bulunan bölgelerin kendisine ihsân edildiğini bildirir hüküm.

Evâsıt-ı Receb 1140-Şubat sonları 1728
Hüküm No: 117

Bir sûreti
Tala ve tâbîleri, âlim ve ileri gelenlerine:

Evâhir-i Şaban 1140-Nisan başları 1728
Sayfa No: 26 Hüküm No: 118

Erzurum vâlisi, Gence ve Şirvân cânibi nizâmına memur olan vezîr Mustafa Paşa'ya:

Hemedan taraflarında serasker olan vezîr Ahmed Paşa'nın ma'yyetinde görevlendirilmek üzere dört bin sipâhi ve silahdar serdengeçtiler yazılıp gönderilmişken daha sonra barış gerçekleşmesiyle bunların bir kısmı gerekli yerlerde, bin tanesi de vezîr Mustafa Paşa'nın ma'yyetinde görevlendirilmişlerken yapılan sayımlarda bir kısmının firâr ettiği ve bir kısmının da tâyin edildikleri mahalle gitmediği tespit edildiğinden bunların sayılarının tam olarak tespit edilerek isimlerinin pâdişâha yazılı olarak bildirilmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Şaban 1140-Nisan başları 1728
Sayfa No: 27 Hüküm No: 119

Gence muharriri Kapucubaşı Ali Paşazâde Mehmed'e:

Gence ve Şirvân cânibi nizâmına memur olan vezîr Mustafa Paşa'nın ma'yyetine tayin olunan bin kadar askerin sayılarının ve isimlerinin belirlenerek, bunlardan ellerine tayin belgeleri verilmemiş olanlara bu esnâda belgelerinin de verilmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1140-Temmuz sonları 1728
Sayfa No: 27 Hüküm No: 120

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Şahsunlu eşkiyâsının bir an önce yakalanıp köklerinin kurutulması için İshâk Paşa'nın oğlu Yusuf Bey'in, Tebrîz muhâfızı Yusuf Paşa ma'yyetinde 5000 silahlı askerle görevlendirildiğini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1140-Temmuz sonları 1728
Hüküm No: 121

Bir sûreti

Van vâlisi vezîr Mustafa Paşa'ya:

Evâsıt-ı Zilhicce 1140-Temmuz sonları 1728
Sayfa No: 28 Hüküm No: 122

Erzurum vâlisi olup, Gence muhâfızı olan vezîr Mustafa Paşa'ya:

Şahsunlu eşkiyâsının yok edilmesi için ya bizzat kendisinin veyâ bu uygun değilse oğlu Ali Bey'in bin kadar silahlı askerle Tebrîz muhâfızı Yusuf Paşa'ya yardıma gitmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1141-Ağustos sonları 1728
Sayfa No: 28 Hüküm No: 123

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Şahsunlu eşkiyasını bastırmak için oğlu Yusuf Bey'in henüz emredilen yere gitmediği haber alındığından bir an önce yardıma gönderilmezse İshâk Paşa'nın katline fermân verileceği tehdidini bildiren hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1141-Ağustos sonları 1728
Hüküm No: 124

Bir sûreti

Van vâlisi vezîr Mustafa Paşa'ya:

Evâil-i Safer 1141-Eylül başları 1728
Sayfa No: 28 Hüküm No: 125

Erzurum Eyâleti elviye alaybeylerine:

Gence'nin istikrâr ve savunması için zu'emâ ve tumâr sâhiplerinin Gence muhâfazasına memur olduklarını bildiren hüküm.

Evâil-i Safer 1141-Eylül başları 1728
Hüküm No: 126

Bir sûreti

Sivas Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâil-i Safer 1141-Eylül başları 1728
Hüküm No: 127

Bir sûreti
Maraş Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâil-i Safer 1141-Eylül başları 1728
Hüküm No: 128

Bir sûreti
Kars Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Muharrem 1141-Ağustos sonları 1728
Sayfa No: 29 Hüküm No: 129

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Tebriz muhâfızı Yusuf Paşa'nın ölümü nedeniyle, Şahsunlu eşkiyasını bastırmak üzere bir an önce yerine oğlunu bırakıp Tebriz'e giderek vezir Ali Paşa ve Hemedan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa ile durum değerlendirmesi yaparak sür'atle hareket etmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Muharrem 1141-Ağustos ortaları 1728
Sayfa No: 29 Hüküm No: 130

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Aslen Tiflis Eyâleti'nden olup gördükleri zulüm ve baskılar nedeniyle Revan'a yerleşmiş olan reâyâ sınıfının kendileri istemeksizin tekrar Tiflis'e geri dönmeye zorlandıkları haberi ulaştığından, onların gönül hoşluğuyla Tiflis'e geri dönmeye iknâ edilmeye çalışılmasını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Muharrem 1141-Ağustos ortaları 1728
Sayfa No: 29 Hüküm No: 131

Gence muhâfızı olan vezîr Mustafa Paşa'ya:

Aslen Gence Eyâleti'nden olup Revân ülkesinde yerleşik oturan re'âyâ sınıfından bazılarının zorla ve baskıyla eski vatanlarına dönmeye zorlandıkları haberi alındığından, bundan sakındırılarak mülâyemetle eski vatanlarına gitmeye teşvik edilmesini bildiren hüküm.

Evâil-i Safer 1141-Ağustos başları 1728
Sayfa No: 30 Hüküm No: 132

Şirvân Hânı Serhay Hân 'a:

Kapu halkı ve Dağıstan tarafından imkân ölçüsünce seçkin askerle birlikte Şahsunlu eşkiyâsının yola getirilmesi için görevlendirildiğini, başarıları için kendisine pâdişâhın hil'at-i fâhiresi ve keskin kılıcıyla ihsân olunduğunu bildiren hüküm.

Evâ.... Safer 1141-Eylül 1728
Sayfa No: 30 Hüküm No: 133

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Çartala Lezgilerinin isyân edip Topkaraağaç Kalesi'ne saldırmak üzere oldukları haberi alındığından Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa ile istişâre ve ittifâk ile köklerinin kazılmasını emreden hüküm.

Evâ.... Safer 1141-Eylül 1728
Hüküm No: 134

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Sayfa No: 31 Hüküm No: 135

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Çartala Lezgileri'nin isyânı, Şehzâde Muzur İsmâil'in de fitne ve fesâatlarıyla isyânın Kızılbaş, Terâkime ve Ermeniler arasında yayılarak büyük bir birlik meydana getirmelerinden dolayı üzerlerine gönderilen beş bin seçkin askerle bastırılıp özür beyân etmeleriyle pâdişâh tarafından itaate devâm etmeleri kaydıyla affedilmişlerken bu ahidlerini bozmalarından dolayı Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa, Çıldır Eyâleti zu'emâ ve timâr sâhipleri, Trabzon Eyâleti zu'emâ ve timâr sâhipleri, Revân tarafından olup Tiflis muhâfazasında memur olan yeniçeriler ve serdengeçti ağaları, Topkaraağaç Kalesi muhâfazasında olan Mehmed Kulu Paşa, Erzurum Eyâleti elviye ve mutasarrıfları, Sivas Eyâleti mutasarrıfı vezîr Ali Paşa, Kars Beylerbeyi'nin oğlu Ali Bey'in seçkin askerleriyle birlikte bir an önce Tebrîz'de birleşerek Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın da başlarına başkomutan olarak geçip âsileri bastırmalarını emreden hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Sayfa No: 32 Hüküm No: 136

Daha önce Gence muhâfızına yazılan emr-i şerîf ile birlikte giden fetvânın sûretidir.

Kânunlara ve pâdişâha itaat etmeyip isyân ederek fitne ve fesâd çıkarıp uyarıldıkları halde halkın malını gasb edip yağmalayanlarla savaş yapmanın ve onları öldürmenin câiz olduğunu bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Sayfa No: 32 Hüküm No: 137

Osmanlı memleketinin bir yerinde Müslüman Kürtlerden bir grubun müslümanların sultânı olan pâdişâha itâatten ayrılarak hurûc etmeleriyle üzerlerine Müslüman askerlerle gidildiğinde dâvâlarında ısrâr edip savaşa hazırlananlarla savaşılıp öldürülmelerinin câiz olduğunu bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Sayfa No: 32 Hüküm No: 138

Erzurum Eyâleti Hükümet ve elviye mutasarrıflarına:

Çar ve Tala Lezgilerini bastırmak üzere Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetinde memur olduklarını bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Hüküm No: 139

Bir sûreti

Gence muhâfazasında olan Erzurum Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Hüküm No: 140

Bir sûreti

Gence muhâfazasında olan Kars Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Hüküm No: 141

Bir sûreti

Gence muhâfazasında olan Sivas Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728

Hüküm No: 142

Bir sûreti

Gence muhâfazasında olan Maraş Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728

Hüküm No: 143

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgilerini bastırmak üzere Çıldır Eyâleti'nin zu'emâ ve timâr sâhipleri, Tiflis'in kapıkulu ve yerli askerleri ve kendi kapu halkıyla birlikte Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine memur olduklarını bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728

Hüküm No: 144

Bir sûreti

Tiflis'in yerli kuvvetlerine:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728

Hüküm No: 145

Bir sûreti

Çıldır Eyâleti elviye alaybeylerine ve bütün sancakların zu'emâ ve timâr sâhiplerine:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728

Hüküm No: 146

Bir sûreti

Çıldır Eyâleti elviye beylerine bağlı adamlarla me'mûrları için:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728

Sayfa No: 34 Hüküm No: 147

Revan mütesellimi İbrahim Kethüdâ'ya:

Çar ve Tala Lezgilerini yola getirmek için seçkin beş yüz süvâriyi başlarına bir komutan tayin edip mükemmel silahlı olarak Gence muhâfızı Mustafa Paşa'nın ma'iyetine göndermeye memur olduğunu bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Hüküm No: 148

Bir sûreti

Kâhit Beylerbeyi olup, Topkaraağaç Kalesi muhâfazasında olan Mehmed Kulu Paşa'ya:

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Sayfa No: 34 Hüküm No: 149

Trabzon alaybeyine:

Âsileri yola getirmek için, sancağın bütün zu'emâ ve tımâr sâhipleriyle birlikte Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın ma'yyetinde görevli olup bir an önce ihmâlkârlık gösterilmeksizin Topkaraağaç Kalesine gitmesini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'î-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 34 Hüküm No: 150

Trabzon vâlisi vezîr Abdurrahmân Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgileri'nin Topkaraağaç bölgesine suikasti ve köyleri yağmalamaları sebebiyle, Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın ma'yyetinde görevlendirilen Trabzon Eyâleti'nin alaybeyi ile bütün zu'emâ ve tımâr sâhiplerini bir an önce vakit kaybetmeden yerlerinden çıkarıp görevlendirildikleri yere sevk etmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Sayfa No: 35 Hüküm No: 151

Kangırı Sancağı mutasarrıfı Selim Bey'e:

Çar ve Tala Lezgileri'ni yola getirmek için kapu halkı ve kendisine bağlı adamlarıyla birlikte Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın ma'yyetine memur olduğunu bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Sayfa No: 35 Hüküm No: 152

Divriği ve Malatya ve (boş) ve (boş) bölgesinde bayrak açmakla görevli Haseki

Hacı Osman'a:

Topkaraağaç bölgesine on tane bayrak göndermesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Hüküm No: 153

Bir sûreti

Erzurum Eyâleti kazâlarıyla Kars kazâsında serdengeçti bayrakları açmakla görevli Haseki Hüseyin'e:

On bayrak göndermesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Sayfa No: 36 Hüküm No: 154

Üsküdar'dan Anadolu'nun sol kolu bitimi ve sağ ve solunda bulunan kadı, nâib ve kethüdâ yerlerine:

Lezgi tâifesinin yola getirilmesi için Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın asker artırımına ihtiyâcı bulunduğundan, günlük beş akçe verilmek üzere sipâhî oğlanları içinden savaşa elverişli beş yüz terakkîli askerinin isimlerinin yazılarak vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetinde görev yapmak üzere gönderilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Hüküm No: 155

Bir sûreti

Anadolu'nun orta kolu Sivas ve İbisanlı ve sağ ve sollarında bulunan kadı, nâib ve kethüdâ yerlerine:

Yine beş yüz terakkîli sipâhi yazılması için.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Hüküm No: 156

Bir sûreti

Anadolu'nun sol kolu sonları ve sağ ve sollarında bulunan kadı, nâib ve kethüdâ yerlerine:

Yine beş yüz terakkîli sipâhi yazılması için.

Evâhir-i Safer 1141-Eylül sonları 1728
Hüküm No: 157

Bir sûreti

Anadolu'nun orta kolu sonları ve sağ ve sollarında bulunan kadı, nâib ve kethüdâ yerlerine:

Yine beş yüz terakkîli sipâhi yazılması için.

Evâil-i Rebû'î-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 37 Hüküm No: 158

Üsküdar'dan Anadolu'nun sağ, sol ve orta kolları bitimi, sağ ve sollarında bulunan kadı, nâib ve kethüdâ yerlerine:

Gence ve Topkaraağaç bölgesinde korunması gereken yerlerde Lezgi eşkiyâsının imhâsı ve diğer görevler için Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine verilen askerlerin bir an önce görevlendirildikleri yere gitmeleri ve kendilerine verilen vazîfeyi eksiksiz yerine getirmeleri; aksi takdirde sadece kulakları kesilmekle kalmayıp şiddetli bir şekilde cezalandırılacaklarını bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'î-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Hüküm No: 159

Bir sûreti

Rumeli'nin sağ ve orta kolu sonları ve sağ ve sollarında bulunan kadı, nâib ve kethüdâ yerlerine:

Evâil-i Rebû'î-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 37 Hüküm No: 160

Bir sûreti

Tiflis muhâfazasında yeniçeri subayı Haseki Ömer'e:

Çar ve Tala Lezgileri'ne karşı Tiflis'de bulunan odalar ve yeniçeri ve serdengeçti ağalarının, Tiflis muhâfızı İshâk Paşa'nın ma'iyetinde Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya destek vermekle görevlendirildiklerini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'î-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 37 Hüküm No: 161

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Şirvân eski hânı olup Gence'de ikâmet eden el-Hâc Dâvud Hân'ın bütün oğulları, kardeşleri ve âilesiyle birlikte Rodos'a yerleştirilmelerini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 37 Hüküm No: 162

Şirvân eski hânı el-Hâc Dâvud Hân'a:

Oğulları, kardeşleri ve bütün âile halkıyla birlikte Rodos'a sürgün edildiğini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 38 Hüküm No: 163

Gence'den Rodos adasına varıncaya kadar yol üzerinde bulunan vezîrler, beylerbeyiler, mevâlîler, sancak beyleri, kadular, mütesellimler, kethüdâ yerleri, yeniçeri serdârları, hâssalar, vakıflar, kasabalar, köy subayları, vilâyet a'yânları ve iş sâhiplerine:

Şirvân eski Hânı el-Hâc Dâvud Hân'ın bütün evlâd u ıyâliyle birlikte bulunulan mahalle ulaşması durumunda kaçmasını engelleyecek şekilde başında nöbetçiler bekleterek ağırılanması ve sağ sâlim askerler eşliğinde bir sonraki yerleşim birimine kadar ulaştırılarak, Rodos'a varıncaya dek bu şekilde muâmele edilmesine dair hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 38 Hüküm No: 164

Rodos Sancağı mutasarrıfı, kadısı, dizdârı ve yeniçeri subayına:

Şirvân eski Hânı el-Hâc Dâvud Hân'ın bütün evlâd u ıyâliyle birlikte emîn ve korunmuş bir yerde barındırılarak serbest bırakıldıklarına dâir ikinci bir hüküm gelene dek bir tanesinin dahi salıverilmemesini ve kaçmalarına mânî olunmasını emreden hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 38 Hüküm No: 165

Tebrîz eski muhâfız olup şu anda Sivas Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr Ali Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgileri'nin isyânları ve yağmaları nedeniyle ihtiyaç hâsıl olduğundan bütün kapu halkıyla birlikte Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetine destek olarak memur olduğunu bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Rebû'ı-Evvel 1141- Ekim ortaları 1728

Sayfa No: 39 Hüküm No: 166

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Anadolu ve Tebriz Eyâletlerine mutasarrıf olup Tebriz bölgesinde görevli asker grubunun komutanı olan vezîr Mustafa Paşa'nın Şahsunlu eşkiyasının bir kısmını öldürdüğü, kalanların da yaralı olarak kaçtığı haberi ile birlikte bundan sonra Tebriz komutanı vezîr Mustafa Paşa ile haberleşilerek diğer asker komutanlarıyla birleşilip; Çar ve Tala Lezgileri, Şahsunlu, İlât ve Ahşamât eşkiyası, Ermeni ve diğer Usât ve Makânât eşkiyalarının gereken şekilde sindirilerek yola getirilmeleri için ne gerekiyorsa yapıp, bu noktada bütün güç ve kuvvetin kullanılmasını bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'ı-Âhir 1141- Kasım başları 1728

Sayfa No: 39 Hüküm No: 167

Şirvan Hânı Serhay Hân'a:

Şahsunlu eşkiyâsının yaptıkları ve onlar üzerine gönderilen askerlerin onları takip ettikleri güzergâh anlatılarak, askerler Tebriz'e ulaşmakta olduklarından bir an önce Tebriz'e giderek Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın bilgisi dâhilinde Tebriz bölgesi komutanı vezîr Mustafa Paşa ile haberleşilerek eşkiyânın kökünün kazınması için elden gelen bütün gayretin gösterilmesini bildiren haber.

Evâil-i Rebû'ı-Âhir 1141- Kasım başları 1728

Sayfa No: 40 Hüküm No: 168

Üsküdar'dan Anadolu'nun sol kolu bitimi ile sağ ve sollarında bulunan kadı, nâib ve kethüdâ yerlerine:

Daha önce Çar ve Tala Lezgileri tâifesinin yola getirilmesi için Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın asker artırımına ihtiyâcı bulunduğundan, günlük beş akçe verilmek üzere sipâhî oğlanları içinden savaşa elverişli beş yüz terakkîli askerin isimlerinin yazılarak vezîr Mustafa Paşa'nın ma'iyetinde görev yapmak üzere

gönderilmesi istenmişti. Henüz bu askerlerin yerlerine ulaşmadığı haberi alındığından emre harfiyen uyulup bir an önce askerlerin yerlerine ulaştırılması, asker hazır ise vakit kaybetmeden hemen yola koyulması; aksi takdirde bu emrin diğer emirler gibi algılanmaması, işin vehâmeti nedeniyle gösterilecek herhangi bir ihmâlkârlık sebebiyle sorumluların şiddetli şekilde cezalandırılacaklarına dair hüküm.

Evâsıt-ı Rebû'l-Âhir 1141- Kasım ortaları 1728

Sayfa No: 41 Hüküm No: 169

Eleşkird Sancağibeyi İsmail Bey'e:

Çar ve Tala Lezgileri'ni yola getirmek için Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın asker artırımına ihtiyaç duyulduğundan daha önce ona destek olmak üzere kapu halkı ve vefâlı adamlarıyla görevlendirildiği halde bu göreve henüz gitmediğinden onun azarlanmış olduğunu ve bir an önce bu göreve gitmezse, veyâ herhangi bir tembelliği görülürse azledilmekle kalınmayıp şiddetle cezâlandırılacağını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Rebû'l-Âhir 1141- Kasım ortaları 1728

Hüküm No: 170

Bir sûreti

Malazgirt Sancağibeyi Nuh Bey'e:

Evâhir-i Rebû'l-Âhir 1141- Kasım sonları 1728

Sayfa No: 41 Hüküm No: 171

Gence muhâfızı olup Şirvân bölgesi nizâmıyla görevli bulunan Mustafa Paşa'ya:

Şirvân Eyâleti'nin son bulduğu yerden Semmûr nehrine kadar Ruslar ile ayrılan hudûd henüz belirlenmediğinden Ruslarla bu hususta bir anlaşmazlık söz konusudur. Görelî mahallinin hangi tarafta kalacağı henüz belli olmamışken Rus Çarı'nın Bakü elçisi Görelî'nin kendi taraflarında bulunduğunu iddia etmiştir. Bu durumun aydınlatılması için dürüst ve hakşinas birinin görevlendirilerek adâletli bir şekilde Görelî'nin hangi tarafta kaldığının belirlenip bu anlaşmazlığa son verilerek dostluk ve barışın muhâfazasının sağlanması, pâdişâha da bunun yazılı olarak bildirilmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Rebû'î-Âhir 1141- Kasım sonları 1728

Sayfa No: 42 Hüküm No: 172

Gence muhâfızı olup Şirvân cânibi nizâmıyla görevli bulunan Mustafa Paşa'ya:

Görelî mahallinin hudûdunun belirlenmesi için her iki tarafın belirlemiş olduğu vekillerinden adâletli iki kişinin tespiti ile bu işin aydınlatılmasını ve çekişmelere son verilerek her iki taraf arasında dostluk ve barışın muhâfazasının temini hakkında hüküm.

Evâil-i Cemâziye'î-Evvel 1141- Aralık başları 1728

Sayfa No: 42 Hüküm No: 173

Sivas Eyâleti mutasarrıfı Ali Paşa'ya:

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın emrinde görevlendirilmişken, askerî disiplinsizliği ve başıboşluğu nedeniyle güzergâh üzerinde bulunan, Tebriz'den Erzurum'a gelirken yol üzerindeki halka zulmettiği, halkı perişan ettiği haberleri pâdişâha ulaştığından asker üzerindeki disiplini temin edip bir an önce emredilen görev mahalline ulaşmasını bildiren hüküm.

Evâil-i Cemâziye'î-Evvel 1141- Aralık başları 1728

Sayfa No: 42 Hüküm No: 174

Üsküdar'dan Erzurum'a ve oradan da Sivas Eyâleti mutasarrıfı olup Gence tarafında görevlendirilen vezîr Ali Paşa'nın Gence'ye varıncaya kadar uğradığı yerlerde bulunan beylerbeyiler, mevâlî, sancakbeyleri, kadılar, kethüdâ yerleri, yeniçeri serdârları, diğer subaylar, ileri gelenler ve iş sâhiplerine:

Vezîr Ali Paşa'nın disiplinsizliği nedeniyle askerlerden bir kısmı Tebrîz'de bulunan vilâyet halkı ve fakirlerden çeşitli zulüm ve zorbalıkla bir çok mal gasb edip biriktirdiklerinden, bir kısmı firâr edip kimin bölgesinde bulunuyor ise yakalanıp uygun bir kalede hapsederek haklarından gelinmek üzere isim ve bilgilerinin pâdişâha bildirilmesini emreden hüküm.

Evâil-i Rebû'î-î-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 42 Hüküm No: 175

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Şîrvân eski hânı el-Hâc Dâvud Hân'ın sarayda kalması ve Şîrvân bölgesi ile ilgili meseleleri müzâkere için oğulları, kardeşleri, özel adamları ve hizmetçileri ile birlikte ağalığı da geriden gelmek üzere pâdişâhın özel silahşörlerinden Mustafa'nın eşliğinde, yol üzerindeki erzâk ve zâhireleri mâliyece karşılanmak üzere gönderilmesini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebûî'l-Evvel 1141- Ekim başları 1728

Sayfa No: 43 Hüküm No: 176

Şîrvân eski hânı el-Hâc Dâvud Hân'a:

Hânlıktan azledilip hânlığı başkasına devredilmesiyle, bölgeyle ilgili konuları görüşmek üzere pâdişâhın huzûruna gelmesini emreden hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1141- Ocak ortaları 1729

Sayfa No: 43 Hüküm No: 177

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Mâliye eski tezkirecisi Süleyman eliyle, Şehzâde Tahmasb tarafından elçi olarak gönderilen Veli Mehmed Hân'ın yazısı ulaştığından, ikinci bir emre kadar elçinin Erzurum'a emniyetli bir şekilde nakledilmesi ve orada ikâmet ettirilmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1141- Ocak ortaları 1729

Sayfa No: 43 Hüküm No: 178

Erzurum mütesellimi, gümrük emîni ve yeniçeri subayına:

Gence tarafına gelen Veli Mehmed Hân'ın Erzurum'a ulaşınca orada ikâmet ettirilmesi, ikinci bir emre kadar ne İstanbul tarafına ne de İran tarafına bir adım bile hareket ettirilmemesine dâir hüküm.

Evâhir-i Cemâziye'l-Âhir 1141- Ocak sonları 1729

Sayfa No: 44 Hüküm No: 179

Sipâh Terakkîli Ağası Bekir Ağa'ya:

Daha önce Tebriz muhâfızı Mustafa Paşa'nın ma'iyetinde görevlendirilmişken azgınlık bertaraf edildiğinden oraya gitmeye gerek kalmadığından bir an önce ve

sür'atle Tiflis'e gidip orada kalarak Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın emri üzere hareket etmesini, askere göz kulak olarak yol güzergâhında bulunan halka rahatsızlık vermemesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Cemâziye'l-Âhir 1141- Ocak sonları 1729

Hüküm No: 180

Bir sûreti

Silâhdâr Terakkili Ağası el-Hâc Mehmed'e:

Evâhir-i Cemâziye'l-Âhir 1141- Ocak sonları 1729

Hüküm No: 181

Bir sûreti

Ulûfeciyan-ı Yemîn Ağası Süleyman ve Azebân-ı Yemîn Ağası İsmâil Ağa'ya:

Evâhir-i Cemâziye'l-Âhir 1141- Ocak sonları 1729

Hüküm No: 182

Bir sûreti

Ulûfeciyan-ı Yesâr Ağası Ahmed ve Azebân-ı Yesâr Ağası diğer Ahmed Ağa'ya:

Evâil-i Receb 1141- Şubat başları 1729

Sayfa No: 44 Hüküm No: 183

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Bundan önce Erzurum Eyâleti hükûmet ve mutasarrıflarının ma'iyetine memurlar tayin edilmişken ve bunların görev yerlerine acele olarak gitmeleri defalarca belirtilmişken, bazılarının memuriyete gitmekten kaçındıkları ve emre itaatsizlikleri haberi alındığından, bu memurların mutasarrıf oldukları hükûmet ve elviye ellerinden alınarak hak eden başka itaatkâr kimselere devredilip görevlendirilenlerin pâdişâha yazılı olarak bildirilmesini emreden hüküm.

Evâil-i Receb 1141- Şubat başları 1729

Sayfa No: 44 Hüküm No: 184

Adana Eyâleti'nde bulunan elviye alaybeylerine:

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın asker artırımına ihtiyâcı olduğundan onun yanında görevlendirildiklerini, alaybeylerinin bayraklarını açıp, zu'emâ ve tımâr sâhiplerini bayrakları altında toplayarak bir an önce tayin bölgelerine gitmelerini, aksi halde şiddetle cezâlandırılıp dirliklerinin başkasına devredileceğini bildiren hüküm.

Evâil-i Receb 1141- Şubat başları 1729

Sayfa No: 45 Hüküm No: 185

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Gence savunması için daha önce bildirilen her bir bayrağı yüz elliser asker olmak üzere Erzurum ve Kars yöresinden on bayrak, Harîret, Divriği, Malatya, Çirmen, Honkeş ve Âb-ı Tâhir bölgelerinden on bir bayrakla toplam üç bin yüz elli asker olmak üzere yirmi bir bayrak yeniçeri serdengeçtileri yazdırılması emredilmişken bunların üçte birinin eksik olduğu, yazılanların çoğunun da silahsız olduklarından bir an önce eksiklerin tamamlanıp silahsız hiçbir asker bırakılmamasını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Receb 1141- Şubat ortaları 1729

Sayfa No: 45 Hüküm No: 186

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Diğer bölgelerin yazımı ya bitmiş veya bitmek üzere iken, Gence şehrinin bir gün önce yazımının tamamlanması en önemli işlerden olduğu halde haber alınmadığından ne durumda olduğu bilinmemektedir. Bu nedenle Gence tarafı yazıcılarından olan Ali Paşazâde Muhammed'e emredilip eksik kalan yerlerin yazımının bir an önce bitirilmesi sağlanarak, pâdişâhın huzûruna yazıcı ile birlikte gönderilmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Receb 1141- Şubat ortaları 1729

Sayfa No: 45 Hüküm No: 187

Gence tarafına yazıcı olarak tâyin olunan Ali Paşazâde Muhammed'e:

Gence tarafıyla ilgili yazım pâdişâha ulaştırılmadığından bir an önce yazım bitirilerek defterleri huzûra getirmesini, aksi halde şiddetle cezâlandırılacağını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Receb 1141- Şubat ortaları 1729

Sayfa No: 45 Hüküm No: 188

Diyarbakır eski vâlisi vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Şahsunlu eşkiyasına karşı girişilen mücâdelede Şîrvân Hânı Serhay Hân ile tam bir ittifak içerisinde hareket ederek üstün başarı gösterip ganimetler kazanmasından dolayı pâdişâhın hil'at-i fâhiresi samur kürk elbise ile ödüllendirildiğini, bunun Tebrîz muhâfızı vezîr Mustafa Paşa tarafından giydirilmesi ve ardından Revân muhâfazasına görevlendirildiğini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Receb 1141- Şubat ortaları 1729

Sayfa No: 46 Hüküm No: 189

Şîrvân Hânı Serhay Hân'a:

Diyarbakır vâlisi olup Tebriz tarafına gönderilen vezîr İbrâhim Paşa ile Şahsunlu eşkiyasına karşı tam bir uyum ve ittifak içerisinde hareket ederek üstün başarı elde etmesinden dolayı pâdişâh tarafından bir hil'at-i fâhire samur kürk elbise, bir kılıç ve bir de hançer ile ödüllendirilip bundan sonra da Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa ma'iyetinde Çar ve Tala Lezgileri'nin yola getirilmesinde tam bir ciddiyet içerisinde disiplinle hareket etmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Receb 1141- Şubat ortaları 1729

Sayfa No: 46 Hüküm No: 190

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Diyarbakır vâlisi olup Tebriz tarafında görevlendirilen vezîr İbrâhim Paşa ve Şîrvân Hânı Serhay Hân'ın pâdişâh tarafından gönderilen birer samur kürk hil'at-i fâhire, birer kılıç ve birer de hançer ile ödüllendirilip ayrıca Çar ve Tala Lezgilerinin yola getirilmeleri için gereken şekilde önem gösterilerek hareket edilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Receb 1141- Şubat sonları 1729

Sayfa No: 47 Hüküm No: 191

Revân Eyâleti mutasarrıfı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Revân Eyâleti'nin Şâm gibi sulak ve verimli bir arâziye sâhip olup, halkı seferler ve askerlerin yağmaları neticesinde başka memleketlere dağılmış olduklarından halka mülâyemet ve şefkât gösterilerek tekrar Revân'a yerleşmesi temin edilip, Revân'ın eski mâmur hâline getirilmesi için ne gerekiyorsa yapılmasını, fukara halkın ezilmemesi ve gözetilmesini bildiren hüküm.

Evâil-i Şaban 1141- Mart başları 1729

Sayfa No: 47 Hüküm No: 192

Revân muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Revân bölgesinin ze'âmet ve timâr gelirlerini gizlemeksizin, hakîkati üzere son derece hassas bir incelemeyle, gizli ve açık olarak araştırıp en kısa zamanda bir akçesi noksan yazılmamak kaydıyla huzûra bildirilmesini emreden hüküm.

Evâil-i Şaban 1141- Mart başları 1729

Hüküm No: 193

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Tiflis bölgesinin gelirlerinin belirlenmesi için hüküm.

Evâil-i Şaban 1141- Mart başları 1729

Sayfa No: 48 Hüküm No: 194

Çıldır vâlisi olup Tiflis muhâfızı olan vezîr İshâk Paşa'ya:

Çıldır Eyâleti'nde ze'âmet ve timâr sâhiplerinin çoğunun yeteri miktarda asker beslemedikleri tespit edilmiş olduğundan bunların bir kısmının dirliksiz kimselere devredilmesi, Gence, Tiflis ve Revân bölgelerinde muhâfazaya gitmesi gerekenlerin muhâfazaya gönderilmesi, bundan kaçınanların dirliklerinin başkalarına devredilmesi, hülâsa bu bölgedeki tüm ze'âmet ve timâr sâhiplerinin düzen ve intizâmının sağlanmasını bildiren hüküm.

Evâil-i Şaban 1141- Mart başları 1729

Sayfa No: 49 Hüküm No: 195

Kapucu başlarından olup Gence muharriri olan (boş) 'ya:

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın Allâh rızâsı için yaptırdığı câmî ve medreseye vakfettiği gelirler masraflara yeterli gelmediğinden Gence Sancağı'na bağlı Hânikâh Karyesi'nin kendisine pâdişâh-ı ihsânî olarak verildiğini bildirir hüküm.

Evâil-i Ramazan 1141- Nisan başları 1729

Sayfa No: 49 Hüküm No: 196

Sivas vâlisi vezîr Ali Paşa'ya:

Daha önce bağı ve isyânları meşhûr olan Çar ve Tala Lezgileri'ne karşı gösterdiği güzel çalışmaları ve üstün başarılarından dolayı Sivas eyâletindeki makâmına dönebileceğine dâir bildirilen hüküm.

Evâil-i Ramazan 1141- Nisan başları 1729

Sayfa No: 49 Hüküm No: 197

Çıldır ve Tiflis Eyâletleri mutasarrıfı olup Tiflis muhâfızı olan vezîr İshâk Paşa'ya:

Daha önce bağı ve isyânda bulunan Çar ve Tala Lezgileri'nin yola getirilmesi için yaptığı üstün hizmetler netîcesinde, âsîlerden alınan rehinler ile birlikte Tiflis'e dönmesine izin veren ve oranın muhâfazasına dikkât etmesini bildiren hüküm.

Evâil-i Ramazan 1141- Nisan başları 1729

Sayfa No: 49 Hüküm No: 198

Sivas Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa ma'iyetinde dîn u devlet için memleketlerinden uzakta dört beş seneden beri tüm zu'emâ ve tımâr sâhiplerinin hizmetlerinin takdîre şâyân bulunup memleketlerine dönüşlerine izin verildiğini bildiren hüküm.

Evâil-i Ramazan 1141- Nisan başları 1729

Hüküm No: 199

Bir sûreti

Maraş eyâletinin elviye alaybeylerine:

Evâil-i Ramazan 1141- Nisan başları 1729

Hüküm No: 200

Bir sûreti

Kars Eyâlet'inin elviye alaybeylerine:

Evâil-i Ramazan 1141- Nisan başları 1729

Hüküm No: 201

Bir sûreti

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Evâil-i Ramazan 1141- Nisan başları 1729

Sayfa No: 50 Hüküm No: 202

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Ma'yyetinde görevlendirilen Adana, Erzurum, Sivas, Maraş ve Kars Eyâletleri gibi bölgelerden gelen zu'emâ ve tımâr sâhiplerinden ihtiyaç kalmayanlara memleketlerine dönmeleri için izin verilebileceği, ihtiyaç olanların da uygun yerlerde görevlendirilerek alıkonabileceğine dâir hüküm.

Evâhir-i Ramazan 1141- Nisan sonları 1729

Sayfa No: 50 Hüküm No: 203

Rumeli Beylerbeyliği pâyesiyle Gence Beylerbeyi olan İbrâhim Paşa'ya:

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın vefâtı nedeniyle onun yerine tâyin olunduğunu, Afgan, Şirvân, Rus, Acem, Şahsunlu, Lezgi ve Gürcü gruplarının arasında stratejik bir bölgede bulunduğu için bir an önce vazîfe yerine giderek işleri adâletle yürütmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Ramazan 1141- Nisan sonları 1729

Sayfa No: 50 Hüküm No: 204

Rumeli Beylerbeyliği pâyesiyle Gence Beylerbeyi olan İbrâhim Paşa'ya:

Gence muhâfazasında bulunan erbaa bölükleri ve kapu halkının o tarafta kalmasına lüzum kalmadıysa geri dönmelerine izin verilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Ramazan 1141- Nisan sonları 1729

Sayfa No: 50 Hüküm No: 205

Sivas vâlisi vezîr Ali Paşa'ya:

Daha önce mansıbına dönmesine izin verilmişken Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa vefât ettiğinden dolayı muhâfazayı ele alarak Gence'nin işlerini yürütmesi, yeni muhâfiz geldikten sonra mansıbına dönebileceğini bildiren hüküm.

Evâhir-i Şevval 1141- Mayıs sonları 1729

Sayfa No: 51 Hüküm No: 206

Gence Beylerbeyi olup Gence muhâfazasında bulunan İbrâhim Paşa'ya:

Gence memleketinin yazımı için Ali Paşazâde Muhammed yazıcı olarak tâyin olunup gönderilmişken vefât eden vezîr Mustafa Paşa'nın ihmâli netîcesinde bu iş geciktirilip bitirilmediğinden dolayı bir an önce bitirilemeyen küçük büyük bütün köy, kasaba ve yerleşim yerlerinin yazılarak bitirildikten sonra icmâl ve mufassalları huzûrda bağlanmak üzere tahrîr defterlerinin yazıcıyla birlikte âcilen gönderilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Şevval 1141- Mayıs sonları 1729

Sayfa No: 51 Hüküm No: 207

Gence memleketinin tahrîrine memur olan Ali Paşazâde Muhammed'e:

Daha önce Gence muhâfızı iken vefât eden Mustafa Paşa'nın ihmâliyle birlikte bu işte Ali Paşazâde Muhammed'in de tembelliğinin rolünün bulunduğu vurgulanarak bir an önce bu işi tamamlayıp en kısa sürede defterlerle birlikte kendisinin de huzûra gelmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1141- Temmuz ortaları 1729

Sayfa No: 51 Hüküm No: 208

Sâbık Gence muhâfızı müteveffâ Mustafa Paşa'nın kapıcılar kethüdâsı Süleyman'a:

Şirvân hânı Serhây Hân'ın, Ruslarla ilişkide devlet-i aliyeyi temsîl edebilecek, saltanat merâsimlerini bilen, Osmanlı-Rus sınır sorunlarına vâkıf güvenilir bir kimseyi istemesi münâsebetiyle kapıcılar kethüdâsı Süleyman'ın, Serhây Hân'ın ma'iyetine tâyin olunduğunu bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1141- Temmuz ortaları 1729

Sayfa No: 51 Hüküm No: 209

Şirvân Hânı Serhây Hân'a:

Gâzî Kumuk taraflarında bazı hususları halletmek için yerine bir mütesellim bırakarak Süleyman Bey refâkatiyle oraya gidip, üç dört ay içinde tekrar dönerek Ruslarla yapılan anlaşmalara riâyet edilmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1141- Temmuz ortaları 1729

Sayfa No: 52 Hüküm No: 210

İnallu Cemâati reislerinden Mirza Ali Bey'e:

İnallu ve Afşar gruplarının yaylalarına gitmeleri ve işlerini düzenlemek için Şirvân Hânı Serhay Hân'ın iltimâsları üzere onların başına mütesellim tâyin olduğunu bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1141- Temmuz ortaları 1729

Sayfa No: 52 Hüküm No: 211

Rumeli Beylerbeyi pâyesiyle Gence Beylerbeyi olan İbrâhim Paşa'ya:

Rusya tarafından yanlarında senedleriyle gelenlere ve bu taraftan yol emirleriyle gidenlerin gidiş ve dönüşlerine engel olunmayıp sâlimen geçişlerine izin verilmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1141- Temmuz ortaları 1729

Sayfa No: 52 Hüküm No: 212

Rumeli Beylerbeyliği pâyesiyle Gence Beylerbeyi olan İbrâhim Paşa'ya:

Şirvân Eyâlet sınırlarının her tarafı açık ve giren çıkanı belli olmadığından halkın emniyeti ve selâmeti için zikredilen lüzümlü yerlerin araştırılarak kaleler yapılması için ne kadar masraf gideceğinin hesap edilerek defterler tutulması, kaleler için tutulan defterlerle birlikte proje ve plânlarının gönderilmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1141- Temmuz ortaları 1729

Hüküm No: 213

Bir sûreti

Tiflis ve Revân muhâfızlarına:

Evâsıt-ı Zilhicce 1141- Temmuz ortaları 1729

Sayfa No: 53 Hüküm No: 214

Gence Beylerbeyi olan İbrâhim Paşa'ya:

Daha önce yola getirilmiş olan Çar ve Tala Lezgileri'nin ellerinden alınan köy ve kasabalara tekrar tasallut etmeleri ve fesatları sebebiyle Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa ile Revân muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa ile birlikte yeteri miktarda askerle üzerlerine gidilerek bastırılıp köylülerin zararlarının tazmin edilmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Zilhicce 1141- Temmuz sonları 1729

Sayfa No: 53 Hüküm No: 215

Rumeli Beylerbeyi pâyesi ile Gence Beylerbeyi olan İbrâhim Paşa'ya ve Dergâh-ı Mu'allâm kapucu başlarından olup Gence muharriri olan Ali Paşazâde Muhammed'e:

İran topraklarından ele geçirilen en küçük bir yer bırakılmadan bütün şehir, kasaba ve köylerin gelirlerinin yazılarak icmâl ve mufassallarının huzûrda bağlanmasına dâir hüküm.

Evâil-i Muharrem 1142- Temmuz sonları 1729

Sayfa No: 54 Hüküm No: 216

Tiflis Eyâleti mutasarrıfı vezîr İshâk Paşa'ya:

Yeni fethedilen Hemedan şehrinin bütün gelirleriyle birlikte İshâk Paşa'ya bahşedildiğini, burasının verimli bir arâziye sâhip olduğunu, tekrar eski bayındır hâle getirilmesi için çevreye dağılmış olan ahâlînin şehre davet edilerek onlara karşı şefkatli bir yaklaşımla hareket edilmesini, içlerinden isyân edenlere karşı tâviz verilmeyip haklarından gelinmesini ve kısa zamanda şehrin tekrâr mâmur ve bayındır hâle getirilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Zilhicce 1141- Temmuz sonları 1729

Sayfa No: 54 Hüküm No: 217

Kangırı Sancağı mutasarrıfı Selim Bey'e:

Daha önce Çar ve Tala Lezgileri'ni sindirmek üzere görevlendirilmişken bu işin tamamlanmasından sonra farklı hizmetlere tâyin edilmişken mansıbı olan Kangırı'ya dönmesini emreden hüküm.

Evâsıt-ı Zilkade 1142- Haziran başları 1730

Sayfa No: 54 Hüküm No: 218

Gence Eyâleti'ne mutasarrıf ve Gence muhâfazasında bulunan (boş) Paşa'ya:

Maraş Eyâleti'nin zu'emâ ve tımâr sahiplerinin seferden afvedilip, zabt ve nizâm verilmek üzere sancaklarına dönmelerine izin veren hüküm.

Evâsıt-ı Zilhicce 1141- Temmuz sonları 1729

Sayfa No: 55 Hüküm No: 219

Halep Alaybeyisi (boş)a:

Daha önce Haleb'in zu'emâ ve tımâr sâhipleri ile birlikte Gence muhâfazasıyla görevli iken Tebriz tarafına memur oldukları kendilerine bildirilmişken tekrar ihtiyaç sebebiyle Gence'de kalarak verilen görevleri yerine getirmelerini emreden hüküm.

Evâsıt-ı Safer 1142- Eylül ortaları 1729

Sayfa No: 55 Hüküm No: 220

Revân muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgileri yola getirildikleri halde Gence, Revân ve Tiflis bölgelerinin ortasında tekrar fitne fesâd çıkarmaları, Revân yakınlarında Karaçorlu eşkiyası ile kapusuz levendlerin halka zulüm ve düşmanlıkları tespit edildiğinden ikinci bir emir gelene kadar Revân'ın muhâfazasında kalınarak Karaçorlu ve levendât eşkiyasının bastırılarak halkın korunmasını bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1142- Eylül ortaları 1729

Sayfa No: 55 Hüküm No: 221

Gence Beylerbeyi İbrâhim Paşa'ya:

Lori Kalesi muhâfazasında bulunan askerlerin istedikleri mevâcibin asker sayısına nazaran fazlalığı ve kalenin yol uğrağı olmaması hasebiyle muhâfazasına

ihtiyaç bulunmadığından kenarındaki duvarın yıkılarak, askerlerin başka yerlere tâyin edilmelerini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1142-Ocak başları 1730

Sayfa No: 55 Hüküm No: 222

Dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından olup eski Arpa Emîni olan Ali Ağa'ya:

Revân Eyâleti hâssa musâhibi olan Mehmed Paşa'ya ihsân edildiğinden, Ali Ağa'nın becerikli biri olmasından dolayı onun emrine kâimmakâm tâyin olduğunu bildiren; ayrıca Revân muhâfızı İbrâhim Paşa'ya duruşmalarda Mustafa'nın mübâşir tâyin edilip, Erzurum'a hareket edilerek tâyin olunan mübâşirle birlikte bir an önce Revân'a giderek buyrulan emir ve işlerin yerine getirilmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Rebîü'l-Evvel 1142- Ekim başları 1729

Sayfa No: 56 Hüküm No: 223

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Tiflis yakınlarında bulunan Topkaraağaç Kalesi'nin etrâfı Çar ve Tala Lezgileri ve diğer eşkiyâların sığınağı olarak kullanıldığından onların hile ve zararlarından muhâfaza için kalenin çeşitli tâmir ve noksanlarının tamamlanmasına izin veren hüküm.

Evâsıt-ı Rebîü'l-Evvel 1142- Ekim başları 1729

Sayfa No: 56 Hüküm No: 224

Gence Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Daha önce rızâya uygun hareketlerinden dolayı Rumeli beylerbeyliği pâyesiyle Gence eyâleti ihsân edilerek muhâfazasıyla görevlendirilmişken şimdi de muhâfazada ve diğer işlerde gösterilen basîretli yaklaşımlar ve halka gösterilen şefkat ve hizmetlerinden dolayı hil'at-i fâhire olarak samur kürk elbise ihsân olduğunu bildiren ve Şîrvân Hânı Serhây Hân ile gerekli yazışmaların sağlanarak hizmetlerin meşveret yoluyla ittifâk içerisinde yürütülmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Rebîü'l-Evvel 1142- Ekim başları 1729

Sayfa No: 56 Hüküm No: 225

Gence Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr İbrâhim Paşa'ya:

En yüksek sadâret mertebesine terfî olup resmî işlerde kullanılan tuğrâ, divitler ve edevât teslîmi için Dâmat Ali Paşa'nın görevlendirildiğini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Cemâziye'l-Âhir 1142-Ocak başları 1730

Sayfa No: 57 Hüküm No: 226

Revân kadısına ve dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Revân Eyâleti Kâimmakâmı Ali'ye:

Revân fethedildiğinde gönderilen emirle, askerlerin baskısı nedeniyle başka yerlere göç eden halkın tekrar eski topraklarına dönerek Revân'ın tekrar önceki mâmur ve bayındır hâle getirilmesi için İbrâhim Paşa vezîr tâyin olup, gerekçeleri sıralanıp te'kidle halka mülâyemet gösterilmesi ve adâletle idâre edilmesi vurgulanmışken; vezîrin aksi hareketlerde bulunduğu, mal biriktirip halka bu yönde baskılar uygulayarak birçok ek vergilerle halkı fakirleştirdiği haberleri ulaştığından çeşitli isimler altında halktan toplanan bu vergiler vezîr adâletli bir şekilde yargılanıp, bu durumdan haberdar olan şâhitler dinlenilmek sûretiyle vezîrin, aldıklarını tazmîn husûsunda hiçbir özrü kabûl edilmeyip şiddetle uygun bir dille kınanarak, aldıkları son kuruşuna varıncaya kadar eksik bırakılmadan tazmîn edilerek üçte ikisi gönül hoşluğuyla mîrîye bırakılıp Revân'ın ayrı bir hazînesinde toplanıp, üçte birinin ise hak sâhiplerine dağıtılarak defterleri tutulup huzûra yazılı ve mühürlü olarak gönderilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Receb 1142-Şubat ortaları 1730

Sayfa No: 57 Hüküm No: 227

Çıldır Eyâleti'nde bulunan elviye beylerine:

Tiflis Kalesi'nin muhâfazasına tâyin olunduklarını ve Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa ma'iyetinde bi'l-ittifâk hizmetle vazîfeli olduklarına dâir hüküm.

Evâhir-i Receb 1142-Şubat ortaları 1730

Sayfa No: 57 Hüküm No: 228

Çıldır Eyâleti'nde bulunan elviye alaybeylerine:

Önce sırayla yürütülen Tiflis Kalesi'nin muhâfazası terk edilerek şu andan itibaren Çıldır'da bulunan zu'emâ ve tımâr sâhiplerinden belli miktar askerle muhâfazaya memur olduklarına dâir hüküm.

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Sayfa No: 58 Hüküm No: 229

Küçük İsmi Paşa'ya:

İsfahan taraflarında İbrâm isimli Şâh yanlısı bir kimsenin ortaya çıkarak bir takım uydurma yazı ve resimler ortaya çıkararak halkı etrâfına toplayıp isyâna teşvîk etmesinden dolayı bu âsînin bastırılması için Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'nın ma'iyetinde tüm kapu halkıyla berâber görevlendirildiklerini bildiren hüküm.

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Hüküm No: 230

Bir sûreti

Şeki mutasarrıfı Ali Paşa'ya:

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Hüküm No: 231

Bir sûreti

Kars ve Erzurum mutasarrıfı Ali Paşa'ya:

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Sayfa No: 58 Hüküm No: 232

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

İsfahan taraflarında fitne fesat çıkararak, İbrâm isimli eşkiyanın bastırılması için Gence muhâfazasında olan vezîr İbrâhim Paşa'nın ma'iyetinde bütün zu'emâ ve tımâr sâhipleriyle birlikte görevlendirildiklerini bildiren hüküm.

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Hüküm No: 233

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Sayfa No: 58 Hüküm No: 234

Ber vech-i arpalık Karasi Sancağı'na mutasarrıf olan Sâlih'e:

Şakî İbrâm'a karşı Gence muhâfızı İbrâhim Paşa'nın ma'iyetine tâyin olunarak hizmet vermesine dâir hüküm.

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Sayfa No: 59 Hüküm No: 235

Bir sûreti

Ber vech-i arpalık Alâiye Sancağı mutasarrıfı olan İbrâhim'e:

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Hüküm No: 236

Bir sûreti

Ber vech-i arpalık Divriği Sancağı mutasarrıfı olan Receb'e:

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Sayfa No: 59 Hüküm No: 237

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Şakî İbrâm'ın bastırılması için daha önce gönderilen askerlere takviye olarak yeni birliklerin gönderilmesi, ayrıca Gürcistan halkının kalblerinin kazanılması ve işlerinin düzene sokulması için Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya yardım edilmesi, aksi takdîrde hiçbir özrün kabûl edilmeyeceğine dâir hüküm.

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Sayfa No: 60 Hüküm No: 238

Şîrvân Hânı Serhây Hân'a:

Şakî İbrâm'ın yola getirilerek fitnenin önlenmesi için imkân ölçüsünce ne kadar asker gönderilebiliyorsa Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'nın desteklenmesine dâir hüküm.

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Sayfa No: 60 Hüküm No: 239

Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Şakî İbrâm'ı yola getirmek üzere emrine gönderilen subay ve askerlerin miktârını, yapılması gerekenleri bildiren hüküm.

Evâhir-i Ramazan 1142-Nisan ortaları 1730

Sayfa No: 61 Hüküm No: 240

Dergâh-ı Âlî kapucu başlarından Mustafa'ya:

Tebrîz Eyâleti'nde bulunan Karadağ Hanlığı'na tâbî Şahsunlu ve benzer yağmacılar tâkip edilip sindirilmiş ve bir kısmı eman almışken, birbirlerini kışkırtmaları netîcesinde firâr ederek bir kısmı tekrar yağma ve çapulculuğa başlamışlardır. Bu sebeple üzerlerine giden Serhây Hân, Yedi Tepeler'de onları yakalamış ve sabah onları imhâ edecekken onların bulunduğu yerle kendileri arasında Rus çadırlarının olduğu haberiyle duraklamış, daha sonra eşkiyâlar ellerinde bulunan malların üçte birini ve kayık ücretlerini Ruslara vermek sûretiyle, nehrin karşı kıyısında yenilerde yaptıkları bir kaleye götürmeleri şartıyla Ruslarla bir anlaşma yaptıklarından, Osmanlı ile Ruslar arasındaki dostluk ve anlaşmaların bozulmaması için ihtiyatla hareket edilip henüz karşı kıyıya geçmemiş eşkiyâ ile mallarının bir kısmı ele geçirilerek Ruslardan âsîler istenmiş, fakat hiçbir cevap alınamamıştır. Bu âsîlerin kısa zaman sonra Rus tarafında da yağma ve çapulculuğa başladıkları ve bunların Rusların himâyesinde olduğu ifade edilmekle birlikte âsîlerin Osmanlı tarafına ellerindeki mallarla birlikte teslim edilmeleri ve Ruslardan gelen haberlerin doğru olup olmadığının anlaşılması için Rus elçisiyle görüşmek sûretiyle duruma açıklık kazandırılıp pâdişâha bildirilmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Ramazan 1142-Nisan ortaları 1730

Hüküm No: 241

Bir sûreti

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya, başka bir sûreti Şîrvân Hânı Serhây Hân'a ve başka bir sûreti Tebriz muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Evâhir-i Ramazan 1142-Nisan ortaları 1730

Sayfa No: 62 Hüküm No: 242

Dergâh-ı Mu'allâm kapucubaşlarından Mustafa'ya:

Derbend bölgesinde Ruslarla anlaşmazlık bulunan sınır köy ve kasabalarının çözümlenerek hangi tarafta bırakılması gerektiğine ve bu problemin nasıl çözülmesi gerektiğine dâir hüküm.

Evâhir-i Ramazan 1142-Nisan ortaları 1730

Hüküm No: 243

Bir sûreti

Ayrı ayrı olmak üzere Gence muhâfızına ve Şîrvân Hânı'na.

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Sayfa No: 62 Hüküm No: 244

Dergâh-ı Âlî kapucubaşlarından Mustafa'ya:

Tebrîz, Erdebil ve Geylân bölgesinde Osmanlı ile Ruslar arasında çözümlenmemiş sınır bölgelerinin nasıl halledileceğine ve anlaşmazlığın ne şekilde sonuçlandırılacağına dâir hüküm.

Evâhir-i Şaban 1142-Mart ortaları 1730

Hüküm No: 245

Bir sûreti

Tebrîz vâlisine ve Şîrvân Hânına:

Evâhir-i Ramazan 1142-Nisan ortaları 1730

Sayfa No: 62 Hüküm No: 246

Dergâh-ı Âlî kapucubaşlarından olup bazı önemli işler için Şîrvân'a memur olan Mustafa'ya:

Kur nehri ile Aras'ın birleştiği yerlerde Şemâhî şehri yakınında ve Küre isimli mahalde birer kale ve Kible semtinde ve Dağıstan'ın beri tarafında bazı mevzîlerde kale benzeri binâlar yapmak emniyet açısından gerekli olduğundan, Şîrvân Hânı Serhây Hân'ın yanına tâyin olunan Süleyman Bey ve ehil kimselerle istişâre edilerek kale binâ edilecek yerler anlaşmalara uygun yerler ise gerekli tâmir ve binâ masrafları uzman kişilerce tespit ettirilerek tespit defterlerinin huzûra imzâlı ve mühürlü olarak ulaştırılmasını emreden hüküm.

Evâsıt-ı Şevval 1142-Mayıs başları 1730

Sayfa No: 63 Hüküm No: 247

Dergâh-ı Mu'allâm kapucubaşlarından Mustafa'ya:

Kaya şehrinde bulunan yol ve caddelerden gelip geçenlere engel olunmaması ve bu durumun anlaşmalara uygun şekilde çözümlenmesine dâir hüküm.

Evâsıt-ı Zilkade 1142-Haziran başları 1730

Sayfa No: 63 Hüküm No: 248

Rodos Sancağı mutasarrıfına, kadısına, dizdârına ve yeniçeri zâbitine:

Eski Şirvân Hânı el-Hâc Dâvud Hân'ın âilesi ve kardeşleriyle birlikte gezip tozması için kaleden çıkmasına engel olunmayarak, gidiş gelişte berâberlerine yeteri miktarda muhâfız verilerek bir yolunu bulup kaçmasına engel olunmasını bildiren hüküm.

Evâil-i Zilhicce 1142-Haziran sonları 1730

Sayfa No: 63 Hüküm No: 249

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Sığınak eşkiyâsına karşı girişilen mücâdelede hizmetlerinden dolayı Şirvân Hânı Serhây Hân, Şeki Beylerbeyi Ali Paşa, Mah Beylerbeyi Küçük İsmi Mehmed Paşa'nın samur kürk, kılıç vesâire mücevherler ile ödüllendirilmeleri, Tebrîz cânibi baş komutanı vezîr Mustafa Paşa ile haberleşilerek gereken şekilde hareket edilmesini, değişik yerlere tâyin edilen Serhây Hân, Ali Paşa ve Küçük İsmi Mehmed Paşa ile Dağıstan emirlerini Mağan üzerinden görev yerlerine ulaştırılmasına ihtimâm gösterilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Zilhicce 1142-Temmuz ortaları 1730

Sayfa No: 64 Hüküm No: 250

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Kızılbaşlara karşı doğu tarafına savaş hazırlıkları yapıldığından ordusunu savaşa hazırlamasını bildiren hüküm.

Evâhir-i Zilhicce 1142-Temmuz ortaları 1730

Hüküm No: 251

Bir sûreti
Revân Kâimmakâmı (boş) na:

Evâhir-i Zilhicce 1142-Temmuz ortaları 1730

Hüküm No: 252

Bir sûreti
Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Evâhir-i Zilhicce 1142-Temmuz ortaları 1730

Hüküm No: 253

Bir sûreti
Kirmân Şâhân muhassılı vezîr Hasan Paşa'ya:

Evâhir-i Zilhicce 1142-Temmuz ortaları 1730

Hüküm No: 254

Bir sûreti
Kâhit Beylerbeyine:

Evâhir-i Muharrem 1143-Ağustos başları 1730

Sayfa No: 64 Hüküm No: 255

Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Sığınak eşkiyası reislerinden İbrâm ve Sapgan'ın yenilip güçleri kırılarak bazı arkadaşlarının Revân'a bağlı Uşacık yüzbaşısı yanına firâr ettiklerini, bunları araştırıp haklarında gerekli cezâyı vererek durumu ordu-yu hümâyûna bildirmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1143-Ağustos başları 1730

Hüküm No: 256

Bir sûreti
Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Tiflis tarafına kaçan Sığınak eşkiyasını araştırıp haklarından gelmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1143-Ağustos başları 1730

Sayfa No: 64 Hüküm No: 257

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Acemlerin sınıra yakın yerlerde saldırılar düzenleyip sınır hudûdunu çiğnemelerinden dolayı yapılacak sefere Muharrem'in 18'inde İstanbul'dan hareket edileceğini, Kızılbaş ve Râfizîlere karşı ordusunu hazırlayıp cesâretlendirmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1143-Ağustos başları 1730

Sayfa No: 64 Hüküm No: 258

Karaman vâlisi vezîr Ahmed Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgileri eşkiyâsının Tiflis civârına saldırı ve tecâvüzleri haberi alındığından bir an önce bin adet seçkin askeriyle Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya yardıma gitmesini emreden hüküm.

Evâil-i Safer 1143-Ağustos sonları 1730

Hüküm No: 259

Bir sûreti

Trabzon vâlisi vezîr Abdurrahmân Paşa'ya:

Sekiz yüz adet kapusu halkı ile yardıma gitmesini emreden hüküm.

Evâsıt-ı Muharrem 1143-Temmuz sonları 1730

Sayfa No: 65 Hüküm No: 260

Erzurum Eyâleti elviye alaybeylerine:

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'nın ma'iyetinde kalarak gerekli dîn ve devlet işlerinde hizmet etmelerini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Muharrem 1143-Temmuz sonları 1730

Sayfa No: 65 Hüküm No: 261

Kars Eyâleti elviye alaybeylerine:

Daha önce Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa emrine tâyin olunduklarından hâlâ aynı görevde kalarak din ve devlet işlerini yerine getirmelerini, aksi hareketten kaçınmalarını hatırlatan hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1143-Ağustos başları 1730

Sayfa No: 65 Hüküm No: 262

Erzurum Mollasına, Erzurum Eyâleti'nde bulunan kadılara ve Erzurum mütesellimine:

Daha önce Erzurum eyâletinde bulunan tüm elviye alaybeyleri ile bütün zu'emâ ve timâr sâhiplerinin Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'nın ma'iyetine tâyin oldukları bildirilmişken bir kısım zu'emâ ve timâr sâhiplerinin görev yerlerine henüz ulaşmadıkları haberi geldiğinden bunların bir an önce evlerinden ve yurtlarından çıkarılarak tâyin yerlerine gönderilmeleri, aksi hareket edenlerin timâr ve zeâmetleri ellerinden alınarak hak eden kimselere devredilip Gence'ye gönderilmelerini bildiren hüküm.

Evâhir-i Muharrem 1143-Ağustos başları 1730

Sayfa No: 65 Hüküm No. 263

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Ma'iyetinde görevlendirilen Erzurum Eyâleti zu'emâ ve timâr sâhiplerinin Gence'ye ulaşanlarının yoklaması yapılarak, oraya ulaşmayanların ze'âmet ve timârlarının başkasına devredilmesi için isim ve resimleri tespit edilip huzûra bildirilmesini emreden hüküm.

Evâil-i Safer 1143-Ağustos ortaları 1730

Sayfa No: 65 Hüküm No: 264

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgileri eşkiyâsına karşı ma'iyetinde görevlendirilen askerlerin ne miktar olduğunu bildiren ve gerekli yerlerde bunları istihdâm etmesini emreden hüküm.

Evâil-i Safer 1143-Ağustos ortaları 1730

Sayfa No: 66 Hüküm No: 265

Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgileri eşkiyâsının tecâvüzlerine karşı 500 askeri Tiflis'e göndermesini emreden hüküm.

Evâsıt-ı Safer 1143-Ağustos sonları 1730

Sayfa No: 66 Hüküm No: 266

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgileri'nin tecâvüzleri nedeniyle her an Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa ile irtibât içerisinde olup ihtiyaç ânında hemen imdâdına yetişmesini bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Safer 1143-Ağustos sonları 1730

Sayfa No: 66 Hüküm No: 267

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın, kethüdâsıyla birlikte beş yüz askeri ma'iyetine gönderdiğini ve vezîr Mustafa Paşa ile sürekli haberleşmesini bildiren hüküm.

Evâil-i Safer 1143-Ağustos ortaları 1730

Sayfa No: 66 Hüküm No: 268

Trabzon Alaybeyi'ne:

Çar ve Tala Lezgileri'nin tasallutu nedeniyle Trabzon Eyâleti'nin bütün zu'emâ ve tımâr sâhipleriyle birlikte Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'nın ma'iyetine tâyin olunduklarını bildiren hüküm.

Evâsıt-ı Safer 1143-Ağustos sonları 1730

Sayfa No: 66 Hüküm No: 269

Aydın muhassılı vezîr Abdullah Paşa'ya:

Çar ve Tala Lezgileri'nin Tiflis bölgesine tecâvüzü nedeniyle beş yüz askeri Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'nın ma'iyetine hazırlayıp göndermesini emreden hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 67 Hüküm No: 270

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Şah tarafından daha önce gönderilen barış elçisi ile barış anlaşması yapılmış iken, Tahmas Kulu Hân'ın başına topladığı Râfîzî ve Kızılbaşlarla bu anlaşmayı bozup Osmanlı memleketine saldırıya cesâret ettiği ve Tebrîz'e yaklaştığı haberi alındığından, şâyet Gence'ye saldırırsa Gence Kalesi'ni muhâfazaya son derece gayret göstererek top, tüfek ve havanlarla mukâvemet gösterip asker zâyiâtı vermekten çok gözlerini korkutmaya çalışılarak hareket edilmesi, yardımcı askerler oraya ulaşınca kadar Kızılbaşların oyalanması, şâyet herhangi bir şekilde düşmanın kaleyi ele geçirmesine sebep olunacak olursa kesinlikle özrünün kabul edilmeyip ölümle cezâlandırılacağını, bu sebeple basîret ve dikkatle hareket etmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 271

Bir sûreti

Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 272

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 67 Hüküm No: 273

Şîrvân Hânı Serhây Hân'a:

Kızılbaşlar Tebrîz'e ulaşıp kazâyı ele geçirdikleri haberiyle birlikte otuz bin kadar askerin yardıma gönderildiği haber verilerek, yakın bir zamanda Şîrvân'a da ulaşacaklarından dolayı şehri muhâfazaya a'zamî dikkat gösterilip, Tebrîz cânibine memur vezîr İbrâhim Paşa ile Revân ve Tiflis vezîrleriyle irtibât hâlinde olunup istişâre ile hareket edilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 274

Bir sûreti

Şeki Beylerbeyi Ali Paşa'ya:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 275

Bir sûreti

Mâh Beylerbeyi Küçük İsmi Mehmed Paşa'ya:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 276

Bir sûreti

Dağistan emîrllerine:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 68 Hüküm No: 277

Şirvân Hânı Serhây Hân'a:

Ordunun İstanbul'dan çıkıp kısa zamanda Kızılbaşlara ulaşacağını, bu nedenle diğer vezîrlerle haberleşip ittifâk içerisinde memleketin muhâfazası için a'zamî gayret gösterilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 68 Hüküm No: 278

Karaman vâlisi vezîr Ahmed Paşa'ya:

Daha önce Çar ve Tala Lezgilerine karşı Tebrîz bölgesine tâyin edilmişken Tahmas Kulu Hân'ın berâberindeki Kızılbaşlarla birlikte saldırısı nedeniyle, gönderilen ordu o tarafa yetişene kadar Revân Kalesi'ni muhâfazaya tâyin edildiğini, acele muhâfazaya yetişip Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa ile birlikte ittifâk içerisinde hareket ederek kaleyi muhâfaza etmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 69 Hüküm No: 279

Karaman vâlisi vezîr Ahmed Paşa'ya:

Saraydan gönderilen ordunun doğu bölgesine ulaştığı, ordu oraya ulaşınca kadar Revân Kalesi'nin muhâfazasına a'zamî dikkat edilmesi, herhangi bir ihmâl netîcesi kale düşerse özüne bakılmayıp ölümle cezâlandırılacağını bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 69 Hüküm No: 280

Karaman vâlisi vezîr Ahmed Paşa'ya:

Bir önceki hükmü takviye olan bu hükümde henüz Revân kalesine hareket edilmemişse bir an önce kaleye ulaşılarak, Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa ile ittifâk ve gönül birliği içerisinde tam bir ciddiyetle hareket edilmesi, kalenin içerisinde beş, on bin asker barınabildiği halde yüz bin kişilik düşman ordusuna rahatlıkla karşılık verilebilecek derecede fethi zor bir kale olduğu te'kîd edilerek savunmada ihmâlkârlık gösterilmemesi, aksi halde hepsinin boynunun vurulacağını belirten hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 70 Hüküm No: 281

Revân muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya, kapı kullarına ve yerli kulu zâbitânına ve diğer komutanlara:

Kalenin savunmasında ihmâlkârlık ve tembellik gösterilmemesine dâir hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 282

Bir sûreti

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya, muhâfazada olan beylerbeylerine, kapı kulları ve yerli kulu zâbitânına ve elviye alaybeylerine ve diğer komutanlara:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 283

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya, muhâfazaya memur kapı kulları ve yerli kulu zâbitânına ve elviye alaybeylerine ve diğer komutanlara:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 284

Bir sûreti

Van muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya, muhâfazaya memur elviye alaybeylerine ve kapı kulları ve yerli kulu zâbitânına, diğer komutanlara:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 285

Bir sûreti

Kars mütesellimine ve Kars Kalesi dizdârına ve diğer subaylara:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 70 Hüküm No: 286

Kars Beylerbeyi Nur Mehmed'e:

Daha önce Tebrîz muhâfazasına görevlendirilmişken şu anda Kars Kalesi'nin sınır kalesi olması münâsebetiyle muhâfazası daha elzem bulunduğundan hemen Kars Kalesi'ne dönüp içeriye girerek muhâfazasına dikkâtle ihtimâm gösterilmesini bildiren hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 70 Hüküm No: 287

Çıldır Eyâleti elviye alaybeylerine:

Tiflis Kalesi muhâfazasına tâyin olunduklarından, Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa ile tam bir ittifâk içerisinde hareket edilmesini emreden hüküm.

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Hüküm No: 288

Bir sûreti

Çıldır Eyâleti elviye mutasarrıflarına:

Evâhir-i Safer 1143-Eylül başları 1730

Sayfa No: 71 Hüküm No: 289

Çıldır Beylerbeyi Yusuf Paşa'ya:

Tiflis Kalesi muhâfazasında asker artırımına ihtiyaç duyulduğundan, bir an önce bütün kapu halkı ve vefâlı silahlı askerleriyle birlikte bir an önce Tiflis'e gidip vezîr

İshâk Paşa ile tam bir ittifâk içerisinde dîn ve devlet için muhâfazaya gâyet ihtimâm gösterilmesini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1143- Eylül ortaları 1730

Sayfa No: 71 Hüküm No: 290

Erzurum Eyâleti elviye alaybeylerine:

Daha önce Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'nın ma'iyetine tâyin olundukları halde henüz görev mahalline gitmedikleri öğrenildiğinden, cezâyı hak ettikleri bildirilmekle birlikte bir an önce tâyin yerlerine gitmeleri, aksi halde birliklerinin dağıtılacağını ve kendilerinin de öldürüleceklerini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1143- Eylül ortaları 1730

Hüküm No: 291

Bir sûreti

Trabzon Alaybeyi'ne, Trabzon Eyâleti'nin bütün zu'emâ ve tmâr sâhiplerine:

Tiflis Kalesi muhâfazasına gitmelerini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1143- Eylül ortaları 1730

Sayfa No: 71 Hüküm No: 292

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya:

Râfîzî ve Kızılbaşların Tebrîz'i istîlâ ettikleri haberiyle birlikte şâyet Gence Kalesi'ne saldırırlarsa Tebrîz cânibine memur başkumandan olan vezîr İbrâhim Paşa'dan yeteri miktârda asker istemesini, kalenin muhâfazasına a'zamî dikkat gösterilmesini, kalenin düşmesi hâlinde ölümle cezâlandırılacaklarını bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1143- Eylül ortaları 1730

Hüküm No: 293

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshâk Paşa'ya:

Evâsıt-ı Rebû'îl-Evvel 1143- Eylül sonları 1730

Sayfa No: 72 Hüküm No: 294

Gence muhâfızı vezîr İbrâhim Paşa'ya, Gence muhâfazasındaki kapı kulları zâbitlerine ve diğer asker zâbitânına:

Çar ve Tala Lezgileri ve Kızılbaşların Gence'ye taarruzları tahmîn edildiğinden tüm kale komutanları birlikte hamiyet-i dîniye uğruna bütün gayretlerini göstereceklerine dâir yemîn ettiklerinden pâdişâh tarafından hil'at-i fâhire ve rütbelerinin yükseltilmesiyle ödüllendirildiklerini, bir mübâşir vâsıtasıyla kendilerine hediyelerinin iletildiğini, kendilerine destek olarak asker gönderildiğini ve kaleden çıkmadan düşmana karşı savaş yapılmasını bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1143- Eylül ortaları 1730

Sayfa No: 72 Hüküm No: 295

Erzurum Eyâleti elviye alaybeylerine:

Daha önce defâlarca kendilerine Gence Kalesi muhâfazasına tâyin olundukları hatırlatılıp bir an önce tâyin yerlerine gitmeleri emredilmişken, hâlâ gitmedikleri haberi alındığından, cezâyâ layık oldukları bildirilmekle berâber her hâl u kârda yine de bir an önce âcilen Gence Kalesi'ne giderek hizmet etmeleri, aksi takdirde dirliklerin dağıtılıp şiddetle cezâlandırılacaklarını bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'îl-Evvel 1143- Eylül ortaları 1730

Hüküm No: 296

Bir sûreti

Kars Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâhir-i Rebû'îl-Evvel 1143- Ekim başları 1730

Sayfa No: 73 Hüküm No: 297

Şeki Beylerbeyi Ali Paşa'ya:

Yeni pâdişâhın tahta oturduğunu, adına sikke bastırıp bundan sonra hutbelerin kendi adına okunmasını bildiren, ihsân olarak da bir hil'at-i fâhire kıymetli bir elbise hediye gönderildiğini bildiren hüküm.

Evâhir-i Rebû'îl-Evvel 1143- Ekim başları 1730

Hüküm No: 298

Bir sûreti

Mâh Beylerbeyi Küçük İsmi Muhammed Paşa'ya:

Evâil-i Rebû'l-Âhir 1143- Ekim ortaları 1730

Sayfa No: 73 Hüküm No: 299

Erzurum Eyâleti elviye alaybeylerine:

Daha önce Gence Kalesi muhâfazasına tâyin olundukları defâlarca kendilerine bildirilmişken hâlâ tâyin yerlerine gitmediklerinden cezâyâ müstehak olup yine de lüzûmundan dolayı bir an önce tâyin yerlerine gitmelerini bildiren hüküm.

Evâil-i Rebû'l-Âhir 1143- Ekim ortaları 1730

Hüküm No: 300

Bir sûreti

Kars Eyâleti elviye alaybeylerine:

Evâil-i Rebû'l-Âhir 1143- Ekim ortaları 1730

Sayfa No: 73 Hüküm No: 301

Revân Kalesi muhâfazasında Dergâh-ı Âlî topçuları üzerine zâbit olan altmış dokuzuncu Halil Çorbacı'ya:

Daha önce Revân Kalesi'nde aynı görevde bulunan otuz dokuzuncu Abdullah Çorbacı'nın yerine tâyin olunup, mevcut topları ve tophâne mühimmâtını defterlere kaydedip, yerli yerinde onları koruyup kullanarak emirlerine uymayanları isim ve resimleriyle huzûra bildirmesini emreden hüküm.

Evâsıt-ı Rebû'l-Âhir 1143- Ekim sonları 1730

Sayfa No: 74 Hüküm No: 302

Daha önce top arabacıları üzerine zâbit olan el-Hâc Mehmed'e:

Tebrîz'den yola çıkan dergâh-ı âlî top arabacıları askerleriyle birlikte Van Kalesi muhâfazasına tâyin olunduğunu bildiren, bir an önce tâyin yerlerine gitmesini emreden hüküm.

Evâsıt-ı Rebû'l-Âhir 1143- Ekim sonları 1730

Sayfa No: 75 Hüküm No: 303

Karaman Eyâleti'ne mutasarrıf olup Revân tarafına memur askerlerin baş kumandanı olan vezîr Rüstem Paşa'ya:

Râfızî ve Kızılbaşların yok edilmesiyle Revân taraflarına gönderilen askerlerin başkomutanı olarak tâyin olunduğunu, emri altında görevli bulunan askerleri tanıtan, bunları Gence, Revân, Tiflis ve diğer gerekli görülen yerlerde istihdâm etmesini emreden hüküm.

Evâsıt-ı Rebû'ı-Âhir 1143- Ekim sonları 1730

Sayfa No: 75 Hüküm No: 304

Aydın muhassılı vezîr Abdullâh Paşa'ya:

Revân ve Gence taraflarının muhâfazasında ihtiyaç duyulduğundan bir an önce kapu halkı ve seçkin vefâlî adamlarıyla birlikte Karaman Eyâleti'ne mutasarrıf olup Revân cânibine memur asker grubunun seraskeri olan vezîr Rüstem Paşa'nın emrine girmelerini bildiren hüküm.

İKİNCİ BÖLÜM

13 NUMARALI MÜHİMME ZEYLİ DEFTERİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

Defter s. 1 Boştur.

Defter s. 2

Gence cânibine:

Hende-i kuyûd-ı ahkâm-ı umûr-ı mühimme der zamân-ı sadr-ı sudûrî'l-vüzerâ Hazret-i İbrâhim Paşa – tabakat ve fî ayânı Hazret-i Mehmed Efendi Reîsü'l-Küttâb nâl-ı mâtemnân el-vâkı^c fî evâsıt-ı cemaziye'l-ahir sene tîs^ca ve selâsîn ve mie ve elf min hicreti men lehu el-^cizzetu ve'ş-şeref

Hüküm: 1

Sivas Eyâleti'nde vâkı^c olan kâdîlara ve Maraş nâ'ibîne hüküm ki:

Sivas ve Maraş Eyaleti'nin elviye alay beyileri ^cumûmen sancaklarının zü^cema ve erbâb-ı tîmâriyle ve düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-^câlem Erzurum valisi olup Gence cânibi ser-^caskeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma'iyetine memûr olmuşlar iken Sivas sancağında Kelemgamız () nâhiyesinde Sursaray () nâm karye ve gayrıdan altı bin akçe tîmâr mutasarrıf olan Mustafa ve Amasya sancağında Kereğin () nâhiyesinde Alumağaç nâm karye ve gayrıdan beş bin beş yüz akçe tîmâra mutasarrıf olan Süleyman ve yine Amasya sancağında Ar^cuma () nâhiyesinde Kıyıkıhacı () nâm karye ve gayrıdan üç bin beş yüz otuz beş akçe tîmâra mutasarrıf olan İbrahim ve Divriği sancağında Avacık nâhiyesinde Sirkasulu () nâm karye ve gayrıdan on bir bin dört yüz doksan sekiz akçe tîmâra mutasarrıf olan Yusuf ve Çorum sancağında Divansakır () nâhiyesinde Bayındır nâm karye ve gayrıdan iki bin beş yüz yirmi iki akçe tîmâra mutasarrıf olan Ahmed ve yine Çorum sancağında Divan ili nâhiyesinde Marmırçakır () nâm karye ve gayrıdan on iki bin yüz akçe tîmâra mutasarrıf olan ^cÖmer ve yine Çorum sancağında ve nâhiyesinde Sarıbey nâm karye ve gayrıdan elli dokuz bin üç yüz akçe ze^câmete mutasarrıf olan Ahmed veled-i vezîr Receb Paşa ve Divriği sancağında Kesir nâhiyesinde Ramak nâm karye ve gayrıdan yirmi iki bin dört yüz akçe ze^câmete mutasarrıf olan Halil veled-i Mehmed ve yine Sivas sancağında ve nâhiyesinde Keklik nâm karye ve gayrıdan otuz beş bin dokuz yüz yirmi dokuz akçe ze^câmete mutasarrıf olan Mehmed ve İbrahim veledân-ı ^cOsmân ve Maraş sancağında ve nâhiyesinde Muşt-ı Kavvâsân () ve gayrıdan üç bin yedi yüz seksen akçe tîmâra mutasarrıf olan Hüseyin veled-i Mehmed me'mûr oldukları sefer-i hümayûna gitmemek üzere birer tertib ile kayıtlarına şerh virdirib ^câsakir-i İslâmın ta^cliline bâis ve bâdî oldukları vukû'u üzre der-i devlet-medârıma ^carz ve i^clâm olunmağla mezbûrların vech-i meşrûh üzre Defter-i Hâkânîde

kayıdaları üzerine virdiklerin tasrîb-i ref^c ve terkîn ve alaybeyileri bayrağı altına varup iktizâ iden hidemât-ı din ve devlet-i °aliyyeme kıyâm eylemeleri fermânım olmağın siz ki mevlâna-yı mûmâ ileyhimsiz işbû emr-i şerîfim ile vusûlünde mazmûn-ı emr-i şerîfi mezkûrlara i°lân ve işâ°at ve her birisi me'mûr oldukları üzere varup alaybeyleri bayrakları altında mevcûd bulunmayanların ze°âmet ve tîmârları âhara tevcîh olunacağı muhakkak ve mu°ahhed olduğunu kendilerine bir hoşça tefhîm ve savb-ı me'mûrlarına irsâline tekayyüd ve ihtimam eyleyüb ser-i mû ihmâl ve müsâheleden be gâyet ihtirâz olunmak için emr-i şerif yazılmıştır.

Fî Evâil-i C sene : 1139

Hüküm: 2

Bir sûreti

Erzurum ve Kars Eyâletleri'nde vâkı° olan kâdîlara hüküm ki:

Erzurum Sancağı'nda Tercan-ı °Ulya nâhiyesinde Mermer () nâm karye ve gayrıdan on bir bin üç yüz otuz üç akçe tîmâra mutasarrıf olan °Ali ve yine Erzurum sancağında Eskarin () nâhiyesinde Ovacık () nâm karye ve gayrıdan iki bin akçe tîmâra mutasarrıf olan Mehmed veled-i Ya°kûb ve yine Erzurum sancağında Kurâ-yı Erzincân nâhiyesinde Kiyaspur () nâm karye ve gayrıdan kırk dört bin iki yüz akçe ze°âmete mutasarrıf olan °Osmân °Abdullah ve yine Erzurum sancağında Kûrâ-yı Erzincân nâhiyesinde Rankığı () nâm karye ve gayrıdan otuz iki bin beş yüz akçe ze°âmete mutasarrıf olan sâdik Mehmed ve Kurtûç () sancağında Haca () nâhiyesinde Osni () nâm karye ve gayrıdan on bir bin akçe tîmâra mutasarrıf olan °Ali ve Karahisar-ı Şarkî sancağında Ordu nâhiyesinde Karaca °Ömer nâm karye ve gayrıdan dört bin beş yüz akçe tîmâra mutasarrıf olan Seyyid Yusuf ve Kars sancağında Kordus Kaya nâhiyesinde Mesaz () nâm karye ve gayrıdan yirmi bir bin akçe ze°âmete mutasarrıf Mehmed için

Hüküm: 3

Trabzon Eyaleti'nde vâkı° kâdîlara ve Ahıstha kâdîsına hüküm ki:

Trabzon Eyaleti'nin ve Ahıstha sancağının alaybeyleri °umûmen sancaklarının zü°emâ ve erbâb-ı tîmâriyle Tiflis muhâfazasına me'mûr olmuşlar iken Trabzon sancağında Rize nâhiyesinde Mağara Birek () nâm karye ve gayrıdan yirmi bin beş yüz otuz beş akçe ze°âmete mutasarrıf olan Hacı °Ömer ve yine Trabzon sancağında Trabzon nâhiyesinde Hakaca () nâm karye ve gayrıdan kırk bin beş yüz yirmi yedi akçe ze°âmete mutasarrıf olan Seyyid °Osman ve yine livâ-yı mezbûra Çiti nâhiyesinde Köknar nâm karye ve gayrıdan

altı bin akçe tîmâra mutasarrıf Ahmed veled-i °Ali ve yine livâ-yı mezbûrda Of nâhiyesinde Kuvala () nâm karye ve gayrıdan on beş bin akçe tîmâra mutasarrıf olan

Defter s. 3

Ahmed Han Seferli veled-i Müteferrika °Osman ve yine livâ-yı mezbûrda Çiti nâhiyesinde cemâ°at-i müselle mân-ı karye-i Ohur () ve gayrıdan altı bin iki yüz akçe tîmâra mutasarrıf olan Yusuf ve Ahısta sancağında Of nâhiyesinde Merâbî° () nâm karye ve gayrıdan seksen beş bin akçe ze°âmete mutasarrıf olan Süleyman me'mûr oldukları muhafazaya gitmemek üzere birer takrîb ile kayıtlarına şerh virdirip °asâkir-i İslâmın ta°liline bâ°is ve bâdî oldukları °arz ve i°lâm olunmağla mezbûrların vech-i meşrûh üzere Defter-i Hâkânîden kayıtları üzerine virdirdikleri şerhleri ref° ve terkîn ve alaybeyleri bayrağı altına varıp iktizâ iden hizmet-i din ve devlet-i °aliyyeme kıyâm eylemeleri fermânım olmağın siz ki mevlânâ-yı mûmû ileyhimsiz iş bu emr-i şerîfim ile vusûlünde mazmûn-ı emr-i şerîfimi mezkûrlara i°lâm ve işâ°at ve her birisi me'mûr oldukları üzere bayrakları altına varıp iktizâ iden hizmet-i °aliyyede kıyâm eylemeleri için tenbîh ve tekîd ve nevrûz-ı firûze dek memûr oldukları üzere varıp alaybeyleri bayrağı altında mevcûd bulunmayanların ze°âmet ve tîmârları âhara tevcîh olunacağı muhakkak ve mukarrer olduğun kendülerine bir hoşça tefhîm ve savb-ı me'mûrlarına irsâline tekayyüd ve ihtimâm eyleyüb ser-i mü ihmâl ve müsâhaleden be-gâyet ihtirâz olunmak için yazılmıştır.

Fî Evâil-i C sene: 1139

Hüküm: 4

Hâlâ Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence ve Şirvan cânibi Ser°askeri olan vezîrim Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Südde-i Sa°âdetim'e mektup gönderüb Mar°aş Eyâleti zü°ema ve erbâb-ı tîmârının bir iki defa° ihtilâfına bâ°is hareket-i nâ sezâları zuhûr eyledikde men° ve def° olunmuş iken Şemâhi'den °avdet ve Gence'ye gelindikde ekseri hevâlarına tabi° alaybeyleri olub bilâ izin ve bilâ fermân hizmete muhafaza-yı terk ve firar eylediklerin i° lâm itmen ile zikr olunan erbâb-ı tîmâr önlerine düşüb firara terbîb ile ifsâd ve ihlal eyledikten sonra kendüleri dahi ma°an firar iden dört nefer alaybeylerin ze°ametleri ve alaybeylikleri âhara tevcîh olunub kendüleri dahî °ibreten li's-sâiryire ahz ve °Avrat () adasına nefy ve iclâ olunmaları için emr-i şerîfimle mübâşir ta°yîn ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhisin mektûbunda tahrîr olduğun üzere hidemât-ı mebrûrelerinden bilâ izn ve fermân firâr iden erbâb-ı tîmârın bir dahî bir tarîkiyle tîmarları açık olunmamak şartıyla mahallinde bulunan

sancak mülâzımlarına ve sâir müstahkata tevcîh eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur buyurdum.

Fî Evâil-i Ca 1139

Hüküm: 5

Erzurum Eyâleti'nin elvîye alaybeyilerine hüküm ki:

Zü°emâ ve erbâb-ı tîmâr-ı devlet-i °alîyyemin mü°temed bî °asâkîrinden olmalarıyla me'mûr oldukları sefer ve cihâda tokmâk tüfenk ve mükemmel silah ile gitmeleri kânûn-ı kadîm-i devlet-i °alîyyemden olmağla metrislerde ve alay cenklerinde her biri tokmak tüfenklü bulunub bi °avnillâhî'l-meliki'l-vehhâb a°dâya galebe ve zaferyâb olmak müyesser olub eyâlet °asâkîrinin me'mûr oldukları sefer ve muhafazaya tüfenksiz gitmesi hilâf-ı kânûn iken hâlâ eyâlet-i merkûme zü°emâ ve erbâb-ı tîmârının ekseri tüfenksiz olduğu i°lâm olunmağın mezbûrların sefer ve muhâfazada tüfenksiz olunub cebânlar sıfatı ile muttasıf olmaları °ayıb ve °âr olduğundan gayrı hilâf-ı kânûn-ı kadîm olmağla cümlesine kânûn-ı kadîm üzere tüfenk aldırılıb ahvâlleri nizâm-ı kadîmine îrcâ° olunmak ehemmi-ı mühâm-ı devlet-i °alîyyemden olmağın siz ki alay beyilerisiz sancağınızın zü°emâ ve erbâb-ı tîmârından tüfenksiz olanlar tüfenk alub içlerinden bir mızraklu bulunmamak üzere gereğî gibi tenbîh ve cümlesîne tokmak tüfenk aldırub kânûn-ı kadîm üzere ahvâllerine nizâm virüb ve ba°de't-tenbîh itmeyüb tüfenksiz bulunanların ze°âmet ve tîmârları tüfenklü sancak mülâzîmlerine virilmek üzere °arz eylesesiz hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz bu husûs ihtimâm-ı lâzım olan ehemmi-ı umûr-ı dîn ü devlet-i °alîyyemden olmağla şöyle ki bu emri mühîmde ihmâl ve müsâmahanız sebebiyle bundan sonra neferâtınızdan bir ferd tüfenksiz bulunacak olur ise alaybeyileriniz âhara tevcîh ve kendiniz dahî muâhaz olacağınızı mukarrer bilüb ona göre hazîre üzere hareket ve neferâtınızdan bir ferd mızraklu bulunmamak üzere cümlesine tüfenk aldırub kânûn-ı kadîm üzere ahvâllerine hüsn-i nizâm virüb ser-i mü hilâfindan be-gâyet mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı C sene: 1139

Hüküm: 6

Bir sûreti

Sivas Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 7

Bir sûreti

Mar^c aş Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 8

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 9

Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser^c askerî olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Zü^cemâ ve erbâb-ı tîmâr devlet-i ^caliyyemîn mu^ctemed bî, ^casâkirînden olmalarıyla me'mûr oldukları sefer ve cihâda tokmak tüfenk metrîslerde ve alay cenklerinde herbiri tokmak tüfenkler bulunub bî ^cavnîllâhî'l-melîkî'l-vehhâb a^cdâya galebe ve zaferyâb olmak müyesser olub eyâlet ^casâkîrinin me'mûr buldukları sefer ve muhâfazaya tüfenksiz gitmeleri hilâf-ı kânûn iken ma^ciyetine me'mûr olan eyâlâtın zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârının ekseri tüfenksiz bulunub cebbânlar sıfatı ile mutasarrıf olmaları ^cayıb ve ^câr olduğundan gayrı hilâf-ı kânûn-ı kadim olmağla cümlesine kânûn-ı kâdîm üzre tüfenk aldırılıb ahvâlleri nizâm-ı kâdîmine ircâ^c olunmağ için alay beyilerine tenbîh ve te'kîdi müştemil evâmîr-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mezkûrlara kânûn-ı kâdîm üzre tüfenk aldırılıb içlerinde bir ferd mızraklu bulunmamak üzre tarafından dahî alaybeyilerine

Defter s. 4

muhkem tenbîh ve te'kîd eyleyüb ihtifâ itmeyen alaybeyileri ^cazl ve neferâtlarından dahî tüfenksiz bulunanların dirlikleri âhâra virilmek üzre ^carz ve i^clâm eylesin bu husûsa ihtimâm olunmak mertebe-i vücûbda olmağla ziyâde tekayyüd ve ihtimâm ile mezkûrların cümlesine tüfenk aldırılıb nizâm-ı kâdîmlerine ircâ^c eyleyüb nev^cammâ müsâmahaya rızâ ve cevâz göstermemek bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı C sene: 1139

Hüküm: 10

Mar^c aş Eyâleti'nde vâkî^c olan kâdîlara ve a^cyân-ı vilâyete hüküm ki:

Emîrû'l-ümerâî'l-kirâm hâlâ Mar^c aş Beylerbeyisi olan Mehmed dâme ikbâluhû milletin ve mürettib kapusu halkı ile sefer-i hümayûnda hîdemât-ı dîn ve devlet-i ^calîyyede mücidd ü sâ^cî olmağla imdâd-ı seferîyesinin tahsîli müktezî olmağın siz ki mûmâ îleyhîmsîz iş bu emr-i şerîfim ile vusûlünde seferler vaktinde eyâlet-i merkûme mutasarrıflarına virilegelen imdâd-ı seferîyeyi hadd-i evsât üzre tevzî^c ve ^cicâleten tahsîl ve bi't-tamâm mîr-i mîrân-ı

mûmâ ileyh tarafına edâ ve teslîm eyleyüb hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesiz mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhîn sefer-i hümayûnda mesârif-i kesîresi olmağla imdâd-ı seferiyesinin bir gün evvel tahsîl ve edâ ve teslîmi mühîm ve muktezî olmağın bir gün mukaddem tahsîl ve tarafına edâ ve teslîme ihtimâm eyleyüb hilâfından ihtirâz ve ictînâb eyleyesiz deyû yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı C sene: 1139

Hüküm: 11

Erzurum valisi olub Gence cânibi Ser^caskeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Defterhâne-i Âmirem küttâbından bundan akdem Tiflis tahrîrine gönderilen İhsân Âli fevt olub yerine âhar kâtib irsâl olunmak için düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehû tahrîr itmekle Defterhâne-i Âmirem küttâbından mukaddemâ ol taraflara tahrîr hizmetiyle gönderilüb hâlâ Gence'de meks üzere olan kıdvetü erbâbî't-tahrîr ve'l-kalem Ruhi Mustafa zîde kadruhû el-hâletü hâzîhî bir hizmet ile meşgul olmamağla Tiflis'e varub mukaddemâ fermân olunduğu vechile me'mûr olanlar ile hîzmet-i kîtâbetde olmak üzere Tiflis'e irsâl olunmak için iftîhârü'l emâcîd ve'l-iclâm itmeğın sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin mûmâ ileyhîn iclâmı mücebine merkûm Ruhi Mustafa zîde kadruhûyu Tiflis'e irsâl eylemen bâbında fermân-ı âlişânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı C sene: 1139

Hüküm: 12

Bir sûreti

Tiflis muhâfızına mezbûr Tiflis'e geldikten sonra kîtâbetde istîhdâm eyleyesin deyû yazılmışdır.

Hüküm: 13

Ocak'da seksoncubaşı olan Ahmed zîde mecduhûya hüküm ki:

Zağarcıbaşı olub hâlâ Gence ser^caskeri olan düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezîrim el-Hâc Mustafa Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehunun ma'îyyetine me'mûr el-Hâc Ahmed bi emrillâhi teâlâ vefât itmekle sen ki mûmâ ileyhsin emekdâr ve kârgüzâr olduğun ecilden avâtıf-ı aliyye ve avârif-i seniyyeden iş bu bin yüz otuz dokuz senesi cemâziye'l-âhirinin yirmi sekizinci günü zağarcı başılık sana tevcîh ve inâyet ve ihsân ve zağarcıbaşılara mahsus olan altmış dört cemâ'atın ortası hâlâ Gence tarafında olmağla bir gün evvel mahalli mezbûra varub ser^caskeri müşârün ileyhîn re'y-i savâbdîdi üzere hizmet ve

hareket ve zabt u rabt-ı neferât ile vâkî^c olan umûr-ı mühimmenin itmâm ve temşiyetine bezl-i kudret eylemen fermân olunmağın gerekdir ki inşâallahu te^câlâ bir gün evvel ser^caskeri müşârün ileyhın bulunduğu mahalle varub re'y-i savâbdîdi üzere hizmet ve hareket ve zabt u rabt-ı neferât ile vâkî^c olan umûr-ı mühimmenin itmâm ve temşiyetine bezl u sa^cy ü kudret eylesin ve ol cânibde olan hasekiler ve yaya başılar ve çâvuşân ve bölük başılar ve serdengeçdi ağaları ve bayrakdarları ve odabaşılar ve bi'l-cümle odalar ve serdengeçti neferâtı seni üzerlerine ağa ve zâbît bilüb sözünden taşra ve re'yinden hârîc vaz^cu hareketde bulunmayub ita^cat ve inkıyâd üzere olalar ve sen dahi cümle umûrunu kavâ^cid-i ahkâm-ı şer^c-i şerîf ve kânûn-ı kadîm ve emr-i münîfe tatbîk itmekde ser-i mû inhirâf itmeyüb dâ'imâ ser^casker-i müşârün ileyhın re'y-i savâbdîdi ile ^camel ve hareket iderek hidemât-ı müstahsene-i mebrûre ve mesâ^c'i-i celîle-i meşkûre vücûda getirmeye mücidd ü sâ^c'î olub nâmerdâ hareketten be gâyet geri ve tehâşî eylesin deyû dergâh-ı mu^callâm yeniçerileri ağası Hasan Ağa dâme ^culuvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle mûcîbince ^camel ve hareket ve hilâfindan be gâyet ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i B sene: 1139

Hüküm: 14

Revan muhâfızî vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Bi tevfikî'llâhi te^câlâ te'mîn-i bîlâd ve terfih-i ^cibâd ehemmi-i vâcîbâtından olub husûsan Revan memleketi feth-i cedîd olmağla re^câyasının himâyet ve sıyânet ve perâkende olanlarını dahî iktizâsı üzere hareket ile yerlerine getirilib biz berâ-yı hüsn-i nizâm ve ma^cmûr ve abadân olması iktizâ-yı merâm-ı hayrencâm-ı pâdişâhânem olmağla sen ki vezîr-i müşârün ileyhın memleket-i merkûmenin bî ^cavni'llâhi te^câlâ hıfz ve hırâset ve re^câyâ ve berâsının himâyet ve sıyânetlerine ihtimâm ve dikkat eyleyüb ve re^câyâ ve berâyâyâ te^caddî ve tecâvûze cesâret iden olur ise eğer ^caskerî ise zâbîtleri ma^crîfetiyle te'dîb ve terhîb ve eğer ^caskerî olmayub züberât makûlesi ve sâ'îr paşa kapusu tavâ'îfinden ise ^calâ eyy-i hâlin ahz olunub tahrîb-i memleket ve ta^czîb-i ahâlî ve ra^cıyyete cesâretleri için bilâ te'hîrin müstâhıkk oldukları cezâların tertîb eyleyüb gerek varoş ahalisinin ve gerek kurâ re^câyasını himâyet

Defter s. 5

ve etrâf ve eknâfa perâkende olanlarını dahî istimâlet ve iktizâsına göre hareket ile ^calâ eyyî hâlin kaldırub yerlerine nakl ve iskân ve'lhâsıl sen vüzerâ-yı ^cızâmımın erşedî ve kârgüzârı olmanla memleket-i merkûmenin her vechîle hüsn-i nizâmında senden kemâl-i ihtimâm ile

hizmet-i mebrûre melhûz-ı hümâyûnum olmağla bâsîret üzere hareket ve eyâlet-i merkûmenin muhâfazasında ve re^câyâ ve berâyânın himâyet ve sıyânetlerinde gerek ebnâ-i sebîle ta^caddî ve tecâvüz iden olur ise onların dahî ahz ve ele götürüb tertîb-i cezâlarıyla zamân-ı müddet iktirân-ı pâdişâhânemde memleket-i merkûme ma^cmûr ve abadan olub ^camme-i enâm âsûde-i pester istîrahat ve ğünüdemihâd-ı refâhîde olmalarına bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i B sene: 1139

Hüküm: 15

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı olan vezîr İshak Pâşâ'ya vech-i meşrûh üzere:

Hüküm: 16

Hâlâ Çıldır ve Tiflis Eyâletleri'ne mutasarrıf olub Tiflis muhâfızı olan vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Sen mukaddemâ sermâye-i servet ve serverîden beri bir pespâye beylerbeyi iken mahz-ı ^cinâyet-i ^caliyye-i hıdvâne ve şümûl-ı mekârim-i seniyye-i pâdişâhânemden rütbe-i ^culyâ-ı vezârete iş^câd ve i^clâ ve ber vech-i damîme Tiflis Eyâleti gibi bir eyâlet-i kesîr emcedi dahi tevcîh ve i^ctâ olunmak Tiflis ve ol havâlîlerde vâkî^c feth-i cedîd olan memâlikin hıfz ve hırasatî ve re^câyâsının eşkiyâ ve bîğânedem himâyet ve sıyâneti için irâde ve ihtiyâr olunmuş ber mu^ctâd-ı mekâsıd-ı aksâ iken Lezgi tâ'ifesinin zulm ve ta^caddîlerinin def^cu ref^cine ihtimam eylemediğinden mâ^câda tarafından dahî zulm ve ta^caddî ile Tiflis re^câyâsı perâkende ve perîşân oldukları tevâtür ihbâr ile rütbe-i sıhhate resîde olmağla seni nevm-i gafletden ikâz için iş bu emr-i şerîfim isdâr ve ile irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde lâzım-ı ^carz-ı ^cubûdîyyetin olduğun üzere hareket ve mezbûr adamların tedmîr ve tektîr ve kapunda müstevfa ^casker besleyüb Lezgi tâ'ifesinden re^câyâ te^caddîye tasaddî idenler ahz ve ele götürüb şer^can müstahıkk oldukları cezâları tertîb ve zulm ve te^caddîleri def^cu ref^c ve mezbûr tarafından ve etbâ^c ve adamların taraflarından re^câyâ fukarâsına cevz ve te^caddî ve bî gayr-i hakkın bir akçe ve bir cebe alınmasına kat^câ rızâ ve cevâz göstermeyüb dâimâ himâyet ve sıyânet ve ızhâr-ı şî^câr-ı ^cadâlet ve istimâletleriyle perâkende olanlarını dahî yerlerine götürüb îvâ ve iskân ile memleketin yevmen ve fe yevmen kesret-i ra^cîyyet ile ^cumrânına bezl-i tâb ü tüvân eyleyüb zerre kadar hilâfından ziyâde hazer eylesün şöyle ki bundan sonra Lezgi tâ'ifesinin zulm ve te^caddîlerinden re^câyâyı himâyet ve sıyânet itmeyüb veyâhut tarafından ve

etbâ^c ve adamların taraflarından re^câyâ fukarâsı hilâf-ı şer^c-i şerîf rencîde ve bi gayr-i hakkın bir akçe ve bir cebe alındığı sem^c-i hümâyûn-ı pâdişâhâneme lâhık olursa bilâ emânin cezân tertîb olunacağı mukarrer ve muhakkak olduğunu yakinen ma^clûm idinüb ona göre basîret üzere hareket ve memleket ve re^câyânın hıfz ve hırâset ve eşkiyânın def^cu ref^c ve re^câyâ ve berâyânın himâyet ve sıyânetlerine bezl-i makdûr ve sa^cy-ı bi kusûr eyleyüb ser-i mû hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ş sene: 1139

Hüküm: 17

Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence cânibi Ser^caskeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Sivas Eyâleti'nin har dizdârı ve çavuşlar kethüdâsı ve elviye alaybeyileri ve sâ'ir zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârı Südde-i Sa^câdetim'e adam ve ^carzuhâl gönderüb İran Seferi vukû^cundan ilâ hâzâ'l-ân mütevâliyen yaz ve kış muhârebe vukû^cuyla ve muhâfaza ve muhâsaradan bir an münfekk olmayub ekseri yayan ve ze^câmet ve tımarları dahî yol üzerinde vâki^c olduğundan ekseri perâkende ve yüz kuruş hâsıl olur tımarlarından ancak yirmi kuruş harçlıkçıları götürüb ol dahî bârgîrlerine kifâyet için ahvalleri mükedder olduğun bildirüb inşâallâhu te^câlâ bu sene-i mübâreke de hidemât-ı ^caliyyede kıyâm bezl-i kudret idüb edâ-yı hizmet eylediklerinden sonra sene-i âtiye kışlasını vilâyetlerinde kışlayub kendülerine kuvvet hâsıl oldukda yine evvel bahârında me'mûr kılınan mahalde mükemmel ve müretteb mevcûd olmak üzere bir kıt^câ mahzar birle istidâ^c-yı ^cinâyet ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ^cadem-i iktidarlarını sen dahî mektûbun ile i^clâm eyledüğün ecilden inşâallâhu te^câlâ bu sene-i meymenede edâ-yı hizmet eylediklerinden sonra sene-i âtiyede kışlakları olan vilâyetlerine varub ârâm eylemeleri bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur deyû yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ş sene: 1139

Defter s. 6

Hüküm: 18

Cenâb-ı emâret-me'âb eyâlet-nisâb devlet intisâb Muhammed Kuluhan zîde şanuhûya hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Tiflis muhâfızı olan vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû vesâtatıyla rikâb-ı kâmyâb-ı pâdişâhâneme irsâl

eyledüğün ʿarızan gelüb vâsıl ve hülâsa-i mazmûn-ı ihlâs nümûnuna ʿilm-i cihân – ârâ-yı pâdişâhânem muhît ve şâmîl olmuşdur, dergâh-ı ʿâlîşân-ı hilâfet destgâhıma olan hulûs-ı ʿubûdîyyet ve sadâkatın sebebiyle hakkında lemeʿân-ı pertev-enzâr-ı hîdîvânemi istîdâ ve Kâhit Eyâleti cizye-i şerʿiyyesin iltizam şartıyla sana tevcîh olunması vezîr-i müşârûn ileyh tarafından dahî ʿarz ve iltimâs olunmağın muʿtemed rehinlerinin vezîr-i müşârûn ileyhe teslîm ve tarafından der-i devlet-medârıma adam gönderüb cizye-i şerʿiyyeyi iltizâm ider isen müsâde-i hümâyûnum erzânî kılınacağı mukarrer bilüb âna göre ʿamel ve hareket idesün şöyle bilesün ʿalâmet-i şerîfe.

Fî Evâsıt-ı N sene: 1139

Hüküm: 19

Cenâb-ı emâret me'âb eyâlet-nisâb devlet – intisâb hâlâ Kâhit Beylerbeyisi Muhammed Kuluhan dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-ı mufahham nizâmu'l-ʿâlem hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu teʿâlâ iclâlehû vesâtatıyla rikâb-ı kâmyâb-ı pâdişâhâneme irsâl eylediğın ʿarızan gelüb vâsıl ve hülâsa-i mazmûn-ı ihlâs nümûnuna ʿilm-i cihân ârâ-yı pâdişâhânem muhît ve şâmîl olmuşdur, dergâh-ı ʿâlîşân-ı hilâfet destgâhım'a olan hulûs-ı ʿubûdîyyet ve sadâkatın müstedʿâsınca hakkında lemeʿân-ı pertev enzâr-ı hîdîvânemi istîdâ ve Kâhit Eyâleti cizye-i şerʿiyyesin iltizâm ve muʿtemed rehinlerini göndermek şartıyla sana tevcîh olunması vezîr-i müşârûn ileyh tarafından dahî ʿarz ve iltimâs olunmağın şurût-ı merkûme üzre ʿavâtıf-ı ʿaliyye-i hîdîvânemin eyâlet-i merkûme ʿinâyet ve ihsânım olmağla işbu emr-i şerîfim ile vusûlünde muʿtemed rehinlerini vezîr-i müşârûn ileyhe teslîm ve tarafından der-i devlet-medârıma adam gönderüb cizye-i şerʿiyyeyi iltizâm ve vakit ve zamanında edâ ve memleket-i merkûmenin hüsn-i nizâmında ve eşkiyânın defʿu refʿinde ve ihtimâm ile mesâʿî-i mebrûre vücûda getürmeye bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâsıt-ı N sene: 1139

Hüküm: 20

Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence ve Şirvan cânibi Serʿaskeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîri mufahham nizâmu'l ʿâlem ve hâlâ Revan muhafızı olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu teʿâlâ iclâlehû tarafından der-i devlet-medârıma mektub ve kâimesi gelüb hülâsa-i mazmûnunda Revan mülhakâtından olan Zaryub

() nâhiyesi Gence sığınağına muttasıl olmak hasebiyle bundan akdem ısyân üzere iken bazıları istîmân itmeleriyle vezîr-i müşârun ileyh tarafından emân virilüb içlerine bir ağâsını bölük başı nasb ve irsâl ve mezbûrlar bir mikdar cizye evrâkı alub akçesini Revan'a irsâl ve sâirleri dahî itâ'ata mâîller olub lâkin itâ'at üzere olan Gökçe ve Mezra'a () nâhiyeleri ve Dere Alagöz'e eşkiyâ-yı merkûme sû-i kâsd ve hasâretten hâlî olmayub ve Karaçorlu eşkiyâsı dâhî sığınak eşkiyâsı ile müttefik olmalarıyla Zaryub nâhiyesi eşkiyâ-yı merkûmenin hasâreti havfindan külliyyet ile itâ'ate mütereddid olub sığınak gâilesi ber taraf olmadıkça Zaryub() ve Gökçe ve Mezra'a() ve Alagöz ve Nahçıvan taraflarından emniyet ve istirahat mümkün olmaduğun i'âm etmekle eşkiyâ-yı merkûmenin gûşmallarıyla ahvâllerinin sûret-i müstehikkaya ifrâğ ve hüsn-i nizâmât virilmek ehemmi umûr-ı devlet-i ıaliyyemden olub ancak bu husus yalnız vezîr-i müşârun ileyhin ihtimâmıyla husule gelecek umûrdan olmayub sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Tebriz cânibi Ser'askeri vezîrim ıAli Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından ittifak ve ittihâd ile ihtimâm-ı lâzım gelen umûr-ı mühimmeden olmağla bu husûsun temşiyetinde ittifâk ve ihtimâm eylemesi için vezîr-i müşârun ileyhe dahî tavsiye ve tenbîhi müstemil emri şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyh ileyhsin sen dâhî vezîrân-ı müşârun ileyhim ile haberleşüb ittifâk ve ittihâd ve iktizâsına göre hareket ile bi ıavnillâhi te'âlâ eşkiyâ-yı merkûmeyi gereği gibi gûşmâl ve ıalâ eyyi hâlin dâire-i itâ'ata idhal ve ahvâllerini bir râbıta-i kavıyyeye rabt ve hüsn-i nizâm virmeye ziyâde ikdâm ve ihtimâm eyleyüb bu husûsda zerre kadar ihmâl ve müsâmahaya rızâ ve cevâz gösterilmemek bâbında yazılmışdır.

Fî Evâil-i L sene: 1139

Hüküm: 21

Bir sûreti

Tebriz ve Meraga Eyâletleri'ne mutasarrıf olub Tebriz cânibi Ser'askeri olan vezîr ıAli Paşa'ya:

Hüküm: 22

Revan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından der-i devlet-medârıma iki kıt'a memhûr kâimelerin gelüb hülâsa-i mefhûmundan Revan mülhakâtından olan Zaryub () nâhiyesi Gence sığınağına muttasıl olmak hasebiyle bundan akdem ısyân üzere iken bazıları istîmân itmeleriyle emân verilüb içlerine ağâlarından birisi subaşı ta'yîn ve irsâl ve mezbûrlar bir mikdâr cizye evrâkı alub akçesini Revan'a irsâl ve sâirleri dahî itâ'ate mâîller olub lakin hâlâ

itâat üzere olan Gökçe ve Mezra'a ve Dere Alagöz ahâlilerine eşkiyâ-yı merkûme sû-i kâsd hasâretten hâlî olmayub ve Karaçorlu eşkiyâsı dahî sığınak eşkiyâsı ile yekel olmalarıyla Zaryub nâhiyesi eşkiyâ-yı merkûmenin hasâreti havfindan külliyet ile itâatde mütereddid olub mâdem ki sığınak gâilesi bertaraf olmadıkça Zaryub ve Gökçedağ ve Mezra'a ve Alagöz ve Nahçıvan taraflarında emniyet ve istîrâhat mümkün olmayub mezbûrların ez kâ'im gâileleri Gence ve Tebriz tarafına mevku'f olduğun i'âm itmekle mezbûrların gûşmallarıyla ahvâlleri bir nizâm-ı müstahsene ifrâğ olunmak ehemmi-i umûr-ı devlet-i 'âlîyyeden olmağın bu husûsun temşiyeti için düstûreyn-i mükerreremeyn müşîreyn-i müfahhameyn nizâmeyi'l- 'âlem Gence tarafı ser'askeri vezîrim Mustafa Paşa ve Tebriz cânibi Ser'askeri vezîrim 'Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehumâ seninle haberleşüb ittifâk ve ittihâd ve iktizâsına göre hareket ile eşkiyâ-yı merkûmeyi gereği gibi gûşmâl ve 'alâ eyyi hâl dâ'ire-i itâata idhâl ve ahvâllerini bir râbıta-i kavîyyeye rabt ve hüsn-i nizâm vermeye ziyâde ihtimâm ve ikdâm eylemeleri için tenbîh ve te'kîdi müştemil başka başka emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin bu husûs için vezîrân-ı müşârun ileyhimâ ile haberleşüb vech-i meşrûh üzere ittifâk ve ittihâd ve iktizâsına göre 'amel ve hareket ile eşkiyâ-yı merkûmeyi gereği gibi gûşmâl ve 'alâ eyyi hâl dâ'ire-i itâata idhâl ve ahvâllerini bi sûret-i müstahseneye ifrâğ ve hüsn-i nizâm vermeye hadd-i tâm ve ihtimâm-ı mâlâ kelâm eylesün deyü yazılmışdır.

Fî Evâil-i L sene: 1139

Defter s. 7

Hüküm: 23

Hâlâ Kâhit Beylerbeyisi Muhammed Kuluhân dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmı'l- 'âlem hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû vesâtatıyla rikâb-ı kâmyâb-ı pâdişâhâneme irsâl eylediğın 'arızan gelüb vâsıl olub hülâsa-i mâzmûn-ı ihlâs-nümûnuna 'ilm-i cihân-ârâyı pâdişâhânem muhît ve şamîl olmuşdur. Dergâh-ı 'âlîşân-ı alempenâh destgâhım olan hulûs-ı 'ubûdiyyet ve sadâkatin müsted'âsınca hakkında leme'ân-ı pertev-enzâr-ı hîdîvânemi istîd'â ve Kâhit Eyâleti cizye-i şer'îyyesin iltizâm ve Lezgi eşkiyâ def'u ref'lerinde ihtimâm ve mu'temed rehinlerini göndermen şartıyla beylerbeyilik pâyesiyile ber vech-i ocaklık sana tevcîh olunması vezîr-i müşârun ileyh tarafından dahî 'arz ve iltimâs olunmağın hakkında âfitâb-ı cihântâb-ı 'inâyet-i pâdişâhânem ziyâ-güster olub şurût-ı merkûme üzere 'avâtıf-ı 'âlîyye-i mülûkânemden eyâlet-i merkûme sana beylerbeyilik pâyesiyile ber vech-i ocaklık

tevcîh ve hâssa hilâc-i fâhire-i mülûkânemden bir sevb-i huluvvet-i muris behcet-i sultânî ihsân-ı hümâyûnum olub ile irsâl olunmuşdur. Lede'l-vusûl c°azîme-i pâdişâhânem olan hil°at-i fâhire ve kisve-i zâhiremi hutuvat-ı ta°zîm ve usûl ile istikbâl ve telsem dûş-ı sadâkat pûşunu ziver ve izhâr-ı mufâharet-i evfer eyledükden sonra eyâlet-i merkûmenin zabt ve rabtından ve eşkiyâ-yı merkûmenin def°u ref°lerinde ve re°âyâ ve berâyânın himâyet sıyânetlerinde ve iltizâmın üzere müte°ahhîd olduğun cizye malının beher sene vakit ve zamânıyla âsîtâne-i sa°âdetime adam irsâl ve teslîm-i Hazine-i c°Âmirem itdîrüb te'mîn-i bilâd izhâr-ı âsâr-ı c°adl ü dâd ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürmeye cidd-i tâm ve kemâ yenbağî ikdâm ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı c°âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâ'il-i L sene: 1139

Hüküm: 24

Çar ve Tala ve ol havâlide vâkî Lezgi tâ'ifesinin c°ulemâ ve zâbîtân ve a°yânına hüküm ki:

Kâhit Eyâleti ahâlisi taraf-ı devlet-i c°alîyyeme itâ°at ve cizye-i şer°iyyeyi kabul itmeleriyle devlet-i c°alîyyemin ehl-i zimmet re°âyâsından olub ve mezbûrların iltimâsiyle eyâlet-i merkûme hanzâdeleri olan Muhammed Kuluhân'a tevcîh ve ihsân-ı hümâyûnum olmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz elyevm memleket-i mezbûreden Kenyez ve Kurâ re°âyâsının dahl ve ta°arruz olunmamak üzere adamlarınızı zabt u rabtda ihtimâm eyleyüb hilâfına rızâ ve cevâz göstermekden be gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı c°âlîşânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâil-i L sene: 1139

Hüküm: 25

Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence ve Şirvan cânibi Ser°askeri olan vezîrim Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Moskov çariçesi tarafından âsîtâne-i sa°âdetimde mukîm kapu kethüdâsı c°arzhâl idüb hâlâ Şirvan hânı el-Hâc Davud Han dâme't-ma°âlîhinin havze-i hükümetinde olan Lezgi tâ'ifesi Bakü tarafından Moskov çariçesine tâbi° Kâzakların üç yüz elli altı re's bârgîrlerini c°ahz ve gasb eyledüklerin i°lâm ve hilâf-ı sulh u salâh gasb olunan bârgîrleri istîrdâd olunmak bâbında istîd°â-yı c°inâyet itmeğın sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin iş bu emr-i şerîfim vüsûlünde Hân-ı müşârun ileyh tarafından haber gönderüb zikr olunan Kazâkların vech-i

meşrûh üzere hilâf-ı sulh u salâh gasb olunan bârgîrlerin geri istirdâd ile edâ-yı şurût-ı sulh u salâh olunmak bâbında fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâil-i L sene: 1139

Hüküm: 26

Hâlâ beylerbeyilik pâyesiyle Ağçakal'a () Sancağı'na mutasarrıf olan Receb Paşa zâde Ahmed dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin senden din ve devlet-i ʿaliyyeme lâyıq hidemât-ı mebrûre melhûz-ı hümâyûnum olmağın livâ-i mezbûr beylerbeyilik pâyesiyle ber-vech-i arpalık sana tevcîh ve ihsân-ı hümâyûnum olub Lori () Kalʿası muhâfazasına me'mûr olmuşundur, imdi milletin ve müretteb kapun halkı ile kalkub savb-ı me'mûra ʿazîmet ve bir gün akdem Lori Kalʿası'na varub muhâfazasına kıyâm ve biʿavnilâhi'l-melki'l-ʿallâm emr-i muhâfazada ve zabt u rabt-ı memleket ve hüsn-i nizâm-ı vilâyetde tekayyüd ve ihtimâm ile hidemât-ı meşkûre vücûda getirmeye bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Za sene: 1139

Hüküm: 27

Şirvan Hanı el-Hâc Dâvud dâme't-me'âlfîhiye ve Şirvan'ın ʿulemâ ve sulehâ ve sâ'ir ahâlîsine hüküm ki:

Sâye-i devlet-i ʿaliyyeme ilticâ idenlerin himâyet ve sıyânetleri âbâ-i kirâm ve ecdâd-ı ʿızâmım enârallâhu teʿâlâ berahînehüm hazerâtından mevrus ʿâdet-i hasene-i şehriyâri ve dîrîne-i müstahsene-i tâcdârî olmağla her vechîle himâyet ve sıyânet ile terfih-i hal ve tatmîn-i yalnız aksâ-yı murâd-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olduğunu mukarrer ve muhakkak bilüb umûrunuzda bir güne teşevvüş ve ıztırâba düşmeyüb iktizâ iden umûr ve husûsunuzu düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-ʿâlem hâlâ Gence ve Şirvan cânibleri Serʿaskeri vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu teʿâlâ iclâlehû ile mükâtebe ve mürâsele ile müzâkere ve makûl ve makbûl olan vech üzere ʿamel ve hareket eylesesiz deyü yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Za sene 1139

Defter s. 8

Hüküm: 28

Gence Ser^caskeri vezîr Mustafa'ya Paşa'ya hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû Südde-i Sa^câdetime mektûb gönderüb emîrû'l-ümerâi'l-kirâm eyâlet-i Çıldır elviyesinden Göle () Sancağı mutasarrıfı ^cAli Paşa dâme ikbâluhû Tiflis Kal^cası muhâfazasında bundan akdem sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin Şemâhi () cânibine ^cazîmetin esnasında ma^ciyyetinle götürüb ^cavdet ve hâlâ Gence'de meks ve ikâmet ve ol tarafda ta^ckîb-i askere bâ^cis ve ol cânibde dahî lüzûmu olmaduğundan gayrı bu def^ca Kâhit beylerbeyiliği ^cinayet ve ihsânım olan emîrû'l-^cümerâi'l-kirâm Muhammed Paşa dâme ikbâluhûnun nasb ve takrîr ve takvîyet-i umûriçün ma^ciyyetine mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhin ta^cyîni muktezî ve kârgüzâr ve hizmet şî^câr olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh hizmeti mezbûreye me'mûr ta^cyîn olmak bâbında hükûm-i hümâyûnum virilmek ricâsına ^carz eyledüğü ecilden vech-i meşrûh üzere ^camel olunmak için yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Za sene 1139

Hüküm: 29

Mûcibince ^camel oluna deyû ^cünvânına hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûn keşîde kılınmıştır.

Şirvan Hanı el-Hâc Dâvud Han dâmet me^câlîhiye ve ümerâ-i Dağistan dâme ^cızzuhuma ve Şirvan'ın ^culema ve sulehâ vesâ'ir a'yân ve ahâlisine hüküm ki:

Der-i devlet-medârıma irsâl eylediğiniz kâğıdlar gelüb vâsıl ve hülâsa-i mazmûnlarına ^cilm-i cihân-ârâ-yı pâdişâhânem muhît ve şâmîl olmuşdur âbâ-i kirâm ve ecdâd-ı ^cızâmım enârallâhu te^câlâ berâhînehum zamân-ı sa^câdet iktirânlarından berû eslâf-ı sadâkat – ittisâfımız ittihâd-ı dînî ve i^ctikâd-ı yakînî muktezâsınca taraf-ı devlet-i ^câlîyyemize müntemî ve sâye-i saltanat-ı seniyyemizde mahmî ve mer^cî olagelmeniz ile fimâ ba^cd dahî ^câdet-i hasene-i âbâ ve ecdâd-ı behîşt-rikâdımız üzere merâhim-i tab^cı islâm-perver-i pâdişâhânem muktezâsınca her vechîle himâyet ve sıyânet ile terfîh-i hâl ve tatmîni yalnız aksâ-yı murâd-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olduğunu mukarrer ve muhakkak bilüb umûrunuzda kat^câ bir vechîle teşvîş ve ıztırâba düşmeyüb iktizâ iden umûr ve husûsunuzu düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Gence ve Şirvan cânîbi Ser^caskeri vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû ile mükâtebe ve mürâsele ile müzâkere ve münâsib olan vech-i vecîh üzere ^camel ve hareket eyleyüb hilâfına rızâ ve cevâz gösterilmemek bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Z sene: 1139

Hüküm: 30

Mûcîbince  amel oluna deyü  ünvânına hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûn keşîde kılınmıştır.

Hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânîbi Ser askeri olan vezîrim Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Der-i devlet-medârıma bu def a irsâl eylediğın mektûb ve kâîmen ve Şirvanlının kâğıdları vürûd idüb, hülâsa-i mazmûnları ma lûm-ı hümâyûnum olmuştur. Serhây ve Büyük İsmi'nin te'lîf ve istimâletleri lâzîme-i vakt ü hâlden idüğün tahrîr eylemişsin el-hâletü hâzihî cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb saâdet iktisâb hâlâ Şirvan hânı el-Hac Dâvud Hân dâmet me âlîhi ve Serhay ve İsmi ve sâ'ır ümerâ-i Dağistan ve Şirvan'ın  ulemâ ve sâ'ir ahâlîsine hitâben te'lîf ve istimâletleri müştemîl bir kıt a emr-i şerîf ısdâr ve irsâl ve iktizâ iden umûrlarını seninle mükâtebe ve mürâsele ile müzâkere ve münâsib görüldüğü vech üzere hareket eylemeleri tavsiye olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tarafından dahî cümleye ve mahsûsan Serhay'a ve İsmi'ye ve sâ'irlerine istimâlet ve celb-i hatırlarını müsted i kâğıdlar tahrîr ve iftihâru'l-emâcîd ve'l-ekârim Mir Âli Derviş dâme mecduhû ile gönderilen teşrîfât-ı mülûkâne mezbûr kendülere teslîm ve zîr-i cenâh-ı şehriyârîye alınmaları iktizâ itmekle tarafından ağa-yı mûmâ ileyh yedîyle irsâl veyâhud getürdüb kendülerine yanınızda ilbâs ve teslîm ve izhâr-ı nevaziş ve muktezâ-yı vakt ü hâle göre ne vechîle mu âmele olunmak lâzım ise ona göre  amel ve hareket ile tatyîb-i hâtır ve te'lîf-i kulûb ve istimâletlerine dikkat ve ihtimâm ve dâhil-i hudûd olan mahallerin te'mînlerinde ve îsâl-ı mazarratdan hıfz ve hırâsetleri husûsunda dahî ihmâl ve müsâmahaya rızâ ve cevâz göstermeyüb iktizâsı üzere  amel ve hareket ile bir emr-i nâ merdâ hudûsundan sıyânet ve vikâyet olunmakda ziyâde tekayyüd ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı  âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Z sene: 1139

Defter s. 9

Hüküm: 31

Şirvan Hanı el-Hac Dâvud Han'a hüküm ki:

İrsâl eylediğın kâğıdlar der-i devlet-medârıma gelüb vâsıl ve hülâsa-i mefhûmâtına  ilm-i cihân-ârâ-yı pâdişâhânem muhît ve şâmîl olmuştur. Estâr-ı hilâfet-âşîyânem mezîd-i ihtisâsınız muktezâsınca harekât-ı müstahseneniz rızâ-yı hümâyûn-ı mülûkânemi isticlâb ve mezbûr dahi ol tarafın fermân-ı hümâyûnum üzere temşîyet-i umûrunda hüsn-i ihtimâmınız

melhûz-ı pâdişâhânemiz olmağla hal ve şânınızı terfî^c ve îlâ ile emrinize takvîyet için hakkınızda tîr-i  atıfet-i hüsrevânem pertev-endâz-ı mekremet olub hâssa hıla^c-i fâhire-i hîdîvânemden sana samûr-ı fâizü's-sürûra kaplu bir sevb hil^c-at-i mûrisü'l-behçet-i sultanî  inâyet ve ihsân-ı mülûkânem olmağın ile irsâl olunmuşdur lede'l-vusûl ihsân-ı hümâyûnum olan hil^c-at-i fâhire ve kisve-i zâhiremi hutuvât-ı ta^czîm ve tekrîm ile istikbâl ve telsîm ve dûş-ı sadâkat perverine zîver ve ızhâr-ı mübâhât-ı evfer ve inşaallahu te âlâ ol tarafın gerek tahdîd-i hudûd ve gerek tanzîm-i umûr-ı memleket ve sâir  uhde-i ihtimâmına lâzım ve müterettib olan umûr ve husûslarına fermân-ı hümâyûnum üzere nizâm ve hüsn-i hitâm virmeye ziyâde ihtimâm eylesiz deyü yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Z sene: 1139

Hüküm: 32

Hâlâ Erzurum valisi olub Gence tarafı Ser askeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Revan hudûduna muttasıl Gence toprağında mütemekkin Karaçorlu ekrâdı nâmında olan tâ'ife-i bâğiye Revan fethinden berû kâh çetecilere karışub yağmacılara rehnümâlık ve kâh kendü başlarına fırsat buldukça ita ata giren re âyâ-yı gâret ve Revan memleketi feth-i cedîd olmağla nevâhîsinden perâkende olan re âyayı istimâlet ile mahall-i kadîmlerine îvâ ve iskân olundukça eşkiyâ-yı merkûme rahat virmeyüb hasâretten munfasıl olmamalarıyla mezbûrlardan kahr ve tedmîri lâzım gelenlerin i dâm ve istîsâlleriyle mâ adâsının bir mahall-i mu ayyene îvâ ve iskân ve ahvâllerine nizâm virilmek senin lâzime-i  uhde-i ihtimâmın olduğundan mâ adâ ve mukaddemâ üzerlerine  âmîl ve zâbîl nasb eyledüğün Sekbanoğlu'nu ve ma iyyetlerinde olan iki bayrak ric'alini âumûmen katl eylemişler iken yine ahz-i intikâm ve gûşmallarında iğmâd ve müsâmaha ile şekâvetlerinin izdiyâdına bâ'is ve bâdî ve tarafından ve Tebriz tarafından eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine kifâyet mikdârı adam gönderilüb gûşmallarına ihtimâm olunmak için emr-i şerîfim sâdır oldukda dahî gönderilen  asâkîrin üzerlerine uslu ve çakıllı başbuğ nasb eyleyüb nefir-i  âm sûretlü hâşerâtı başlarına cem  ve tahrîb-i kurâ iderek kapan içinde birbirlerine mulâkî olup Karaçorlu'nun yurduna vardıklarında mezbûrların yurtlarından göçüp ormanlarda ihtifâ itmeleriyle tevakkuf ve ihtimâm ile bir iş görülmediğinden mâ adâ onlar dahî re âyâ fukarâsına envâ -ı hasâret ve hâlâ düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmı'l- âlem Revan muhafızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehû tarafından der-i devlet-medârıma mektûb kâimesi ve akdâ kudâtî'l-müslimîn Revan kadısı Mevlânâ Âli zîde't- fezâiluhû dahî  arzı gelüb hülâsa-i mefhûmlarından eşkiyâ-yı merkûmenin fesâd ve şekâvetleri yevmen fe yevmen müşeyyed

olub kendülere tâbi^c olmayanlar dahî mezbûrlara teba^cîyyet ve cem^cîyyet-i kesîre ile Dere Alagöz () nâhiyesine ^cale'l-gafle hücum ve muhâfazasında olan sol kol ağasını ve neferâtından vâfir adamı şehîd ve Herher nâmında yüz elli hâneli bir ma^cmûr ve abadân karye-yi bi'l-küllîye nehb ü ğâret ve karye-i mezbûrede mukaddemâ cem^c olunan zahîreyi yağma ve bâki kalanı dahi ihrâk bi'n-nâr itmeleriyle Revan tarafından imkân-ı mertebe bayraklar ta^cyîn ve muhâfazada ihtimâm ve bir kaç eyyâm bu minval üzere muhâfaza olunur iken hâlâ eşkiyâ-yı merkûme iki bölük olup bir bölümü Nahçıvan cânibinde me'mûl olmayan bir mahalden zuhûr ve bir bölümü dahî hatıra gelmeyen Dereçiçek () nâhiyesine Tokluca () nam karye-yi nehb ü ğâret itmeleriyle fukarânın ahvâli müşkil ve hâlâ yerlû ocaklığı olan üç nâhiyenin nizâmına bu eşkiyâ takrîbi ile halel târî olup bu minvâl üzere kalur ise sâ'irleri dahî halelden masûn olmayacakları bedîhî olduğu ^carz ve i^clâm ve eşkiyâ-yı merkûmenin bu kadar fezâhatlarından sonra yine Gence tarafına tereddüden hâlî olmayub bu ta^cyînde vücûhlarından bir kaç peşkeşler ile tarafına varub bizler ^câsî değiliz lâkin içimizde ba^czı erâzîl makûlesi tazelik hasebiyle kendü hallerinde durmayub ba^czı vakitte yaramazlık iderler ammâ giderek teenn^cî ile onlar dahî salâh kabûl iderler deyû i^ctizâr eyledikleri haber alınmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhisin eşkiyâ-yı merkûmenin vech-i meşrûh envâ^c-ı fezâhatları zuhûr itmekden hâlî değil iken i^ctizârlarına i^ctibâr sûret-i ^cafv ve iğmâzıyla mu^câmele olunmak kat^câ câiz olmadığından mâ^cadâ eşkiyâ-yı merkûme Gence toprağında olup ve hâlâ senin bi hamdillâhi te^câlâ ma^cîyyetinde Sivas ve Erzurum ve Kars ve Mar^caş eyâletleri ve dahî sâir tavâif-i ^caskeriyeden vâfir ^casker olmağla eşkiyâ-yı merkûmenin lâzîmu'l-istîsâl olanlarının ^cumûmen kahr ve tedmîr ve istisâlleri ile mâ^cadasının bir mahall-i münâsibe iskân ve îvâ ve ahvâllerine gereği gibi nizâm virilmesi senin ^cuhde-i ihtimâmına lâzım umûrdan olup ve senden matlûb-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla işbu emr-i şerîfim ile vusûlünde bu husus için emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Mar^caş Beylerbeyisi Rişvanzâde Muhammed dâme ikbâluhûyu başbuğ nasb ve ta^cyîn ve yanına ma^cîyyetinde olan ^caskerden ve kapun halkından ve emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Bayezid Sancağı Mahmud Paşa'yı kapusu halkı ve ^câşireti ^caskerleriyle ve sâir ümerâ-i Kürdistan'ı dahî Kürdistan ^caskeriyle mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh ile ma^can ta^cyîn ve iki üç ser^casker olmak üzere eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine tesyîr ve zahîreleri Revan cânibinden virilmek üzere mâliye tarafından emr-i şerîfimle ta^cyîn olunmağla bi tevfikillâhi te^câlâ eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine vardıklarında eşkiyâ-yı merkûme uslûb-ı sâbık üzere yurdlarından göçüb yine ormanlara ve âhar mahallere tahmîl iderler ise makeddemâ Tebriz tarafından gönderilen ^casker mîsillü terk itmeyüb mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh ma^cîyyetinde olan ^casâkir ile eşkiyâ-yı merkûmenin yurdlarına nüzûl ve çadırlar ile ikâmet ve tefahhus ve tecessüs ve iktizâsına göre hareket ile birden ikiden ele götürmeğe

ikdâm iderek eşkiyâ-yı merkûmeden ele girenleri i°dâm ve izâle ve fesâd ve şekâvetde eşedd ve ihtiyârı olanları °alâ eyyi hâlin kâm° ve kal° ve şiddetlerin kesr ve tezlîl ile mâ°adâsını fimâ ba°d zulm ve fesâd ve şekâvete cesâret itmeyecek mertebe gûşmâl olunduktan sonra münâsib olan mahalle iskân ve ahvâllerine nizâm virmedikçe gerüye °avdet itmemek üzere tavsiye ve tenbîh ve ihtimâm-ı tâm eylesin eşkiyâ-yı merkûmenin gereği gibi gûşmâllarında ihmâl olunacak olur ise ta°addî ve hasâretlerinden Revan nevâhîsinin ra°yyetinden hâlî ve harâb olmasına bâ°is olacakları nümâyân olmağla vusûl-i emr-i şerîfde kat°â tehîr ve tevakkuf itmeyüb fermân-ı hümâyûnum üzere derhal Mar°aş beylerbeyisi mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhi başbuğ ve eyâlet °askeri ve kapun halkı ve sâ°ir münâsib olan °asâkirden ve mûmâ ileyh Mahmud Paşa ve ümerâ-i Kürdistan ile Kürdistan °asakirinden iki üç bin mikdârı °asker ile eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine tesyîr ve minvâl-i tahrîr üzere °amel ve hareket ile eşirrâsımın bi°l-külliye kahr ve tedmîr ve mâ°adâsının gereği gibi hüsn-i nizâmları virilmedikçe °avdet itdirmeyüb bu emr-i mühimmin vech-i meşrûh üzere tahsîn ve itmâmında zerre kadar tehâvün ve tehîrden be gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesin bu husûsun bilâ te°hîr temşiyet ve icrâsı mertebe-i vücûbdan idüğü vâzıh ve nümâyân olmağla şöyle ki °avk ve te°hîr için ba°zı te°dîb ve özür dahî îrâd eylemek ihtimâli olur ise kat°â i°tibâr ve ısgâ olunmayacağı yakinen muhakkak ve muharrer bilüb ona göre ihtimâm ve bu emr-i mühimmi te°hîr ve müdâfa°a kaydına düşmeyüb basîret üzere hareket ile bilâ te°hîr temşiyet ve itmâmına mübâderet eyleyüb ser-i mû hilâfından gâyetü°l-gâye tevakkî ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâsıt-ı M sene: 1140

Defter s. 10

Hüküm: 33

Hâlâ Mar°aş Beylerbeyisi olub düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü°l-°âlem Gence ve Şirvan cânibi Ser°askeri vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehûnun ma°iyyetinde olan Rişvanzâde Muhammed dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Revan hudûduna muttasıl Gence toprağında mütemekkin Karaçorlu ekrâdı eşkiyâsı Revan fethinden berû gâh çetecilere karışub yağmacılara rehnümâlık ve gâh kendü başlarına fırsat buldakça itâ°ata giren re°âyâyı gâret ve Revan memleketi feth-i cedîd olmağla nevâhîsinden perâkende olan re°âyâyı istimâlet ile mahall-i kadîmlerine îvâ ve iskân olunmadıkça eşkiyâ-yı merkûme rahat virmeyüb ve gûşmâllarına ihtimâm olunmadığından yevmen fe yevmen fesâd ve şekâvetleri iştidâd bulub bu yakında Dere Alagöz ()

nâhiyesinde ʿale'l-gafle hüçûm ve muhafazasında olan sol kol ağasını ve neferâtından vâfir adamı şehîd ve Herher nâmında yüz elli hâneli bir maʿmûr karyeyi nehb ü gâret eylemeleriyle Revan tarafından imkânı mertebe bayraklar taʿyîn ve muhâfazada ihtimâm ve bir kaç eyyâm bu minvâl üzere muhâfaza olunur iken eşkiyâ-yı merkûme iki bölük olub bir bölüğü Nahçıvan cânibinden meʿmûl olmayan bir mahalden zuhûr ve bir bölüğü dahi Dereçiçek () nâhiyesinde Tokluca () nam karyeyi nehb ü gâret itmeleriyle fukarânın ahvâli müşkil ve bu hal üzere kalur ise nevâhî-i Revan'ın raʿiyyetinden hâli ve harâb olmasına bâʿis ve bâdî olacakları nümâyân olduğun ʿarz ve iʿlam olunmağla eşkiyâ-yı merkûmenin eşirrâsının ʿalâ tarîki'l-istîsâl kahr ve tedmîrleri ve duʿafâsının bir mahall-i münâsibe iskân ve nizâm-ı halleriyle şer ve mazarratlarının defʿu refʿi ehemmiy-i mühâm-ı lâzımı'l-ihimâm-ı devlet-i ʿaliyyemden olub ve sen mîr-i mîrân-ı kiramımın yarar ve müdebbir ve şecâʿat-perver olmanla bu emr-i mühîminin temşiyetine senden mesâʿî-i mebrûre melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağın bu husûs için başbuğ nasb ve taʿyîn ve maʿiyyetine serʿasker-i müşârun ileyhın maʿiyyetinde olan tavâif-i ʿaskerden ve kapusu halkından ve emîrû'l-ümerâi'l-kirâm hâlâ Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud dâme ikbâlühû ve maʿiyyetiyle Kürdistan ʿasâkirinden iki üç bin mikdârı güzîde ʿasker taʿyîn eylemesi için mufassal ve meşrûh emr-i şerîfimle tavsiye ve tenbîh ve mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın dahî Kürdistan ʿaskerleriyle maʿiyyetine meʿmûriyyetini müşʿir emr-i şerîfim ısdâr ve zahîreleriniz dahî maliye tarafından emr-i şerîfimle taʿyîn olunmağla işbu emr-i şerîfim ile vusûlünde teʿhir ve tevakkuf eylemeyüb serʿasker-i müşârun ileyhın maʿiyyetine taʿyîn eylediği ʿasâkiri mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın dahî Kürdistan ʿasâkiriyle yanına ıstîhâb ve bi tevfikillâhi teʿâlâ eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine ʿazimet ve mahalline varıldıkda eşkiyâ-yı merkûme yurdlarından göçüb ormanlıklara ve sâʿir mahallere tahassun itmiş bulunurlar ise gerü ʿavdet eylemeyüb yurtlarına nüzûl ve çadırlar ile ikâmet ve tefahhus ve teccüss ve ele getirülmelerinde iktizâsına göre hareket ile ahz ve ele girenlerin vücûd-ı habâset-âlûdların iʿdâm ve izâle ve ʿalâ eyyi hâlin eşirrâsını ʿumûmen kahr ve tedmîr ve mâʿadâsını gereği gibi gûşmâldan sonra ve bir mahall-i münâsibe îvâ ve iskân ve min baʿd bir dürlü fesâd ve şekâvete cesâret itmeyecek vech-i meşrûh ahvâllerini bir sûret-i merğûbeye ifrâğ ve hüsn-i nizâm virmedikçe bir hat ve geriye ʿavdet eylemeyüb bu emr-i mühîminin ʿalâ eyyi hâlin temşiyet-i itmâmı ile mesâʿî-i cemilen mebrûr ve meşkûr olmağla sıdk-ı niyyet ile bezl-i kudret ve saʿy ve kudret eyleyüb mikdâr-ı zerre hilâfına rızâ ve cevâz göstermekden ziyâde tevakkî ve mücânebet eylesün eşkiyâ-yı merkûmenin kahr ve tedmîr ve istîsâlleriyle şerr ü mazarratlarının defʿu ve refʿi ehemmiy-i vâcibât-ı dîniyye ve ehemmiy-i mühâm-ı saltanat-ı seniyyemden olmağla bu husûsda mebzûl olan mesâʿî-i mebrûren izâʿat olunmayub mükâfât olunacağı muhakkak ve mukarrer bilüb

ona göre basîret üzere hareket ve bu hizmet-i celîle-i dîn û devlet-i ʿaliyyemin edâ ve tekmîlinde dâmen dermiyân-ı gayret ve hamîyyet ve bi ʿavnillâhi teʿâlâ me'mûr olduğun vech üzere ʿamel ve hareket ile eşkıyâ-yı merkûmenin eşirrâsının kahr u tedmîri ve duʿafâsının mahall-i münâsibe iskânlarıyla senden me'mûl-ı hümâyûn olduğu üzere hidemât-ı meşkûre vücûda getürmeye ziyâde ikdâm ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i M sene: 1140

Hüküm: 34

Hâlâ Bayezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa'ya hüküm ki:

Revan hudûduna muttasıl Gence toprağında Karaçorlu eşkıyâsı Revan fethinden berû gâh çetecilere karışub bağycılara rehnümâlık ve gâh kendü başlarına fırsat buldukça itâ'ata giren re'âyâyı gâret ve Revan memleketi feth-i cedîd olmağla nevâhîsinden perâkende olan re'âyâyı istimâlet ile mahall-i kadîmlerine iskân olundukça eşkıyâ-yı merkûme rahat virmeyüb ve gûşmallarında ihtimâm olduğundan yevmen fe yevmen fesâd ve şekâvetleri iştiyât bulub nevâhî-i Revan'a îsâl-i hasâretten hâlî olmamalarıyla bu hâl üzere kalursa fukarânın ahvâli müşkîl ve harâbî-i memlekete bâ'is ve bâdî olacakları mukarrer olduğu ʿarz ve i'âm olunmağla eşkıyâ-yı merkûmenin eşirrâsından ʿalâ tarîki'l-istîsâl kahr u tedmîr ve mâ'adâsının bir mahall-i münâsibe îvâ ve iskânları ile fimâ ba'd bir gûne şekâvete cesâret itmeyecek vech üzere bir sûret-i müstahseneye ifrâğ ile bilâd ve ʿîbâd üzerinden def'i şerr u mazaratları ehemmi-i vâcibât-ı dîniyye ve akdâm-ı umûr-ı saltanat-ı seniyyemden olmağla bu husûs için düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-ʿâlem hâlâ Erzurum vâlisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser'askeri vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu teʿâlâ iclâlehûnun ma'îyyetinde olan tavâif-i ʿasâkirden ma'îyyetini fermânım olan ʿasâkire emîrû'l-ümerâi'l-kirâm hâlâ Mar'aş Beylerbeyisi olan ve Rişvanzâde Muhammed dâme ikbâluhûya mufassal ve meşrûh evâmir-i şerîfemle başbuğ nasb ve ta'yîn ve lâzım gelen zehâir dahî mâliye tarafından emr-i şerîfimle ta'yîn olunmağla eşkıyâ-yı merkûmenin üzerlerine varıldıkda yurdlarında bulunmayub ormanlıklara ve âhar mahallere göçmüş bulunur ise yurdlarına nüzûl ve çadırlar ile

Defter s. 11

ikâmet ve eşkıyâ-yı merkûmeyi tettebbu' ve tecessüs ve iktizâsına göre hareket ile ele girenlerinin vücûd-ı habâset-âlûdların i'dam ve izâle ve ʿalâ eyyi hâlin eşirrâsını bi'l-küllîye kahr u tedmîr ve duʿafâsını bir mahall-i münâsibe îvâ ve iskân ve ahvâllerine hüsn-i nizâm

virilmedikçe bir hatve gerüye °avdet olunmamak için tenbîh-i hümâyûnum olub sen mîr-i mîrân-ı kirâmımın nâm-ver ve şecâ°at-perverî olmanla bu emri mühimmin temşiyet ve itmâmında senden mesâ°î-i cemîle melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla sen dahî kapun halkı ve Kürdistan °askeriyle mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın ma°iyyetine me'mûr ve ta°yîn olunmuşundur. İmdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde mükemmel ve müretteb kapun halkı ve Kürdistan °askeri mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın ma°iyyetiyle eşkıyâ-yı merkûmenin üzerlerine varub eğer eşkıyâ-yı merkûme yurdlarından göçüb ormanlıklarda ve âhar mahallerde tahassun itmiş bulunur ise mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh ile ma°an yurdlarına nüzûl ve çadırlar ile ikâmet ve eşkıyâ-yı merkûmenin ele getirülüb kahr u tedmîrlerinden mâ°adâsının münâsib olan mahalle îvâ ve iskânlarıyla ahvallerine hüsn-i nizâm virilmeğın mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh ile kemâl-i ittifâk ve ittihâd ve yerlerine muvâfakat ile hizmet-i mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i kudret ve sarf-ı miknet eyleyüb zerre kadar hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesin bu husûs ehemmi mühâmm-ı lâzımı'l-ihimâmıdan olduğı nümâyân olmağla vücûda gelen mesâ°î-i cemilenin mensî olmayub fevâid-i cezile müşâhede ideceğini mukarrer ve muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve °alâ eyyi hâlin mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh ile ittifâk ve yerlerine muvâfakat ile bu hizmet-i celîle dîn û devlet-i °aliyyemin edâ ve itmâmında mesâ°î-i mebrûre vücûda getürüb ser-i mü hilfâfından be gâyet ittikâ ve ihtirâz eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâsıt-ı M sene: 1140

Hüküm: 35

Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence ve Şirvan cânibi Ser°askeri vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Sivas Eyâleti'nin tîmâr defterdârı ve çavuşlar kethüdâsı ve elviye alaybeyileri ve sâ'ir zu°emâ ve erbâb-ı tîmârı geçen sene recebinden Südde-i Sa°âdet'e °arzuhal ve bir kıt°a mahzar gönderüb İran seferi vukû°undan berü vâkı° olan muhârrebât ve muhâfazalardan menfiden olmayub ve ze°âmet ve tîmârları mahsûlü dahî mesârif-i seferiyelerine vefâ itmediğın bildirüb sene-i mezbûrede hidemât-ı °aliyyemde kıyâm ve sene-i âtiye kışlasını vilâyetlerinde kışlayub kendülerine rutûbet hâsıl oldukda yine evvel baharda me'mûr kılınan mahalden müsellemeden ve müretteb mevcûd olmak üzere istîdâ-yı °inâyet ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhın tarafından dahî mektûbunla î°lâm olunmağla sene-i âtiyede kışlakları olan vilâyetlerin kethüdâlarına izin virilmek üzere sana hitâben emr-i şerîfim sâdr olmuşdu; lâkin Gence ve Şirvan taraflarının nizâmı henüz hitâm-pezîr olmamağla başında mu°teber ve muntebih °askeri muhtac olub ve zu°emâ ve erbâb-ı tîmâr ise devlet-i °aliyyemin mu°teberin °asâkirinden

olmağla beher hâl ol havâlinin nizâmı pezîrâ-yı hitâm oluncaya dek eyâleti merkûme  asâkirinin ma iyyetinde bulunmaları lâzım ve müdebber olmağla eyâlet-i merkûme  asâkiri kemâ fi'l-evvel ma iyyetine me'mûr olmuşlardır. İmdi mezbûrlara ihsânı hâvî emr-i şerîf virilmiştir deyû  özür ve  illet ve bahaneye tasaddi itdirmeyüb vech-i meşrûh üzere Gence ve Şirvan taraflarının nizâmı resîde-i hüsn-i hitâm oluncaya dek ma iyyetinde alıkoyub kâfi emvâl iktizâ iden hidemât-ı  aliyyede bera-yı savâbdîdîn üzere i mâl ve istihdâm ve tekrar mezkûrların vilâyetleri tarafına gitmeleri için izn-i hümâyûnumu müşîr emr-i şerîfim vârid olmadıkça  avdur hafidlerine izin ve ruhsat virmemek bâbında fermân-ı  âlîşân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı M sene: 1140

Hüküm: 36

Sivas Eyâleti'nin elviyeleri beylerine hüküm ki:

Siz ki mûmâ ileyhimsiz geçen sene recebinde tarafınızdan ve eyâlet-i merkûmenin tîmâr defterdârı ve çavuşlar kethüdâsı ve zü emâ ve erbâb-ı tîmârı taraflarından Südde-i Sa adet'ime  arzuhâl ve bir kıt a mahzar gelüb İran Seferi zuhûrundan beri vâki  olan muhârebat ve muhâfazalardan münfekk olmayub ve ze âmet ve tîmârlarınız mahsûlû dahî mesârif-i seferiyenize vefâ itmediğın bildirüb sene-i merkûmede kışlayub kendünde rutûbet hâsıl oldukda yine evvel baharda me'mûr kılınan mahalle mükemmel ve müretteb mevcûd olmak üzere istidâ-yı  inâyet ve ma iyyetinde me'mûr olduğunuz düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l- âlem Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan câhibi Ser askeri vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehu tarafından dahî mektûbuyla i lâm olunmağla sene-i âtiyede kışlaklarınız olan vilâyetinize gitmenize izin virilmek üzere ser asker-i müşârun ileyhe hitâben emr-i şerîfim sâdr olmuşdu; lâkin Gence ve Şirvan taraflarının nizâmı henüz hitâm pezîr olmamağla vezîr-i müşârun ileyhın yanında mu teber ve mu tenâ âasker bulunmak lâzıme-i vakt ve  âdet olub ve zü emâ ve erbâb-ı tîmâr ise devlet-i âaliyyemin mu teddîye  askerinden olmağın beher hâl ol havâlinin nizâm-ı pezîrâ-yı hitâm oluncaya dek neferâtınız ile ser asker-i müşârun ileyhın ma iyyetinde bulunmanız lâzım ve lâbûdd olmağla ol tarafın ahvâli nizâm pezîr oluncaya dek yine kemâ fi'l-evvel ser asker-i müşârun ileyhın ma iyyetine me'mûr olmuşsuzdur. İmdi makeddemâ izni hâvî emr-i şerîf virilmiştir deyû  özür ve bahaneye tasaddi eylemeyüb vech-i meşrûh üzere Gence ve Şirvan taraflarının nizâmı resîde-i hüsn-i hitâm oluncaya dek ser asker-i müşârun ileyhın ma iyyetinde kemâ fi'l-evvel iktizâ iden hidemâtı  aliyyede berâ-yı savâbdîdî üzere  amel ve hareket eyleyüb tekrar vilâyetinize gitmeniz için izn-i hümâyûnumu müşîr emr-i şerîfim vârid olmadıkça  avdet ve ric at eylemeniz bâbında fermân-ı  âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Defter s. 12

Hüküm: 37

Hâlâ mîr^calem Şirvan tarafında kat^c-ı hudûda me'mûr olan Derviş Mehmed dâme mecduhûya hüküm ki:

Bundan akdem taraf-ı devlet-i ^caliyyem ile Moskov Çarı beyninde memleket-i İran'a müte^callik ahz u i^ctâ olunan temessüklerde Şemâhî () şehrinden Bahr-i Hazar tarafına sahîh-i kâmilü'l-^cayâr sa^catler ile meşy-i mutavassıt üzere istikâmet üzere yürünüb Bahr-i Hazar'da deryâ kenarına vardıklarında Şemâhî'den deryâyâ varınca her kaç sa^cat gelmiş ise teslîs olunub ve deryadan başlanub sülüsânı olan mahalle nişan vaz^c kılınub Şemâhî şehri tarafında olan sülüsü devlet-i ^caliyyenin zîr-i hükümetinde olub Şemâhî Hanı'nın tasarrufunda ve Bahr-i Hazar tarafı olan sülüsânı Moskov Çarı'nın tarafında kala ve Çar-ı müşârûn ileyh zabtında olan Derbend Kal^cası'nın derya kenarından kara tarafına kezâlik meşy-i mutavassıt ve istikâmet ile yürünüb yirmi iki sa^cat tamam olduğu mahalle nişan vaz^c olunub Şemâhî ile Bahr-i Hazar beyninde vaz^c olunan nişandan Derbend mukabiline vaz^c olunan nişana varınca sağ ve sola sapmaksızın istikâmet ile yürünüb münâsib olan nişânlar vaz^c iderek Derbend karşısına vaz^c olunan nişana varıla Şirvan Eyâleti nihâyet bulduğu mahalde derya kenârından kara tarafına meşy-i mutavassıt ile yirmi iki sa^cat yürünüb nişan vaz^c ve Derbend karşısına vaz^c olunan nişandan Şirvan nihâyetinde vaki^c işbu nişana hatt-ı müstakîm ile varıla ve Şemâhî ile Bahr-i Hazar arasında vaz^c olunan nişandan Şirvan Eyâleti nihâyet bulduğu nişana gelince tahdîd olunan mahallerin kara taraf-ı devlet-i ^caliyyenin zîr-i hükümetinde ve Şirvan'da vaki^c Bahr-i Hazar tarafı Çar-ı müşârûn ileyh tasarrufunda kala ve yine Şemâhî ile Bahr-i Hazar arasında vaz^c olunan nişandan Nehr-i Kur () ile Nehr-i Aras'ın müctemi^c olub re's-i hudûd i^ctibar olunan mahalle varınca hatt-ı müstakîm ile gidilüb ve ol hatt-ı müstakîmin kara taraf-ı devlet-i ^caliyyemde ve Bahr-i Hazar cânibi Çar-ı müşârûn ileyh tarafında kala Nehr-i Aras'ın Nehr-i Kur'a mülâkî olduğu mahallin bir tarafı devlet-i ^caliyyemde ve bir tarafı çar-ı müşârûn ileyh ve bir tarafı ^cAcem memleketi olmak üzere ittihâd olunub hudûd-ı selâse mecma^cı olmağla zikr olunan mahalde devlet-i ^caliyyem hudûdu dâhîlinde kâ^cide-i serhad üzere emr-i muhâfazaya kıyâm için devlet-i ^caliyyem tarafından kal^ca binâ olunmak câ'iz ola kezâlik Moskov Çarı dahî kendü hudûdu dâhîlinde kal^ca yapılması câ'iz ola ve her ne vakit binâ olunmak murâd olunur ise tarafeyn birbirleriyle haberleşüb ve câ'iz görülen kal^calar dâhî hudûdlara üçer sa^cat mesâfede binâ oluna ve tarafeynden bu hudûdları hak ve ^cadl üzere gereği gibi tefrîk ve temyîz ve ^calâyimler vaz^c

içün iki taraftan bu misillü umûrda istihdâm olunmuş mücerrebü'l-etvâr ve kâr güzâr ve sulh ve salâha hâyır-hâh muhaddîdler ta'âyîn olunmak üzere mestûr ve mukayyed ve geçen sene ba'zı mahaller tahdîd olunub ancak ba'zı kusûru kalmağla sen ki mûmâ ileyhsin devlet-i 'aliyyem ricâlinin umûr-dîde ve mu'temedûn 'aleyh kârgüzâr ve sadâatkârı olmanla düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufaham nizâmı'l-'âlem hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser'askeri vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun re'yiyle hudûd ahvâline vukûf ve şu'ûru olan bi-garaz kimesneleri yanına istîshâb ve Moskov hudûdu vekîli ile berbere gelüb tarafeynden alınub virilen temessükât mücebince tarafeynin hudûd ve sınırlarını hak ve 'adl üzere temyîz ve tefrîk eylemen için emr-i şerîfimle me'mûr kılınmanla henüz tahdîd olunmayan mahalleri dahî makeddemâ ve hâlâ me'mûr olduğun vech üzere vezîr-i müşârun ileyhin ma'rifetiyle hak ve 'adl üzere temyîz ve tefrîk ve 'alâyim-i mu'ayene vaz'ıyla itmâmına dikkat ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1140

Hüküm: 38

Kars Beylerbeyisi 'Ali dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Bi 'avni'llâhi te'âlâ Gence'nin muhâfaza ve sâ'ir iktizâ iden tetimmât-ı fütûhât ve itmâm-ı hüsn-i nizâmı için düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmı'l-'âlem hâlâ Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence ve Şirvan tarafları Ser'askeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanında 'asâkir-i nusrat-mezâhîrimin tevfir ve teksîri muktezî olmağla sen ki mîr-i mîran-ı mûmâ ileyhsin bir kaç seneden berû ser'asker-i müşârun ileyhin ma'iyetinde vâki' olan fütûhât ve gazavât-ı 'aliyyede vücûda gelen mesâ'î-i hâmîdeniz mebrûr ve meşkûr olmuştur berhordâr olasın fimâ ba'd dahî Gence'nin muhâfazasında ve sâ'ir iktizâ iden hidemât-ı 'aliyyede izhâr-ı gayret ve hamiyet ile senden mesâ'î-i mebrûre melhûz-ı hümâyûnum olmağın kemâ fi'l-evvel dört yüz nefer güzîde ve tâmmu's-silâh kapun halkı ve adamlarınla ser'asker-i müşârun ileyhin ma'iyetiyle Gence muhâfazasına kıyâm ve gerek emr-i muhâfaza ve gerek sâ'ir iktizâ iden hidemât-ı dîn u devlet-i 'aliyyemde ser'askeri müşârun ileyhin berâ-yı savâbdîdî üzere 'amel ve hareket ile mesâ'î-i mebrûre vücûda getürmeğe ikdâm ve ihtimâm eylesün vücûda gelen mesâ'î-i cemîlen zâyî olmayub husûl-ı me'mûlun ile memnûn ve mesrûr olacağını mukarrer bilüb ona göre basîret üzere hareket ve hidemât-ı meşkûre vücûda getürmeye bezl-i tâb ve ihtimâm ve dikkat eyleyüb tehâvün ve taksîrden ve kapun halkı ve adamların ve fermânım olan

mikdârdan noksan üzere olmakdan be gâyet tevakkî ve mücânebet eylemen bâbında ferman-ı
°âlîşânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâhir-i S sene: 1140

Hüküm: 39

Bir sûreti

*Mar°aş Beylerbeyisi Rişvanzâde Muhammed dâme ikbâluhûya sekiz yüz nefer
kapsu halkı ve adamlarıyla:*

Hüküm: 40

Bir sûreti

Aksaray Sancağibeyi (boş) dâme °ızzuhûya mükemmel kapsu halkı ile:

Hüküm: 41

Bir sûreti

*Tekman Sancağibeyi Yusuf dâme °ızzuhûya mükemmel ve müretteb kapsu halkı ile
sene-i sâbıkdan ziyâde adamlarıyla kemâ fi'l-evvel:*

Hüküm: 42

Bir sûreti

*Malazgird Sancağibeyi Seyyid Hüseyin dâme °ızzuhûya mükemmel ve müretteb
kapsu halkı ile sene-i sâbıkadan ziyâde adamlarıyla kemâ fi'l-evvel:*

Hüküm: 43

Bir sûreti

*Hınıs Sancağibeyi İbrahim dâme °ızzuhûya mükemmel kapsu halkı ile sene-i
sâbıkadan ziyâde adamlarıyla kemâ fi'l-evvel:*

Hüküm: 44

Bir sûreti

*Eleşkird Sancağibeyi °Osman dâme °ızzuhûya bin beş yüz nefer kapsu halkı ve
adamlarıyla:*

Hüküm: 45

Bir sûreti

*Ber vech-i ocaklık Nahçıvan Sancağibeyi Muhammed dâme °ızzuhûya vech-i
meşrûh üzere mükemmel ve müretteb kapsu halkı ile sene-i sâbıkadan ziyâde
adamlarıyla:*

Hüküm: 46

Bir sûreti

Zâruşâd () Sancağibeyi ʿAli dâme ʿizzuhûya vech-i meşrûh üzere mükemmel ve müretteb kapusu halkı ve sene-i sâbıkadan ziyâde adamlarıyla:

Hüküm: 47

Bir sûreti

Ardahan-ı Küçük Sancağibeyi ʿAli dâme ʿizzuhûya vech-i meşrûh üzere mükemmel ve müretteb kapusu halkı ile sene-i sâbıkadan ziyâde adamlarıyla:

Defter s. 13

Hüküm: 48

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Siz ki mûmâ ileyhimsiz bir kaç seneden berû vâki^c olan fütûhât-ı celîle ve gazavât-ı seniyyede i^clâ-yı kelime-i dîn-i mübîn için vücûda gelen hidemât-ı celîleniz mebrûr ve meşkûr olmuşdur berhordâr olasız; ancak bi lutfillâhi te^câlâ fetih ve teshîri müyesser olan Gence'nin muhâfazası ve ta^cbiye-i hüsn-i nizâm-ı ehemmi umûr-ı devlet-i ʿaliyyemden olub ve eslâfınız bu gûne hidemât-ı ʿaliyyede sadâkat ve istikâmet üzere bezl-i tâb ü tüvân idegelüb sizden dahî uğur-ı dîn ve devlet-i ʿaliyyemde izhâr-ı gayret ve hamiyet ile hidemât-ı celîle melhûz-ı hümâyûnum olmağın kemâ fi'l-evvel sancaklarınızın ʿumûmen zu^cemâ ve erbâb-ı tîmârıyla düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâm-u'l-ʿâlem hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser^caskeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciiyetiyle Gence muhâfazasına me'mûr olmuşsuzdur. İmdi kemâ fi'l-evvel Gence'nin muhâfazasına kıyâm ve emr-i muhâfaza ve sâ'ir iktizâ iden hidemât-ı celîle-i din ü devlet-i ʿaliyyemde ser^casker-i müşarun ileyhin re'y-i savâbdîdi üzere ʿamel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getirmeye bezl ve sa^cy ve tüvân eylesesiz uğur-ı dîn u devlet-i ʿaliyyemde vücûda gelen mesâ^cî-i hamiyetiniz mensî olmayub mebrûr ve meşkûr ve dünyâ ve ʿukbâda semeresi müşâhade ve manzûr olacağında iştibâh eylemeyüb ona göre bâsîret üzere hareket ve hilâfından be gâyet mücânebet itmeniz bâbında fermân-ı ʿâlîşân sâdr olmuşdur.

Fî Evâhir-i S sene: 1140

Hüküm: 49

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 50

Bir sûreti

Sivas Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 51

Bir sûreti

Mar'aş Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 52

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nde vâkî elviye beylerine kapuları halkıyla:

Hüküm: 53

Bir sûreti

Kars'ın gönüllüyân-ı yemînlüyân ağalarına ve kethüdâ ve ihtiyarlarına ve bi'l-cümle neferâtlarına:

Hüküm: 54

Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin bundan akdem bin nefer güzîde ve tüvânâ kapun halkı ve adamlarınla düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizamı'l-âlem hâlâ Erzurum vâlisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser'askeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ma'iyetine me'mûr olmuş iken henüz mahall-i me'mûra varmadığın i'lâm olunmağa imdi işbu emr-i şerîfim ile vusûlünde makeddemâ ve hâlâ me'mûr olduğun üzere bir gün akdem ser'asker-i müşârun ileyhın yanına varub Gence muhâfazasına kıyâm ve emr-i muhâfaza ve sâ'ir iktizâ iden hidemât-ı dîn u devlet-i 'aliyyemde mesâ'î-i mebrûre vücûda getirüb bâ'is-i 'ızz u rif'atin olmağa ikdâm ve ihtimâm eyleyüb hilâfından ziyâde hazer eylesin uğur-ı dîn u devlet-i 'aliyyemde husûl-ı pezîr olan hidemât-ı pesendîden zâyî' olmayub mebrûr ve meşkûr olacağın mukarrer bilüb ona göre basîret üzere hareket ve bundan akdem Gence'ye varub muhâfazasına kıyâm eyleyüb ser-i mü hilâfından gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1140

Hüküm: 55

Bir sûreti

Şelve Sancağibeyi Ahmed dâme 'ızzuhûya beş yüz nefer kapusu halkı ve adamlarıyla:

Hüküm: 56

Bir sûreti

Malazgird Sancağibeyi (boş) dâme izzuhûya mükemmel ve müretteb kapusu halkıyla:

Hüküm: 57

Bir sûreti

Diyadin Sancağibeyi (boş) dâme izzuhûya mükemmel ve müretteb kapusu halkıyla:

Hüküm: 58

Sivas Eyâleti'nde vâkı' kâdîlara ve Sivas mütesellimine hüküm ki:

Sivas Eyâleti'nin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Erzurum vâlisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser'askeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ma'iyetine me'mûrlar iken bila izin aleybeyileri ile ma'an firar eyledikleri vezîr-i müşârun ileyh tarafından i'âm olunmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde eyâlet-i merkûme zü'emâ ve erbâb-ı tîmârını ve alaybeyilerini evlerinden ve yerlerinden ve buldukları mahallerden ta'cîl 'ale't-ta'cîl ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr ve irsâl eyleyüb bu emr-i mühimde zerre kadar ihmâl ve müsâmahadan be gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesiz mezbûrların bir gün evvel mahall-i me'mûrlarına varub mevcûd bulunmaları mühim ve muktezî olmağla şöyleki mezbûrları 'acâleten ihrâc ve irsâl eylemekde nev'ammâ ihmâl ve tekâsül sebebiyle içlerinden bir ferd yerlerinde kalacak olur ise bir vechîle 'özür ve cevâbınız isğâ olunmayub her biriniz eşedd-i 'ıkâb ile mu'âkab ve mu'ahaz olacağınızı yakînen bilüb ona göre basîret üzere hareket ve bu husûsda zerre kadar müsâmaha eylemeyüb cümlesini ta'cîl-'ale't-ta'cîl yerlerinde ihrâc ve vezîri müşârun ileyhın yanına irsâl eyleyüb ser-i mü hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb irsâl eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ra sene: 1140

Defter s. 14

Hüküm: 59

Çıldır ve Tiflis Eyâletleri'ne mutasarrıf olub Tiflis muhâfızı olan vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Der-i devlet-medârıma irsâl eylediğın kâ'imen vürûd idüb hülâsa-i mazmûnunda Kâhit Beylerbeyisi Muhammed Paşa Topkaraağaç () Kal'ası muhâfazasına kıyâm ve lâkin Lezgi tâ'ifesi memleket-i mezbûreden keff-i yed itmeyüb bağı ve 'inadlarında ya bir cây-ı isrâr olmalarıyla kal'a-i mezbûrenin muhâfaza ve rahnedâr olan mahallerin ta'mîrine mübâşeret eylemek için 'Ali Paşa dâhî binden ziyâde süvari 'asker ile irsâl ve ta'mîr-i kal'aya

iştigal üzere iken Çar () ve Tala () ve Bulağdar () ve Bani Ahmedlü () ve Badar () ve Aşib () eşkıyâsı °ale'l-gafle kal°a-i merkûme kurbunda vâki° Hansarayı nam mahalle dühûl ve kal°ada olanları tazyîke şurû° itmeleriyle imdâd ve i°ânetleri için ta°yîn eylediğın kapun halkı ve bir mikdar süvari piyade Gürcü °askeri ile Tahmoris Mirza bi'l-ittifâk eşkıyâ-yı merkûmenin üzerlerine varub muhârebe lâkin eşkıyâ-yı merkûmenin tahassun eyledikleri mahalden ib°âdları mümkün olmamağla bir mikdâr geri çekilib tekrâr istimdâd itmeleriyle eşkıyâ-yı merkûmenin def°-i gâ'ileleri için müceddeden cem° olunan Çıldır ve Tiflis °askeri ma°iyyetine yüz nefer ve yedi sekiz yeniçeri serdengeçdisi bayrakları küşâde ve top ve cebehâne mühimmâtı ve zehâir ile tesyîr ve irsâl olundukda henüz mahalline varmazdan mukaddem eşkıyâ-yı merkûme haberdâr olub mürdelerin °arabalara tahmîl ve fîrar itmeleriyle toplar ve mühimmât ve cebehâne derûn-ı kal°aya dühûl ve hâlâ gönderilen °asker mahalli mezbûrede meks ve ikâmet ve derûn-ı kal°ada muhâfizîn süknâları ve zehâir anbarı ve top tabyaları ta°mîr ve hendekleri hufr ve tathîr ve zikr olunan Hansaray'ı Kal°aya havâle olmağla hedm itdirülüb ancak kal°a-i merkûmenin istihkâmı ve gereğı gibi muhâfazası Kâhit ve Tiflis memleketlerinin imâret ve hüs-ni nizâmına bâ°is olmağla ziyâde muhâfizîn ta°yîn ile istihkâmı muktezî olmağın °arızın mücebince ta°yîn olunan yeniçeri ve cebeci ve topçu ortalarından ve hâlâ vaz° olunan serdengeçti bayraklarından mâ°dâ eyâlet-i Tiflis'de vâki° Kazak Sancağı mutasarrıfı °Ali Paşa ve Su Muhît () Sancağibeyi °Abdullah dâme °ızzuhû ve Tiflis Kal°ası'nın yemîn ve yesâr ve Halduvar () Kal°ası'nın gönüllüyân ağaları °ale'l-°umûm neferâtıyla kal°a-i merkûme muhâfazasına ta°yîn olunmak üzere °arz ve inhâ itmek ile vech-i meşrûh üzere me'mûriyetlerini müş°îr başka başka evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mezkûrları me'mûr oldukları üzere kal°a-i merkûme muhâfazasına irsâl ve ikâmet ile kal°a-i merkûmeye istihkâm ve inşaallâhu te°âlâ evvel baharda nizâmı ne vechile virilmek iktizâ ider ise bir gün akdem der-i devlet-medârıma °arz ve i°lâm eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâhir-i Ra sene: 1140

Hüküm: 60

Hâlâ Tiflis Eyâleti'nde vâki° Kazak Sancağı mutasarrıfı °Ali dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Topkaraağaç Kal°ası'nın muhâfazasında teksîr-i muhâfizîn ile istihkâmına ihtimâm olunmak ehemmi mühâmm-ı devlet-i °aliyyemden olmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin öteden berü olhavâlide vâki° olan hidemât-ı devlet-i °aliyyemde sa°y-i mevûrun zuhûra gelmekle hâlâ mutasarrıf olduğun Kazak Sancağı sana ber vech-i ocaklık tevcih ve

kal^â-i merkûme muhâfazasına ta^{âyîn} olunman için düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^âlem hâlâ Çıldır ve Tiflis Eyâletleri'ne mutasarrıf olub Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^{âlâ} iclâlehû ^âarz itmekle vezîr-i müşârun ileyhın i^{lâm}-ı mücebince livâ-i mezbûr ^âavâtıf-ı ^âaliyye-i mülûkânemin sana ber vech-i ocaklık kemâkân ibkâ ve tevcîh ve mükemmel ve müretteb kapun halkıyla kal^â-i merkûmenin muhâfazasına me'mûr ve ta^{âyîn} olunmuşsundur. İmdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde kat^â te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb mükemmel ve müretteb kapun halkıyla bir gün akdem kal^â-i merkûmeye varub muhâfazasına kıyâm ve bi ^âavni'llâhi'l-melîki'l-^âllâm kal^â-i merkûme muhâfazasında olan paşalar ile ittifâk ve ittihâd ile gerek emr-i muhâfazada ve gerek sâ'ir iktizâ iden hidemât-ı ^âaliyyede vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere ^âamel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürüb ser-i mû hilâfindan begâyet ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı ^ââlîşânım sâdr olmuşdur deyû yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Ra sene: 1140

Hüküm: 61

Su Muhît () Sancağibeyi ^âAbdullah dâme ^âizzuhûya hüküm ki:

Topkaraağaç Kal^âası'nın muhâfazasında teksîr-i muhâfizîn ile istihkâmına ihtimâm olunmak ehemmi mühâmm-ı devlet-i ^âaliyyemden olmağla sen ki mîr-i mûmâ ileyhın mükemmel ve müretteb kapun halkı ile kal^â-i merkûmenin muhâfazasına me'mûr ve ta^{âyîn} olunmuşsundur. İmdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde kat^â te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb mükemmel ve müretteb kapun halkı ile kalkub bir gün evvel kal^â-i merkûmeye varub muhâfazasına kıyâm ve bi ^âavnillâhi'l melîki'l-^âllam kal^â-i mezbûre muhâfazasında olan paşalar ile ittifak ve ittihâd ile gerek emr-i muhâfazada ve gerek sâ'ir iktizâ iden hidemât-ı ^âaliyyede düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^âlem hâlâ Tiflis muhâfızı olan vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^{âlâ} iclâlehûnun re'y-i savâbdîdi üzere ^âamel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürüb ser-i mû hilâfindan be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesin deyû yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Ra sene: 1140

Hüküm: 62

Bir sûreti

Tiflis Kal^âası'nın yemîn ve yesâr ağalarına ^âumûmen neferâtlarıyla:

Hüküm: 63

Bir sûreti

Halduvar () Ka'ası'nın gönüllüyân ağalarına 'ale'l-'umûm neferâtlarıyla:

Hüküm: 64

Sivas Eyâleti'nde vâki' kâdîlara ve Sivas mütesellimine hüküm ki:

Mükerrerdir.

(Not: Bu hüküm 58 nolu hükmün mükerreridir.)

Defter s. 15

Hüküm: 65

Kars Beylerbeyisi 'Ali dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Mükerrerdir.

(Not: 65-74 hükümler, 12. sayfadaki 38-47. hükümlerin mükerreridir.)

Hüküm: 75

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Mükerrerdir.

(Not: 75-80. hükümler, 13. sayfadaki 48-53. hükümlerin mükerreridir.)

Defter s. 16

Hüküm: 81

Bayezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Mükerrerdir.

(Not: 81-84. hükümler, 13. sayfadaki 54-57. hükümlerin mükerreridir.)

Hüküm 85

Çıldır ve Tiflis Eyâletleri'ne mutasarrıf olub Tiflis muhâfızı olan vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Mükerrerdir.

(Not: Bu hüküm, 14. sayfadaki 59. hükmün mükerreridir.)

Hüküm: 86

Mûcibince  amel oluna dey   unv nına hatt-ı hümâyûn-ı Őevketmakr n keşide kılınmıştır.

Erzurum valisi olub Gence cânibi Ser askeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya ve Dergâh-ı Mu all m KapucubaŐılarından Âli Paşazâde Mehmed dâme mecduhûya hüküm ki:

Bi  avnill hi'1 subhânehû ve te  l  makb z-ı kabza-i teshîr-i p diŐ h ne ve mazbût-ı dest-i  alemg r-i hüsrevânem olan memâlik ve büldânın ir d-ı tabi si her ne ise zabt ve tahrîr olunmak devlet-i  aliyye-i ebediyyü'l-istimr rın d r ne-i müstahsenesinden olmakdan nâşî kişver-i İran'dan feth-i müyesser olan bilâd ve ems rın  ale'l-infirâd tahrîr içün evâmir-i  aliyyem gönderilmekle Gence memleketinin dahî müceddeden tahrîri içün makeddemâ fermân-ı  alifŐan gönderilmiŐ iken ba zı mev ni -i   ika takrîbi ile emr-i tahrîr mevk f-ı  ukde-i te'hîr olmuŐidi bi meŐiyyeti'llâhi te  l  in'ik d bulan sulh u salâh müstelzim-i itmin n ve cenâh olub bi hamdillâhi s bhaneh  ve te  l  memâlik kar n-ı âsâyiş ve emniyet ve âmme-i hal ik reh n-i  r miŐ veistir hat olmalarıyla müceddeden tahr rlerine Ő r c ve mübâderet itdirilmek muktez -yı vakt ve halden olub  ale'l-husûs Gence memleketi  umr n-ı karâr ve emâkin ve kesret-i kıtan u sevâkin ile mütevâtir ve meŐ r olmak cihetiyle iradından emvâl-i mevf re ve meb l g-i gayr-ı mahs re hâsıl olacağı m te ayyin olmağın bu sûretde zabt ve tahrîri mezîd-i dikkat ve kemâl-i bas rete muhtâc olduğu zâhir ve âşikâr olub ve sen ki vezîr-i m Ő arun ileyhsin bu misillü  um r-ı  azime ve hut b-ı

Defter s. 17

ces mede senin hüsn-i kifâyet ve mezîd-i kiy set ve reviiyyetine i tim d-ı sed d-makrûn-ı mülûkânem olmağla husûs-ı mezbûr senin re'y-i rezîn ve sed dine ihâle ve taklid ve dergâh-ı mu all m kapucu baŐılarından mûmâ ileyh Mehmed dâme mecduhû husûsan muharrir ve defterhâne kâtiplerinden (boş) z de kadruhû dahî kâtip ta y n olunmağın imdi işbu emr-i Şerif-i  alifŐanım vüsûlünde Gence memleketinin bir hatve mahalli hâric kalmamak üzere mübâşir-i mûmâ ileyh ma rifetiyle tahrîrine mübâşeret ve memleket-i merkûmede v ki  kurâ ve kasabât re y larıyla bilcümle emlâk ve  ak r t ve ar zi ve b g t ve âmme-i merâhil ve cihât ve rib c ve ziy c ve s 'ir tahrîri iktizâ iden aŐ r ve r s m td n bir maddesi mestûr ve mektûm ve terk olmamak Şartıyla bir hoşça tahrîr ve defter ve taraf-ı mîrîden zabt olunması münâsib olanları havâss-ı hümâyûn içün ifrâz ve ze  met ve tümör olmağla cesbân olanları vech-i mergûb ve tavrı matlûb üzere ze  met ve tîmâra tefrik ve kifâyet mertebesin m rliv  hav ssına tahsis ve yerl  kullarına ocaklık ve yazılması istisvâb olunanları dahî ocaklık ta y n ve bi tevfikih  subhânehû ve te  l  vech-i dilpez r üzere bilâ kus r n itmâm ve tekmîl itdirdikden sonra muharrirlere icmâl ve mufassalların bağladub Defterhâne-i Âmirem'de hıfz olunmak içün

defterlerin der-i devlet-medârıma irsâl eylemekde dikkat ve beyhûde yere imrâr-ı vakit ve zaman ile ta'cil-i maslahata ruhsat ve cevaz göstermeyüb müddet-i yesîrede husûl-pezîr olmasına bezl ve sa'cy ve dikkat eylesin sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin bu husûsa me'mûriyetin mutlâka zâtında merkûz olan kâbiliyyet ve isti'dâd ve vüfûr-ı şedd ü sedâdına vüsûk ve i'timaddan neş'et ider bir halde olub bu babda senden muktezâ-yı sadâkat ve müsted'â-yı istikâmet üzere hidemât-ı mebrûre ve a'câm-i meşkûre matlûb ve muntazar olmağla kat'â bir mahalde tevakkuf ve ârâm eylemeksizin kemâl-i sür'at ve şitâb ile mahalline varub hizmeti me'mûrenin temşiyetine kıyâm ve mübâderet ve emr-i tahrîrde vezîr-i müşârun ileyhin re'y-i rezîn-i bâhirü't-temkîni ile 'amel ve hareket eyleyüb bâlâda tafsîl ve teferru' olunduğu üzere vech-i vecîh ile memleket-i mevcûdeyi tahrîr ve mukârenet-i tevfk-i hak ile bir gün mukaddem itmâm ve tekmîl eyledikten sonra ikmâl ve mufassalların bağladub defterlerin der-i devlet-medâr-ı mülûkâneme getirmekde tekayyüd eylesün hâsıl-ı kelâm husûs-ı mezbûr a'zam-ı umûr-ı devlet-i 'aliyyemden olub bir an evvelce itmâm ve tekmîl olunması etemm-i maksad-ı hüsrevânem olmağla siyâk-ı meşrûh üzere memleket-i merkûmeyi kemâl-i dikkat ve teharrî ile tahrîr ve defter eyleyüb ricâ ve şefâ'at ve tama'î hâma tebe'ıyyet ile beytül-mâl-i müslimîne gadr ve zarar irtikâbından ittifâk ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâsıt-ı R sene: 1140

Hüküm: 87

Mûcibince 'amel oluna deyû 'unvânına hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûn keşîde kılınmıştır.

Çıldır valisi olub Tiflis muhâfızı olan vezîr İshak Paşa'ya ve Tiflis Defterdârı 'Abdurrahman zîde mecduhûya hüküm ki:

Bi 'avnillâhi te'âlâ makbûz-ı kabza-i teshîr-i pâdişâhâne ve mazbût-ı dest-i 'âlemgir-i hüsrevânem olan memâlik ve büldânın îrâd-ı tabî'isi her ne ise zabt ve tahrîr olunmak devlet-i 'aliyyemin dîrîne-i müstahsenesinden olub 'ale'l-husûs kişver-i İran'dan mukaddimetü'l-hayr fütûhât olan Tiflis memleketi 'umrân-ı karâr ve emâkin kesret-i katân ve sevâkin ile meşhûre bir memleket-i ma'cûre olmağla memleket-i mezbûrede vâki' kurâ ve kasabât ve arazi ve bâğât ve ri'yâ' ve ziyâ' ve emlâk ve 'akârât ve 'âmme-i merâhil ve cihât ve sâ'ir tahrîri iktizâ iden a'şâr ve rüsûmât her ne ise bir maddesi mektûm ve mestûr bırakılmamak şartıyla müceddeden tahrîr ve devlet-i 'aliyyem kanunu üzere icmâl ve mufassalları bağlanub Defterhâne-i 'Âmirem'de hıfz olunmak üzere icmâl ve mufassalları defterleri der-i devlet

medâr-ı mülûkâneme irsâl olunmak için mukeddemâ emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl kılınmış idi memleket-i mezbûrenin tahrîri fermân olunan müddet-i vâfire mürûr idüb şimdiye dek itmâm ve tekmîl lâzım iken henüz haber ve eseri zuhûr itmeyüb lâkin husûs-ı mezbûr a^czam-ı umûr-ı devlet-i ^caliyyemden olmağla bir gün mukaddem resîde hüsn-i hitâm ve bir an evvel yed-i re'y akvem-i nizâm olması kazâ-i re'y-i emniyet-i hîdîvânem olmağla imdi işbu emr-i şerîfim-i celîlü'l-kadrim vüsûlünde şimdiye dek emr-i tahrîr hitam-pezîr olmuş ise bir an te'hîr ve tevakkufa ruhsat ve cevaz göstermeksizin kusûrunu dahî tahrîr ve defter ve ber vech-i ta^ccîl itmâm ve tekmîl eyledikten sonra mukeddemâ şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı celîlü'ş-şânım mücebînce icmal ve mufassalların bağlayub defterhâne-i ^câmirende hıfz olunmak üzere icmâl ve mufassaları defterlerin ber vech-i müsâra^cat der-i sa^câdetime irsâl itmekde dikkat ve mikdâr-ı zerre tehâvün ve tefâsıldan be gâyet ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı R sene: 1140

Hüküm: 88

Erzurum valisi olub Gence cânibi Ser^caskeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Mukeddemâ Gence memleketinin tahrîri için emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş iken ba^czı mevânî^c sebebiyle te'hîr ve hâlâ bi hamdillâhı te^câlâ memâlik karîn-i emn ü emân ve memleket-i merkûme ^cumrân-ı kurâ ve emâkin kesret-i kîtân ve sevâkin ile meşhûr ve mütevâtir olmak ciheti ile îrâdından emvâl-ı mevfure ve mebâliğ-i gayr-ı mahsûre hâsıl olacağı nümâyân ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhysin bu misillü umûr-ı ^cazîmede senin hüsn-i kifâyet ve mezîd-i rüşd ü revîyyetine i^ctimâd tab^c-ı hümâyûnum olmağla husûs-ı mezbûr senin re'y-i rezinine ihâle ve Dergâh-ı Mu^callâm Kapucubaşlılarından iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim ^cAlî Paşazâde Mehmed dâme mecduhû husûsân muharrir ve defterhâne kâtiblerinden (boş) zîde kadruhû dahî kâtib ta^cyîn olunmağın mübâşir-i mûmâ ileyh ma^crifetiyle tahrîrine mübâşeret ve memleket-i merkûmede vâki^c kurâ ve kasabât ve re^câyâlarıyla bi'l-cümle emlâk ve ^cakârât ve arâzî ve bâğât ve ^câmme-i merâhil ve cihât ve ribâ^c ve ziyâ^c ve sâir tahrîri iktizâ iden a^cşâr ve rüsûmatlarından bir maddesi mestûr ve mektûm kalmamak şartıyla bir hoşça tahrir ve defter ve taraf-ı mîrîden zabt olunması münâsib olanları havâss-ı hümâyûnum için ifrâz ve ze^câmet ve tîmâr olmağa cesbân olanları vech-i mergûb ve tavr-ı matlûb üzere ze^câmet

Defter s. 18

ve tîmâra tefrîk ve kifâyet mertebesin mîr livâ hâssına tahsîs ve yerlû kullarına ocaklık virilmesi istisvâb olunanları dahî ocaklık ta^cyîn ve bi tevfikillâhi te^câlâ vech-i dil-pezîr üzere bilâ kusûrin ikmâl ve tekmîl itdikden sonra muharrîrlere icmâl ve mufassalların bağladub Defterhâne-i ^cÂmiremde hıfz olunmak için defterlerin der-i devletmedârıma irsâl eylemekde dikkat ve beyhûde yere imrâr-ı vakit ve zaman ile ta^ctîl-i maslahata ruhsat ve cevâz göstermeyüb müddet-i yesîrde husûl-pezîr olmasına bezl-i vûs^cu kudret olunmak için sana ve kapucu başı-ı mûmâ ileyhe hitâben tenbîh ve te'kîdi müştemil hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûnumla mu^canven ve mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim şeref-bahş-ı sudûr olmuş idi. Memleket-i merkûmenin kemâ yenbağı ber vefk-i dil-hâh bir gün akdem tahrîr ve itmâmı aksâ-yı murâd-ı hümâyûnum olmağla ihtimâmen işbu emr-i şerîfim dahî ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin memleket-i merkûmenin mukaddemâ ısdâr ve irsâl olunan hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûnumla mu^canven mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim şurûtu üzere tahrîr ve tekmîline kapucu başı-ı mûmâ ileyhe imdâd ve i^cânet ve bir gün mukaddem pezîrâ-yı hüsn-i hitâm olmasına ziyâde ihtimam ve dikkat eyleyüb nev^cammâ tesâmuh ve tekâsüle rızâ ve cevâz göstermeyesin bu husûsun bir sa^cat mukaddem itmâm ve ikmâlî senden matlûb-ı pâdişâhânem olmağla basîret üzere hareket ve ihmâl ve terâhî ile imrâr-ı vakit eylemeyüb bu emr-i mühimmin üzerine olub ve kapucu başı-ı mûmâ ileyhe i^cânet ile bir gün evvel itmâm ve tekmîline mübâderet eyleyüb ser-i mû hilâfından be gâyet ittikâ ve mücânebet eyleyesün deyû yazılmışdır.

Fî Evâhir-i R sene: 1140

Hüküm: 89

Sivas Eyâleti'nde vâki^c kâdîlara ve Sivas mütesellimine hüküm ki:

Sivas Eyâleti'nin zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârı düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvân cânibi Ser^caskeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciyyetine me'mûrlar iken bilâ izin alaybeyileri ile ma^can firâr eylediklerin bundan akdem vezîr-i müşârun ileyh tarafından i^clâm olunmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz eyâlet-i merkûme zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârının ve alaybeyilerin mübâşir ta^cyîn olunan (boş) zîde kadruhû ma^crifetiyle evlerinden ve yerlerinden ve buldukları mahallerden ta^ccîl ^cale't-ta^ccîl ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyhin yanına irsâl eylemeniz için tenbîh-i ekyedi müştemil emr-i şerîfim ısdâr olunmuş iken eyâlet-i merkrûme zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârı bir mikdar eyyâm-ı şitâ def^c olmak için iki aya değin vilâyetlerinde meks ve altmış bir güne değin me'mûr oldukları mahallerden gitmek üzere kayıtlarına toptan şerh virilmek için bir tarîkiyle emr-i şerîf ısdâr itmeleriyle mezbûrları müddet-i meks için

mu'âhhar tarih ile yedimize fermân-ı 'âlî aldık deyû mahall-i me'mûra gitmekte te'addî ve muhâlefet eyledikleri mübâşir-i mûmâ ileyh tarafından i'âm olunmağla mezbûrların bir gün akdem mahall-i me'mûra varub mevcûd bulunmaları mühim ve muktezî olmağın vech-i meşrûh üzere meksleri için ısdar eyledikleri emr-i şerîfin kaydı terkîn ve şerhleri ref' olunmuştur. İmdi siz ki mûmâ ileyhimsiz işbu emr-i şerîf vüsûlünde eyâlet-i merkûme zü'emâ ve erbâb-ı tîmârının ve alaybeyilerini kat'â meks ve tevakkuf itdirmeyüb 'acâleten evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına irsâl eyleyüb bu emr-i mühimde zerre kadar ihmâl ve müsâmahadan be gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz mezbûrların bir gün akdem mahall-i me'mûrlarına varub mevcûd bulunmaları lâzime-i hâlden olmağla şöyle ki 'acâleten ihrâc ve irsâl itmekden mikdâr-ı zerre ihmâl ve tekâsülünüz sebebi ile içlerinden bir ferd yerlerinde kalacak olur ise bir vechîle 'özür ve cevâba kâdir olmayub eşedd-i 'ukûbet ile mu'âkâb olacağınız yakînen mukarrer bilesiz ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhın senin dahî nev'ammâ tekâsülün zuhûr idecek olur ise sen dahî mu'âkab ve mu'âhaz olacağın muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve mezbûrları ta'cîl 'ale't-ta'cîl yerlerinden ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr ve îsâl eyleyüb ser-i mû hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ca sene: 1140

Defter s. 19

Hüküm: 90

Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser'askeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Bu def'a der-i devletmedârıma gönderdiğin kaimenin hülâsa-i mefhûmunda Çartala () Lezgileri eşkıyâsı tenbîh ile mütenebbih olmayub yanlarında bulunan Tekelü () tâifesinin bir mikdârı Kâhit tarafına varub ve bir mikdârı dahî Gence Eyâleti'nde Halıhta () toprağına gelmeleriyle cem'iyet-i 'azim ile Kâhit Eyâleti'nde bulunanlarının üzerine varub ihrâc ve 'avdetlerinde Gence Eyâleti'nde bulunan Tekelü'ye dahî basmak üzere Fâik () tarafında cem'iyetleri haber alınmağla yirmi fârisin bayrağıyla Memalu oğlu 'Osman Bey ve Hemedan tarafından Gence tarafına me'mûr olan silâhdar serdengeçdileri ol semte düşer nehr-i Gerek () tarafında olan geçitler muhâfazasına ta'yin olunub ancak mezbûrların gûşmâl ile ahvâllerine nizâm virilmedikçe şekâvetleri mündefi' olmak mümkün olmayub ve eşkıyâ-yı merkûm zararın üç metin karyede olub kârgir kuleleri olmağla muhâsaraları beşer vukıyye

atar iki top ve iki kıt'a hamîriye mavtine ve beş bin mevcûd piyâdeye ve hâlâ Gence'de mevcûd olan Erzurum ve Mar'aş Eyâletleri ve silahdar serdengeçdilerinden mâ'adâ Sivâs Eyâleti zü'emâ ve erbâb-ı tîmârının ve Bayezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa ve Diyadin ve Şelve ve Malazgird beylerinin gelmelerine muhtac ve bunlardan mâ'adâ Erzurum ve Kars tarafından yüz ellişer neferli elli bayrak piyâde Dergâh-ı Âlî yeniçerileri serdengeçdileri küşâde olunmak ve top ve mühimmat ve asker geçirmek için birkaç kıt'a ester almak dahî iktizâ itmekle yedi sekiz nefer marangoz irsâl olunmak üzere arz ve inhâ itmekle birkaç seneden berü vukû bulan seferler takrîbi ile iktizâ iden mesârif-i kesîreye harc ve sarf olunan hazâin emvâl-i mîriyye zarar ve hasardan hâriç olub ve bu husûs için külliyyetli sefer iktizâ itmez iken müceddeden asker tahrîri ve teksîr-i mesârif ile itlâf-ı emvâl-i mîriyye hâsıl olmağla hâlâ Tiflis ve Revan ve Gence ve Lori () ve Kori () ve Topkaraağaç Kal'aları'nda mevcûd olan Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ve sâ'ir kapım kullarından ol mikdar piyâde asker ocakları tarafından ta'yin ve tertîb ve Sivas eyâletinin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârının yerlerinden ihrâc ve yanına tesyîrleri için müte'âkıben mükerrem mübaşirler ile evâmîr-i şerîfem ısdâr ve irsâl ve emîrû'l ümerâi'l-kirâm Bayezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa ve Diyadin ve Şelve ve Malazgird sancakları beylerinin dahî mükemmel ve müretteb kapıları halkı ve müstevfi adamlarıyla yanına me'mûriyet ve tesyîrleri için tenbîh ve te'kîdi müstemil evâmîr-i şerîfem ile Dergâh-ı Mu'allâm kapıcı başlarından iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim (boş) dâme mecduhû mübâşir ta'yin ve irsâl ve düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû dahî bu husûs için seninle haberleşüb ol tarafta muhâfazalarda olan eyâlet asâkirinden ve paşalardan ve sâ'ir tavâif-i askeriyeden muktezî olanları yanına irsâlde re'yine muvâfakat eylemesi için emr-i şerîfimle tavsiye ve tenbîhi hümâyûnum olub ve marangozlar dahî irsâl ve hâlâ yanında olan eyâletler ve sâ'ir tavâif-i askeriyeden mâ'adâ silahdar serdengeçdileri dahî ol tarafda olmağın bu husûs için cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb Şirvan Hanı el-Hâc Davud Han dâme't-me'âlîhi ve Dağıstan paşalarından a'zamu'l-ümerâi'l-kirâm Serhay ve Küçük Osmi () ve sâ'ir münâsib olan paşalar ile dahî haberleşüb iktizâsı üzere hareket ve eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine bi'n-nefs gereği gibi gitmek mi iktizâ ider yoksa Mar'aş Beylerbeyisi Rişvanzâde Mehmed Paşa ve Bayezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa dâme ikbâluhûmâ'dan birisini tavâif-i asâkire başbuğ nasb ve ta'yîn ve tesyîr itmek mi iktizâ ider her ne vechîle amel ve hareket olunmak ma'kûl ve müstahsen ise ona göre amel ve hareket ile eşkiyâ-yı merkûmenin gûşmallarına ve ahvâllerini bir râbîta-i kaviyyeye rabt ile ahvâllerine hüsn-i nizâm virmeğe ihtimâm-ı mâlâ kelâm ile bu gâilenin dahî def'u ref'ine

bezl-i nakdine-i vüs^c u kudret ve itmâm-ı maslahat ile mesâ^cî-i cemîlen pezîrâ-yı hüsn-i hitâm olmasına sarf-ı miknet eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâhir-i Ca sene: 1140

Defter s. 20

Hüküm: 91

Bayezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud dâme ikbâluhû'ya hüküm ki:

Lezgi tâifesinden Çartala eşkıyası kendü hallerinde durmayub Kâhit Eyâleti ve Gence havâlisinde vâki^c kurâyı basub re^câyâ ve berâyâyâ îsâl-i mazarratdan hâlî olmamalarıyla eşkıyâ-yı merkûmenin gûşmalları içün düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser^caskeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciiyyetinde teksîr-i ^casker-i şecâ^cat perver mühim ve muktezî olub ve sen mîr-i mîrân-ı kirâmımın nâm-ver ve şecâ^cat perveri olman ile bu emr-i mühimde senden mesâ^cî-i cemile melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağın sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin işbu emr-i şerîfim Dergâh-ı Mu^callâm kapıcı başlarından mübâşir ta^cyîn olunan iftiharü'l emâcid ve'l-ekârim (boş) dâme mecduhû ile vusûlünde mükemmel ve müretteb kapın halkı ve müstevfî tammü's-silâh güzide adamlarınla vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub tâife-i merkûmenin gûşmâl ve eşkıyasının tedmîr ve istîsâllerin vezîr-i müşârun ileyhin re'y-i savâbdîdî üzere ^camel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürmekle ikdâm ve ihtimâm eylesün bu husûs devlet-i ^caliyyemin ehmem-i umûrundan olmağla senden me'mûl bulunduğu üzere ızhâr-ı gayret ve hamiyet ile bir gün akdem müstevfî ve tâmmü's-silâh adamlarınla kalkub vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub mezbûrların gûşmallarında re'y-i savâbdîdî üzere hareket ile hidemât-ı cemîlen mebrûr ve meşkûr olmağla ihtimâm-ı mâlâ kelâm eyleyüb zinhâr ser-i mû hilâfına rızâ ve cevâz göstermekden fevka'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ca Sene: 1140

Hüküm: 92

Bir sûreti

Malazgird Sancağbeyi Nuh dâme ^cizzuhûya:

Hüküm: 93

Bir sûreti

Şelve Sancağbeyi dâme ^cizzuhûya:

Hüküm: 94

Bir sûreti

Diyadin Sancağbeyi Hâmid dâme izzuhûya:

Hüküm: 95

Sivas Eyâleti'nde vâki kâdîlara ve Sivas mütesellimine hüküm ki:

Sivas Eyâleti'nin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser'askeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû'nun ma'iyetine me'mûrlar iken bilâ izin alaybeyileri ile ma'an firâr eyledikleri bundan akdem vezîr-i müşârun ileyh tarafından i'âm olunmağla siz ki mûma ileyhimsiz eyâlet-i merkûme zü'emâ ve erbâb-ı tîmârını ve alaybeyileri mübâşîr ta'yin olunan (boş) zîde kadruhû ma'rifetiyle evlerinden ve yerlerinden ve buldukları mahallerden ta'cîl 'ale't-ta'cîl ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyh yanına tesyîr ve irsâl eylemeniz için tenbîh-i ekyedi müstemil emr-i şerîfim ısdâr olunmuş iken eyâlet-i merkûme zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı bir mikdâr eyyâm-ı şitâ def' olunmak için iki aya değîn vilâyetlerinde meks ve altmış güne değîn me'mûr oldukları mahalle gitmek üzere kayıtlarına topdan şerh virilmek için bir tarîk ile emr-i şerîf ısdâr itmeleriyle mezbûrlar bir müddet meks için muahhar tarih ile yedimize fermân-ı 'âlî aldık deyû mahall-i me'mûra gitmekte te'allül ve mücânebet eyledikleri mübâşîr-i mûmâ ileyh tarafından i'âm olunmağın mezbûrların bir gün akdem mahall-i me'mûra varub mevcûd bulunmaları mühim ve muktezî olmağın vech-i meşrûh üzere meksleri için ısdâr eyledikleri emrin kaydı terkîn ve şerhleri ref' olunmağla kat'â meks ve tevakkuf itdirmeyüb 'acâleten evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyh yanına irsâl eylemeniz için tekrar tenbîh ve te'kîdi müstemil emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş idi. Mezbûrların bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyh yanına varub mevcûd bulunmaları muktezî olmağla te'kîd ve isti'câl için işbu emr-i şerîfim dahî ısdâr ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde mezbûrlar henüz savb-ı me'mûrlarına irsâl olunmamış bulunur ise kat'â meks itdirmeyüb 'alâ eyyi hâlin 'acâleten ihrâc ve irsâl eyleyüb bu emr-i mühimde zerre kadar ihmâl ve müsâmahadan be gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesiz şöyle ki 'acâleten ihrâc ve irsâl eylemekden mikdâr-ı zerre ihmâl ve tekâsülünüz sebebi ile içlerinden bir ferd yerlerinde kalacak olur ise bir vechile 'özür ve cevâba kâdir olmayub eşedd-i 'ukûbet ile mu'âkab olacağınızı yakînen mukarrer bilesiz ve sen ki mübâşîr-i mûmâ ileyhsin senin dahî nev'ammâ tekâsülün zuhûr idecek olur ise sen dahî muâhaz ve mu'âkab olacağımı muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve mezbûrlar dahî ta'cîl 'ale't-ta'cîl yerlerinden ihrâcve

vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr ve îsâl eyleyüb ser-i mü hilâfindan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı  alıřâním sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ca sene: 1140

Hüküm: 96

Dergâh-ı Mu allâm Kapıcıbaşlarından (boş) dâme mecduhûya hüküm ki:

Lezgi tâifesinden Çartala eşkıyası kendü hallerinde durmayüb Kâhit Eyâleti ve Gence havâlisinde vâki  kurâya çapub re âyâ ve berâyâya îsâl-i hasâret ve fesâd ve şekâvetden hâlî olmamalarıyla eşkıyâ-yı merkûmenin gûşmâlları için düştûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l- âlem hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve şirvan cânibi Ser askeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehûnun ma iyyetine tevfir-i  asâkir muktezî olmağla hâlâ emîr l-ümerâi l-kiram Bayezid Sancağı Mahmud Paşa dâme ikbâluhû ve mefâhir l-ümerâi l-kirâm Malazgird Sancağıbeyi Nuh ve şelve Sancağıbeyi Ahmed ve Diyadin Sancağıbeyi (boş) dâme  izzuhum mükemmel ve müretteb kapıları halkı ve müstevfi adamlarıyla vezîr-i müşârun ileyhın yanına tenbîh ve te kîdi müştemil başka başka evâmir-i şerife ile me m r

Defter s. 21

ve mûmâ ileyhimi me m r oldukları vech üzere bir gün akdem kaldırub vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr için sen mübâşir ta yin olunmanla  acâleten kalkıp mahallerine varub mûmâ ileyhimin her birini me m r oldukları vech üzere mükemmel kapuları halkı ve müstevfi yarar adamlarıyla mübâşeretinle yerlerinden kaldırub savb-ı me m ra tesyîr ve bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına götürüb mevcûd eylemekte ziyâde ikdâm ve ihtimâm eylesin bu h s s devlet-i âaliyyemin ehemmi m himmâtından olmağın bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına mûmâ ileyhimin mevcûd itdirilmesinden başka ikdâm ve ihtimâm matlûb-ı hümâyûnum olmağın bu husûs nev amm  müsâmahan zuhûruyla mezkûrları vakit ve zamânıyla vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr ve mevcûd itmeyecek olur isen bir vechile  öz r ve cevâbın isđâ olunmayacağını muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve âlâ eyyi hâlin  acâleten mükemmel ve müretteb kapuları halkı ve müstevfi adamlarıyla kaldırub vakit ve zamanıyla vezîr-i müşârun ileyhın yanına götürüb zinhâr ser-i mü ihmâl ve tekâsül ile te hîr-i maslahata bâ is olmakdan be gâyet ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı  alıřâním sâdr olmuşdur.

Fî Evâhir-i Ca Sene: 1140

Hüküm: 97***Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:***

Çartala Lezgileri eşkiyası kendü hallerinde durmayub Kâhit tarafında ve Gence havalisinde vâki^c ita^cat üzere olan kurâ üzerine çapub zarar ve hasâretten hâlî olmalarıyla eşkiyâ-yı merkûmenin tedmîr ve gûşmalları ile ahvallerine hüsn-i nizâm virilmek için düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser^caskeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûya mufassal ve meşrûh emr-i şerîfimle tavsiye ve tenbîh-i hümâyûnum olmağın siz ki mûmâ ileyhimsiz eşkiyâ-yı merkûmenin tedmîr ve gûşmallarında sancaklarının zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârıyla vezîr-i müşârun ileyhin re'y-i savâbdîdi üzere ^camel ve hareket ile mesâ^cî-i mebrûre vücûda götürüb ser-i mû hilâfından be gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ca sene: 1140**Hüküm: 98**

Bir sûreti

Mar^caş Eyâleti elviyesi alaybeyilerine:**Hüküm: 99**

Bir sûreti

Kars Eyâleti elviyesi alaybeyilerine:**Hüküm: 100*****Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:***

Çartala () Lezgileri eşkiyası tenbîh ile mütenebbih olmayub yanlarında bulunan Tekelü () tâifesinin bir mikdârı Kâhit tarafına varur ve bir mikdârı dahî Gence Eyâleti'nde Hâlihta () toprağına gelmeleriyle cem^ciyet-i ^cazîme ile Kâhit Eyâleti'nde bulunanlarının üzerlerine varub taraca ve ^cavdetlerinde Gence Eyâleti'nde bulunan Tekelülü dahî basmak üzere Fâik () tarafından cem^ciyetleri haber alınmağla düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem Gence ve Şirvan cânibi Ser^caskeri vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû tarafından fârisân bayraklarıyla Memallu ^cOsman Bey ve Hemedan tarafından Gence tarafına me'mûr olan silahdar serdengeçdilerinin ol semte düşer Nehr-in Ker'in () etrâfında olan Keçeler () muhâfazasına ta^cyîn olunub ancak mezbûrların gûşmâl ile ahvâllerine hüsn-i nizâm virilmedikçe şekâvetleri mundefî olmak mümkün olmayub eşkiyâ-yı merkûme sarp yerde üç metîn karyede olub kârgir kuleleri olmağla top ve

humbara ve piyâde ve süvâri mükemmel âasker ile üzerlerine varılmak iktizâ eylediği vezir-i müşârun ileyh tarafından i lâm olunmağla Tiflis ve Gence ve Topkaraağaç ve Revan ve Lori ve Kori Kalçaları'nda muhafazada olan Dergâh-ı Mu allâm Yeniçerileri ve sâ'ir kapum kullarından iktizâsı mertebe piyâde  asâkir ocakları tarafından ta yîn ve tertîb olunmağla sen ki vezir-i müşârun ileyhsin bu husûs için ma iyyetinde olan eyâlet  asâkirinden ve Topkaraağaç ve sâ'ir kılâ  muhafazasında olan paşalardan ve sâ'ir tavâif-i  askerden dahî münâsib olduğu vechile vezir-i müşârun ileyhın yanına âasker tertîb ve tesyir eylemen muktezî olmağın imdi işbu emri şerifim vüsûlünde vezir-i müşârun ileyh ile haberleşüb vech-i meşrûh üzere ma iyyetinde olan eyâlet  askerinden ve kapun halkından ve Topkaraağaç'da ve sâ'ir kılâ da olan paşalar ve sâ'ir tavâif-i  askeriyeden münâsib olduğu vech üzere vezir-i müşârun ileyhın re'yine muvâfakat ile âasker ifrâz ve üzerlerine kethüdânı veyahud âhar münâsib olanı başbuğ nasb ve vezir-i müşârun ileyhın ma iyyetine varub bu emri mühimmin temşiyet ve itmâmında re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket itmeleri için tavsiye ve tenbîh ile tesyir ve irsâl eyleyüb eşkiyâ-yı merkûmenin lâzım gelen gûşmâl ve tedmîr ve fekâlleriyle gâile-i fesâd ve şekâvetlerinin def  ve ref  ve bertaraf olmağın vezir-i müşârun ileyh ile ittifâk ve re'yine muvâfakat ile bezl-i nakdine vüs  ve kudret eyleyüb ser-i mû hilâfına rızâ ve cevâz göstermemen bâbında fermân-ı  alışânım yazılmıştır.

Fî Evâhir-i Ca sene: 1140

Defter s. 22

Hüküm: 101

Bundan akdem s -i hareketleri zâhir olan Abaza tarafına me'mûr tavâif-i  askere başbuğ olan vezir İshâk Paşazâde Yusuf zîde mecduhûya hüküm ki:

Vâlîdin düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmu'l- âlem hâlâ Tiflis muhafızı vezirim İshak Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehûya tahrîr eylediğin kâğıdın müşârun ileyh tarafından der-i devletmedârıma vür d idüb hülâsa-i mefhûmunda ma iyyetine me'mûr piyâde ve süvâri Ahıstha  askeriyle Faş nam mahalle vür dunda Açıkbaş ve Dâdyan mülklere dahî ma iyyetine girüb savb-ı me'mûra  azîmet üzere iken Dergâh-ı Mu allâm Kapıcıbaşlarından iftiharu'l-emâcîd ve'l-ekârim İbrahim dâme mecduhû ile ısdâr ve irsâl olunan hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrunumla mu anven emri şerif-i  alışânım matlûb-ı m nif Hüseyin zîde mecduhû ile Abaza Beyi Rostom () ve Mızrakan () ve sâ'ir r esâya tahrîr ve tefhîm olunduktan sonra mesfûr cümle tavad ve eztavarları ve tarafına gelmekle ahvâl gereği gibi nezâket ile virilen nizâm üzere içlerinde olan yaramazların zabt ve min ba d muhafızın

taifesine ve hâmele ve sâ'ir ebnâ-i sebîle bir dürlü îsâl-i mazarrat eylememek ve hicâbe ta'cîr olunur on dokuz caded kayıkların tesellüm ve ihrâk olunmak ve ba'de'l-yevm mücedded kayıkları yapılub rûy-ı deryâda bulunur ise mîrîye zabt ve derûnunda olanlar ahz ve istirkâk olunmak ve zuhûr iden şekâvet sebebi ile mağdûb-ı cenâb-ı hilâfet meâbım olmağla firar iden Baht Giray Sultan memleketlerine varır ise bir vechile kabûl olunmayub ihrâc olunmak ve Sohum Kal'ası'na iktizâ iden kereste ve kireç ve taşına i'ânnet eylemen ve mukaddemâ Yatuh () nam mahalde tarafına teslîm eyledikleri üsârâ-yı müslîmînden mâ'adâ el-yevm hayatta olan esirleri teslîm eylemek ve bu şürût ve kuyûd üzere sadâkat ve istikâmet ile edâ-yı hizmete ta'ahhüd ve tahassün câhd eylememek için kendü oğlu ve sâir mu'ctemed tavadlarından yedi nefer rehin virüb dördü Sohum Kal'ası'na ve oğlu ile üçü Faş Kal'ası'nda hıfz ve hilâfî zuhûr idecek olursa virilen rehinleri bilâ emân katl ve memleketleri tahrîb ve kahr ve tedmîr olunmak üzere ve yirmi beş güne dek rehinlerin ve kayıkların teslîm ve üsârâ-yı müslîmîni tahlîs için mûmâ ileyh Hüseyin ve Faş mahkemesinden dahî bir nâib koşulub me'zûnen câvdet ve a'kâd için itmâm-ı hizmete değîn dört nefer tavadı ma'rifet-i şer'le Faş Kal'ası'na teslîm olduğun iclâm itmenle zuhûra gelen sa'y-i cemîlîn mebrûr ve meşkûr olmuştur berhudâr olası hâlâ hakkında neyyîr-i pâdişâhânem dırahşân olub hâssa hıla'ci fâhire-i hîdîvânemde sana bir sevb hil'at-i mûrisü'l-behcet-i sultânî cinâyet ve ihsânım olub ile irsâl olunmuştur vüsûlünde mezîd-i ta'zîm ve iclâl ile istikbâl ve leb-i tekrîm ile telsîm ve iktisâ ve ızhâr-ı müfâharet-i evfâ eyledikten sonra bu şürût ve kuyûd üzere virilen nizâm hüccet-i şer'iyeye olub ve ma'cûlün bîh temessük alınub üsârâ-yı müslîmîni tahlîs ve hicâbeleri ihrâk ve mesfûrun oğlu ile yedi nefer rehinlerin alub beher sene tecdîd olunmak üzere dördü Sohum Kal'ası'na ve oğlu ile üçü Faş Kal'ası'na vaz' ve hıfz ve hırâsetlerine ihtimâm olunmak üzere tenbîhi lâzım gelenlere muhkem tenbîh ve tavsîye ile bu hizmet-i celîle resîde-i hüsn-i hitâm oldukda kapucu başı-ı mûmâ ileyhi alınan hüccet-i ma'cûlün bîh temessük ile der-i devletmedârıma icâde ve ma'yyetine me'mûr olan tavâif-i caskeriye dahî yerlerine câvd ve ric'atlarına izin ve ruhsat ve sen dahî Tiflis tarafına câvdet eylemen bâbında fermân-ı câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i C Sene: 1140

Hüküm: 102

Hâlâ Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Der-i devletmedârıma irsâl eylediğîn mektûbun ve oğlun Yusuf Bey ve Dergâh-ı Mu'allâm Kapıcıbaşlarından İbrahim dâme mecduhumânın kâğıdları gelüb vâsıl ve hülâsa-i mefhûmlarına cilm-i cihân-ârâ-yı pâdişâhânem muhît ve şamîl olmuştur. Oğlun mûmâ ileyh

kâğıdında tahrîr eylediği üzere Abaza tâifesiyle virilen hüsn-i nizâmda vücûda gelen sa^cy-i cemîle mebrur ve meşkûr olmağla hakkında neyyîr-i ^cinâyet-i hîdîvânem leme^cân ve hâssa ve hılâ^c-i fâhire-i mülûkânemden bir sevb hil^cat-i mûrîsü'l-behcet-i sultânî ^catıyye-i pâdişâhânem olub tâife-i merkûmenin ta^cahhüdleri hüccet-i şer^cîyye olunub ve ma^cmûlün bîh temessük ahz ve beher sene tecdîd olunmak üzere yedi nefer mu^ctemed rehinlerinin dördü Sohum Kal^cası'na ve Rostom'un oğlu ile üçü Faş Kal'ası'na vaz^c ve hıfz üzere tenbîhi lazım gelenlere tenbîh ve üsârâ-yı müslimîn tahlîs ve hicâbeler ihrâk olunub bu hizmet-i celîle itmâm olundukda kapucubaşı-ı mûmâ ileyhi hüccet ve temüssük ile der-i devletmedârıma i^câde ve ma^cîyyetine me'mûr olan tavâif-i ^caskeriyenin yerlerine ^cavd ve ric^catlarıçün izin ve ruhsat virüb kendisi dahî Tiflis tarafına ^cavdet itmesiçün emr-i şerîfim ısdâr ve tarafından îsâl olunmak üzere irsâl olunmağla lede'l-vüsûl oğlu mûmâ ileyh hil^cat-i fâhire ile şerefbağşı-ı sudûr olan emr-i şerîfimi tarafına irsâl ve mazmûn-ı emr-i şerîfim üzere ^camel ve hareket eylemesiçün tavsiye ve tenbîh olunmak bâbında fermân-ı ^câlîşân yazılmışdır.

Fî Evâil-i C sene: 1140

Defter s. 23

Hüküm: 103

Revan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin südde-i sa^câdetime mektûb gönderüb nefsi-i Revan ve kurâsı ahâlîlerinin Revan'ın cânib-i şarkîsinde vâki^c üçer ve beşer sa^cat mesâfede yaylakları olub şuhûr-ı sayfîyede eyyâm-ı hârrada Revan'ın seciyyet-i havasına tâb-âver-i ikâmet olmadıklarından nâşî evkât-ı mu^cayyenelerinde çıkub ve vâlileri dahî ma^can gidüb muhâfaza itmek ^câdet-i beled iken bir kaç seneden berü ol tarafın ihtilâli sebebi ile vakt-i mu^cayyenelerinde yaylaklarına çıkılmamağla gerek ^caskeri ve gerek ahâlîsinin eyyâm-ı hârrada seciyyet-i havadan ba^cızları helâk ve ba^cızları marîz olmağla mu^ctâd-ı kadîm üzere eyyâm-ı hârrada re^câyâ fukarâsı yaylaklarına çıkub ve bî hamdillâhi te^câlâ ol taraflar karîn-i emniyet olub bir taraftan bir dürlü mahzûr olmamağla sen dahî ahâli-i mezbûreyi muhâfaza içün ma^can çıkub vaktiyle ^cavdet eylemek üzere istîzân ve Revan'ın derûn ve bîrûnunda sâkin ^culemâ ve sulehâ ve eimme ve hutebâ ve erbâb-ı tîmâr ve zü^cemâ ve fukarâ ve du^cafâsı mahzar birle i^clâm itmeleriyle Kal^ca-i Revan'ın muhâfzası husûsunda bir vechîle gâilesi çekilmeyüb gereği gibi her vechîle umûr-ı muhâfazaya istihkâm virilmek şartıyla izn-i hümâyûnum erzânî kılınmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mu^ctâd üzre yaylağa çıkılagelen eyyâmda çıkageldikelri yaylaklarına çıkmalarına izin ve ruhsat virüb ve senin dahî

ma^can çıkman muktezî ve münâsib olub bir vechîle mahzûru yoğ ise ma^can çıkub ve lâkin kal^ca-i mezbûrenin hıfz ve hırâsetine kifâyet mikdârı muhâfizîn alıkoyub ve yerine dahî kethüdânı veyahud bir zabt ve rabta kâdir mu^ctemedûn ^caleyh kimesneyi ta^cyîn ve takrîr ve emr-i muhâfaza ve zabt u rabt-ı memleketde bir vechîle gâilesi çekilmemek üzere kemâl-i mertebe basîret üzere hareket ve kemâ yenbağı ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı C sene: 1140

Hüküm: 104

Hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser^caskeri olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Mar^caş Beylerbeyisi Mehmed dâme ikbâluhû bir kaç seneden berü ma^ciyyetinde vâki^c olan hidemât-ı ^caliyyeye kıyâm ve me'mûr olduğı umûr ve hususların edâ ve temşiyetine bezl-i sa^cy ve ihtimâm eyleyüb bu def^ca Karaçorlu Seferi ^cavdetinde bi kadâillâhi te^câlâ atı tekerlenüb mu^câleceye muhtâc olmağın mansıbı olan Mar^caş'a gitmesine izn-i hümayûnum erzânî kılınmak bâbında ^carz ve i^clâm itmekle mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın me'mûr olduğı hidemât-ı dîn ü devlet-i ^caliyyemde sa^cy-i cemîli nümâyân olub hâlâ ârız olan ^cilletine mu^câlece ve istirahatı için müsâ^cadeye şâyân olmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhın mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhe mansıbına varub ^cilletine müdâvât için izin ve ruhsat virmek bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i C sene: 1140

Hüküm: 105

Mar^caş Beylerbeyisi Rişvanzâde Mehmed dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın bir kaç seneden berü düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmı'l-^câlem Erzurum vâlisi olub Gence ve Şirvan cânibi Ser^caskeri olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciyyetinde vâki^c olan hidemât-ı celîlede kıyâm ile nice kere sa^cy-i cemîlin vücûda gelüb bu def^ca Karaçorlu Seferi ^cavdetinde bi kadâillâhi te^câlâ atın tekerlenüb mu^câleceye muhtâc olduğun ecilden müdâvât için mansıbın olan Mar^caş'a gitmek için izin ve ruhsat virilmek üzere vezîr-i müşârun ileyh tarafından ^carz ve i^clâm olunmağın vücûda gelen hidemât-ı mebrûren mukâbelesinde müsâ^cade-i hümayûnum erzânî olman ile izin ve ruhsat virilmek üzere vezîr-i müşârun ileyhe emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağın işbu emr-i şerîfim vüsûlünde kendüne mu^câlece ve

müdâvât için mansıbın olan Mar'caş'a 'avdet eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i C Sene: 1140

Hüküm: 106

Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi nizâmına me'mûr vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Tebriz Eyâleti'nin külliyyetlü mukâta'âtından Makan () ve Şahvan () vesâ'ir illerin halkı dâire-i itâ'attan hurûc ve cibilliyetlerinde merkûz olan şekâvetleri muktezâsınca dâimâ tarassud-ı fırsat ve gâh ve bîgâh hafıyyeten birer mikdâr süvarileri çıkub kurb-ı civarda bulunan dağ nevâhisinde ba'zılarına taht ve tarac ve re'âyâ kurâsına îsâl-i zarar ve hasâretten hâlî olmayub ve üzerlerine 'asker ta'yîn olundukda ba'zısı Şirvan tarafına ve ba'zıları Moskovlu içine firar eylemek 'âdeti müstemirreleri olmağın mezbûrların lâzım gelen te'dîb ve gûşmallarıyla itâ'ata ircâ' ve ahvâllerine gereği gibi hüsn-i nizâm virilmek için düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l 'âlem Tebriz muhâfızı vezîrim 'Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû evvel baharda bi'n-nefs üzerlerine me'mûr olub lâkin vezîr-i müşârun ileyhin hareketinde mukaddem haberleşilüb Nehr-i Ker ve Aras ma'berlerinin sedd ü bendleriyle içlerinden bir ferd firar itdirilmemek üzere sen ki vezîr-i müşârun ileyhın tarafından ve cenâb-ı emâret meâb eyâlet nisâb sa'âdet iktisâb hâlâ Şirvan Hanı el-Hâc Davud Han dâmet me'âlîhi tarafından kifâyet mikdârı adam ta'yîn ve muhâfaza olunmak muktezî olmağla bu husus için Hân-ı müşârun ileyhe tavsiye ve tenbîhi müştemil emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhın bu emr-i mühim için vezîr-i müşârun ileyh ve Hân-ı müşârun ileyh ile haberleşüb vezîr-i müşârun ileyhin hareketinde mukaddemce

Defter s. 24

nehreyn-i merkûmeyn ma'berlerine Han-ı müşârun ileyh tarafından ta'yîn olunan adamlarından mâ'adâ tarafından dahî müstevfî adamlar ta'yîn ve zikr olunan ma'berlerin gereği gibi hıfz ve hırâset ile eşkiyâ-yı merkûmeden bir ferdi mürûr ve 'ubûr itdirmemeğe ziyâde ihtimâm ve dikkat eyleyüb bu emr-i mühimde mikdâr-ı zerre ihmâl ve müsâmahaya rızâ ve cevâz göstermemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i C Sene: 1140

Hüküm: 107

Bir sûreti

Hâlâ Şirvan Hanı el-Hâc Davud Han dâmet me'âlîhiye:

Hüküm: 108

Dergâh-ı Mu'allâm Kapucubaşlarından (boş) dâme mecduhûya hüküm ki:

Lezgi tâîfesinden Çar ve Tala eşkıyâsı kendü hallerinde durmayub Kâhit Eyâleti ve Gence havâlisinde vâki^c kurâya çapub re^câyâ ve berâyâya îsâl-i hasâret ve fesâd ve şekâvetten hâlî olmamalarıyla eşkıyâ-yı merkûmenin gûşmallarıçün hâlâ Erzurum vâlisi olub ve Gence ve Şirvan cânibi nizâmına me'mûr olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ma'îyyetinde tevfir-i ^casâkir muktezî olmağla hâlâ Bayezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud Paşa dâme ikbâluhû ve Malazgird Sancağibeyi Nuh ve Şelve Sancağibeyi Ahmed ve Diyadin Sancağibeyi (boş) dâme ^cizzuhum mükemmel ve müretteb kapuları halkı ve müstevfi adamlarıyla vezîr-i müşârun ileyhın yanına varmalarıçün tenbîh ve te'kîdi müştemil başka başka evâmir-i şerîfemle me'mûr ve mûmâ ileyhimi me'mûr oldukları vech üzere bir gün akdem kaldırub vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr içün sen mübâşir ta^cyin olunmuş idin mezbûrların nevrûz-ı firûzda vezîr-i müşârun ileyhın yanında mevcûd bulunmaları mühim ve muktezî olmağla hâlâ ihtimâmen her birine başka başka tenbîh ve te'kîdi müştemil evâmir-i şerîfem ısdâr ve ırsâl olunmağla sen ki kapucu başı-ı mûmâ ileyhsin mûmâ ileyhimden her birini me'mûr oldukları vech üzere mükemmel kapuları halkı ve müstevfi yarar adamlarıyla mübâşeretinle yerlerinden kaldırub savb-ı me'mûra tesyîr ve nevrûz-ı firûzda vezîr-i müşârun ileyhın yanında mûmâ ileyhimin mevcûd eylemekden ziyâde dikkat eylesin bu husus devlet-i ^caliyyemin ehem-i mühiminden olmağla nevrûz-ı firûzda vezîr-i müşârun ileyhın yanında mûmâ ileyhimin mevcûd itdirilmesine senden ikdâm ve ihtimâm matlûb-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla bu husûsda müsâmaha zuhûruyla mezkûrları nevrûzda vezîr-i müşârun ileyhın yanında mevcûd itmeyecek olur isen bir vechîle ^cözür ve cevâbın ısgâ olunmayacağını muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve ^calâ eyyi hâlin ^cacâleten mükemmel ve müretteb kapuları halkı ve müstevfi adamlarıyla kaldırub nevrûzda vezîr-i müşârun ileyhın yanında mevcûd eyleyüb ser-i mü ihmâl ve müsâmaha ile te'hîr-i maslahata bâ'îs olmakdan be gâyet ihtirâz eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı B Sene: 1140

Hüküm: 109

Bâyezid Sancağı mutasarrıfı Mahmud dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Lezgi tâifesiinden Çar ve Tala eşkıyâsı kendü hallerinde durmayub Kâhit Eyâleti ve Gence havâlisinde vâki^c kurâyı basub re^câyâ ve berâyâyâ îsâl-i mazarratdan hâlî olmamalarıyla eşkıyâ-yı merkûmenin gûşmalları için düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Erzurum vâlisi olub Gence ve Şirvan cânibi nizâmına me'mûr olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciiyyetinde teksîr-i ^casâkir-i şecâ^cat perver mühim ve muktezî olub ve sen mîr-i mîrân-ı kirâmının me'mûr ve şecâ^cat perveri olman ile bu emr-i mühimde senden mesâ^cî-i cemîle melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağın dergâh-ı mu^callâm kapucubaşlarından mübâşir ta^cyin olunan iftihâru'l emâcid ve'l-ekârim (boş) dâme mecduhû mübâşeretiyle sana ısdâr ve irsâl olunan emr-i şerîfimle mükemmel ve müretteb kapun halkı ve müstevfî tâmmu's-silâh güzîde adamlarınla vezîr-i müşârun ileyhın yanına me'mûr olmuşidin. Senin me'mûr olduğun vech üzere nevrûz-ı firûzda vezîr-i müşârun ileyhın yanında mevcûd bulunman mühim ve muktezî olmağla işbu emri şerîfim dahî ihtimâmen ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde mukaddemâ ve hâlâ me'mûr olduğun üzere mükemmel ve müretteb kapun halkı ve müstevfî yarar adamlarınla kapucubaşı-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyle kalkub nevrûz-ı firûzda vezîr-i müşârun ileyhın yanına varub mevcûd bulunub re'y-i savâbdîdi üzere ^camel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürmeğe ikdâm ve ihtimâm eylesün. Bu husûs devlet-i ^caliyyemin ehemmi umûrundan olmağla senden me^cmûl olunduğu üzere ızhâr-ı gayret ve hamiyet ile nevrûz-ı firûzda müstevfî ve tâmmu's-silâh adamlarınla vezîr-i müşârun ileyhın yanında mevcûd bulunub mezbûrların gûşmallarına re'y-i savâbdîdi üzere ^camel ve hareket ile hidemât-ı cemîlen mebrûr ve meşkûr olmağa ihtimâm-ı mâ lâ kelâm eyleyüb zinhâr ser-i mü

Defter s. 25

hilâfına rızâ ve cevâz göstermekden fevkâ'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1140

Hüküm: 110

Bir sûreti

Malazgird Sancağibeyi Nuh dâme ^cizzuhûya:

Hüküm: 111

Bir sûreti

Şelve Sancağibeyi Ahmed dâme ^cizzuhûya:

Hüküm: 112

Bir sûreti

Diyadin Sancağbeyi Hamid dâme izzuhûya:

Hüküm: 113

Sivas Eyâleti'nde vâki kâdîlara ve Sivas mütesellimine hüküm ki:

Sivas Eyâleti'nin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Erzurum valîsi olub Gence ve Şirvan cânibi nizâmına me'mûr olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ma'iyetine me'mûrlar iken bilâ izin alaybeyileriyle ma'an firâr eyledikleri bundan akdem vezîr-i müşârun ileyh tarafından i'âm olunmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz eyâlet-i merkume zü'emâ ve erbâb-ı tîmârını ve alaybeyilerin mübâşir ta'yîn olunan (boş) zîde kadruhû ma'rifetiyle evlerinden ve yerlerinden ve buldukları mahallerden ta'cîlen ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr ve irsâl eylemeniz için tenbîh-i ekîdi müştemil emr-i şerîfim ısdâr olunmuş iken eyâlet-i merkume zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı bir mikdâr eyyâm-ı şitâ def' olunmak için iki aya değin vilâyetlerinde meks ve altmış güne değin me'mûr buldukları mahalle gitmek üzere kayıtlarına toptan şerh virilmek için bir tarikle emr-i şerîf ısdâr itmeleriyle bir müddet meks için muahhar tarihiyle yedimize fermân-ı 'âlî aldık deyü mahall-i me'mûra gitmekden ta'allül ve muhâlefet eyledikleri mübâşir-i mûmâ ileyh tarafından i'âm olunmağın vech-i meşrûh üzere meksleriçün ısdâr eyledikleri emr-i şerîfin kaydı terkîn ve şerhleri ref' olunmağla kat'â meks ve tevakkuf itdirilmeyüb 'acâleten evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına irsâl eylemeniz için tekrar iki def'a dahî evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuş iken hâlâ mahall-i me'mûra vardıkları vezîr-i müşârun ileyh tarafından i'âm olunmağla ihtimâmen işbu emr-i şerîfim dahî ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde mezbûrlar henüz savb-ı me'mûrlarına irsâl olunmamış bulunur ise kat'â meks ve tevakkuf itdirmeyüb 'alâ eyyi hâlin 'acâleten ihrâc ve irsâl eyleyüb bu emr-i mühimde zerre kadar ihmâ ve müsâmahadan be gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle ki 'acâleten ihrâc ve irsâl eylemekde mikdâr-ı zerre ihmâl ve müsâmahanız sebebi ile içlerinden bir ferd yerlerinde kalacak olur ise bir vechîle 'özür ve cevâba kâdir olunmayub eşedd-i 'ukûbet ile mu'âkab olacağınızı yakînen mukarrar bilesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhın senin dahî nev'ammâ tehâsülün zuhûr idecek olur ise sen dahî muâhaz ve mu'âkab olacağını muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve mezbûrları ta'cîl 'ale't-ta'cîl yerlerinden ihrâc ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr ve irsâl eyleyüb ser-i mü hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'alışânım olmuşdur.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1140

Hüküm: 114***Erzurum Eyâleti'nde vâki^c kâdîlara ve Erzurum mütesellimine hüküm ki:***

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence ve Şirvan cânibi nizâmına me'mûr vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma'iyetine me'mûr olan Erzurum eyâleti zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârının kuvvetlüce olanları harçlıkçı gitmekle mezbûrlar eğlendirilmeyüb serî^can ihrâc ve yanına irsâl olunmak muktezî olduğun i^clâm itmeğün siz ki mûmâ ileyhimsiz ile vüsûlünde harçlıkçılardan her bir nâhiyede birer neferi kalub mâ^cada harçlıkçı nâmıyla gelenler eğlendirilmeyüb buldukları yerlerinden ihrâc ve serî^can vezîr-i müşârun ileyhın yanına tesyîr ve irsâl eyleyüb hilâfına rızâ ve cevâz gösteremeyesiz mezbûrlardan her bir nâhiyede birer neferden mâ^cadâsı rûz-ı nevrûzda vezîr-i müşârun ileyhın yanında mevcûd bulunmazlar ise dirlikleri âhara tevcîh olunduğu mukarrar olduğun cümleye i^clâm ve işâ^cat ve sizin dahî bu husûsda ihmâl ve tekâsülünüz zuhûr idecek olur ise muâhaz ve mu^câkab olacağınızı muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve mezbûrlardan her bir nâhiyede kalacak birer nefer harçlıkçılardan mâ^cadâsını ihrâc ve irsâlda ihtimâm ve dikkat eyleyüb ser-i mû hilâfindan be gâyet ısdâr ve ihtirâz eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1140**Hüküm: 115**

Bir sûreti

Mar'aş Beylerbeyisi'ne ve Mar'aş Eyâleti'nde vâki^c kadıllara:**Defter s. 26****Hüküm: 116*****Çar ve tevâbi^ci ^culemâ ve sulehâsı zîde ^cilmuhum ve a^cyân ve rüesâsı zîde kadruhuma hüküm ki:***

Tarafınızdan ve Tala ve tevâbi^ci ^culemâ ve sulehâsı ve a^cyân ve rüesâsı taraflarından düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem müşîr-i sabâbet-pezîr ve müdebbir-dilir şecâ^cat-semîr hâlâ Tiflis muhafızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûya mühürlü mahzarlarınız vürûd idüb hülâsa-i mazmûnunda zuhûr iden harekât-ı nâ-hemvârınızdan rücû^c ve inâyet-i ve etî^cüllâhe ve etî^cürresûle ve ûlu'l-emri minküm nass-ı celîlü'n-nassına imtisâlen cenâb-ı hilâfet meâbıma ızhâr-ı itâ^cat ve Topkaraağaç Kal^cası'nın iktizâ iden hizmet ve i^cânetinde şedd-i nitâk-ı istikâmetde ve bu lozer eşkıyâsının güzergâhların sedd ü bend ve

def^c-i mazarratlarında ihtimâm ve Gürcistan ve Şirvan taraflarında zuhûr iden sefer ve muhâfazalarda tekmiilen bulunmak üzere ta^cahhüd ile mukaddemâ ve hâlâ taht-ı tasarrufunuzda olan Cebelü'l-feth ve Kernuman () ve Seki () cânibinde vâki^c Kabuhayı () ve Kahit tarafında Nehr-i Kanık () ve Güvaz () suyu muhâtında olan nâhiye-i Atisi ve tâife-i Padar ve Ahilü ve Bay Ahmedlü ve Lalalu ber vech-i ma^cişet size ^cinâyet ve ihsân-ı pâdişâhânem olmak üzere ednâ-yı ^cafv u merâhimi hidîvâneme teşebbüs itmeniz ile ehl-i İslam'dan olduğunuza binâen suâlinize müsâ^cade-i hümâyûnum erzânı kılınmak bâbında vezîr-i müşârun ileyh tarafından âsitâne-i sa^câdet-âşiyâneme ^carz ve iltimâs olunmağın vezîr-i müşârun ileyhın iltimâsı üzere ehl-i İslam'dan olduğunuza ihtirâmen ta^cahhüdünüz üzere ^camel ve hareket ve câdde-i ita^catta sâbit-kadem olmanız şartıyla isâet-i sâbikanız karîn-i ^cafv-ı hümâyûnum olub mekârim-i ^caliyye-i pâdişâhânemden arazi-i merkûme Tala ahalisıyla size ^cinâyet ve ihsân ve yedinizde ibkâ ve madem ki ta^cahhüdünüze muğayir hareketiniz zâhir olmaya yedinizden nez^c olunmayacağını mukarrer bilüb ve lâkin ta^cahhüdünüz üzere iktizâ iden hidemât-ı ^caliyyemde sizi ikâmet ve edâ ve ikâmet-i re'y-i üzere hareketiniz için üzerinize bi zâbît nasb ve ta^cyîn olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla vezîr-i müşârun ileyh ile söyleşüb re'y-i ile ^camel ve hareket eylemeniz için üzerlerinize devlet-i ^caliyyem tarafından bir paşa nasb ve ta^cyîn olunmak mı iktizâ ider yoksa içinizden bir ihtiyâr eyledüğünüz kimesne mi nasb ve ta^cyîn olunmak münâsibdir vezîr-i müşârun ileyh ma^crîfetiyle üzerinize bir zâbît ta^cyîn olunub bu husûsa dahî hüsn-i nizâm virildikten sonra arâzi-i merkûmeyi kemâ kân zabt ve tasarruf ve devâm-ı ^cömr ve devletim ed^ciyesine müdâvemet ve müvâzâbet eyleyüb ta^cahhüdünüze muğayir hareketden be gâyet tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1140

Hüküm: 117

Bir sûreti

Tala ve tevâbi^ci ^culemâ ve sulehâsına ve a^cyân ve rüesâsına:

Hüküm: 118

Hâlâ Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi nizâmına me'mûr olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Mukaddemâ Hemedan tarafından ser^casker olan düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem vezîrim Ahmed Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciyyetinde iktiza iden hidemât-ı ^calîyyede i^cmâl ve istihdam olunmak için müreddeden dört bin nefer sipâh ve

silâhdâr serdengeçdileri tahrîr ve tesyîr olunub ba^cdehû musâlaha vâki^c olmağla ol mikdâr serdengeçdi ^caskerinin ol tarafda lüzûmu kalmadığına binâen birer mikdârı lüzûmu olan mahallere ve bin nefer silahdar serdengeçdileri dahî iktizâ iden hizmet-i ^caliyyede i^cmâl ve istihdâm olunmak üzere emr-i şerîfliğe ma^ciyyetine ta^cyîn olunub lâkin neferât-ı merkûmeden vâfiri esnâ-yı musâlahada firâr ve birazı dahî ta^cyîn oldukları mahale gitmeyüb vâfir nâmevcudları olduğu haber alınmağla gereği gibi yoklanmalarıçün mübâşir ta^cyîn olunmak üzere iken tarafından kâimen gelüb neferât-ı merkûme Gence'ye vüsûllerinde ta^cyînâtları dokuz yüz nefer olmak üzere virilüb ba^cdehû tecessüs olundukda noksan üzere olduğu nümâyân olmağla hâlâ yedi yüz nefer ta^cyînâtı virdiğini i^clâm itmişsin i^clâmın üzere zabîtan ve neferâtın mecmû^cu için ol mikdar ta^cyîn virilmekten neferât-ı merkûme yedi yüzden dahî noksan üzere olduğu emr-i bedîhî olmağla mezbûrların yoklamalarında ziyâde tahrîr olunmak muktezî olub olub ve hâlâ mukâbeleden yanları imzalı ibtidâ tezkireleri ihrâc ve Dergâh-ı Mu^callâm Kapucubaşlarından iftihârü'l emâcid ve'l-ekârim (boş) dâme mecduhû ve mukâbele hulefâsından (boş) zîde kadruhû ta^cyîn ve irsâl olunmağla vüsûlünde neferât-ı merkûmeyi huzûrunda kapucu başı-ı mûmâ ileyh ma^crifetiyle ziyâde teharrî ve tekayyüd iderek her birini ruûslarıyla yoklayub ve yedlerinde olan ruûs sonradan eline girmiş olmayub ibtîdâ tahrîrlerinde yedlerine virilüb isimleri mutâbık ve ol vakitden berü ve hizmeti ^caliyyede mevcut olanların isimlerini irsâl olunan tezkirelerde mukâbele halifesine tahrîr ve yedlerinden ruûsları alınub halife-i merkûma teslîm ve der-i devletmedârıma irsâl ve eğer neferât-ı merkûmenin müddetleri tamam olmuş ise herkesin tezkirelerini yedlerine teslîm ve henüz müddetleri tamam olmamış ise tezkireleri yanında hıfz ve müddetleri tamâmında yedlerine teslîm eyleyüb lâkin yoklama husûsunda ziyâde teharrî eyleyüb nâmevcûd olan neferâtın sonradan bazı kimesneler yedine giren ruûslara i^ctibâr ile tezkire virilmekten ziyâde ittikâ olunmak bâbında fermân-ı ^câlîşân yazılmışdır.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1140

Defter s. 27

Hüküm: 119

Mübâşir ta^cyîn olunan Gence muharriri Kapucubaşı ^cAli Paşazâde Mehmed dâme mecduhûya hüküm ki:

Bundan akdem müceddeden dört bin nefer sipâh ve silahdar serdengeçdileri tahrîr ve Hemedan cânibine ta^cyîn ve tesyîr olunub ba^cdehû musâlaha vâki^c olmağla oltarafda lüzûmu olan mahalde ta^cyîn olunandan mâ^cadâ bin nefer silâhdâr serdengeçdileri iktizâ iden hidemât-ı

°aliyyede i°mâl ve istihdâm olunmak üzere düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem Erzurum valisi olub Gence ve Şirvan cânibi nizâmına me°mûr olan vezîrim Mustafa Paşa'nın ma°iyyetine ta°yîn olunub lâkin neferât-ı merkûmeden vâfir-i esnâ-yı tarikat-ı musâlahada firâr ve birazı dahî ta°yîn olundukları mahalle gitmeyüb vâfir-i nâmevcûdları olduğu haber alınmağla yoklamaları için mübâşir ta°yîn olunmak üzere iken vezîr-i müşârun ileyhın kâimesi gelüb neferât-ı merkûme Gence'ye vüsûllerinde ta°yînatları dokuz yüz nefer olmak üzere virilüb ba°dehû tecessüs olundukda noksân-ı zuhûr ve hâlâ yedi yüz nefer ta°yînâtı viridiğın i°lâm ve i°lâmın üzere zâbitân ve neferâtın mecmû°u için olmikdar ta°yîn virilmekten neferât-ı merkûme yedi yüzden dahî noksân olduğu nümâyân olmağla yoklamalarında ziyâde tekayyüd ve teharri olunmak muktezî olmağın mukâbeleden yanı imzâlu ibtidâ tezkireleri ihrâc ve sen ki mûmâ ileyhın senden sadâkat ve istikâmet melhûz olmağla bu husûsa mübâşir ve mukâbele hulefâsından (boş) zîde kadruhû seninle ma°an ta°yîn olmağla neferât-ı merkûme vezîr-i müşârun ileyhın huzûrunda ma°rifetinle ziyâde teharri olunarak rüesâlarıyla yoklanub ve yedlerinde olan ruûs sonradan eline girmiş olmayub ibtidâ tahrîrlerinde yedlerine virilüb imdi mutâbık ve ol vakitden berü hidemât-ı °aliyyede mevcûd olanlarının isimlerini zikr olunan tezkirelerde mukâbele hâfilesine tahrîr ve yedlerinden ruûsları alınub halîfe-i merkûmeye teslîm ve der-i devletmêdarıma irsâl ve eğer neferât-ı merkûmenin müddetleri tamâm olumuş ise herkesin tezkireleri vezîr-i müşârun ileyhın yanında hıfz ve müddetleri tamâmında yedlerine teslîm itmek için vezîr-i müşârun ileyhe tenbîh ve te°kîdi müştemil emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhın kalkub halîfe-i merkûme tezkireler ile mahalline vardıkda neferât-ı merkûmeyi vech-i meşrûh üzere vezîr-i müşârun ileyhın huzûrunda mübâşeretinle kemâl-i teharri ve tekayyüd iderek ruûslarıyla yoklanub ruûsları isimlerine mutâbık ve hîn-i tahrîrden berü hidemât-ı °aliyyede mevcûd olanlarının isimlerini zikr olunan tezkirelerde mukâbele halîfesine tahrîr ve yedlerinden ruûsları alınub halîfe-i merkûmeye teslîm olunub lâkin senden melhûz-ı hümâyûnum olan sadâkat ve istikâmet muktezâsınca bu husûsda ziyâde tekayyüd ve ihtimâm ve basîret üzere hareket eyleyüb nâmevcûd olan neferâtdan sonradan ba°zı kimesneler yedlerine giren ruûslara i°tibâr ile tezkire virilmekle mîrîye gadr olunmakdan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhiri Ş sene: 1140

Hüküm: 120

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Şahsunlu eşkiyâsı sû-i kâsd ve cem'iyet-i 'azîme ile Erdebil tarafına gelüb ve mukaddemâ ızhâr-ı 'isyân ile kızılbaş tarafına firar iden 'Abdurrezzak başları olduğu i'âm olunmağla eşkiyâ-yı merkûmenin 'acâleten tedmîr ve istîsâlleri esbâbına teşebbüs ile def'-i şerrü mazarratları ehemmi-i mühâmm-ı lâzımu'l-ihimâm-ı devlet-i 'aliyyemden olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde oğlun kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Yusuf Bey zîde mecduhûya (boş) bin mikdârı yarar ve güzîde tâmmu's-silâh 'asâkir ile bu husus için ta'yîn ve bir gün mukaddem düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem hâlâ Tebriz muhâfızî vezîrim Yusuf Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanına varub bi 'avni'llâhi te'âlâ eşkiyâ-yı merkûmenin tedmîr ve istîsâllerinde re'y-i savâbdîdi üzere 'amel ve hareket ile mesâ'î-i mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân eylemesi bâbında tavsiye ve tenbîh ile ta'cîl 'ale't-ta'cîl irsâl eyleyüb kat'â bir an te'hîr ve tevakkufa rızâ ve cevâz göstermeyesin eşkiyâ-yı merkûmenin def'-i gâile-i fesâdları devlet-i 'aliyyemin a'zâm-ı umûrundan olub ve bu husûsun ta'cîli muktezî olduğu muhtâc-ı beyân olmayub zâhir ve 'iyân olmağla 'iyâzen billâhi te'âlâ bu emr-i mühimde nev'ammâ ihmâl ve tekâsülün sebebiyle oğlun mûmâ ileyh serî'an vezîr-i müşârun ileyhin yanına erişmeyüb eşkiyâ-yı merkûmenin ferce bulmasına bâ'is olacak olur isen bir vechile 'özür ve cevâbın ısgâ olunmayacağı zâhir ve âşikâr olmağla zinhâr bu emr-i mühimde kat'â te'hîr ve tevakuf eylemeyüb 'ale't-ta'cîl oğlun mûmâ ileyhi (boş) bin mikdârı güzîde 'asker ile vezîr-i müşârun ileyhin yanına ta'yîn ve serî'an ve 'âcilen vech-i meşrûh üzere tenbîh-i ekîd ile irsâl ve îsâl ve bu gâilenin def'ine ziyâde ihtimâm eyleyüb ser-i mû hilâfından gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Z Sene: 1140

Hüküm: 121

Bir sûreti

Van vâlisi vezîr Mustafa Paşa'ya:

Kethüdâsı kapusu halkından müstevfî güzîde 'asâkir ile ta'yîn ve Van'ın yerlü neferâtının cümlesini ve eyâlet-i Van'ın 'umûmen zü'emâ ve erbâb-ı tîmârını dahî ma'iyyeti ile ta'yîn ve bir gün mukaddem irsâl

Defter s. 28

Hüküm: 122

Hâlâ Erzurum Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence muhâfızı olan vezîrim Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Ba^czı temşiyeti muktezî umûr-ı memleket için Gence'den taşraya hareket eylediğin bu tarafa vürüd iden mektûb ve kâimelerinden istinbât ve ol taraftan tevârüd idenler dahî haber virüb ve el-hâletü hâzihî Şahsun eşkiyâsı cem^cîyyet-i ^cazîme ve sû-i kasd ile Erdebil havâlisine gelüb ve mukaddemâ ızhâr-ı ^cisyân ile kızılbaş tarafına firâr iden ^cAbdurrezzâk olduğu i^clâm olunmağla eşkiyâ-yı merkûmenin bi ^cavnillâhi te^câla kahr-ı tedmîri esbâbına ^cacâleten teşebbüs ile def^cu ref^c-i şerr u fesadları ehemmi mühamm-ı devlet-i ^calîyyemden olub sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin vüzerâ-yı ^cızamımın efdal ve erşedi ve tedârik ve tedbîr cihetlerinden etemm ve emcedi olmanla bu hususda senden mesâ^cî-i mebrûre ve dîn ve devlet-i ^caliyyeme lâyük hidemât-ı meşkûre melhûz-ı hümâyûnum olmağın işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde bu husus için bi'n-nefs kendin gitmen ma^ckûl ve münâsib ise ve emîrû'l-ümerâi'l-kirâm oğlun ^cAli dâme ikbâluhûyu iktizâsı mikdârı ^casker ile Gence muhâfazasında takrîr ve emr-i muhâfazada ihtimâm eylemesi için gereği gibi tavsîye ve tenbîh ve sen kat^câ meks ve tevakkuf eylemeyüb ^casâkir-i mütekâsire ile serî^can ve ^câcilen Tebriz'e erişüb düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Tebriz muhâfızı vezîrim Yusuf Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû ile ittifâk ve ittihâd ve iktizâsı üzere hareket ile bi ^cinâyetillâhi te^câlâ eşkiyâ-yı merkûmenin cem^cîyyetlerin tefrîk ve kahr ve istisâlleriyle mesâ^cî-i cemîle vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân eyleyesin ve eğer senin bi'n-nefs gitmen ma^ckûl ve münâsib değil ise kethüdânı veyâhud oğlun mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhi ma^cîyyetinde olan tavâif-i ^caskeriyeden (boş) bin mikdârı yarar ve güzîde tâmmu's-silâh ^casker ile ta^cyîn ve bir sa^cat mukadem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub eşkiyâ-yı merkûmenin tedmîr ve istisâllerinde re'y-i savabdîdi üzere ^camel ve hareket ile hidemât-ı hamîde vücûda getürmeğe bezl-i makdûr eylemeleri için tenbîh ve te'kîd ile ta^ccîl eyleyesin ve'l-hâsıl senin re'y-i rezîn ve tedbîr-i sadâkat karînine i^ctimâd-ı hümâyûnum olmağla bu emr-i mühimde senden nâmûs-ı seniyyeme lâyük mesâ^cî-i cemîle matlûb-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla bu hususda ne vechîle hareket eylemek devlet-i ^caliyyeme tâbi^c ve muktezî ise ona göre hareket eyleyüb ancak bu hususda ta^ccîl muktezî olduğu muhtâc-ı beyân olmamağla bi'n-nefs kendin gitmen lâzım ve lâbûdd ise bir an akdem bi'n-nefs kendin ve eğer kendin gitmen ma^ckûl ve münâsib değil ise kethüdânı veyahud oğlun mûmâ ileyhi vech-i meşrûh üzere (boş) bin mikdârı güzîde ^casker ile ta^cyîn ve bir sa^cat mukadem tenbîh ve te'kîd ile vezîr-i müşârun ileyhin yanına irsâl ve îsâl ve ^calâ eyyi vechin kân bu gâilenin def^cu ref^cine ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım yazılmışdır.

Hüküm: 123

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Hâlâ Şahsunlu eşkıyâsı ba^czı îlât ve şâmât ile tehüzzüb ile Erdebil tarafına geldikleri bundan akdem i^clâm olunmağla eşkıyâ-yı merkûmenin ^cacâleten tedmîr ve istîsalleri esbâbına teşebbüs ile def^c-i şerr ü mazarratları ehemmi mühamm-ı lâzımı'l-ihimâmı devlet-i ^caliyyemden olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin kıdvetü'l-emâcid ve'l-a^cyân oğlun Yusuf Bey zîde mecduhûyu (boş) bin mikdârı yarar ve güzîde ve tâmmu's-silâh ^casker ile bu husûs için ta^cyîn ve bir gün evvel Tebriz'e varub bi ^cavni'llâhi te^câlâ eşkıyâ-yı merkûmenin tedmîr ve istîsâllerinde mesâ^cî-i mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân eylemesi bâbında tavsîye ve tenbîh eylemen için mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdu hâlâ Tebriz muhâfızı vezîr Yusuf Paşa fevt olmağla eşkıyâ-yı mezbûr gelüb Erdebil'i muhâsara eyledikleri haberi gelmekle bu emr-i mühimde ta^ccîl-i aksâ'l-gâye mühim ve muktezî olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde henüz irsâl olunmamış ise kat^câ bir an te'hîr ve tevakkufa rızâ ve cevâz göstermeyüb mukaddemâ me'mûr olduğun vech üzere oğlun mûmâ ileyhi ol mikdâr ^casker ile hâlâ Tebriz muhâfızı olan düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmı'l-^câlem vezîrim (boş) Paşa'nın yanına ol sa^cat irsâl eyleyüb hilâfına rızâ ve cevâz göstermeyesin eşkıyâ-yı merkûmenin def^c-i gâile-i fesadları devlet-i ^caliyyemin a^czam-ı umûrundan olub ve bu husûsun ta^ccîli muktezî olduğu muhtâc-ı beyân olmamağla ^ciyâzen billâhi te^câlâ bu emr-i mühimde nev^cammâ ihmâl ve tekâsülün sebebi ile oğlun mûmâ ileyhi serî^can Tebriz'e erişmemek ihtimâli olur ise bir vechîle ^cözür ve cevâbın ısgâ olunmayub bilâ emân katl olunacağı zâhir ve âşikâr olmağın zinhâr bu emr-i mühimde kat^câ te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb ^cale't-ta^ccîl oğlun mûmâ ileyhi (boş) bin mikdâr güzîde ^casker ile serî^can ve ^câcilen irsâl ve bu gâilenin def^c-ine ziyâde ihtimâm eyleyüb ser-i mû hilâfından gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur.

Hüküm: 124

Bir sûreti

Van vâlisi vezîr Mustafa Paşa'ya:

Kethüdâsını kapusu halkının müstevfî güzîde asker ile ta'yîn ve Van'ın yerlû neferâtının cümlesi ve Eyâlet-i Van'ın umûmen zü'emâ ve erbâb-ı tîmârını dahî ma'iyyeti ile ve bir gün muhaddem.

Hüküm: 125

Eyâlet-i Erzurum'un elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Bi tevfi'î'llâhi'l-meliki'l-âllâm Gence'nin hüsn-i nizâmı istikrâr ve istihkâm buluncaya dek muhâfazasına ihtimâm olunmak ehemmiy-i mühâmm-ı devlet-i aliyemden olmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz sancaklarınızın umûmen zü'emâ erbâb-ı tîmârı ile kemâ fi'l-evvel Gence muhâfazasına me'mûr olmuşsuzdur imdi kemâ fi'l-evvel umûmen neferâtınız olan zü'emâ ve erbâb-ı tîmâr ile Gence muhâfazasına kıyâm ve bi avnihî te'âlâ gerek emr-i muhâfazada ve gerek sâir iktizâ iden hidemât-ı devlet-i aliyemde düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmı'l-âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun re'y-i savâbdîdi üzere amel ve hareket ile hidemât-ı pesendîde vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân eyleyüb ser-i mû hilafından ziyâde ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdr olmuşdur, deyü yazılmışdır.

Fî Evâil-i S sene: 1141

Hüküm: 126

Bir sûreti

Sivas Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 127

Bir sûreti

Mar'aş Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 128

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Defter s. 29

Hüküm: 129

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Şahsunlu eşkıyâsı ve ba'zı îlât ve şâmât tecemmu' ve sû-i kâsd ile Erdebil havâlisine geldikleri bundan akdem i'âlâm olunmağla eşkıyâ-yı merkûmenin bi tevfikillâhi te'âlâ def-i şerr u fesadları ehemmiyât-ı mühâmm-ı devlet-i 'aliyyemden olub sen vüzerâ-yı 'ızâmımın a'kal ve erşedî ve tedarik ve tedbîr cihetlerinden etemm ve emcedi olmanla bu hususda senden mesâ'î-i mebrûre ve dîn ü devleti 'aliyyeme lâıyık hidemât-ı meşkûre melhûz-ı hümâyûnum olmağın bu husus için bi'n-nefs kendin gitmen ma'kûl ve münâsib ise emîrû'l-ümerâi'l-kirâm oğlun 'Ali dâme ikbâluhûya iktizâsı mikdârı 'asker ile Gence muhâfazasına takrîr ve sen 'asâkir-i me'âmûre ile serî'ân Tebriz'e erişüb ve eğer senin bi'n-nefs gitmen ma'kûl ve münâsib değil ise kethüdânı veyâhud oğlun mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyi ma'ıyyetinde olan tavâif-i 'askeriyeden (boş) bin mikdâr güzîde 'asker ile ta'yînve bir sa'at mukaddem irsâl eylemen için mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş idi el-hâletü hâzihî bu esnâda bi iradeti'llâhi te'âlâ Tebriz muhâfızı vezîr Yusuf Paşa fevt olmağla Şahsun ve sâir eşkıyâ ferce bulub Erdebil'i muhâsara eyledikleri haberi gelmekle senin bi'n-nefs kendin gitmen iktizâ itmekle işbu emr-i şerîfimile vüsûlünde kat'â te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb oğlun mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyi iktizâsı mikdârı 'asker ile Gence muhâfazasına takrîr ve emr-i muhâfazada ihtimâm eylemesi için gereği gibi tavsiye ve tenbîh ve sen serî'an ve 'âcilen 'asâkir-i sâire ile kalkub birgün evvel Tebriz'e varub Tebriz'de olan vezîr 'Ali Paşa ve Hemedan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa dahî Tebriz'e gelmek üzere yahud cümle ile bir yere gelüb müşâvere ve müzâkerede sonra bu gâilenin def'u ref'inde mesâ'î-i cemîle vücûda getürmeğe ziyâde ikdâm ve ihtimâm eyleyesin bu gâilenin ta'cîl aksâ'l-gâye mühim ve muktezi ve senin re'y-i rezîn ve tedbîr-i isâbet karînine i'timâd-ı hümâyûnum olmağla bu emr-i mühimde senden mesâ'î-i mebrûre matlûb-ı pâdişâhânem olmakla zinhâr mikdâr-ı zerre tevakkuf ve terâhî eylemeyüb 'acâleten kalkub bir an akdem Tebriz'e vüsûle mübâderet ve iktizâsına göre ittifâk üzere hareket ile bi 'avnillâhi te'âlâ eşkıyâ-yı merkûmenin def'u ref'lerinde hidemât-ı meşkûre vücûda getürmeğe bezl-i takrîne-i vüs'u kudret eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâhir-i M sene: 1141

Hüküm: 130

Hâlâ Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Hâlâ Revan ülkesinde mutavattın olan esnâf-ı re'âyâdan ba'zıları kadîmi Tiflis re'âyâsından olmak üzere ve Tiflis Eyâleti'ne nakl ve iskân teklifi ile tarafından mübâşir ta'yîn ve rencîde olunduğu sem'î-i hümâyûnuma resîde olub re'âyâ-yı merkûme fi'l-hakîka Tiflis re'âyâsından oldukları takdîrce evtân-ı kadîmelerin beyhûde terk itmeyüb kesret-i

mezâlimden nâşî bi'z-zarûre ihtiyâr-ı kirit °azimet eyledikleri bedâheten ma°lûm bir ma°nâ olmağla bu makûle zulûmden °adem-i himâyeye sebebiyle terk-i evtan idüb himâyeyet ve sıyânet olundukları Revan ülkesine varub tavattun ve yerleşüb âsâyış ve emniyyet üzere olan re°âyâyı tekrar zulm-dîde ve müteneffir oldukları mahalle cebren nakl ve iskân teklîfi ile rencîde olunmalarına kat°â rızâ-yı hümâyûnum olmayub vedâyi°-i halik-ı arz-ı sema olan re°âyâ ve berâyâ himâyeyet ve sıyânet olundukları mahalde sâkin ve bu kâ°ide-i müstahsene üzere herkes hükümeti re°âyâsını himâyeyet idüb cümlesi °adâlet-i pâdişâhânemde müreffehü'l-hâl ve mutmainnü'l-bâl ve bi memni'llâhi'l-meliki'l-müte°âl feth-i cedîd olan olan memâlik-i mahrûseme kesret ve rağbet ile ma°mûr ve mâlâmâl olmak aksâ-yı âmâl-i hayr-meâlim olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin hâlâ Revan ülkesinde mutavattın ve mütemekkin olan re°âyâyı siz kadîmi Tiflis re°âyâsındansız ve tahrîr dahî olunmuşsuzdur deyü mübâşirler ta°yîn ve cebren nakl ve iskân teklîfi ile tarafından rencîde olunmaktan be gâyet ittikâ ve ihtirâz ve °adâlet ve ra°iyyetperverlik mesleğine sâlik olub zulûmden perişân olan re°âyâyı kendü talep ve dilhâhları ile kadîmi vatanlarına rağbet itdirmekle münci-i ehvâl-i dünyâ ve °ukbâ olan harekete sa°y eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâsıt-ı M sene: 1141

Hüküm: 131

Hâlâ Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Hâlâ Revan ülkesinde mutavattın olan esnâf-ı re°âyâdan ba°zılarını kadîmi Gence re°âyâsından olmak üzere Gence Eyâleti'ne nakl ve iskân teklîfi ile tarafından mübâşir ta°yîn ve rencîde olduğu sem°-i hümâyûnuma resîde olub re°âyâyı merkûme fi'l-hakîka Gence re°âyâsından oldukları takdirce talep-i emn ü istikâmetleri için terk-i evtân idüb himâyeyet ve sıyânet oldukları Revan ülkesine varub tavattun ve yerleşüb âsâyış ve emniyyet üzere olan re°âyâyı tekrar müteneffir oldukları mahalle cebren nakl ve iskân teklîfi ile rencîde olunmalarına kat°â rızâ-yı hümâyûnum olmayub vedâyi°-i hâlik-ı arz u semâ olan re°âyâ ve berâyâ himâyeyet ve sıyânet olundukları mahalde sâkin ve bu kâ°ide-i müstahsene üzere herkes hükümeti re°âyâsını himâyeyet ve sıyânet idüb cümlesi sâye-i °adâlet-i pâdişâhânemde müreffehü'l-hâl ve mutmainnü'l-bâl ve bi mennillâhi'l-meliki'l-müte°âl feth-i cedîd olan memâlik-i mahrûsem kesret-i ra°iyyet ile ma°mûr ve mâlâmâl olmak aksâ-yı âmâl-i hayr-meâlim olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin hâlâ Revan ülkesinde mutavattın olan re°âyâyı siz kadîmi Gence re°âyâsındansız ve tahrîr dahî olunmuşsuzdur deyü cebren nakil ve iskân teklîfi ile tarafından rencîde olunmaktan ittikâ ve ihtirâz ve bu makûle perişân olan re°âyâyı ızhâr-ı re°fet ve merhâmete kendü talep ve dilhâhları ile kadîmi vatanlarına rağbet

itdirmekle münci-i ahvâl-i dünyâ ve  ukbâ olan harekete sa'y ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâsıt-ı M sene: 1141

Defter s. 30

Hüküm: 132

Tebriz cüzlerine nakl olunmuştur.

Hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't- me'âlîhiye hüküm ki:

Şahsunlu eşkiyâsı mekânât ve ba'zı îlât ve ahşâmât ile Erdebil tarafında tecemmu^c ve tehazzüb ile fesâd ve şekâvete tesaddîleri der-i devlet-medârı hüsrevâneme  arz ve i'âm olunmağla eşkiyâ-yı merkûmenin  acâleten kahr ve tedmîr ve istisâlleri esbâbına teşebbüs itfâ-yı tesîre fesadları ehemmiyât-i mühâm-m-ı lâzımı'l-ihimâm-ı devlet-i  aliyyemden olmağın bu husus için Gence ve Tiflis ve Van ve Diyarbekir ve Kürdistân ve Erdilan husûsan Anadolu taraflarından ve sâir mahallerden  asâkir-i mütehâsire me'mûr kılınub ve sen ki Hân-ı müşârun ileyhsin hâssaten çerâğ-ı efrûhte devlet-i  aliyyem ve  arş-ı yemîn-i saltanat-ı seniyyem olmanla bu emr-i mühimde senden din ve devlet-i  aliyyeme lâyük ve nâmûs-ı saltanat-ı seniyyeme muvâfik hidemât-ı celiyye ve mesâ'î-i cezîle matlûb-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla müstevfî kapun halkı ve Dağıstan tarafından imkân-ı mertebe güzîde âasker-i mevfür ile me'mûr kılınmanla hakkında neyyir-i  âtîfet-i mülûkânem leme'ân ve Kulzum-ı bî girân-ı  inâyet-i şâhânem feyezân idüb emrine takvîyet ve hâl ü şânına terfî^c ve teznîn için hâssa hılâ^c-i fâhire-i mülûkânemden bir sevb semmûr-ı fâizü's-sürûra kaplu hil'at-ı mûrisü'l-behçet-i sultânî ve esyâf-ı fâtihatü'l-eknâfî pâdişâhânemden bir kabza-i şimşir-i hadd ü tedmîr-i hâkânî ihsânî hümâyûnum olub işbu emr-i şerîfle tebliğine me'mûr olan ile irsâl olunmuştur lede'l-vüsûl icrâ-yı merâsim-i ta'zîm ve iclâl ile istikbâl ve hil'at-i fâhire ve kisve-i zâhiremi şifâh-ı ta'zîm ve tekrîm ile telsîm ve dûş-ı hamîyyet-perverine iktisâ ve zîver ve şemşîr-i zafer-i tâ serâmı tekaldûd ile iktisâb-ı mübâhât ve mufâharet-i evfer eyledikten sonra senden me'mûl tab^c-ı safâ makrûn-u pâdişâhânem olan gayret ve hamîyyet muktezâsı üzere ittibâ^c ve adamlarından ve Dağıstan  askerinden imkân-ı mertebe  asâkir-i mütekâsire ile hareket ve düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmu'l- âlem hâlâ Gence muhafızı olan vezîr-i sûtûde pezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ma'rifetiyle Tebriz tarafına  atf-ı îmân-ı  azîmet ve Moskov hudûduna uğramamak üzere Nehr-i Ker'den Karabağ tarafına ve ondan tekrar Nehr-i Aras'dan mürûr ve  ubûr ve bi  avnillâhi te'âlâ eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine  azîmet olundukda anda olan vüzerâ-yı  izâmımla mürâsele ve mükâtebe ile müzâkere ve müşâvere ve ittifâk-ı ârâ karâr-dâde olan vechi vecîh üzere hareket ile bi

°avnillâhi te°âla eşkıyâ-yı merkûmenin kahr ve istisâl ve tertîbi nekâlleriyle şer ve mazarratlarını def°u ref° de mesâ°î-i mebrûre ve meâsir-i meşkûre vücûda getürmeğe bezl-i nakdîne-i ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i S sene: 1141

Hüküm: 133

Hâlâ Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem Çartala Lezgileri Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa vesâtatıyla der-i devlet medârıma °arz u mahzar gönderüb cenâb-ı ma°delet-meâb-ı pâdişâhâneme itâ°at ve inkiyâd itmeleriyle hâl ve şânı pezîrini terfi° ve i°lâ olunub kendülere icrâ-yı ahkâm-ı şer°iyye içün kadı nasb olunmuş iken °ahde vefâ eylemeyüb ref°-i livâ-i bağı ve tuğyân ve ızhâr-ı şekâvet ve °ısyân idüb Topkaraağaç Kal°ası'na sûikasd üzere oldukları Tiflis muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh tarafından i°lâm olunmağla tâife-i mezkûrenin hilâf-ı °ahd ü misâk ızhâr-ı fesâd ve şekâvet ile bu ma°kûle harekât-ı nâ merdiyyeleri te'dîbleri iktizâ idüb kal°a-i merkûme ve sâir olhavâlîde olan bilâd ve cibâl üzerlerinden men° ve def°i ehemmi mühâm-ı devlet-i °aliyye ve elzem-i levâzım-ı saltanat-ı seniyyemden olub ve sen ki vezîr-i müşârun ileyh sin sen vüzerâ-yı °ızâmımın erşed ve nâmdâr ve müdebbir ve şecâ°at-şî°ârı olub senden hidemât-ı meşkûre zuhûra gelmek me'mûl-ı tab°-ı safâ-makrûn-ı hüsrevânem olmağla vezîr-i müşârun ileyh ile haberleşüb birbiriniz ile ittifâk ve ittihâd idüb kemâl-i gayret ve hamiyet ve îsâr-ı celâdet ve şecâ°at ve °avn-i inâyet ve rağbet ile tâife-i mezkûrenin üzerlerine varub kahr ve istisâlleriyle şer ve mazarratların kal°a-i merkûme ve ol havâlîde olan bilâd ve cibâl üzerlerinden def° ve ref° ikdâm-ı tâm ve sa'y-ı mâlâ kelâm idüb hidemât-ı mebrûre ve mesâ°î-i meşkûre vücûda getürmekde bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâ... * S sene: 1141

Hüküm: 134

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya:

Defter s. 31

Hüküm: 135

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

* Evâ'dan sonraki kısım yazılmamış; evâil, evâsıt veya evâhir olabilir.

Bu def'a der-i devletmedârıma irsâl eyledüğün kâimen vürûd idüb mefhûmunda Çar ve Tala Lezgilerine taraf-ı devlet-i  aliyyemden bu kadar in am ve ihsân olunmuş iken kendü hallerinde durmayub ızhâr-ı  isyân ve tuğyân ile tecemmu  ve tahrîb ve Şahzâde Muzur İsmâ'îl'in fitne ve ihtilâli dahî Lezgi ve Kızılbaş ve Terâkime ve Ermeni beynlerinde günden güne şüyû  bulmağla Çar ve Tala Lezgilerine cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb ma delet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't- me âlîhi tarafından dahî tenbîh olunmuş iken mütenebbih olmayub cem iyyet ile bir iki def'a Eyâlet-i Kâhit'in ba zı kurâsını ve Kasık () nâhiyesinin ekseriyeti nehb ü gâret idüb ve Nehr-i Ker'den bir mikdâr eşkiyâsı geçüb Gence Eyâleti'nde Halıhta () ve Şemkur'da () dahî iki karyeye erişüb hayvânâtları sürdürdükden sonra mâh-ı Muharrem'in yirmi dokuzuncu günü cem iyyet-i  azîme ile Kasık nâhiyesine varub zabt ve re âyâsın yine taraflarına ita at itdirüb bir mikdâr atluları dahî Karaağacı altına seğirdüb muhâfazada olanların taşrada bulunan hayvânâtların sürüb ve Çarlıçatak () Lezgileri'nin dahî Şemkur tarafına gelmeğe hazır oldukların Seki mutasarrıfı Âli Paşa tarafına i lâm itmekle Lezgiler'in bu tuğyân-ı zuhur ideli ba zı iktizâ iden mahallere âasker ta yîn olunmağla hâlâ Gence'de Karaağaç imdâdına gönderilecek âasker olmayub ve Hân-ı müşârun ileyhi dahî Dağistan tarafından gelecek  askeri henüz gelmeyüb geldikleri halde dahî onlar Hân-ı müşârun ileyh ile Şahzâdenin Muzur İsmâ'îl'in fitnesi def'ine gitmek üzere olmağın mukaddemâ tahmîn olunduğu üzere Çar ve Tala üzerlerine sefere beş bin mevcûd piyâde dergâh-ı  âlî yeniçerileri ve serdengeçdileri ve Gence muhâfazasında kalacaklardan mâ adâ beş bin nefer güzîde atlu ta yîn olunmak muktezî olduğunu i lâm itmekle Çar ve Tala Lezgileri bundan akdem taraf-ı devlet-i ebed-müddetime ilticâ ve  arz-ı hulûs-ı  ubûdiyyet ve isâet-i sâbıkalarından isti fâ ve ızhâr-ı nedâmet ve fimâ ba d cadde-i ita atte sâbit kadem olub ser-i mû inhirâf ve fermân-ı vâcibü'l-iz ânıma muğâyir hareket itmemek üzere  arz u mahzar birle ta ahhüd ve istirhâm itmeleriyle mekârim-i  âlem-şümûl-ı pâdişâhânemden hallerine merhâmeten i tizârları kabûl ve mes'ûlleri  afv ve  inâyet hidivânemle meşmûl ve vilâyetlerine icrâ-yı ahkâm-ı şer iyye için kadı ta yîn olunmuş iken tâife-i merkûme ber mısdâk-ı âyet-i kerîme ellezîne yenguzûn  ahdellâhi min ba d misâgıh ve yegte un mâ emrillâh bih en yûsal' ve yufsidun fi'l-erdin ülaike hümü'l-hasîrûn hulf-i va d ve nakz-ı  ahd ile ref i livâ-i fesâd ü şekâvet itmeleriyle ber mûceb-i fetvâ-yı şerîf tedmîr ve gûşmal ve tertîb-i cezâ ve nekâlleri ile fitne ve fesâdlarının bilâd ve  ibâd üzerlerinden def'u ref i ehemmi- umûr-ı diniyyeden olmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin bu husus için me'mûr ve ma iyyetine düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l- âlem Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehû Cıldır Eyâleti'nin zü emâ ve erbâb-ı tîmârı ve elviye mutasarrıfları ve darb u harbe kâdir olanları ve yerlü kulu ve mükemmel ve müretteb

kapusu halkı ile ve Trabzon Eyâleti'nin dahî zü'cemâ ve erbâb-ı tîmârı ve Revan tarafından dahî beş yüz nefer güzîde süvârî ve Tiflis muhâfazasında olan Dergâh-ı Mu'cellâm Yeniçerileri ve Serdengeçdi ağaları ve Topkaraağaç Kal'ası muhâfazasında olan Mehmed Kulu Paşa kapusu halkı ve yanında mevcûd olan tavad ve aznavurlarıyla me'mûr ve Dergâh-ı Mu'cellâm Yeniçerileri serdengeçdilerinden üç bin nefer serdengeçdi ve beş yüz nefer sipâh terakkîlisi ve beş yüz nefer dahî silahdar terakkîlisi ve bölükâtı erba'a ağaları 'umûmen neferâtlarıyla ve Eyâlet-i Erzurum'un hükümet ve elviye mutasarrıfları düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem sâbıkâ Tebriz muhâfızı olup hâlâ Sivas Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîrim 'Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû dahî Sivas'dan mütesellimi yediyle imdâd-ı seferiyesin tahmîl ve Tebriz'de kapusu halkı ve adamlarını tevfir ve ma'iyetine varmak üzere me'mûr ve sen cümlenin üzerine başbuğ nasb ve ta'yîn olunmanla işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Kars Beylerbeyisi oğlun 'Ali dâme ikbâluhûyu veyâhud âhar münâsib gördüğünü kifâyet mikdârı adamlar ile Gence muhâfazasına ta'yîn ve takrîr ve sen ma'iyetine istishâb ideceğin 'asker ile kalkub bâlâda zikr olunduğu üzere ma'iyetine ta'yîn olunan tavâif-i 'askeriyede dahî istishâb ve ittifâk ve ittihâd ve ızhâr-ı gayret ve hamîyyet ve ârâ-i mezîd-i celâdet ve hüsn-i tedbîr ve tedârik ve eşkiyâ-yı merkûmenin üzerlerine varub bi 'avnilâhi te'âla tazyîk ve gûşmallarıyla cem'iyetlerin tefrîk ve içlerinden rüesâ-yı fesâd olanların ahz ve müstahik oldukları cezâların tertîb ve sâ'ir te'dîbi lazım gelenleri dahî iktizâsına göre te'dîb ve mâ'adâsının fimâ ba'd bir güne hilâfî şer'î şerîf ve muğâyir-i emr-i münîf ser-i mü te'addî ve fesâda tesaddîleri zuhûr itmeyecek vech üzere ahvâllerine sûret-i müstâhsene üzere nizâm virüb şerr ü fesâdlarından bilâd ve 'ibâdî te'mîn ve tatmîne bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında şeref-bahş-ı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûnum mûcibince fermân-ı 'âlîşânım yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S Sene: 1141

Defter s. 32

Hüküm: 136

Bâlâda Gence muhâfızına tahrîr olunan emr-i şerîf ile ma'an giden fetâvâ-yı şerîfenin sûretidir.

Gence cânibinde bir mahalde mütemekkin bir tâife tecemmu' ve fitne ve fesâda mübâşeret itmeleriyle kendü hallerinde olup fesâddan beri olmaları için men lehu'l-emr tarafından tenbîh olundukda mütenebbihler olmayub nice kurâları basub hayvanatlarını ve sâ'ir emvâllerini nehb ü gâret ve kat'ı tarîk ve envâc-ı zulme mübâşeret itmeleriyle taraf-ı sultandan tâife-i mezbûreyi ahz ve şerlerini def'a me'mûr olan zeyd-i vâli tâife-i mezbûreyi

ahz murâd itdikde mezbûrlar şer^c-i şerîfe ve emr-i sultâniye itâ^cat itmeyüb muhârebe sadedinde olsalar emr-i uli'l-emr ile tâife-i mezbûre ile mukâtele idüb şerlerini def^c için katl itmek câiz olur mu?

El-cevâb vâcibdir.

Hüküm: 137

Memâlik-i °Osmâniye'den bir mahalde mütemekkin ekrâd-ı müslîminden bir tâife seyyidü's-selâtin sultânu'l-müslimin pâdişâhımız hazretlerine itâ^catdan hurûc idüb el-hakku me^canâ ve'l-velâyetü lenâ iddi^câsıyla bi mevzi^cde müctemi^cler olub hilâf-ı şer^c ef^câl-i kabîhalarını ızhâr itmeleriyle inkıyâd itdirmeleri için taraf-ı sultandan ta^cyîn serdâr °asker-i İslâmla üzerlerine vardıkda cem^ciyyetlerini dağıdub itâ^cat ve inkıyâd itmeleriçün sâdir olan emr-i sultânîyi i^clâm itdikde mezbûrlar itâ^cat itmeyüb müteheyien li'l-kıtâl cem^ciyyetleri üzere da^cvalarında musırr olsalar ol halde tâife-i mezbûrenin hükmi şer^cîsi nedir? Beyân buyrula.

El-cevâb bâğîler olub kıtâlleri meşrû^cdur.

Hüküm: 138

Eyâlet-i Erzurum'da hükümet ve elviye mutasarrıflarına hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri bundan akdem °atebe-i °aliyye-i pâdişâhâneme ilticâ ve itâ^cat ve cerâim-i sâbıkalarından isti^cfâ ve ızhâr-ı nedâmet ve fimâ ba^cd câdde-i itâ^cattan ser-i mü inhirâf itmemek üzere ta^cahhüd itmeleriyle hallerine merhameten i^ctizârları kabûl ve mes'ûlleri müsâ^cade-i °aliyye-i mülûkânemle meşmûl olmuş iken mezbûrlar nakz-ı °ahd ile °alem-efrâz-ı fesâd ve şekâvet ve cem^ciyyet ile Topkaraağaç'ı ve havâlisine sû-i kâsd ve ba^czı kurâ ve nevâhî re^câyâsına îsâl-i hasâretten hâlî olmamalarıyla mezbûrların gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâlleri iktizâ itmeğın bu husûs için düstûreyn-i mükerrermeyn müşîreyn-i müfahameyn nizâmu'l-°âlem Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa ve Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehumâ ba^czı tavâif-i °asker ile me'mûr ve cümlenin üzerine Gence muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh başbuğ ta^cyîn olunmağla ma^ciyyetinde °asker-i celâdet-eserin tevfirî lâzım ve lâbüdd olmağın siz ki mûmâ ileyhimsiz siz dahî mükemmel kapularınız halkı ve °aşâir ve kabâilinizden müstevfi güzîde adamlarınız ile başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyhın ma^ciyyetine me'mûr ve ta^cyîn olunmuşsuzdur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde mükemmel kapularınız halkı ve °aşâir kabâilinizden müstevfi yarar ve güzîde adamlarınızla °acâleten kalkub vezîr-i müşârun ileyhın yanına varub eşkiyâ-yı merkûmenin gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâllerinde ve sâir iktizâ iden hidemât-ı °aliyyede re'y-i savâbdîdi

üzere  amel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürüb bu emr-i mühimde ser-i m  tehâvün ve taksîriniz zâhir olmağın be gâyet ittikâ ve ihtirâz eyleyesiz Öyle ki bu husus devlet-i âaliyyemin ehemmi mühâmm-ı l zimu'l-ihtimâmından iken her kangınızın ihmâl ve tekâsülü zuhûr idecek olur ise  azliniz ile iktifâ olunmayub işbu  it b ile mu akab olacağınızı muhakkak bilüb ona göre bu emr-i mühimde ser-i m  ihmâl ve tekâsüle rızâ ve cevâz göstermemeniz bâbında fermân-ı  alif nım sâdr olmuşdur.

F  Evâhir-i S Sene: 1141

Hüküm: 139

H l  Gence muhâfazasında olan Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

 ar ve Tala Lezgileri bundan akdem taraf-ı devlet-i  aliyyeme ilticâ ve cerâim-i sâbıkalarından isti f  ve fimâ ba d câdde-i it attan ser-i m  inhirâf itmemek üzere ta hhd  itmeleriyle hallerine merhameten i tizarları makb l ve mes'ûlleri m s ade-i  aliyye-i p diŐ h nemle meşmûl olmuş iken mezbûrlar nakz-ı  ahd ile ızhâr-ı  isy n ve Şekâvet ve cem iyyet ile Topkaraağ  ve etrâf havâliye s -i kasd ve ba zı re  y ya is l-i hasâretten hâli olmalarıyla mezbûrların gûşmalları iktizâ itmeğın bu husûs içün düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmu'l-âlem h l  Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te  l  iclâlehû me'm r ve m iyyetine ba zı tavâif âasker ta'y n ve vezîr-i müşârun ileyh cümleye başbuğ nasb olunmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz siz dahî âumûmen neferâtınız ile mezbûrların g Őm llarında ve sâir iktizâ iden hidemât-ı  aliyyede kemâ fi'l-evvel vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket ile mes i-i mebrûre vücûda get rmeğ  ziyâde ihtimâm ve dikkat eyleyüb ser-i m  hilâfından be gâyet ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı  alif nım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

F  Evâhir-i S sene: 1141

Hüküm: 140

Bir sûreti

Gence muhâfazasında olan Kars Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 141

Bir sûreti

Gence muhâfazasında olan Sivas Eyâleti elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 142

Bir sûreti

Gence muhâfazasında olan Mar' aş Eyâleti elviye alaybeyilerine:

Defter s. 33

Hüküm: 143

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri bundan akdem taraf-ı devlet-i °aliyyeme °arz-ı hulûs-ı °ubûdiyyet ve ızhâr-ı itâ°at ve cerâim-i sâbıkalarından isti°fâ ve ızhâr-ı nedâmet itmeleriyle i°tizârlar kabûl ve mes'ûlleri °avâtif-ı °aliyye-i °âlem-şumûl-ı hidîvânemle meşmûl ve içlerine icrâ-yı ahkâm-ı şer°iyye için kâdî nasb ve ta°yîn olunmuş iken mezbûrlar hulf-i va°d ve nakz-ı °ahd ile °âlem-efrâz-ı fesâd ve şekâvet ve nush u pend olundukda sûdmend olmayub bir iki def°a Kâhit'in ba°zı kurâsını ve Kasık () nâhiyesinin ekseriyetini nehb ü gâret ve Nehr-i Ker'den bir mikdâr eşkıyâsı geçüb Gence Eyâleti'nde Halih'ta ve Şemkur'da dahî iki karyeye erişüb hayvânatların sürdükdən sonra mâh-ı Muharrem'in yirmi dokuzuncu günü cem°iyyet-i °azîme ile Kasık () nâhiyesine varub zabt ve re°âyâsın yine taraflarına itâ°at itdirüb bir mikdâr atluları dahî Karaağac'ı altına seğirdüb muhâfazada olanların taşrada bulunan hayvânâtların sürüb ve Çarlı Çatak () Lezgileri dahî Şemkûr tarafına gelmeğe hazır oldukları düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehû tarafından kâimesiyle i°lâm ve eşkıyâ-yı merkûmenin gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâlleriyle şerr ü fesâdlarının def°u ref°i ehemmi vâcibât-ı diniyye ve elzem-i mühâmm-ı saltanat-ı seniyyemden olmağın bu husûs için vezîr-i müşârun ileyh me'mûr ve ma°iyyetine me'mûr olanlara başbuğ nasb ve ta°yîn olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyh sin sen dahî Çıldır Eyâleti'nin zü°emâ ve erbâb-ı tîmârı ve elviye mutasarrıfları ve darb ve harbe kâdir olanları ve Tiflis'in kapıkulu ve yerlü neferâtı ve kapun halkı ile vezîr-i müşârun ileyh in ma°iyyetine me'mûr ve ta°yîn olunmuşundur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde tarafından Tiflis muhâfazasına ma'kûl ve münâsib gördüğünü kifâyet mikdârı adamlar ile ta°yîn ve takrîr ve sen Çıldır Eyâleti'nin zü°emâ ve erbâb-ı tîmârı ve elviye mutasarrıfları ve darb ve harbe kâdir olanlar ve kapukulu ve yerlü neferâtı yanına istishâb ve mükemmel kapun halkı ile kalkub vezîr-i müşârun ileyh in ma°iyyetine varub ittifâk ve ittihâd ile eşkıyâ-yı merkûmenin üzerlerine varub tazyîk ve gûşmâl ve içlerinden rüesâ-yı fesâd olanlarının tertîb-i cezâlarında ve sâir te'dîbi lâzım gelenlerinin te'dîbleriyle mâ°adâsının fimâ ba°d bu güne fesâda tesaddi itmeyecek vech üzere ahvâllerine kavî nizâm virilmekte vezîr-i müşârun ileyh in re'y-i savâbdîdine muvâfakat ile mesâ°i-i cemîle vücûda getürmeğe bezl-i tâb

ü tüvân eylemen bâbında şeref-bahş-ı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûnum mücebince fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1141

Hüküm: 144

Tiflis yerlü kuvvetlerine hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri bundan akdem taraf-ı devlet-i ʿaliyyeme ilticâ ve itâʿat ve fimâ baʿd câdde-i itâʿatta sâbit kadem olmak için taʿahhüd eylemişler iken hâlâ nakz-ı ʿahd ile ızhâr-ı ʿisyân ve şekâvet ve Topkaraağaç'a ve havâlisine sû-i kasd ve îsâl-i hasâretten hâlî olmamalarıyla mezbûrların gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâlleri ile bilâd ve ʿibâd üzerlerinden defʿ-i fesâd ve mazarratları muktezî olmağın bu husûs için düstûreyn-i mükerrremeyn müşîreyn-i mufahhameyn nizâmu'l-ʿâlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa ve Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu teʿâlâ iclâlehûmâ baʿzı tavâif-i ʿasker ile me'mûr ve cümlelerin üzerlerine Gence muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh başbuğ nasb ve taʿyîn olunmağla siz dahî ʿumûmen neferâtınız ile Tiflis muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh maʿan başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyh in maʿiyyetine me'mûr ve taʿyîn olunmuşsuzdur imdi işbu emr-i şerîfim vüsûlünde bi'l-cümle neferâtınız ile kalkub Tiflis muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh ile maʿan başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyh in yanına varub eşkiyâ-yı merkûmenin gûşmâl ve tertîb ve nekâllarında ve sâir iktizâ iden hidemât-ı ʿaliyyede re'y-i savâbdîdi üzere ʿamel ve hareket ile hidemât-ı pesendîde vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân eylemeniz bâbında fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1141

Hüküm: 145

Bir sûreti

Çıldır Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine bi'l-cümle sancaklarının züʿemâ ve erbâb-ı tîmârı ile me'mûrînler için:

Hüküm: 146

Bir sûreti

Eyâlet-i Çıldır'ın elviye beylerine müstevfi adamlarıyla me'mûrînler için:

Defter s. 34

Hüküm: 147

Hâlâ Revan mütesellimi İbrahim kethüdâ zîde mecduhûya hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri bundan akdem  atebe-i  aliyye-i p adi ah aneme ilticâ ve  arz-ı hulûs-ı  ub diyyet ve isâet-i s abıklarından isti fa ve ızhâr-ı nedâmet ve fimâ ba d câdde-i it atta sâbit kadem olub fermân-ı hümâyûnuma mu  ayir vad  ve hareket itmemek üzere ta ahh d itmeleriyle hallerine merhameten i tiz rları kabûl ve mes'ûlleri m s ade-i  aliyye-i hidiv nemle me m l ve i lerine icrâ-yı ahkâm-ı  er iyye içun kâdî nasb ve ta y n olunmuş iken mezbûrlar hulf-i va d ve nakz-ı  ahd ile âlem-efr z-ı fesâd ve  ek vet ve tecemmu  ile Topkaraağaç Kal ası tarafına s -i kasd ve etrâf-ı havâlîde olan kurâ ve nevâhî re  y sına is l-i mazarrat ve hasâretten h l  olmamalarıyla mezbûrların g  m l ve tertîb-i cezâ ve nekâlleri ile def u ref -i  err u mazarratları iktizâ itmekle bu husûs içun düstûreyn-i m kerremeyn m  reyn-i mufahhameyn nizâmu'l-âlem h l  Gence muhâfız  ez rim Mustafa Paşa ve Tiflis muhâfız  ez rim ishak Paşa edâmallâhu te  l  iclâlehumâ ba zı tavâif-i celâdet-muz hir ile me'm r ve cümlenin  zerine Gence muhâfız  ez r-i m  arun ileyh ba bu  nasb ve ta y n olunmağla sen ki mûmâ ileyhsin mes rifleri düstûr-ı mükerrem m  r-i mufahham nizâmu'l-âlem Revan muhâfız olan dâmâd-ı muhteremim  ez rim Mustafa Paşa edâmallâhu te  l  icl lehu tarafından görülmek üzere beş yüz nefer güzîde t mmu's-silâh süvâri âasker techîz ve tertîb ve üzerlerine bir ba bu  nasb ve Gence muhâfız  ez r-i m  arun ileyh in ma iyyetine göndermek üzere me'm r olmuşundur işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde  ac leten be  yüz nefer yeni ve güzîde süvâri âasker tertîb ve techîz ve üzerlerine tarafınızdan bir mukaddem ve bahadır ve i m l-i  askere kâdir kimesneyi kimesneyi ba bu  nasb ve birgün akdem  ez r-i m  arun ileyh in yanına tesyîr ve re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket eylemeleri un tenbîh ve te'k d eyleyüb bu husûsda ser-i m  tehâvün ve taks re rızâ ve cevâz göstermekden begâyet ittikâ ve ihtirâz eylemek bâbında  eref-bah -ı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı  evketmakr num m cebince fermân-ı  ali anım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

F  Evâhir-i S sene: 1141

Hüküm: 148

Bir sûreti

Kahit Beylerbeyisi olub Topkaraağaç Kal ası muhâfazasında olan Mehmed Kulu Paşa'ya:

Kapusu halkı ve yanında mevcut olan tavad ve aznavurları ile me'm r nleri un.

Hüküm: 149

Trabzon alaybeyisine hüküm ki:

Sen ki miralay-ı mezkûrsun bundan akdem nefer tınla Tiflis muhâfazasından me'z nen Trabzon'a gelmiş bulunmanız ile Trabzon'da zuhûr iden e kiy nın ahz ve ele

getürülmesinde iktizâ iden hizmete kıyâm için düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Trabzon valisi vezîrim  Abdurrahman Paşa edâmallâhu te  l  iclâlehûnun ma iyyetine me'm r olunmu dunuz el-hâletü hâzihî Lezgi e kiry sı ızhâr-ı  isy n ve  ek vet ve tecemmu  ve tehazz b ile Topkaraağaç Kal ası'na ve havâlisine s -i kasd ve fesâda cesâret itmeleriyle meb rların lâzım gelen g  m l ve tertîb nekâlleriyle def -i  err   mazarratları için düstûr-ı mükerrem m  r-i mufahham nizâmu'l- lem Gence muhafızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te  l  iclâlehû mufassal ve meşrûh emr-i  er fimle me'm r olmağla vezîr-i m  arun ileyhin ma iyyetinde  as kir-i celâdet-m z hirin tevfir ve teksîri muktez  olmağla sen ki miralay-ı merk msun sancağının âumûmen z  em  ve erbâb-ı tîmârıyla ma an bu husus için vez r-i m  arun ileyhin ma iyyetine me'm r ve ta y n olunmu sundur imdi işbu emr-i şerîfim vüsûlünde kat a tehîr ve tevakkuf itmeyüb bayrağın k  ade ve bi'l-cümle z  em  ve erbâb-ı t m r bayrağın altına alub ser an ve  acilen Topkaraağaç Kal ası'na varub e kiry -yı merkûmenin g  m l ve tertîb-i cezâ ve nekâlleriyle def u ref -i fes dlarında ve sâir iktizâ iden hidemât-ı  aliyyemde vezîr-i m  arun ileyhin re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket ile hidemât-ı tesy rin vücûda getürmeğe bezl-i t b   t v n eylesin bu emr-i mühimde ta c l lâzım ve l b dd olmağla senin bir gün akdem mahall-i me'mûra varman muktez  olmağın öyle ki tekâsülün zuhûr itmek ihtimâli olur ise bir vechile cevâba kâdir olmayub ve neferâtından dahî gir  varanların dirlikleri âhara tevcîh olunacağı mukarrar olmağla ona göre cümle nefer tına ifhâm ve bir gün mukaddem cümle nefer tınla mahall-i me'mûra eri  b ser-i m  hilâfından ziyâde ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân yazılmışdır.

F  Evâhir-i S Sene: 1141

Hüküm: 150

H l  Trabzon vâlisi vezîr  Abdurrahman Paşa'ya hüküm ki:

 ar ve Tala Lezgileri bundan akdem taraf-ı devlet-i  aliyyeme ilticâ ve  arz-ı  ub diyyet ve isâet-i s bıklarından isti f  ve ızhâr-ı nedâmet ve fimâ ba d câdde-i it attan ser-i m  inhirâf itmemek üzere ta ahh d itmeleriyle mekârim-i  aliyye-i p di  h nemden i tiz rları kabûl ve mes  lleri  avf   inâyet-i hidîvânemle me m l olmuş iken h l  nakz-ı  ahd ile ref -i livâ-i  isy n ve fesâd ve Topkaraağaç'ı tarafına s -i kasd ve ba zı nevâhî ve kurâ re  y sına is l-i hasâretten hâli olmamalarıyla mezbûrların g  m lı için düstûr-ı mükerrem m  r-i mufahham nizâmu'l-âlem h l  Gence muhafızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te  l  iclâlehû ba zı tavâif-i  askeriye ile me'm r ve cümleye başbuğ ta y n olunmağla ma iyyetinde  askerin tevfiiri muktez  olmağın Trabzon Eyâleti'nin alaybeyisi ile âumûmen z  em  ve erbâb-ı t m r dahî emr-i  er fimle vezîr-i m  arun ileyhin ma iyyetine me'm r ve

ta^cyîn ve birgün akdem mahall-i me'mûra varmaları lâbüdd ve lâzım olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim mübâşir ta^cyîn olunan ile vüsûlünde eyâlet-i merkûmenin zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârını ta^ccîl ^cale't-ta^ccîl mübâşir-i mûmâ ileyh ma^crifetiyle evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve kat^câ eğlendirmeyüb alaybeyileriyle ma^can savb-ı me'mûrlarına tesyîr ve birgün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına varmalarına ziyâde ikdâm ve ihtimâm eyleyüb bu emr-i mühimde mikdâr-ı zerre ihmâl ve müsâheleye rızâ ve cevâz göstermekden begâyet ittikâ ve ihtirâz eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ra sene: 1141

Defter s. 35

Hüküm: 151

Ber vech-i arpalık Kangırı Sancağı'na mutasarrıf olan Selim dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri bundan akdem ^catebe-i ^caliyye-i pâdişâhâneme ^carz-ı ^cubûdiyyet ve itâ^cat ve cerâim-i sâbıkalarından isti^cfâ ve ızhâr-ı nedâmet ve fimâ ba^cd câdde-i itâ^catte sâbit kadem olmak üzere ta^cahhüd itmeleriyle hallerine merhameten i^ctizârları kabûl ve mes'ûlleri müsâ^cade-i ^caliyye-i hidîvânemle meşmûl olmuş iken hulf-i va^cd ve nakz-ı ^cahd ile ^calem-efrâz-ı ^cisyân tuğyân ve Topkaraağaç Kal^cası tarafına sû-i kasd ve etrâf ve havâlîde olan kurâ ve nevâhî re^câyâsına îsâl-i mazarrat ve hasâretten hâlî olmamalarıyla mezbûrların gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâlleriyle def^cu ref^c-i şerr u fesâdlariçün düstûreyn-i mükerreremeyn müşîreyn-i mufahhameyn nizâmu'l-^câlem Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa ve Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûma ba^czı tavâif ^casker ile me'mûr ve müşârun ileyh Mustafa Paşa cümleye başbuğ nasb ve ta^cyîn olunmağla yanına ^casker-i celâdet-eserin tevfir ve teksîri muktezî olub ve sen mîr-i mîrân-ı kirâmımın me'mûru olmanla sen dahî mükemmel kapun halkı ve müstevfî adamlarınla vezîr-i müşârun ileyhın ma^ciyyetine me'mûr ve bir sa^cat mukaddem mahall-i me'mûra varman muktezî olmağın livâ-i merkûmda mu^cayyen olan imdâd-ı seferiyen tahsîli için emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde ^cacâleten imdâd-ı seferiyeni ^cahz u kabz ve kapun halkı tekmîl ve müstevfî yarar tâmmu's-silâh adamlarınla kalkub cümleden mukaddem Gence muhâfızı vezîr-i müşârun ileyhın yanına varub eşkiyâ-yı merkûmenin gûşmâl ve terkîb-i cezâ ve nekâllerinde ve sâir iktizâ iden hidemât-ı ^caliyyemde vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere ^camel ve hareket ile mesâ^ci-i mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i tâb u tûvân eylesesin senin bir gün mukaddem me'mûr olduğun vech üzere mahall-i merkûma

cümleden mukaddem varman muktezî ve senden matlûb-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla şöyle ki bu emr-i mühimde nev^cammâ tekâsülün zuhûr idecek olur ise bir vechile ^cözür ve cevâbın ısgâ olunmayub ^cıkâb-ı şedîd ile mu^câkab olacağını yakinen mukarrer bilüb ona göre basîret üzere hareket ve zinhâr te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb ta^ccîl ^cale't-ta^ccîl müstevfi adamlarınla cümleden mukaddem vezîr-i müşârun ileyhın yanına varub mesâ^ci-i mebrûre vücûda getürmekde ziyâde ikdâm ve ihtimâm eyleyüb ser-i mü hilâfından ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1141

Hüküm: 152

Divriği ve Malatya ve (boş) ve (boş) câniblerinden Dergâh-ı Mu^callâm Yeniçerileri serdengeçdi bayrakları küşâde itmeğe me'mûr Haseki Hacı ^cOsman zîde mecduhûya hüküm ki:

Tebriz muhâfazası için ol taraflardan küşâde olunması fermân olunan on ^caded serdengeçdi bayrakları ^cacâleten tekmîl ve Topkaraağaç Kal^cası'nda ve Lezgi eşkıyâsının kahr u tedmîrlerinde ve sâir ol havâlîde iktizâ iden hidemât-ı ^caliyyenin küllîsinde düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciiyyetinde bulunub ta^cyîn eyledüğü hidemât-ı ^caliyyede kıyâm ve re'y-i üzere ^camel ve hareket eyleyüb hidemât-ı mebrûre vücûda getürmekde dikkat eylemek üzere bir gün akdem ve bir sa^cat mukaddem vezîr-i müşârun ileyhın yanına erişdirilmesi için sa^cy ve ihtimâm olunmak bâbında fermân-ı ^câlî sâdr olmağla irsâl olunub vüsûlünde sen ki haseki-i mûmâ ileyhın vech-i meşrûh üzere mukaddemâ Tebriz'e gelmek için fermân olunan on ^caded serdengeçdi bayraklarının ber mûceb-i emr-i şerîf tamâmen neferât ile ^cacâleten tekmîl ve yerlerinden ihrâc ve serî^can ve âcîlen Topkaraağaç Kal^cası tarafına gönderüb Gence muhâfızı vezîri müşârun ileyhın ma^ciiyyetine îsâl ve re'yi üzere hidemât-ı ^caliyyede kıyâm itdirüb itmâm-ı hidmete bezl-i kudret eylesin ve siz ki bayrakları küşâde olunan serdengeçdi ağalarısız bir gün ve bir sa^cat evvel vârub vakt ü zamânıyla vezîr-i müşârun ileyhın ma^ciiyyetine erişmeyecek olursanız ^cözür ve cevâbınız ısgâ olunmayub hakkınızdan gelineceğini muhakkak bilüb te'hîr ve tevakkufdan herbiriniz be gâyet ihtirâz eylesiniz deyü dergâh-ı mu^callâm yeniçerileri ağası olan Hasan Ağa dâme ^culuvvuhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle mûcebince ^camel oluna deyü yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S Sene: 1141

Hüküm: 153

Bir sûreti

Erzurum Eyâleti kazâlarıyla Kars Kazası'ndan serdengeçdi bayrakları küşâdesine me'mûr Haseki Hüseyin'e:

On °aded bayrak için.

Defter s. 36

Hüküm: 154

Üsküdar'dan Anadolu'nun sol kolu nihâyetleri ve yemîn ve yesârlarında vâki° kâdîlar ve nâibler ve kethüdâ yerlerine hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehûnun ma°iyyetinde °asâkir-i zafer-me'serin tevfir ve teksîri iktizâ itmekle Gence ve Topkaraağaç ve havâlîsinde muhâfâzası iktizâ iden mahallerde hizmet-i muhâfazada ve Lezgi eşkiyâsının kahr u tedmîrlerinde ve sâir ol havâlîde iktizâ iden muhârebe ve mukâtele ve hidemât-ı sâirenin cümlesinde bir sene bulunmak şartıyla ebnâ-i sipâhiyândan beş yüz nefer terakkîlü tahrîri ehemmi-i umûr-ı diniyye ve elzem-i mühâmm-ı saltanat-ı seniyyeden olmağla tahrîr olunacak neferâtı tahrîr ve tekmîl ve zabt u rabtı için ocak ricâlinden sefer görmüş yarar ve kâr güzâr bir ağa ta°yîn ve ebnâ-i sipâhiyândan cenk ve harbe kâdir ve şecî° ve bahâdır yiğitlerden olmak üzere intihâb ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına vardıkları günden bir sene tamâmına değin muhârebe ve muhâfaza ve muhâsara ve sâir her ne hizmete ta°yîn olunurlar ise bilâ tereddüd kıyâm ve senesi tamâmında tezkîreleri virilmek şartıyla yevmî beş akçe terakkî ile beş yüz terakkîlü neferâtı Anadolu'nun sol kolu yemîn ve yesârından ve münâsib olan mahallerden °acâleten tahrîr ve bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına varmak ve tahrîr-i neferâta kimesne muhâlefet kaydında olur ise bilâ tevakkuf kal°a-bend ve haklarından gelinmek üzere fermân-ı °âlî sâdr olmağın ocağın emekdâr ve kârgüzâr çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) çavuş zîde kadruhû ile ma°an (boş) çavuş ve bir nefer halife ta°yîn ve irsal olunmuşdur inşâallâhu te°âlâ her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olduklarında gerekdir ki sâdr olan fermân-ı celîlü'ş-şân mazmûn-ı münîfi üzere yarar ve tüvânâ mükemmel ve müsella cenk ve harbe kâdir yiğitlerden beş yüz nefer terakkîlü tahrîr ve ihtiyâr ve °amel-mânde olanları tahrîr eyleyüb hilâf-ı emr-i şerîf vaz° ve hareketden be gâyet ihtirâz eyleyesiz ve siz ki kazâ-i mezbûrlarda vâki° kethüdâ yerlerisiz bu husûsda kemer-i gayret-i dermiyân idüb ve tahrîri fermân olunan beşyüz nefer terakkîlü neferâtını tahrîr itdirmede dikkat-i tâmm ve sa°y-i ihtimâm eyleyüb gerek sâkin olduğunuz kazalarda ve gerek sâir kazalarda hizmet-i sefere istihdâma lâıyk ve sezâ olan neferâtı sıyânet ve himâyet itmeyüb ihtifâ idenleri dahî bi eyy-i hâlin tahrîr

itdirmekde ziyâde ihtimâm eylesiz  ıyâzen billâhi te âlâ neferât-ı merkûmenin tahrîrinde ihmâl ve tekâsülünüz zuhûr ider ise bir dürlü cevâba kâdir olamayub her biriniz eşedd-i  ıkâb ile mu âkab ve muhkem haklarınızdan gelinmesini emr-i muhakkak ve mukarrar bilesiz ve siz ki ocak tarafından tahrîr-i neferâta me'mûr olan çavuşlar zîde kadruhumsuz siz ocağın emekdâr ve kârgüzârı olduğunuz ecilden bu emr-i mühimmenin tekmîl-i sizin  uhde-i ihtimâmınıza ihâle ve taraf-ı devlet-i  aliyyemden murahhas kılınmışsızdır gerekir ki bu husûsda gece ve gündüz hâb ve râhatı terk ve kemer-i gayreti dermiyân idüb yarar ve bahadır ve cenk ve harbe kâdir yiğitlerden tahrîr ve birgün evvel tekmîl itmeğe sa y ve ihtimam eylesiz ve kethüdâ ve gayrılar hizmet-i sefere sezâvâr olan neferâtı tahrîr itdirmekde sizlere muhâlefet ve neferâta sâhip çıkar olur ise bu misillü umûr-ı mühimmenin ta tline bâ is olan kimesneleri sâirlerine mûcib-i  ibret için sâdr olan fermân-ı  âlî mûcebince bilâ tevakkuf kalça-bend idüb bu tarafa i lâm eylesiz ve sen ki terakkîlü ağası (boş) zîde kadruhûsun ocağın emekdâr ve kârgüzârı olduğun ecilden neferât-ı merkûmûna terakkîlü ağası nasb ve ta yîn olunmuşsundur gerekir ki bayrağını küşâde ve şurût-ı merkûme üzere tûvânâ ve cenk ve harbe kâdir müntehâb yiğitlerden beşyüz nefer terakkîlü tahrîr ve esnâ-i tarîkde ve meccânen me'kûlât ve meşrûbât mutâlebesiyle ve re âyâ fukârâsını rencide ve remide itdirmekden begâyet ihtirâz ve ictinâb idüb bu emr-i mühimmi sâir vakte kıyâs itmeyüb bir gün evvel ve bir sa at mukaddem tekmîline müsâra at ve dikkat ve zamânıyla vezîr-i müşârun ileyhın ma iyyetinde mevcûd ve re'y-i savâbdîdi üzere hareketde ve hizmet eylemekde dikkat-i tâmm ve sa y ve ihtimâm eylesiz  ıyâzen billâhi te âlâ sâdr olan fermân-ı  âlîşânım şurût ve kuyûdunun hilâfı zuhûr ider ise vechen mine'l-vücûh cevâba kâdir olamayub eşedd-i  itâb ile mu âtab olacağını emr-i mukarrar ve muhakkak bilüb ona göre hareket ve hilâfindan begâyet ictinâb eylesiz deyü iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fi il sipahiler ağası olan Derviş Mehmed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle mûcebince  amel olunmak bâbında fermân-ı  âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1141

Hüküm: 155

Bir sûreti

Anadolu'nun orta kolu Sivas ve İlbasanlu () ve yemin ve yesârlarında vâki  kudât ve nüvvâb ve kethüdâ yerlerine:

Yine beşyüz nefer sipâh terakkîlûsü tahrîri için mûmâ ileyh Derviş Mehmed Ağa'nın mektûbu mucebince.

Hüküm: 156

Bir sûreti

Yine Anadolu'nun sol kolu nihâyetleri ve yemîn ve yesârlarında vâki^c kâdîlar ve nâiblere ve kethüdâ yerlerine:

Beşyüz nefer silâhdâr terâkkîlûsü tahrîri için Silahdar Ağası Ahmed Ağa'nın mektûbu mücebince.

Hüküm: 157

Bir sûreti

Anadolu'nun orta kolu nihâyetleri ve yemîn ve yesârlarında vâki^c kudât ve nüvvâb ve kethüdâ yerlerine:

Yine beş yüz nefer silahdâr terakkîlûsü tahrîri için yine Silahdâr Ağası Ahmed Ağa'nın mektûbu mücebince.

Defter s. 37

Hüküm: 158

Üsküdar'dan Anadolu'nun sağ ve sol ve orta kolları nihâyetleri yemîn ve yesârlarında vâki^c olan kudât ve nüvvâb zîde fazluhum ve kethüdâ yerlerine hüküm ki:

Gence ve Topkaraağaç havâlîsinde muhâfazası iktizâ iden mahallerde hizmet-i muhâfazada ve Lezgi eşkiyâsının kahr u tedmîrlerinde ve hidemât-ı sâirenin cümlesinde Gence muhâfızı düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun re'yi ile ^camel ve hareket ve ne mekûle hizmete ta^cyîn ider ise ta^cyîn eylediği hidemâtda bilâ tereddüd kıyâm eylemeleri için bölükât-ı erba^ca ağaları ^cumûmen neferâtlarıyla vezîr-i müşârun ileyhî ma^ciyyetine me'mûr ve Revan'a olmaları için fermân-ı ^câlî sâdr olmağla ber müceb-i emr-i ^câlî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) Çavuş zîde kadruhû ta^cyîn ve irsâl olunmuşdur inşâallâhu te^câlâ vüsûlünde gerekdir ki taht-ı kazâlarınızda vâki^c olan bölükât-ı erba^ca neferâtların habîr ve âgâh ve ocakları seferlü olup gittiklerini kendülere tefhîm eyleyesiz ve siz ki ol câniblerde olan sâlifü'z-zikr bölükât-ı erba^ca neferâtlarısız gerekdir ki sâdr olan fermân-ı celîlü'ş-şân mücebince bir gün evvel ve bir sa^cat mukaddem serî^can ve ^cacîlen yerlerinizden hareket ve ocaklarınıza mülhak olup me'mûr olduğunuz hidemât-ı pâdişâhîde bezl-i makdûr itmeğe dikkat-i tâm ve sa^cy ve ihtimâm eyleyesiz ^ciyâzen billâhi te^câlâ vakit ve zamânıyla ocaklarınıza erişmekte ^cadem-i ihtimâm ve tekâsülünüz vâki^c olur ise vechen mine'l-vücûh cevâba kâdir olamayub esâmîleriniz kat^c olmağla iktifâ olunmayub eşedd-i ^citâb ile mu^câtab ve muhkem haklarınızdan gelineceğin muhakkak bilüb ona göre hareket eyleyesiz deyü iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim hâlâ Silahdar Ağası el-Hâc Ahmed ve Sipahiler Ağası Derviş Mehmed dâme mecduhumâ taraflarından

mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere  amel eylemeniz bâbında fermân-ı  âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâil-i Ra sene: 1141

Hüküm: 159

Bir sûreti

Rûmili'nin sağ ve orta kolu nihâyetleri ve yemîn ve yesârlarında vâki olan kudât ve nüvvâb ve kethüdâ yerlerine:

Hüküm: 160

Bir sûreti

Tiflis muhafazasında yeniçeri zâbiti Haseki  Ömer zîde mecduhûya hüküm ki:

Izhâr-ı  isyân ve şekâvet ve Topkaraağaç Kal ası'na ve havâlîsine sû-i kasd ve îsâl-i hasâret iden Çar ve Tala Lezgileri'nin kahr u istisâl ve te'dîb ve g şmâlları için düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l- âlem hâlâ Tiflis muhafızı vezîr İshak Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehû ile Tiflis'de olan odalar ve yamakân-ı Dergâh-ı  Âlî yeniçerileri neferâtı ve serdengeçdi ağaları me'm r olmalarıyla vezîr-i müşârun ileyhın ma iyyeti ile gidüb hizmet-i mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü kudret eylemeleri fermân olmağın vüsûlünde sen ki haseki-i mûmâ ileyhın kalça-i mezbûrede olan odalar ve serdengeçdi ağalarıyla ma an vezîr-i müşârun ileyh ile gidüb re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket iderek hizmet-i müstahsene-i mebrûre vücûda getürme bezl-i kudret ve sarf-ı miknet idüb nâ-merdâ hareketden begâyet teharrî ve mucânebet eylesiz dey  iftihâru'l-ümerâ' ve'l-ekâbir bi'l-fi il dergâh-ı mu allâm yeniçerileri ağası Hasan Ağa dâme  uluvvuh u tarafından mühürlü mektûb virilmekle m cebince  amel olunmak bâbında fermân-ı  âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâil-i Ra sene: 1141

Hüküm: 161

Hâlâ Gence muhafızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Bi hasebi'l-iktizâ hükümetden  azl olunan hanların biraz müddet kayırılıncaya dek bir münâsib cez rede ikâmetleri kânûn ve kâ ide-i devlet-i  aliyyem olmağla kıdve-i hânân pîşîniyân-ı üsve-i küberâ-i Dağıştân-ı sâbık Şirvan Hanı olub hâlâ Gence'de ikâmet üzere olan el-Hâc Dâv d Hân zîde mecduhûnun dahî bi'l-cümle oğulları ve karındaşları ve ehl ü  iyâlıyla Rodos'da ikâmeti fermânım olmağla işbu emr-i şerîfim mübâşir ta yîn olunan ile vüsûlünde hân-ı mûmâ ileyhi bi'l-cümle oğulları ve karındaşları ve ehl ü  iyâlıyla mübâşir-i mûmâ ileyh ile ma an Rodos'a irsâl eylemen bâbında fermân-ı  âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Hüküm: 162

Kıdve-i hânân-ı pîşîniyân üsve-i küberâ-i Dağistan sâbık Şirvan Hanı olan el-Hâc Davud Han zîde mecduhûya hüküm ki:

Bi hasebi'l-iktizâ hükümetden  azl olunan hânân-ı sâbıka biraz müddet bir münâsib olan cezîrede ikâmet ve kayırılincaya dek emr-i ma aş için sayid ta yîni ile terfih ve irâhat öteden berü kânûn ve kâ ide-i devlet-i  aliyyem olduğuna binâen sizin dahî ber vech-i muharrer oğullarınız ve karındaşlarınız ve bi'l-cümle ehl ü  iyâliniz ile Rodos'da ikâmetiniz fermân-ı hümâyûnum olmağla işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmı'l-âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehû ma rifetiyle vech-i meşrûh üzere oğullarınız ve karındaşlarınız ve bi'l-cümle ehl-i  iyâliniz ile mübâşir-i mûmâ ileyh ile ma an kalkub Rodos'a varub şehrinin ender ferâğ-ı hâtır ile ikâmet ve devâm-ı  ömr ü devletim ed iyesine müdâvemet üzere olmanız bâbında fermân-ı  âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ra sene: 1141

Defter s. 38**Hüküm: 163**

Gence'den cezîre-i Rodos'a varınca yol üzerinde vâki  vüzerâ-yı  ızâm ve beylerbeyiler ve mevâlf-i kîram ve sancakbeyleri ve kâdîlar ve mütesellimler ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve havâss ve evkâf ve kasabât ve kûra zâbitleri ve a yân-ı vilâyet ve sâir iş erleri zîde kadruhuma hüküm ki:

Sâbıkâ Şirvan Hanı olub Gence'de ikâmet üzere olan el-Hâc Davud Han'ın dört nefer oğlu ve iki nefer karındaşı ve bi'l-cümle ehl ü  iyâliyle Rodos'a nakli için emr-i şerîfimle (boş) mübâşir ta yîn olunmağla mezkûrlar mübâşir-i mûmâ ileyh ile her kangınızın taht-ı kazâsına gelüb dâhil olurlar ise mahfuz mahallere kondurub ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma rifetiyle üzerlerine bekçiler ta yîn ve firâr ve gaybet eylemeleri ihtimâlden emniyet gelecek vechîle leyl ü nehâr bekledüb ve gider olduklarında yanlarına kifâyet mikdârı adamlar koşub muhâfazalarında ihtimâm olunarak âminen ve sâlimen birbirinize irsâl ve îsâl ve bu vechîle herbiriniz menâzil ve merâhilde muhâfazalarında ziyâde takayyüd ve ihtimâm iderek Rodos'a îsâl eyleyüb bu hususda ser-i mû müsâmaha ve taksîr ile mezkûrların bir tarikle firâr ve gaybetlerine bâ is olmakdan begâyet ihtirâz eyleyesiz âiyâzen billâhi te âlâ bu husûsda müsâhele gaybet ve firârlarına bâ is olacak olursanız her kangınızın taht-ı hükümet ve kazâsında vukûc bulmak ihtimâli olur ise bilâ te'hîr tertîb-i cezâ olunacağı yakînen

muhakkak bilüb ona göre ziyâde basîret üzere hareket ve gerek menâzilde ve gerek yollarda muhâfaza üzere ziyâde ikdâm ve ihtimâm ile birbirinize irsâl ve îsâl iderek âminen ve sâlimen Rodos'a îsâl eyleyüb ser-i mü hilâfindan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı  alışânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Hüküm: 164

Rodos Sancağı mutasarrıfına ve kâdîsına ve dizdarına ve yeniçeri zâbitine hüküm ki:

Sâbıkâ Şirvan Hanı olan el-Hâc Davud Han'ın dört nefer oğlu ve iki nefer karındaşı ve bi'l-cümle ehl ü  iyâliyle Rodos'a nakli ve anda ikâmeti fermânım olmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz Hân-ı mezkûr oğulları ve karındaşları ve ehl ü  iyâlini bir mahfuz mahalde ikâmet itdirüb mâdem ki âhar mahalle nakilleri için emr-i şerîfim varmadıkça birisini mahall-i âhara salıvermekden ve bir tarikle gaybet ve firârlarından gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı  alışânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ra sene: 1141

Hüküm: 165

Sâbıkâ Tebriz muhâfızı olub hâlâ Sivas Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr Âli Paşa'ya hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri bundan akdem taraf-ı devlet-i ebed-müddetime ilticâ ve  arz-ı hulûs-ı  ubûdiyyet ve isâet-i sâbıkalarından isti fâ ve ızhâr-ı nedâmet ve fimâ ba d câdde-i itâ atde sâbit kadem olub ser-i mü inhirâf itmemek üzere  arz u mahzar birle ta ahhüd veistirhâm itmeleriyle mekârim-i  âlemşümûl-ı pâdişâhânemden hallerine merhameten i tizârları kabûl ve mes'ûlleri  afv ve  inâyet-i hidîvânemle meşmûl olmuş iken mezbûrlar hulf-i va d ve nakz-ı  ahd ile ref -i râyet-i  isyân ve şekâvet ve bir iki def a Eyâlet-i Kâhit'in ba zı kurâsını nehb ü gâret ve Neh-i Ker'den bir mikdâr eşkıyası geçüb Gence Eyâleti'nde Halıh'ta ve Şemkur'da iki karyenin hayvânâtını sürüb ve bir mikdâr atluları dahî Topkaraağaç Kal ası altına segirdüb taşrada bulan hayvânâtların sürüb bunun emsâli zulm-ı fesâd ve şekâvetden hâlî olmadıkları düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l- âlem Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehû tarafından  arz ve i lâm olunmağla ber mûceb-i fetvâ-yı şerîfe mezbûrların tedmîr ve gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâlleriyle fitne ve fesâdlarını bilâd ve  ibâd üzerinden def u ref i ehemmi umûr-ı dîniyyeden olmağla bu husûs için vezîr-i müşârun ileyhe hatt-ı hümayûnumla mu anven emr-i şerîfimle me'mûr ve düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l- âlem hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa

edâmallâhu te[°]âlâ iclâlehû mükemmel kapusu halkı ve eyâleti [°]askeri ve kapukulu ve yerlü neferâtı ile vezîri müşârun ileyhın ma[°]ıyyetine me'mûr ve piyâde ve süvâri ve ba[°]zı [°]asker dahî me'mûr ve ta[°]yîn ve Gence muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh cümleye başbuğ nasb ve ta[°]yîn kılınub ve bu esnâda ba[°]zı îlât ve ahşâmâtın dahî [°]ısyân ve tuğyânı zâhir olmağla vezîr-i müşârun ileyhın ma[°]ıyyetinde [°]asker-i celâdet-eserin tevfir ve teksîri muktezî olmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhın sen dahî mükemmel ve müretteb kapun halkı ve güzîde ve müstevfî adamlarınla vezîr-i müşârun ileyhın ma[°]ıyyetine me'mûr ve ta[°]yîn kılınmanla Eyâlet-i Sivas'dan imdâd-ı seferiyenin tahsîlü için emr-i şerîfım ısdâr olunmuşdur imdi işbu emr-i şerîfım ile vüsûlünde imdâd-ı seferiyen Sivas'da mütesellimin tarafından ahz u kabz ve tarafına irsâl olunmak üzere sen Tebriz tarafından kapun halkı ve güzîde adamlarını [°]acâleten tevfir ve teksîr ve doğru Tebriz'den kalkub başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyhın yanına varub bi [°]avnillâhi te[°]âlâ eşkıyâ-yı merkûmûnun gûşmâl ve tertûb-i cezâ ve nekâllerinde ve sâir iktizâ iden hidemât-ı [°]aliyyenin temşîyet ve edâ ve tekmîl ve icrâsında vezîr-i müşârun ileyh ile ve ittifâk ve ittihâd ve re'y-i sâvabdîdine muvâfakat ile hidemât-ı mebrûre ve mesâ[°]i-i meşkûre vücûda getürmeğe bezl-i tab ü tûvân eyleyüb ser-i mû hilâfından ihtirâz ve ittikâ eylemen bâbında fermân-ı [°]âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ra sene: 1141

Defter s. 39

Hüküm: 166

Hâlâ Gence muhâfazı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-[°]âlem hâlâ Anadolu ve Tebriz Eyâletleri'ne mutasarrıf olub Tebriz cânibine me'mûr tavâif-i [°]askere başbuğ olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te[°]âlâ iclâlehû tarafından der-i devletmedârıma mektûb ve kâimesi gelüb hülâsa-i mazmûnunda me'mûr olduğı üzere mükemmel [°]askeriyle Tebriz'e vüsûlünde şehzâde-i müzevvir-i şekâvet-makarr Şahsunlu eşkıyâsıyla Erdebil kurbunda Müşkin () nâm mahalde oldukları haber alınmağla ma[°]ıyyetine me'mûr olan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-[°]âlem Diyarbekir valisi vezîrim İbrâhim Paşa edâmallâhu te[°]âlâ iclâlehûyu kapusu halkı ve bir mikdar [°]asker ile eşkıyâ-yı merkûmenin üzerlerine tesyîr ve gürûh-ı eşkıyâ cünûd-ı muvahhîdin [°]azîmetinden âğâh olub bir vechile tâb-âver-i mukâvemet olmayacaklarını müşâhede itmeleriyle üç fırka olub firâr eylediklerinde [°]asâkir-i İslâm [°]akablarına düşüb Müşkin nâhiyesi nihâyetinde müfârat iden gürûhdan Müşkâkî () [°]Aşireti fırkasına mülâkî ve muhârebeye tesaddî eylediklerinde [°]avn-i Bâri ile eşkıyâ-yı

merkûme târûmâr ve ekseri °arza-i şimşir-i dimâr olub mevcûd olan bin mikdârı hâneleri nehb ü gâret ve kusûran ve gânimen avdet ve bundan mukaddemce zümre-i eşkiyâdan Kel °Ali Sultan ve Merağa () ve Kili () ve sâir bu misillü rüesâ-yı eşkiyâdan ba°zıları vâfir melâ°în ile Heşterud () nâm mahalle gelüb birkaç °aded kurâyı zabt ve cevânib-i erba°adan dört bin mikdârı eşkiyâyı başlarına cem° ve şekâvete cesâret eylediklerinde dörtyüz elli mikdârı levendât ile kapusu halkını ta°yîn ve tekrar °asker tertîb ve irsâl eylemek üzere iken tarafeyn °ale'l-gafle birbirlerine mülâkî ve cenge mübâşeret eylediklerinde bi °inâyettillâhî te°âlâ °asâkir-i İslâm zafer-yâb ve eşkiyânın rüesâsından Diyetli °Ali ile bin neferden mütecâviz eşkiyâ kalt ve bâkîleri mecrûhen firâr eylediklerin i°lâm ve lillâhî'l-hamd her fadan °arûs-ı feth ve zafer rûnümâ ve cilveger olmağla hüsn-i hitâm-ı maslahata mübâderet lâzime-i hâlden olub ve Tebriz tarafına me'mûr olan tavâif-i °askerin ekseri Tebriz'e vürûd ve bâkîleri dahî °an karîb tevârüd itmek üzere olmağla cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb sa°âdet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı olan Serhay Han dâmet me°âlîhi dahî mukaddemâ me'mûr olduğu üzere etbâ° ve Dağistan °askerinden imkânı mikdârı °asâkir-i mütekâsire ile bir gün akdem ma°rifetinle savb-ı me'mûra °azîmet ve Moskov hudûduna uğramamak üzere Nehr-i Ker'den Karadağ tarafına ândan tekrar Nehr-i Aras'dan °ubûr ve başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyh ile mükâtebe ile haberleşüb istisvâb olunan vech üzere hareket ile eşkiyâ-yı merkûmenin bi'l-küllîye kal° ve kam° ve istisâllerine ihtimâm eylemesi için tekrar tavsiye ve tenbîh-i hümâyûnumu müştemil mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde Hân-ı müşârun ileyhin me'mûr olduğu vech üzere hareket ile birgün akdem savb-ı me'mûra varmasında ziyâde tekayyüd ve ihtimâm idüb ancak gerek senin ma°iyyetine ve gerek Tebriz tarafına me'mûr tavâif-i °askere başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyh ma°iyyetine bu kadar °asker ta°yîn ve tesyîr olunmağla bu def°a gerek Şahsunlu ve îlât ve ahşâmât eşkiyâsının ve gerek Çar ve Tala Lezgileri ve Gence Eyâleti'nde Kızılbaş zamanında yüzbaşı nâmında olub hâlâ °isyân ve tuğyânları zâhir olan Ermeni ve sâir °usât ve Makânât () eşkiyâsının dahî gereği gibi gûşmâl ve i°dâm ve izâleleri icâb idenlerinin izâle-i vücûdlarıyla ol memleketlerin hüsn-i nizâmı iktizâ-yı murâd-ı pâdişâhânem olmağla bu husûsda vezîr-i müşârun ileyh senin ile mükâtebe ile haberleşüb her ahvâli müzâkere ve müşâvere ve zikr olunan tavâif-i eşkiyâsının def°u ref°leri için senin ile ittifâkan mübâşeret mi iktizâ ider yoksa Gence tarafına bir mikdâr °asker irsâl olunmak mı iktizâ ider her ne vechîle °amel ve hareket olunmak ma°kûl ve münâsib görülür ise ona göre °amel ve hareket ve'l-hâsıl tarafına bu kadar °asker tertîb ve tesyîr olunmağla bu def°a bi tevffikillâhî te°âlâ ol tarafların kâffe-i umûruna kemâ yenbaği hüsn-i nizâm virilmek matlûb-ı hümâyûnum olmağın tavâif-i merkûmenin

tedmîr ve gûşmallarında iktizâsına göre hareket ile ikdâm ve ihtimâm ve eğer mukâvemetden me'yûs ve ızhâr-ı °aciz ile istîmân iderler ise bu makûle müteşebbis-i ezyâl-i °afv ü emân olan tâifenin kavî rehînleri alınub fimâ ba°d bir dürlü fikri çekilmeyecek vech üzere emân ve ahvâllerini nizâm-ı müstâhseneye ifrâğ ve şekâvetlerinden ihtirâz idenleri at ve bisât ve sâir emvâl ve eşyâları ganîmet-i guzât olmak üzere bi'l-küllîye tedmîr ve itîsâl ve izâle-i vücûd-ı habâset-âlûdlarıyla fitne ve fesâdların def°u ref° ve bi °avnillâhi te°âla ol memleketlerin kâffe-i umûruna hüsn-i nizâm virilmek üzere vezîr-i müşârun ileyhe emr-i şerîfimle tavsiye ve tenbîhi hümyûnum olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin sen dahî minvâl-i meşrûh üzere vezîr-i müşârun ileyh ile haberleşüb ittifâk-ı ârâ ile iktizâsı üzere °amel ve hareket ile fimâ ba°d ol tarafların bir dürlü gâilesi çekilmeyecek vech üzere kemâ yenbağî kâffe-i umûrunu hüsn-i nizâma ifrâğ ile meâsir-i cemîle vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Ra sene: 1141

Hüküm: 167

Hâlâ Şirvân Hanı olan Serhay Han dâme't- me°âlîhiye hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem hâlâ Anadolu ve Tebriz Eyâletleri'ne mutasarrıf olub Tebriz cânibine me'mûr tavâif-i °askere başbuğ olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehû tarafından der-i devlet-medârıma mektûb ve kâimesi gelüb hülâsa-i mazmûnunda mukaddemâ cem°iyyet-i kesîre ile Erdebil üzerine gelen Şahsunlu ve îlât ve ahşâmât eşkıyâsının vâfiri tu°me-i şimşîr ve mâ°adâsı mahzûlen firâr eyledikten sonra tekrâr şehzâde-i müzevvîr-i şekâvet makarr Şahsunlu eşkıyâsıyla Müşkin () nâm mahalde oldukları haber alınmağla düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem hâlâ Diyarbekir vâlisi olub me'mûren °asker-i mevfûr ile Tebriz'e gelen vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehûyu kapusu halkı ve bir mikdâr °asker ile eşkıyâ-yı merkûmenin üzerlerine tesyîr ve gürûh-ı eşkıyâ cünûh-ı muvahhîdin °azîmetinden âgâh olub bir vechîle tâb-âver-i mukâvemet olmayacaklarını müşâhede itmeleriyle üç fırka olub firâr eylediklerinde °asâkir-i İslâm akablarına düşüb Müşkin nâhiyesi nihâyetinde müfârakat iden gürûhdan Müşkâkî () °Aşîreti fırkasına mülâkî ve muhârebeye tesaddî eylediklerinde °avn-i Bârî ile eşkıyâ-yı merkûme târümâr ve ekser-i °arza-i şimşîr-i dimâr olub mevcûd olan bin mikdârı hâneleri nehb ü gâret ve °asâkir-i mansûre muzafferen ve tamâmen °avdet ve bundan mukaddemce cümle-i eşkıyâdan Kelb °Ali Sultan ve Meraga ve Kili () ve sâir bu misillü rüesâ-yı eşkıyâdan ba°zıları vâfir melâ°în ve Heşterûd () nâm mahalle gelüb birkaç °aded kurâyı zabt ve cevânib-i erba°adan dört bin mikdârı eşkıyâyı başlarına cem° ve

şekâvete cesâret eylediklerinde başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyh dört yüz elli mikdârı levendât ile kapusu halkını ta^cyîn ve tekrar ^casker tertîb ve irsâl eylemek üzere iken

Defter s. 40

merkûmlar ^cale'l-gafle birbirlerine mülâki ve cenge mübâşeret eylediklerinde bi ^cinâyetillâhi te^câlâ ^casâkir-i nusret-meâb zaferyâb ve eşkıyânın rüesâsından Diyetli ^cAli ile bin neferden mütecâviz eşkıyâ katl ve bâkileri mecrûhan firâr ve maktûllerin kelleleri Tebriz'e irsal olunduğun i^clâm ve lillâhi'l-hamd her taraftan ^carûs-ı feth ve zafer rûnümâ ve cilveger olub ve lâkin gerek Şahsunlu ve gerek îlât ve ahşâmatdan bu misillü fesâd ve şekâvete cesâret iden dalâlet-nihâdların at ve bisât ve emvâl ve eşyâları bi'l-cümle ganîmet-i guzât olmak üzere bi'l-küllîye i^cdâm ve izâleleri ve ^curûk-ı mefsedetlerinin kat^c ve hasmi ile ol memleketlerin te'mîn ve tathîri aksâ-yı murâd-ı pâdişâhânem olmağla sen ki Hân-ı müşârun ileyhsin hâssa-i çirâğ-ı fûrûzân-ı dûdmân-ı devletim ve ğarrâs-ı nihâl-ı saltanatım olmanla bu emr-i mühimde senden lâyıq-ı din ü devlet-i ^caliyye ve şâyeste-i nâmûs-ı saltanat-ı seniyyem olur hidemât-ı celîletü'l-âsâr melhûz ve matlûb-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olub ve bu husûs için Tebriz tarafına me'mûr olan ^casâkir-i nusretmezâhirim ekseri Tebriz'e tevârüd idüb sâiri dahî karîben vürüd üzere olmağla senin dahî mukaddemâ me'mûr olduğun vech üzere bir gün akdem mahall-i me'mûra vürûdun muktezî olmağın işbu emr-i şerîf-i cihân-mekânıma ihtimâmen ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur vüsûlünde her ne mahalde bulunur isen te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb zâtında merkûz olan sadâkat ve necâbet asâlet muktezâsınca ızhâr-ı gayret ve hamiyet ile etbâ^c ve adamlarından ve Dağistan ^caskerinden imkân-ı mikdâr-ı ^casâkir-i mütekâsire ile düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Gence muhâfızı olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû ma^crifetiyle savb-ı me'mûra ^cazîmet ve Moskov hudûduna uğramamak üzere Nehr-i Ker'den Karadağ tarafına ve andan tekrar Nehr-i Aras'dan mürûr ve ^cubûr ve bi tevfikillâhi te^câlâ eşkıyâ-yı merkûmenin üzerlerine ^cazîmet olundukda başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyh ile mürâsele ve mükâtebe ile müzâkere ve müşâvere ve re'y-i rezînine muvâfakat ve istisvâb olunan vech-i vecîh üzere hareket ile bi ^cavnillâhi te^câlâ eşkıyâ-yı merkûmenin bi'l-küllîye kal^cu kam^c ve istîsâl ve tertîb-i nekâlleriyle def^c-i şer ve fesâd ve te'mîn-i bilâdda mesâ^cî-i mebrûre ve meâsir-i meşkûre vücûda getürmeğe cidd-i tâm ve bezl-i nakdîne-i ihtimâm-ı mâ lâ kelâm eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i R sene: 1141

Hüküm: 168

Üsküdar'dan Anadolu'nun sol kolu nihâyetleri ve yemîn ve yesârlarında vâki^c kâdîlar ve nâibler ve kethüdâ yerlerine hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciiyyetinde ^casâkir-i zafer-meâsirin tevfir ve teksîri iktizâ itmekle Gence ve Topkaraağaç havâlisinde muhâfazası iktizâ iden mahallerde ve Çar ve Tala Lezgileri eşkiyâsının gûsmâl ve tedmîrlerinde ve sâir ol havâlîde iktizâ iden muhârebe ve mukâtele ve hidemât-ı sâirenin cümlesinde bir sene bulunmak şartıyla ebnâ-i sipâhiyândan beş yüz nefer terakkîlü tahrîri ehemmi-umûr-ı dîn ü devlet-i ^caliyyemdan olmağla tahrîr olunacak neferât tahrîr ve tekmîl ve zabt u rabt için ocak ricâlinden sefer görmüş yarar ve kârgüzâr bir ağa ta^cyîn ve ebnâ-yı sipâhiyândan cenk ve harbe kâdir ve şeci^c ve bahadır yiğitlerden olmak üzere intihâb ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına vardıkları günden bir sene tamâmına değin muhârebe ve muhâfaza ve muhâsara ve sâir her ne hizmete ta^cyîn olur ise bilâ terüddüd kıyâm ve senesi tamâmında tezkîresi virilmek şartıyla yevmî beş akçe terakkîlü beş yüz nefer terakkîlü neferâtı Anadolu'nun sol kolu ve yemîn ve yesârından ve münâsib olan mahallerden ^cacâleten tahrîr ve bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına varmak ve tahrîr-i neferâta kimesne muhâlefet kaydında olur ise bilâ tereddüd kal^ca bend ve haklarından gelinmek fermân-ı hümâyûnum olmağın ocağın emekdâr ve kârgüzâr çavuşlarından kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrâr (boş) Çavuş zîde kadruhû ile ma^can (boş) Çavuş ve bir nefer halife ta^cyîn ve irsâl olunmağın her kangınızın taht-ı kazâsına vâsıl olduklarında yarar ve tüvânâ mükemmel ve müsellaah cenk ve harbe kâdir yiğitlerden beş yüz nefer terakkîlü tahrîr ve ihtiyâr ve ^camel-mânde olanları tahrîr itmeyüb hilâf-ı fermân vaz^c ve hareketden ihtirâz ve siz ki zikr olunan kazâlarda vâki^c kethüdâ yerlerisiz bu husûsda kemer-i gayreti dermiyân idüb ve tahrîri fermân olan beş yüz terakkîlü neferâtını tahrîr itdirüb dikkat-i tâm ve sa^cy ve ihtimâm eyleyüb gerek sâkin olduğunuz kazâlarda ve gerek sâir kazâlarda hizmet-i sefere istihdâma lâıyk olan neferâtı sıyânet ve himâyet itmeyüb ihtifâ idenleri dahî bi eyyi hâlin tahrîr itdirmekde ziyâde ihtimâm eyleyesiz ^ciyâzen billâhi te^câlâ neferât-ı merkûmenin tahrîrinde ihmâl ve tekâsülden ziyâde ihtirâz ve siz ki ocak tarafından tahrîr-i neferâta me'mûr olan ocağın emekdâr ve kârgüzâr olduğunuz ecilden bu emr-i mühimmin tekmîli sizin ^cuhde-i ihtimâmınıza ihâle ve taraf-ı devlet-i ^caliyyemden murahhas kılınmanız ile bu husûsda gece ve gündüz hâb ü rahatı terk ve kemer-i gayreti dermiyân idüb yarar ve bahadır ve cenk harbe kâdir yiğitlerden tahrîr ve bir gün evvel tekmîl itmeğе sa^cy ve ihtimâm eyleyüb ve eğer kethüdâ yerleri ve gayrılar hizmet-i sefere sezâvâr olan neferâtı tahrîr itdirmekde siz kara muhâlefet neferâta sâhib çıkar olur ise bu misillü umûr-ı mühimminin

ta^ctîline bâ^cis olan kimesneleri sâirlerine mûcib-i ^cibret için sâdr olan fermân mûcebince bilâ tevakkuf kal^ca bend idüb bu tarafa i^clâm eylesiz ve sen ki terakkîlü ağası (boş) zîde kadruhûsun ocağın emekdâr ve kârgüzârı olduğun ecilden neferât-ı merkûmûna terakkîlü ağası nasb ve ta^cyîn olunmanla bayrağın küşâde ve şurût-ı merkûme üzere kuvâna ve cenk ve harbe kâdir yiğitlerden beş yüz nefer terakkîlü tahrîr ve esnâ-yı tarîkde kuvvet ve meccânen me^ckûlât ve meşrûbât mutâlebesiyle re^câyâ fukarâsını rencîde ve remîde itdirmeyüb bu emr-i mühimmi sâir vakte kıyâs itmeyüb bir gün evvel ve bir sa^cat mukaddem vakit ve zamânıyla tekmîline müsâra^cat ve zamânıyla vezîr-i müşârun ileyhın ma^ciyyetinde mevcûd ve re^cy-i savâbdîdi üzere hareket ve hizmet itmekde dikkat-i tâm ve sa^cy ve ihtimâm eylemen için iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim bil-fi^cil sipâhiler ağası olan Dervîş Muhammed dâme mecduhû tarafından virilen mühürlü mektûb mûcebince tenbîhât ve inzârâtı müştemil ve meşrûh emr-i şerîfim bahş-ı

Defter s. 41

sudûr olan kırk elli kere mürûr itmekle şimdiye dek zikr olunan terakkîlü neferâtını tahrîr ve tekmîl ve savb-ı me^cmûra îsâl ve tesyîr eylemeniz lâzım iken henüz tekmîl ve tesyîrinizden bir haber ve eser zâhir olmayub ve neferât-ı merkûmenin bir gün akdem vüsûlleri ehemmi mühâmm-ı lâzımı'l-ihtimâm-ı devlet-i ^caliyyemden olduğu vezîr-i müşârun ileyh tarafından mektûb ile der-i devlet-medârıma ^carz ve i^clâm olunmağla zikr olunan terakkîlü neferâtı tekmîl olunmuş ise kat^câ bir mahalde te^chîr ve tevakkuf olunmayub sen ki terakkîlü ağası mûma ileyhın cümlesin bayrağın altına alub bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına varmağla dikkat-i tâm ve eğer henüz tekmîl olunmayub noksan var ise siz ki kâdîlar ve kethüdâ yerleri ve çâvuşân-ı mûmâ ileyhımsiz bu hususda gereği gibi ittifâk ile birgün evvel tekmîl ve savb-ı me^cmûrlarına irsâl ve tesyîre ziyâde ikdâm ve ihtimâm eyleyüb bu husûsu sâire kıyâs ile ta^ctîl-i maslahatı mühimmeye bâ^cis olmağdan begâyet hazer eylesiz şöyle ki ^ciyâzen billâhi te^câlâ bu husûsda her kangınızın mukaddemâ sâdr olan emr-i şerîfim mugâyir vaz^c ve hareketli veyâhud ihmâl ve tekâsülü sebebi ile neferât-ı merkûme bir gün akdem tekmîl ve vezîr-i müşârun ileyh tarafından îsâl olunmamak ihtimâli olur ise bu güne emr-i mühimmin te^chîrine bâ^cis olanlar nethâst ile muhâtı üzere haber alınub beled-i zaman eşedd-i ^cukûbet ile mücâzat olunacağı yakînen muhakkak bilüb zinhâr bu emr-i mühimmi sâire kıyâs eylemeyüb mukaddemâ sâdr olan emr-i şerîfim mûcebince ^camel ve hareket ve henüz noksanı var ise bir an akdem tekmîl ve vezîr-i müşârun ileyhın yanına bir an akdem tesyîr ve îsâle ikdâm ve ihtimâm ve ser-i mû hilâfından gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur deyü yazılmışdır.

Hüküm: 169

Eleşkird Sancağbeyi İsmâ'il dâme izzuhûya hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri bundan akdem  atebe-i  aliyye-i pâdişâhâneme ilticâ ve itâat ve cerâim-i sâbıklarından isti fâ ve ızhâr-ı nedâmet ve fîmâ ba d câdde-i itâatdan ser-i mû inhirâf itmemek üzere ta ahhüd itmeleriyle hallerine merhameten i tizârları kabûl ve mes'ûlleri müsâade-i  aliyye-i mülûkânemle meşmûl olmuş iken mezbûrlar nakz-ı  ahd ile âlem-efrâz-ı fesâd ve şekâvet ve cem iyyet ile Topkaraağaç ve havâlsine sû-i kasd ve ba zı kurâ ve nevâhî re âyâsına îsâl-i hasâretten hâlî olmamalarıyla virilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince mezbûrların gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâlleri iktizâ itmeğın bu husûs için düstûreyn-i mükerreremeyn müşîreyn-i mufahhameyn nizâmu'l-âlem Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa ve Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehûma ba zı tavâif âasker ile me'mûr ve cümlenin üzerlerine Gence muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh başbuğ ta yîn olunmağla ma iyyetinde  asâkir-i nusret-eserin tevfirî lâbûd olmağla sen ki mûmâ ileyhsin sen dahî mükemmel kapun halkı ve  aşâir ve kabâilinden müstevfî ve güzîde adamlarınla başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyhın ma iyyetine me mûriyetini müşîr emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş iken henüz savb-ı me'mûra varmadığın vezîr-i müşârun ileyh tarafından i lâm olunmağla mes'ûl ve mu ateb olmuşundur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde mukaddemâ ve hâlâ me'mûr olduğun üzere mükemmel kapun halkı ve  aşâir ve kabâilinde müstevfî ve yarar ve güzîde adamların ile  acâleten kalkub bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına varub eşkıyâ-yı merkûmenin gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâlleriyle ve sâir iktizâ iden hidemât-ı  aliyyede re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getirüb ser-i mû tehâvün ve taksîrden be gâyet ittikâ ve ihtirâz eylesesın şöyle ki bundan sonra dahî mükemmel kapun halkı ve müstevfî adamlarınla  acâleten başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyhın yanına varmayub yahud kapun halkı mükemmel ve müstevfî olmayub bu güne emr-i mühimde taksîrin âşikâr olur ise  azlin ve iktifâ olunmayub eşedd-i  ukûbet ile mu akab olacağını yakînen muhakkak ve muharrer bilüb ona göre hareket ve eğer selâmet-i hâlin sana lâzım ise bu emr-i mühimde ser-i mû ihmâl ve tekâsüle rızâ ve cevâz göstermeyüb ta cîl  ale't-ta cîl mükemmel kapun halkı ve  aşâir ve kabâilinden müstevfî adamlarınla bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına varmağla mübâderet ve mikdâr-ı zerre hilâfından ziyâde hâzer ve mucânebet eylemen bâbında fermân-ı  âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Hüküm: 170

Bir sûreti

Malazgird Sancağbeyi Nuh dâme izzuhûya:

Hüküm: 171

Hâlâ Gence muhâfızı olub Şirvan cânibi nizâmına me'mûr olan Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Moskovlunun ba^czı nizâ^cları sebebi ile Şirvan eyâleti nihâyet bulduğı mahalden Nehri Semmûr'a gelince tahdîd olunacak hudûd henüz tahdîd ve tarafında kalacak yerler temyîz olunamamağla Görelî kangı tarafda kalacağı ma^clûm değıl iken Moskov Çarı'nın Bakü tarafında olan elçisi Görelî Moskov tarafında kalmak mülâhazasıyla nizâ^cdan hâlî olmaduğı i^clâm olunmağın bu husûs için tarafeynin vükelâsı ittifâk ile mahalline varub mu^câyene ve müşâhede ve hak ve ^cadl üzere görölüb zikr olunan Görelî Şirvan hudûdundan hâriç mahalde midir yoksa Şirvan hudûdu dâhilinde midir ve Şirvan hudûdu dâhilinde olduğı halde ^cahidnâme-i hümâyûn mücebince taraf-ı devlet-i ^caliyyemde kalacak mahallerden midir yoksa Çar-ı müşârun ileyh hudûdu dâhilinde kalacak yerlerden midir sahîhi üzere ^carz ve i^clâm ile ber müceb-i ^cahidnâme-i hümâyûn bu nizâ^ca faysal virilmek dostluk ve sulh ve salâh-ı müebbedin şerâitinden olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde bu husûs için tarafından bir mu^ctemed ve müstakîm ve ehl-i hak kimesneyi ta^cyîn elçi-i mûmâ ileyhe dahî mektûb tahrîr ve ma^ciyyet ile mahall-i nizâ^cın üzerine varılıb mu^câyene ve müşâhede ve hak ve ^cadl üzere görölüb zikr olunan Görelî Şirvan hudûdundan hariç mahalde midir yoksa Şirvan hudûdu dâhilinde midir ve Şirvan hudûdu dâhilinde olduğı halde devlet-i ^caliyyem hudûdu dâhilinde mi kalacaktır yoksa Çar-ı müşârun ileyh hudûdu dâhilinde mi kalacaktır hakîkati üzere tahsîl-i ittılâ^c eyledikten sonra ma^clûm-ı hümâyûnum olub ^cahidnâme-i hümâyûnum mücebine ^camel ve dostluk ve sulh ve salâh-ı müebbed muktezâsınca faysal virilüb def^c-i nizâ^c olunmak için sahîhi hakîkatı üzere der-i devlet medârıma ^carz ve i^clâm eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i R sene: 1141

Defter s. 42

Hüküm: 172

Hâlâ Gence muhâfızı olub Şirvan cânibi nizâmına me'mûr olan vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Moskovlunun ba^czı nizâ^cları sebebi ile Şirvan Eyâleti nihâyet bulduğu mahalden Nehr-i Semmûr'a gelince tahdîd olunacak hudûd henüz tahdîd ve tarafeynde kalacak yerler temyîz olunmamağla Görelî kangı tarafda kalacağı ma^clûm değil iken Moskov Çarı'nın Bakû tarafında olan elçisi Görelî Moskovlu tarafında kalmak mülâhazasıyla nizâ^cdan hâlî olmadığı i^clâm olunmağın bu husûs için tarafeynin vükelâsı ittifâk ile mahalline varub mu^câyene ve müşâhede ve hak ve ^cadl üzere görülüb zikr olunan Görelî Şirvan hudûdundan hâriç mahalde midir yoksa Şirvan hudûdu dâhilinde midir ve Şirvan hudûdu dâhilinde olduğu halde ^cahidnâm-i hümâyûn mücebince taraf-ı devlet-i ^caliyyemde kalacak mahallerden midir yoksa Çar-ı müşârun ileyh hudûdu dâhilinde kalacak yerlerden midir sıhhati üzere ^carz ve i^clâm ber müceb-i ^cahidnâme-i hümâyûn bu nizâ^ca faysal virilmek dostluk ve sulh ve salâh-ı müebbedin şerâitinden olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde bu husûs için tarafından bir mu^ctemed ve müstakîm ve ehl-i hak kimesneyi ta^cyîn ve elçi-i mûmâ ileyhe dahî mektûb tahrîr ve ma^ciyet ile mahall-i nizâ^cın üzerine varılıb mu^câyene ve müşâhade ve hak ve ^cadl üzere görülüb zikr olunan Görelî Şirvan hudûdundan hâriç mahalde midir yoksa Şirvan hudûdu dâhilinde midir ve Şirvan hudûdu dâhilinde olduğu halde devlet-i ^caliyyem hudûdu dâhilinde mi kalacaktır yoksa Çar-ı müşârun ileyh hudûdu dâhilinde mi kalacaktır hakîkati üzere tahsîl-i ittîlâ^c eyledikten sonra ma^clûm-ı hümâyûnum olub ^cahidnâme-i hümâyûn mücebince ^camel ve dostluk ve sulh ve salâh-ı müebbed muktezâsınca hareket ile faysal virülüb def^c-i nizâ^c olunmak için sıhhati ve hakîkati üzere der-i devlet medârıma ^carz ve i^clâm eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i R sene: 1141

Hüküm: 173

Sivas Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr ^cAli Paşa'ya hüküm ki:

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin kapun halkını zabt u rabta ^cadem-i ihtimâmından nâşî Gence'ye me'mûriyetin emr-i şerîfî vürûdundan mukaddem mansıbın tarafına hareket itmiş bulunmanla Tebriz'den Erzurum'a gelince yol üzerinde ve yemîn ve yesârında ^cibâdullâha etbâ^cının zulm ve te^caddîlerinin nihâyeti olmadığı ve ahâlîsini bi'l-küllîye perişân olub şenlikden eser kalmadığı resîde-i sem^c-i hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla tehevür-i hümâyûnûma bâ^cis olmuştur fimâ ba^cd kapun halkını zabt u rabt eyleyüb bundan sonra dahî tarafından ve etbâ^cın taraflarından ^cibâdullâha bir dürlü zulm ve te^caddî olunmaktan ziyâde hazer ile vedâyi^c-i hâliku'l-berâyâ olan sükkân-ı memleket ve fukarâ-yı ra^ciyet mikdâr-ı zerre zulm ve te^caddî olunmamağa ihtimâm ve mukaddemâ ve hâlâ me'mûr olduğun üzere bir gün evvel düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Gence muhâfızı olub

ma'yyetine me'mûr tavâif-i 'askere başbuğ olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanına varub kahr ve tedmîr-i eşkıyâ ve hüsn-i nizâm-ı memleketde vezîr-i müşârun ileyh ile ittifâk ve ittihâd ve re'y-i rezînine muvâfakat ile mesâ'î-i mebrûre vücûda getirüb mükâfât-ı hâkâneme mübâderet eyleyüb zerre mikdârı hilâfindan gâyetü'l-gâye ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ca sene: 1141

Hüküm: 174

Üsküdar'dan Erzurum'a ve ondan dahî düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Sivas Eyâleti'ne mutasarrıf olub Gence tarafına me'mûr olan vezîrim 'Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun bulunduğu mahalle varub gelince yol üzerinde ve yemîn ve yesârında vâkı' olan beğlerbeğiler ve mevâli ve sancakbeyleri ve kâdılar ve kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve sâir zâbitân ve a'yân-ı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki:

Vezîr-i müşârun ileyhın etbâ'ından her biri vezîr-i müşârun ileyhın makâm-ı ve rehâveti hasebi ile Tebriz'den ahâli-i vilâyet ve fukarâ-yı ra'yyetden envâc-ı zulm ve te'addî ile emvâl-i vâfire celb ve iddihâr itmîşler iken hâlâ vezîr-i müşârun ileyh Gence tarafına me'mûren 'azîmet itmekle ba'zıları firâr eyledikleri istid'â olunmağla ol makûle firâriler kangınızın taht-ı hükümet ve kazâlarında bulunurlar ise 'alâ eyyi hâlin 'ahz ve münâsib olan kal'alarda habs ve kal'a bend eyleyüb haklarından gelinmek üzere isim ve resimleriyle der-i devlet-medârıma 'arz ve i'âm eyleyüb bu husûsda zerre kadar ihmâl ve müsâmahadan begâyet ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ca sene: 1141

Hüküm: 175

Gence muhâftızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Kıdvet-i hânân-ı pîşîniyân üsve-i küberâ-i Dağıstan sâbıkâ Şirvan Hanı olan el-Hâc Davud Han zîde 'uluvvuhûnun âsitâne-i sa'âdet-medârıma gelüb meks ve ikâmet eylemesi ve ol tarafa müte'allik ba'zı umûr ve husûsun müzâkere ve isti'lâmı için bu tarafa gelmesi muktezî olmağla husûs-ı mezbûr için kendüye emr-i şerîfim ısdâr ve hâssa silahşorlarımdan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mustafa zîde mecdûhu mübâşir ta'yîn ve yollarda lâzım gelen zâd ve zahîre virilmek üzere mâliye tarafından emr-i şerîfim ısdâr ve kendüsü ve oğulları ve karındaşları ve havâss-ı etbâc ve huddâmı ile ilerüce gelüb ağalığı gerüden gelmek üzere on

beş re's menzil bârgiri ahkâmı dahî irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mûmâ ileyh el-Hâc Davud Hân'ı

Defter s. 43

ağalığı gerüden gelmek üzere ber vech-i muharrer oğulları ve karındaşları ve havâss-ı etbâ^c ve huddâmı ile fermân olunduğu üzere salt ve sebûkbâr mübâşir-i mûmâ ileyh ile der-i devlet-medârıma irsâl eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ra sene: 1141

Hüküm: 176

Kıdvet-i Hânân-ı pîşîniyân üsve-i küberâ-i Dağistan sâbıkâ Şirvan Hanı olan el-Hâc Davud Han zîde ^culuvvuhûya hüküm ki:

Siz mukaddemâ cümleden evvel ^catebe-i ^caliyye-i pâdişâhâneme ilticâda mübâderet ve ^carz-ı hulûs-ı ^cubûdiyyet ve devlet-i ebed-müddetime hidemât-ı cemîlen sebkât idüb el-hâletü hâzihî Şirvan Hanlığı bi hasebi'l-iktizâ âhara tevcîh olunmağla sizin âsitâne-i sa^câdet-medârıma gelüb meks ve ikâmet eylemeniz ve ol tarafa müte^callik ba^czı umûr ve husûsun müzâkere ve isti^clâmı için bu tarafa gelmeniz muktezî olmağın âsitâne-i sa^câdetime gelinceye dek vâki^c olan menâzil ve merâhilde lâzım gelen zâd ve zahîreniz virilmek için mâliye tarafından emr-i şerîfim ısdâr ve ağalığınız gerüden gelmek üzere oğullarınız ve karındaşlarınız ve havâss-ı etbâ^c ve huddâmınız ile süvâr ve ilerüce gelmeniz için on beş re's menzil bargiri ahkâm-ı dahî ısdâr ve işbu emr-i şerîfim hâssa silahşorlarımdan mübâşir ta^cyîn olunan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a^cyân Mustafa zîde mecduhû ile irsâl olunmağla lede'l-vüsûl ağalığınız gerüden gelmek üzere siz eğlenmeyüb düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû ma^crifetiyle salt ve sebûkbâr irsâl olunan menâzil ahkâm-ı mikdârınca oğullarınız ve karındaşlarınız ve havâss-ı etbâ^c ve huddâmınız ile menzil bârgirlerine süvâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma^can âsitâne-i sa^câdetime gelmeğe müsâra^cat eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ra sene: 1141

Hüküm: 177

Hâlâ Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a^cyân sâbıkâ mâliye tezkirecisi Süleyman zîde mecduhû yediyle irsâl olunan mektûb ve kâimen ve Şehzâde Tahmasb tarafından elçi olmak üzere gelen Veli

Mehmed Han'ın takrîri gelüb vâsıl ve manzûr-ı hümâyûnum olub elçi-i mezbûrun tekrar emr-i şerîfim vürûduna dek Erzurum'a nakl ve ondan ikâmet ve ta'cînâtı virilmek muktezî olmağla bu husûs için Erzurum mütesellimine ve gümrük eminine ve yeniçeri zâbitine emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhın işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde elçi-i mûmâ ileyhın yanına tarafından kifâyet mikdârı adamlar koşub muhâfazasında ihtimâm olunarak Erzurum'a nakil ve îsâl ve mûmâ ileyhime teslim ettirmen bâbında fermân-ı c'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı C Sene: 1141

Hüküm: 178

Erzurum mütesellimine ve gümrük eminine ve yeniçeri z âbitine hüküm ki:

Şehzâde Tahmasb tarafından elçi olmak üzere Gence tarafına gelen Veli Mehmed Han'ın Erzurum'a nakil ve tekrar emr-i şerîfim vürûduna dek Erzurum'da ikâmet ve ta'cînâtı virilmek muktezî olmağın merkûm Veli Mehmed Han Erzurum'a nakil ve size teslim olunmak üzere düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-c'âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûyâ emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağın siz ki mûmâ ileyhimsiz merkûm Veli Mehmed Han Erzurum'a gelüb dâhil oldukda mukaddemâ şehzâde-i mûmâ ileyh tarafından gelüb Erzurum'da ikâmet itdirilen elçisinin ikâmet itdirildiği mahall-i mahfûzda ikâmet ve mâliye tarafından ısdâr ve irsâl olunan emr-i şerîfim mücebince ta'cînâtı virilüb tekrar ne vechile emr-i şerîfim vârid olur ise ona göre c'amel ve hareket eyleyüb madem ki tekrâr emr-i şerîfim vârid olmadıkça gerek bu tarafa gerek İran tarafına bir hatve hareketine ruhsat ve cevaz gösterilmemek bâbında fermân-ı c'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı C Sene: 1141

Hüküm: 179

Sipâh Terakkîlü Ağası Bekir zîde kadruhûya hüküm:

Bundan akdem Gence cânibinde lüzûmunuz olmayub Tebriz muhâfızı düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-c'âlem vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ma'c'iyyetinde vâki olan hidemât-ı c'aliyyede bulunmanız için evâmir-i c'aliyye gönderilmişdi lâkin bi c'avnillâhi te'âlâ Tebriz tarafında vukûc bulan ba'cızı gavâid bertaraf olub neferât-ı merkûmenin dahî Tebriz cânibinde lüzûmu olmayub her tarafa semt ve münâsib olan mahalde ikâmet eylemeniz iktizâ itmekle imdi bulunduğunuz mahalden c'avdet ve neferâtınız

ile varub Tiflis'de meks ve ikâmet ve iktizâ iden hidemât-ı °aliyyede Gence muhâfızı düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehûnun re'y-i savâbdîdi üzere °amel ve hareket eylemen için bu def°a tekrar fermân-ı °âlîşânım sâdr olmağla ber mûceb-i emr-i °âlî kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) Çavuş zîde kadruhû ta°yîn ve irsâl olunmuşdur inşaallahu te°âlâ vüsûlünde gerekdir ki fermân-ı celîlü's-şân

Defter s. 44

mûcebince bulunduğunuz mahalden ta°cîl °ale't-ta°cîl °avdet ve bilâ tevakkuf fermân olduğu vech üzere me°mûr olduğunuz Tiflis cânibine vakit ve zamânıyla varub meks ve ikâmet ve şurût-ı sâbîka üzere yedlerinizde olan ruûs-ı hümâyûn mûcebince vâki° olan hidemât-ı °aliyyede bezl ve sa°y ve kudret eyleyesiz °iyâzen billâhi te°âlâ sâdr olan fermân-ı °âlîşânım şurût ve kuyûdu hilâfî zuhûr idecek olur ise vechen mine'l-vücûh bir türlü cevâba kâdir olamayacağınızı mukarrer ve muhakkak bilüb ona göre encâm-ı kârî mülâhaza eyleyesiz ve esnâ-yı tarîkde kût ve meccânen me'kûlât ve meşrûbât mutâlebesiyle vedâi°-i haliku'l-berâyâ olan re°âyâ fukârâsını rencîde ve remîde itdirmekden begâyet ihtirâz ve ictinâb itdirüb fermân olduğu vech üzere bir an evvel ve bir sa°at mukaddem serî°an ve °âcîlen savb-ı me'mûrunuzda mevcûd olmağa sa°y ve ihtimâm ve dikkat-i tâm virüb hilâf-ı emr-i °âlîşân vaz° ve hareketden be gâyet tevakkî ve mücânebet eylemeniz bâbında iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim bi'l-fî°il Sipâhiler Ağası Derviş Mehmed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle mûcebince °amel olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i C sene: 1141

Hüküm: 180

Bir sûreti

Silahlâr Terakkîlü Ağası el-Hâc Mehmed'e:

Silahdar Ağası Ahmed dâme mecduhûnun mektûbu mûcebince.

Hüküm: 181

Bir sûreti

°Ulûfeciyân-ı Yemîn Ağası Süleyman ve °Azebân-ı Yemîn Ağası İsmâ°il zîde mecduhûmaya:

Sipâhiler Ağası Derviş Mehmed Ağa dâme mecduhûnun mektûbu mûcebince.

Hüküm: 182

Bir sûreti

‘Ulûfeciyan-ı Yesâr Ağası Ahmed ve ‘Azebân-ı Yesâr Ağası diğer Ahmed zâde mecduhûmâya:

Silâhdar Ağası Ahmed dâme mecduhûnun mektûbu mûcebince.

Hüküm: 183

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa’ya hüküm ki:

Bundan akdem Eyâlet-i Erzurum’un hükümet ve elviye mutasarrıflarının ma‘iyyetine me’mûriyetlerin müşîr evâmîr-i şerîfemle mübâşîr ta‘yîn ve irsâl ve ba‘dehû ihtimâmen isti‘câlleriçün dahî bi’-d-defeât evâmîr-i şerîfemle tenbîh ve te’kîd olunmuş iken mezkûrlardan ba‘zıları ‘adem-i itâ‘at ile savbı me’mûra gitmekte muhâlefet eyledikleri ta‘yîn olunan mübâşîr tarafından ‘arz ve inhâ olduğundan mâ‘adâ tarafından dahî i‘lâm olunmağın mezkûrlardan evâmîr-i ‘aliyyeme ‘adem-i itâ‘at ile me’mûr olduğu hidemât-ı dîn ü devlet-i ‘aliyyemden ibâ ve imtinâ‘ idenlerin mutasarrıf oldukları hükümet ve elviye üzerlerinden ref‘ ve müstahıkkına tevcih ile hidemât-ı ‘aliyyemde kıyâm itdirilmek din ü devlet-i ‘aliyyemin ‘umûr-ı lâzime ve kâ‘ide-i mardıyyesinden olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mezkûrlardan fermân-ı hümayûnuma ‘adem-i itâ‘at ile henüz ma‘iyyetine varmayanların üzerlerinde olan hükümet ve elviye âhardan ma‘iyyetinde hidemât-ı ‘aliyyede bulunarak mahal ve müstahık kimesnelere intihâb ve tavsiye olunmak üzere der-i devlet-medârıma ‘arz ve i‘lâm eylemen bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i B sene: 1141

Hüküm: 184

Adana Eyâleti’nde vâki‘ elviye alaybeylerine hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu’l-‘âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehûnun ma‘iyyetinde ba‘zı hidemât-ı ‘aliyyenin temşiyeti içün ‘asker-i nusret-eserimin teksîri muktezî olmağla siz ki mûmâ ileyhim alaybeylerisiz sancaklarınızın ‘umûmen zü‘emâ ve erbâb-ı tîmârı ile vezîr-i müşârun ileyhin yanına me’mûr ve ta‘yîn olunmuşuzdur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde bayraklarınızı küşâde ve sancaklarınızın zü‘emâ ve erbâb-ı tîmârını bayraklarınız altına alub ‘acâleten kalkub savb-ı me’mûra ‘azîmet ve bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub iktizâ iden hidemât-ı ‘aliyyede re’y-i savâbdîdi üzere ‘amel ve hareket ile mesâ‘î-i pesendîde vücûda getürmeğe ziyâde sa‘y ve dikkat eylesesiz sizin bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varmanız muktezî olmağla tehâvün ve taksîriniz zuhûr idecek olur ise cevâba kâdir olmayub ve

neferâtınızdan dahî gerü kalanların dirlikleri âhara tevcîh olunacağı mukarrer olmağla cümleye tefhîm ve bir gün evvel kalkub serî[°]an ve [°]acîlen vezîr-i müşârun ileyhın yanına varmağâ mübâderet eyleyüb ser-i mü hilâfından be gâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı [°]âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i B Sene: 1141

Defter s. 45

Hüküm: 185

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhın ma[°]iyetinde bulunub Gence muhâfazasında ve sâir iktizâ iden hidemât-ı [°]aliyyede re'y-i savâbdîdin ile [°]amel ve hareket eylemen şartıyla her bir bayrağı yüz ellîşer nefer olmak üzere Erzurum ve Kars câniblerinden on bayrak ve Harîret () ve Divriği ve Malatya ve Çirmen ve Honkeş () ve Âb-ı tâhir cânibleri ve ol havâleden dahî on bir bayrak ki mecmû[°]u üçbin yüz elli nefer olmak üzere yirmi bir bayrak yeniçeri serdengeçdileri tahrîr olunmak için evâmîr-i [°]aliyyem ısdâr olunmuşdu lâkin me'mûr olanların [°]adem-i tekayyüd ve ihtimâmlarından nâşî tahrîr eyledikleri neferâtın sülûsân mertebesi nâkıs olduğundan mâ[°]adâ bayrağı altında mevcûd olanların dahî ekseri silahsız olub bunların noksanları tekmîl ve atlardan mâ[°]adâ bir mikdâr serdengeçdi itdirilmeğe muhtâc bu def[°]a memhûr kâimen ile tâhrîr ve i[°]lâm itmen ile cenk ve harbe kâdir yarar ve tûvânâ ve tâmmu's-silâh yiğitlerden olmak şartıyla mukaddem fermân olunan bayrakların noksân olan neferâtı tekml itdirilmek için ekîd-i şedîd evâmîr-i [°]aliyyem ile dergâh-ı mu[°]allâm yeniçerileri ocağı tarafından mukaddem ve müsra[°] mübâşirler ta[°]yîn olduğundan gayrı her bir bayrağı yine yüz ellîşer nefer olmak şartıyla müceddeden dokuz bayrak serdengeçdi neferâtı dahî tahrîr olunmak üzere fermânım olmağla tahrîrine me'mûr olan mübâşir doğru Erzurum'a varub seninle haberleşüb yine Erzurum ve Kars taraflarından mı tahrîrini münâsib görürler yoksa ol havâlî ve etrafda sâir mahallerden mi yazılmasını irâde ederler hâsıl-ı kelâm sen ki vezîr-i müşârun ileyhın ne taraftan itdirilmesini münâsib görür isen ol mahalden dokuz bayrak serdengeçdilerin tahrîrlerine mübâşeret ve bir neferi noksan olmayub içlerinden birisi silahsız bulunmamak şartıyla olmikdâr serdengeçdi neferâtını [°]acâleten tahrîr ve tekmîl ve serî[°]an ve [°]acîlen Gence'ye götürüb iktizâ iden hidemât-ı [°]aliyyemde kıyâm eylemek üzere mahsûsan yeniçeri ocağı tarafından mübâşir ta[°]yîn ve irsâl olunmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhın keyfiyyetinden habîr ve âgâh olub her ne mahalden münâsib görür isen ocakları tarafından me'mûr olan mübâşirleri ma[°]rifetleriyle müceddeden fermân olunan dokuz bayrak

serdengeçdi neferâtın tahrîr ve mukaddem fermân olunan yirmi °aded bayrakların dahî noksanların tekmîl itdirmeleri için Divân-ı Hümâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftîhârü'l-ümerâ' ve'l-ekâbir bi'l-fi°il baş defterdârım olan °Ali dâme °uluvvuhû i°lâm eylemeğin mûmâ ileyhî i°lâmı mûcebince °amel olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i B sene: 1141

Hüküm: 186

Hâlâ Gence muhâfızî vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Gence memleketinin bir gün akdem tahrîr ve tekmîli ehemmi mühâm-ı lâzımı'l-ihimâmından olup ve sâir eyâletlerden ba°ızları hitâm-pezîr ve ba°zısının dahî itmâmı vakt-i karîbeye gelmiş iken Gence tarafının tahrîri henüz resîde-i hüsn-i hitâm olduğu ma°lûm olmadığından mâ°adâ ne mikdâr mahalleri tahrîr ve ne mikdâr kusûru kaldığını dahî haberi vürûd eylemeyüb ol tarafın dahî °acâleten tahrîr ve tekmîli muktezi olmağla mukaddemâ sâdr olan mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim şurûtu üzere kusûr kalan mahaller dahî tahrîr ve tekmîl ve icmâl ve mufassalları bu tarafda bağlanmak üzere defterlerin bir gün akdem bu tara(fa) getürmesiçün dergâh-ı mu°allâm kapucu başlarından olup Gence tarafı muharriri olan °Ali Paşazâde Muhammed dâme mecduhûya tenbîh ve te'kîdi müştemil emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhîsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde memleket-i merkûmeden henüz ne mikdâr mahaller tahrîr olunmayub kusûr kalmış ise bir gün akdem tahrîrine tarafından muharrir-i mûmâ ileyhe i°ânet ve mukaddemâ sâdr olan mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim şurûtu üzere bir hatve yer hâric kalmamak vechi üzere tahrîr ve tekmîl ve icmâl ve mufassalları bu tarafda bağlanmak üzere defterleriyle muharrir-i mûmâ ileyhi bir gün akdem der-i devlet-medârıma irsâl eyleyüb bu emr-i mühimde ser-i mû ihmâl ve müsâmahaya rızâ ve cevâz göstermekden be gâyet ittikâ ve ihtirâz eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1141

Hüküm: 187

Dergâh-ı Mu°allâm Kapucubaşlarından olup Gence tarafına muharrir ta°yîn olunan Ali Paşazâde Muhammed dâme mecduhûya hüküm ki:

Gence memleketinin müceddeden tahrîr ve bir gün akdem pezîrâ-yı hüsn-i hitâm olması ehemmi mühâm-ı lâzımı'l-ihimâmından olur ve senden kemâl-i ihtimâm ile bir gün

evvel itmâmı me'mûl olunur iken sâir eyâletlerden ba'zıları hitâm-pezîr ve ba'zısı dahî itmâma kârîb olmuş iken Gence tarafının tahrîri henüz resîde-i hüsn-i hitâm olduğu ma'cûm olmaduğundan mâ'adâ ne mikdâr kusûru kaldığının dahî haberi vürûd eylemeyüb ve ol tarafın dahî 'acâleten tahrîr ve tekmîli muktezî olmağın imdi sen ki mûmâ ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde memleket-i merkûmenin mukaddemâ sâdır olan mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim şurûtu üzere tahrîrinden ne mikdârı kusûr kalmış ise tahrîr ve tekmîl ve icmâl ve mufassalları bu tarafda bağlanmak üzere defterlerini der-i devlet medârıma getürüb beyhûde yere imrâr-ı vakit ve zamân ile te'hîr-i maslahata bâ'is olmağdan be gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesin şöyle ki bundan sonra dahî ihmâl ve tekâsül ile bu maslahat-ı mühimmenin te'hîrine bâ'is olacak olur isen bir vechîle 'özür ve cevâbın ısgâ olunmayub muâhaz ve mu'âkab olacağını yakînen muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve mukaddemâ sâdr olan mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim şurûtu üzere memleket-i merkûmeden ne mikdâr mahaller tahrîr olunmayub kusûr kalmış ise bir hatve yer hâric kalmamak üzere 'acâleten tahrîr ve tekmîl ve icmâl ve mufassalları bu tarafa bağlanmak üzere defterlerin bir gün evvel der-i devlet medârıma getürmeğe ziyâde ikdâm ve ihtimâm ve ser-i mû hilâfından gâyetü'l-gâye ittikâ eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur deyü yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1141

Hüküm: 188

Sâbıkâ Diyârbekir vâlisi vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûya irsâl eyledüğün mektûb ve kâimen vezîr-i müşârun ileyh tarafından der-i devlet medârıma irsâl olunmağla manzûr-ı hümâyûnum olub hulâsa-i mazmûnunda cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb sa'âdet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't- me'âlîhi ile hüsn-i vifâk ve ittihâd üzere hareket ile Şahsunlu'dan destres olduğunuz eşkiyâyı bi 'avnillâhi te'âla kahr u tedmîr ve emvâl ve eşyâları ganimet-i guzât-ı 'asâkir-i nusrat masîr kılındıktan sonra mukaddemâ Karadağ Hanı iken firâr iden Abdurrezzâk ve İnallu Mirza 'Ali ve Hüseyin Bey onbeş mikdârı ihtiyarıyla Kefen Ber Ker () den tarafınıza gelüb istîmân itmeleriyle rehinleri alınub emân virildiği 'arz ve inhâ ve düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Tebriz muhâfızı olub Tebriz tarafına me'mûr tavâif-i 'askere başbuğ olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû dahî i'âm

Defter s. 46

ve sâir tahrîr olunan keyfiyyâta dahî ilm-i cihân-ârâ-yı pâdişâhânem muhît ve şamîl olmağla huzûz ve inbisât-ı hâtır-ı safâ-mezâhîr-i pâdişâhâneme bâ'is olmağın vücûda gelen mesâ'î-i cemîlen mebrûr ve meşkûr olmuşdur berhudâr olası hâliyâ hakkında neyyir-i 'inâyet-i 'aliyye-i pâdişâhânem pertev-efken ve kuzlum-sekrân-ı mekârim-i hidîvânem mütelâtım ve mevczen olub hâssa hil'a-i fâhire mülûkânemden sana bir sevb semmûr-ı fâizü's-sürûrâ kaplu hil'at-i mûrisü'l-behçet-i sultânî 'inâyet ve ihsânım olub Tebriz tarafına me'mûr tavâif-i 'askere başbuğ olan vezîr-i müşârun ileyh ma'rifetiyle ilbâs olunmak üzere ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde 'inâyet ve ihsânım olan hil'at-i fâhire ve kisve-i zâhiremi şifâh-ı ta'zîm ve tebcîl birle telsîm ve takbîl ve dûş-ı hamîyyet-pûşuna iksâ ve ızhâr-ı müfâharet-i evfâ eyledikten sonra 'acâleten kalkub sana 'inâyet ve ihsânım olan Revan'a varub muhâfazasına kıyâm ve Eyâlet-i Revan'ın hüsn-i nizâmına bezl-i tâb ü tuvân eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1141

Hüküm: 189

Hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't- me'âlîhiye hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûya irsâl eyledüğün mektûb ve kâimen vezîr-i müşârun ileyh tarafından der-i devlet medârıma îsâl olunmağla manzûr-ı hümayûnum olub düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Diyarbekir valisi ve Tebriz tarafından tesyîr olunan tavâif-i 'askere başbuğ olan vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ile ittifâk ve hüsn-i vifâk üzere hareket ile Şahsunlu eşkiyâsından destres olduğunuz eşkiyâyı kahr u tedmîr ve emvâl ü eşyâları ganâim-i guzât-ı masîr oldukdan sonra mukaddemâ Karadağ Hanı iken firâr iden 'Abdurrezzâk ve İnallu Mirza 'Ali ve Hüseyin Bey on beş mikdârı ihtiyârlarıyla Kefer Ber Ker'den tarafınıza gelüb istîmân itmeleriyle rehinleri alınub istimâlet virildiği ve sâir tahrîr olunan keyfiyyâta 'ilm-i 'âlem ârâ-yı pâdişâhânem muhît ve şamîl olub huzûz ve inbisât-ı hâtır-ı safâ-mezâhîr-i pâdişâhâneme bâ'is olmağla vücûda gelen mesâ'î-i cemîlen mebrûr ve meşkûr olmuşdur berhudâr olası hâliya hakkında âfitâb-ı 'âlem-tâb-ı 'inâyet-i mülûkânem leme'ân ve bahr-i zâhir-i mekârim-i pâdişâhânem feyezân idüb hâssa hil'a-i fâhire-i hidîvânemden size semmûr-ı fâizü's-sürûrâ kaplu bir sevb hil'at-i mûrisü'l-behçet-i sultânî ve esyâfî fâtiहतü'l-eknâf-ı hüsevânemden bir kabza şimşir-i 'adüv-tedmîri sâhib-kırânî ve bir murassa' hançer-i meymenet-cevher-i hüsevânî 'inâyet ve ihsânım olub ile irsâl olunmuşdur lede'l-vüsûl merâsim-i ta'zîm ve iclâl ile istikbâl ile hil'at-i fâhire-i ve kisve-i zâhiremi şifâhı ta'zîm ve tekrîm birle telsîm ve iktisâ ve dûş-ı hamîyyet-perverine zîver ve

şemşir-i zafer-te'sîrimi zîb-i miyân-ı celâdet eser ve hançer-i hümâyûn-ı peykerimi zîb-i kemer ve ızhâr-ı mübâhât ve mufâharet-i evfer eyledikten sonra kalem-rev-i hükümetinde olan re'âyâ ve berâyânın himâyet ve sıyânetinde ve hüsn-i nizâm-ı memleketde cidd-i tâm ve sâir taraf-ı devlet-i °aliyyemden temşiyeti iktizâ iden umûr ve husûslarda ve Çar ve Tala Lezgileri'nin te'dîb ve gûşmâllerinde dahî Gence muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh ma'rifetiyle temşiyet ve edâsında ihtimâm-ı mâlâ kelâm ile fimâ bâd dahî mesâ'î-i cemîle vücûda götürüb celb-i rızâ-yı yümn-iktizâ-yı pâdişâhâneme bezl-i tâb ü tüvân eylesesiz.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1141

Hüküm: 190

Hâlâ Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Der-i devlet-medârıma irsâl eyledüğün mektûb ve kâimen ve düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmı'l-°âlem hâlâ Diyarbekir valisi olup Tebriz tarafından tesyîr olunan tavâif-i °askere başbuğ olan vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ve cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb sa'âdet iktisâb hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't-me'âlîhinin mektûbları vürûd idüb hülâsa-i mazmûnlarında Şahsunlu'dan destres oldukları eşkiyâ-yı bi °avnillâhi – meliki'l-kâdir kahr u tedmîr ve emvâl ve erzakları ganâim-i guzât-ı nusret-masîr olup ve Karadağ Hanı iken firâr iden °Abdurrezzâk Paşa ve İnallu Mirza °Ali ve Hüseyin Bey onbeş mikdârı ihtiyarlarıyla Kefen Ber Ker ()den taraflarına gelüb istîmân itmeleriyle rehinleri alınub emân virilüb istimâlet olunduğu °arz ve inhâ olunmağın elhamdü lillâhi te'âlâ huzûz ve inbisât-ı hâtır-ı safâ-mezâhir-i pâdişâhâneme bâ'is olmuşdur eşkiyâ-yı merkûmenin tedmîr ve tenkîlleri e'azz-ı emânî-i mülûkânem idi bi hamdillâhi te'âlâ husûle mevsûl olmağla senin dahî bu husûs için gerek han-ı müşârun ileyhın °asâkir-i mütekâsire ile Şemâhî'den hareketi emrinde ve eğer i'câm-ı tedâbîr-i müstahsene ile savb-ı me'mûruna sevk-i tesyîrde vücûd pezîr olan sa'y-ı mevfûrun mebrûr ve meşkûr olmuşdur berhurdâr olasın hâlâ hân-ı müşârun ileyhın vücûda gelen mesâ'î-i mebrûresi mukâbelesinde mekârim-i seniyye-i mülûkânemden bir sevb semmûr kaplu hil'at-i fâhire ve birer kabza kılıç ve hançer °inayet ve ihsânım olup nüvâziş ve istimâlet-i müştemil emr-i şerîfimle hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda haseki olan (boş) zîde mecduhû teblîği hizmetine ta'yîn ve irsâl ve fimâ ba'd dahî iktizâ iden hususlarda ve Çar ve Tala Lezgileri'nin te'dîb ve gûşmâllerinde re'y-i rezînine muvâfakat ile ihtimâm ve dikkat eylemesi için tavsiye olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhın

Defter s. 47

Haseki-i mûmâ ileyhın yanına adamlar koşub ve kâğıtlar yazub teşrîfât-ı hümâyûnumu vesâtatınla kendüye îsâl ve gerek Çar ve Tala Lezgileri'nin ve gerek sâir gûşmalları muktezî olan eşkiyânın te'dîb ve gûşmalları mukaddemâ me'mûr olduğun vech ve iktizâsı üzere hareket ile ihtimâm-ı maslahat ve hüsn-i nizâm-ı memlekete sarf-ı nakdîne-i ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur deyü buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı B sene: 1141

Hüküm: 191

Mûcebince 'amel oluna deyü 'unvânına hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûn keşîde kılınmışdır.

Hâlâ Revan Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Feth-i cedîd olan Revan Eyâleti Şam mânendi kesirü'l-cedvâ yer metîn ve mahsûldâr memleket olmağla bi'r-re'yi tasluhu'r-ra'ıyyetü ve bi'l-'adli tümlekü'l-berıyyetü mefhûm-ı hikmet-mersûmu üzere hüsn-i ihtimâm-ı cenâb-ı hilâfet-meâbım üzere rıfk ve mülâyemet ile seferler esnâsında kerr ü ferr-i 'askerden etrâfa müteferrik olan re'âyâ evtân-ı kadîmelerine ircâ' ve ikâmet ve mezâlim ve ta'addiyâtdan himâyet ve bastı bisât-ı şefkat olunarak bi hamdillâhi te'âlâ memleket-i merkûme re'âyâsı karîn-i refâh ve emniyyet olmalarıyla meyâmin-i rıfk ve mülâyemet ile eyâlet-i mezbûrede vâki' mîri mukâta'ât ve cizye malları dahî tezâyüd ve terakkî kabûl eyledüğü resîde's rütbe-i tahakkuk ve sıhhat olmağın innallâhe ye'muru bi'l-'adli ve'l-ihsân nush-ı kerîmi müsted'âsınca mürâât-ı kanûn-ı 'adâlet ile memleket-i merkûmenin yevmen fe yevmen izdiyâd-ı 'umrân ve evvelkiden ziyade ma'cûr ve abadan olması aksâ-yı murâd ve câygîr-i fuâdım olub ve sen zâtında 'akl-ı sâfî ve istikâmet-i vâfi ile mevsûf olmanla mezîd-i 'inâyet-i 'aliyye-i pâdişâhânemden a'lâ-yı merâtib-i devlet-i 'aliyyem olan rütbe-i vâlâ-yı vezâret-i a'lâ ve hâssaten çirâğ-efrûhte-i devletim ve ğars-ı yemîn-i saltanatım olmanla senden rızâ-yı yümn-i iktizâ-yı mülûkâneme muvâfık harekât-ı hamîde ve hidemât-ı pesendîde melhûz-ı tab'ı safâ-makrûn-ı hidîvânem olduğuna binâen Revan Eyâleti'nin istiğlâl-i zabt için cizyesi defterdârlığı ref' ve ilgâ ve şeref-yâfte-i sudûr olan mufassal ve meşrûh emr-i şerîfimde bast ve temhîd olunan şurût-ı müte'addide ve kuyûd-ı müteekkide ile eyâlet-i mezkûre 'avâtıf-ı 'aliyye-i mülûkânemden sekiz yüz rûmî kese akçe mal ile sana tevcîh ve ihsânım olub ve ref' olunan defterdarlık kalemiyesi ve sâir 'avâid-i mu'ayyenesi fimâ ba'd bi'l-küllıye tarafına 'âid ve râci' olmağla kat'â fukarâya bir dürlü cevır ve ta'addî olunacak hâlet olmamağın eslâfin günlerinden olageldiği üzere ber vech-i i'tidâl mukâta'ât ve cizye mallarının mahsûl-ı tabi'ileri olmikdâr

mâl-ı mîrîyi istifâ eyledikten sonra mesârif-i lâzimene vefâ idecek mertebelerden efzûn ve müstevfî mâ bakiye dahî hâsıl olacağı bedîhiyyâtdan olmağla mal iltizâmına akçe zam olunmuşdur deyû bahane ile re^câyâ fukarâsına tekâlif-i şâkka tahmîl olunmasına kat^câ rızâ-yı hümâyûnum olmadığı ma^clûmun olub sen devlet-i ^caliyyemin çirâğ-ı hâss-ı bâhirü'l-ihisâsı olmanla inşâallâhu te^câlâ makarr-ı hükümetine dâhil olduğunda vâlin ^câdilün hayrun min matarin vâbilin mazmûn-ı hikmet-nümûnu üzere meslek-i ^cadl ve vâdi-i pîşnihâd ve rıfk ve müvâsâta i^ctibâr ve zabt u rabt-ı memleket ve himâyet ve sıyânet-i ra^cıyyet ve i^cânet-i fukarâ ve kahr u tenkîl zaleme ve erbâb-ı şekâvetde eslâfin eserlerine iktifâ ile tahsîl emvâl-i mîrîyyede bezl-i cidd-i evfâ ve mukâta^cât ve cizyeyi mu^ctedil ve re^câyâ-perver kimesnelere tefvîz ve iltizâm eyleyüb zalemeden olanlara deruhde eylemekden ziyâde ittikâ ve etrâfa çeşm û gûş tutub sirren ve ^calenen teharrî ve istiksâ birle içlerinden cevri ve i^ctisâfa tesaddî idenleri olur ise bilâ tevakkuf ahz ve şer^can hakkında lâzım geleni icrâ eyledikten sonra ol makûle zalemeyi diyârı âhara tard ve icla ve eyâlet-i merkûme re^câyâsından etrâfa müteferrik olanlardan bakiyye kalanlarının dahî kulûbların te'lîf ve tatmîn ile evtân-ı kadîmelerine celb ve iskân ve hâlâ mevâtın-ı asliyyelerinde tavattun idenlere iktizâsına göre tohum ve badar virüb ve sâir malzemelerine dahî imdâd ve i^cânet ile cümlesini zirâ^cat ve hirâsete teşvîk ve terğîb iderek rûz be rûz terakki-yi ^cumrân-ı memleket ve nizâm-ı hâl-i ra^cıyyete bi'n-nefs dikkat ve ihtimâm eyleyesin ve'l-hâsıl küllüküm râ^cın ve küllüküm mes^cûlün ^can ra^cıyyetini hadîs-i şerîfi muktezâsınca senden ızhâr-ı âsâr-ı adâlet ile hüsn-i nizâm-ı memleket matlûb olmağla zikr olunan zamîme bahanesiyle vedâyi^c-i hâliki'l-berâyâ olan re^câyâ fukarâsına sinîn-i sâbıkadan ziyâde akçe tarh ve tevzî^ci iktizâ itmez iken ma^câzzallâhu te^câlâ irtikâb olduğü sûretde muâhaz ve mu^câkab olacağını yakînen mukarrer ve muhakkak bilüb ser-i mû hilâfindan gâyetü'l-gâye mücânebet ve memleket-i merkûmenin hüsn-i nizâm ve sâir mevâdda im^cân-ı nazar ve dikkat-i teemmül ile lâzımü'l-inhâ olan hususları ^cale't-tafsîl tahrîr ve der-i devlet medârıma ^carz ve i^clâm ve memleket-i merkûmenin murâd-ı hümâyûnum üzere kemâl-i hüsn-i nizâmında fevkâ'l-had dikkat ve ihtimâm ile hakkında olan hüsn-i zann-ı pâdişâhânemi tasdîke bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i B sene: 1141

Hüküm: 192

Revan muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Tevfik-i rabbâni ve ^cinâyet-i ^caliyye-i samedâni birle bir memleketin fetih ve teshîri müyesser oldukda o memleketin muhâfazasına ta^cyîn olunacak tavâif-i ^caskeriyenin virilecek

°ulûfe ve ta°yînatlarıyla sâir mesârif-i mühimmesi görüldükden sonra tahammülü mertebede beytü'l-mâl-ı müslimîne dahî irsâliye ta°yîn olunmak için evvel emirde kurâ-yı ma°mûre ve arâzi-i münbitesi havâss-ı hümâyûna tahsîs ve vasatü'l-hâl olanlarından eyâlet ve elviye mutasarrıflarına mikdâr-ı kifâye hâss ta°yîn olunub mâ°adâsı vech-i i°tidâl üzere ze°âmet ve tîmâra tertîb kılınmak devlet-i °aliyye-i ebediyyü'l-istimrârımın dîrîne-i müstahsenesinden olmağla mukaddemâ Revan memleketinin tahrîri fermânın oldukda bu kâ°ide-i haseneye mürâ°â olunmak husûsu müte°addid evâmir-i °aliyyem ile tenbîh ve te°kîd olunmuş iken tahrîre me'mûr olanlar °adem-i istikâmetlerinden nâşî tama°-ı hâma teba°iyyet idüb meslek-i sadâkatdan °udûl ve inhirâf ile °âdet-i mardıyye-i kadîmi muktezâsınca hâss-ı hümâyûna tahsîs kılınacak kurâ-yı ma°mûreyi intihâb ve ekall-i kalîl yazular ile eyâlet-i mezkûrede on dört ze°âmet ve dört yüz doksan °adet tîmâr olmak üzere tahrîr ve rüşvet nâmiyle nice akçeler alub diledikleri kimesnelere tevzi° ve taksîm itmeleriyle bu cihetden beytül-mâl-ı müslimîne °azim gadr ve hasâret tertîb eyledüğünden kat°-ı nazar zü°emâ ve erbâb-ı tîmâr devlet-i °aliyyemin °asâkir-i mu°ted-bahâsından olmağla hîn-i iktizâda °ale'l-fevr me'mûr oldukları mahalde tecemmu° ve tehaşşüd itmeleriçün sancakları altında sâkin olmaları kavânîn-i kadîmeden iken eyâlet-i merkûmede ze°âmet ve tîmâr mutasarrıflarının ekser ve ağlebi Kars ve Ahıstha ve Erzurum ahâlisinden olmalarıyla ekser evkâtların kendü vilâyetlerinde geçürdüklerinden sonra mahsûl vaktinde gelüb tîmâr ve ze°âmetleri mahsûlâtın ahz u kabz ve der°akab yine vilayetlerine °avdet ve ric°at eyledikleri mevsûk bir kimesnelere haber virmeleriyle bu sûretde vakt-i hâcetde hizmet-i lâzîmelerinde mevcûd bulunmayacakları mukaddime-i halden istiş°âr ve istidlâl olunub ve °ale'l-husûs

Defter s. 48

kılıç i°tibâriyle tahrîr eyledikleri ze°âmet ve tîmârların hâsılları kadr-i kifâyeden bir kaç mertebe efzûn olduğu hadd-i tevatür ve istişhâda resîde olmağla her birisini birkaç kılıç olmağa tahammülü var iken nâ-müstahık birer kimesnenin °abes yere me°keli olmak ihtilâl-i nizâma bâ°is olduğu zâhir ve âşikâr olmak cihetiyle hıfz-ı nizâm-ı devlet için muharrirlerin hıyânet-i irtikâb eyledikleri tertîb ilgâ ve her bir ze°âmet ve tîmârın °alâ vechi's-sihha hâsılları bilinüb ba°dehû kânûn-ı kadîme ri°âyet ile ta°dîl ve tesviye olunarak sûret-i i°tidâle ifrâğ olunması rütbe-i mefrûzede olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin der-i sa°âdetimden mübâşir ta°yîn olunan ile işbu emr-i şerîfi celîlü'l-kadrîm vüsûlünde bu husûs aksâ-yı murâd-ı hümâyûnum olduğun bilüb kemâl-i basîret ve intibâh üzere °amel ve hareket ve recâ ve himâye ile ketm ve setr eylemek kaydına düşmeyüb hakîkat-i halî zâhire çıkarmakda bezl-i vüs° u kudret eyleyerek ma°rifet-i şer° ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma°rifetiyle sirren ve

°alâniyeten °alâ vechi't-taharrî istiksâ ve tefahhus ve her bir ze°âmet ve tîmârın hâsılları her ne ise bir akçesi noksan yazılmamak şartıyla başka başka müfredât üzere tahrîr ve defter itdirüb mu°accelen der-i sa°âdetime irsal eyleyesin bu merâm-ı hayr-encâmın bi-tevfîkihi sübhânehû ve te°âlâ karîn-i hüsn-i nizâm olması e°azz-ı metâlib-i mülûkânem olmağla senden me'mûl ve muntazar olduğu vech üzere bu maddede icrâ-yı merâsim-i basîret itmen lâzım iken meslek-i hilâfa zâhib olmak ihtimâlin olur ise bir tarîk ile cevâba kâdir olamazsın ona göre °amel ve hareket idüb ser-i mû hilâfına ruhsat ve cevaz göstermekden be gâyet tevakkî ve ihtirâz eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâil-i Ş sene: 1141

Hüküm: 193

Bir sûreti

Tiflis Eyâleti'nde dahi on bir ze°âmet ve yüz otuz yedi tîmâr tahrîr olunmağla Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya:

Siyâk-ı meşrûh üzere başka emr-i şerîf yazılmışdır.

Hüküm: 194

Çıldır valisi olub Tiflis muhâfızı olan vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Zü°emâ ve erbâb-ı tîmâr devlet-i °aliyye-i ebediyyü'l-istimrârının °asâkir-i mu°ted-bahâsından olmağla hıfz ve hırâset-i memleket için nizâm-ı hâllerine tekayyüd mühim ve muktezi olub ve el-yevm Çıldır Eyâleti'nde ber müceb-i defter-i hâkânî yedi yüz seksen yedi tîmâr ve yüz ze°âmet ve yirmi iki °aded yurtluk ve ocaklık hasları olmağla kânûn-ı kadîm üzere müstakillen sefere eşer kimesnelerin üzerlerinde bulunmak iktizâ eylediğinden başka eyâlet-i mezkûre ma°mûr ve abadân bir memleket olmağın ze°âmet ve tîmârlarının hasları kesîr olub her birisinin îrâdı ile birkaç nefer kimesnenin sefere eşmesine tahammülü var iken zikr olunan ze°âmet ve tîmârların ekser ve ağlebi yutluk ve ocaklık beylerinin etbâcî üzerlerinde ve ba°zıları dahî sened-i tîmârı olmağla bir mahalle me'mûr olduklarında bayrakları altında kuyûdâtından nâkıs cem°-i kalîl bulunub bir işe ve hizmete yaramadıklarından kat°-ı nazar Tiflis ve Gence ve Revan memleketlerinin bi tevfiğihi sübhânehû ve te°âlâ kabza-i teshire girmesi takrîbiyle Çıldır Eyâleti iç elde kalmağla zü°emâ ve erbâb-ı tîmârının o havâlîde muntehâ-yı serhad olan mahaller muhâfazalarında bulunmaları şart kılınmak lâzime-i halden olub ve sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin zâtında merkûz olan vüfûr-ı sadâkat ve mezîd-i istikâmet muktezâsınca vaz°-ı me'mûl üzere bu husûsun sûret-i nizâma ifrâğı senden matlûb olmağla imdi der-sa°âdetimden mübâşir ta°yîn olunan ile işbu emr-i şerîf-i °âlîşânım vüsûlünde eyâlet-i merkûmede ber müceb-i defter-i hâkânî mukayed

olan ol mikdâr tîmâr sâhiblerinin birisi dahî yurtluk ve ocaklık beylerine müte^çallik olmayub başlu başına sefere eşer yarar ve tüvânâ kimesneler olmağa ve içlerinde bila sâhib olan ve sened-i tîmârları dirliksiz olan müstahik yiğitlere virilmek üzere noksanları tekmîl ve mukayyed olan yüz nefer zü^çemânın her birisini me'mûr oldukları mahallere kendülerinden gayrı ikişer nefer hizmetkârlarıyla gidüb hizmet-i me'mûrelerinde mevcûd bulunmak ve yurtluk ve ocaklık mutasarrıflarının dahî sâhibleri yoklanub hâsıllarının tahammüllerine göre haber ve noksan üzere her birisinden on beşer nefer i^çtibâriyle mecmû^çu yirmi iki nefer ocaklık beyleri üç yüz otuz nefer yarar ve tüvânâ adamlarıyla sefer vermek şartıyla sûret-i hüsn-i nizâma ifrâğ olunduktan sonra bunların beher sene nısfı kendü vilâyetlerinde ikâmet idüb nısf-ı âhar-ı münâvebe tarîki üzere beher sene ^çalâ tarîki'l-münâsafâ Tiflis ve Revan muhâfazalarına ve Revan'a iktizâ itmez ise Gence muhâfazasına gidüb bir sene hizmet-i muhâfazada kıyâm birle iktizâ iden hidemât-ı ^çaliyyede muhâfız paşaların re'y-i sedîdleriyle ^çamel ve hareket ve seneleri tekmîlinde zü^çemâ ve erbâb-ı tîmâr ve yurtluk ve ocaklık beylerinden vilâyetlerinde ikâmet idenleri bunların yerlerine bayraklarıyla gelüb Tiflis ve Revan'a veyâhud Gence'ye dâhil olduklarından sonra muhâfazada olanların ^çavd ve in^çivâklarına muhâfız paşalar taraflarından izin ve ruhsat virilüb çevre vilâyetlerine ^çavdet eylemek ve müddet-i mu^çayyenesi tekmîlinden mukaddem hizmet-i muhâfazada karar veyâhud nöbetini gelmiş iken hizmet-i muhâfazaya gitmekden nükûl idenler her kim olur ise olsun bilâ tevakkuf yurtluk ve ocaklıkları ve ze^çâmet ve tîmârları terk-i hizmet eyledikleri için ref^çlerinden müstahik olanlara tevçîh olunmak üzere şurût-ı vâkî^ça ile taht-ı zâbitaya idhâl eyledikten sonra mûcibince defter-i hâkânîden kayıtlarına şerh virilmek için serî^çan ve ^çacîlen der-sa^çâdetime tahrîr ve i^çlâm eyleyesin eyâlet-i mezbûre müddet-i medîde üzerinde olub ve fi'l-asl kendü vatan ve memleketin olmak takrîbiyle zü^çemâ ve erbâb-ı tîmârın ekseri sana veyâhud akrabâ ve müte^çallikatından olan yurtluk ve ocaklık beylerine münâsib olduklarından kendüleri himâye için müdâfa^ça kaydına düşüb matlûb olan nizâmı tağyir itmek sevdâsında olur isen bir dürlü cevâba kâdir olamazsın imdî o misillü mülâhazât-ı fâsideyi hatırlıdan çıkarub fermân olunduğu üzere nizâm-ı mezkûrun ber vefk-ı me'mûl husûl-pezîr olmasında bi'z-zât dikkat ve ihtimâm birle rızâ-yı yümn-iktizâ-yı mülûkânemi tahsîle cidd-i tâm eylemen bâbında fermân-ı ^çâlîşânım sâdr olmuştur,buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ş Sene: 1141

Defter s. 49

Hüküm: 195

Dergâh-ı Mu^callâm Kapucubaşlarından olub Gence muharriri olan (boş) dâme mecduhûya hüküm ki:

Gence muhâfızı düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun taleben li merdâtillâhi te^câlâ binâ ve imâr eyledüğü câmi^c-i şerîf ve medrese-i münifeye vakf eyledüğü musakkafâtın irâdı mesârifine kifâyet itmemekle Gence Sancağı'nda yirmi dört arazisinden Hânikâh karyesi tarafından câmi^c-i şerîfe vakf olmak üzere havâss-ı hümâyûndan tefkîk ve kendülere temlik olunmak için istid^câ-yı ^cinâyet itmekle iltimâsına müsâ^cade erzânî olmağla karye-i merkûme hudûd ve sınıрыyla vezîr-i müşârun ileyhe temlik olunmak üzere fermân olunmağla lâkin Gence Eyâleti'nin henüz tahrîr-i defterleri gelmediğinden Defterhâne-i ^cÂmire'de kaydı tashîh olunmağın imkânı olmamağla zikr olunan Hânikâh karyesi vezîr-i müşârun ileyh tarafından Gence'de ihyâ olunan câmi^c ve medresenin mesârif-i mu^cayenesine vakıf olmak üzere ^cavâtıf-ı ^caliyye-i hüsvânemden ihsân ve temlik ve defter-i tahrîre vakıf olmak üzere tahrîr eylemen için divân-ı hümâyûnum tarafından emr-i şerîf tahrîri bâbında bil-fi^cil baş defterdârım ^cAli dâme mecduhû i^clâm itmekle mûmâ ileyhin i^clâmı mûcebince fermân-ı ^câlîşânım yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ş Sene: 1141

Hüküm: 196

Hâla Sivas vâlisi vezîr ^cAli Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem bağı ve ^cisyânları zâhir olan Çar ve Tala Lezgileri'nin gûşmallarında mesâ^cî-i cemîlen zâhir ve bedîdâr olub ve el-hâletü hâzihî tâife-i merkûme istîmân itmeleriyle rehinleri alınub emân virilmekle senin mansıbın olan Sivas'a ^cavd ve insırâfa izin ve ruhsat virilmek üzere düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû ^carz ve i^clâm itmekle vücûda gelen sa^cy-ı cemîlen mebrûr olub mansıbına ^cavdetine izn-i hümâyûnum erzânî kılınmışdır işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde vezîr-i müşârun ileyhin ma^crifetiyle mansıbın olan Sivas'a ^cavdet eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i N sene: 1141

Hüküm: 197

Çıldır ve Tiflis Eyâletleri'ne mutasarrıf olan Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem bağı ve ıisyanları zâhir olan Çar ve Tala Lezgileri'nin gûsmâllarında mesâ'î-i cemîlen bedîdâr olub el-hâletü hâzihî tâife-i merkûme istîmân itmeleriyle rehinleri alınub sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin Tiflis'e götürmek üzere sana virildiği düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehû tarafından arz ve îlâm olunmağla vücûda gelen sa'y-ı cemîlen mebrûr olub Tiflis'e avdetine izn-i hümâyûnum erzânî kılınmışdır imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde Tiflis'e avdet ve muhâfazasına kıyâm ve nizâm-ı umûruna dikkat ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdr olmuşdur deyû yazılmışdır.

Fî Evâil-i N sene: 1141

Hüküm: 198

Sivas Eyâleti'nin elviye alaybeylerine hüküm ki:

Birkaç seneden berü düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehûnun ma'iyetinde iktizâ iden hidemât-ı dîn ü devlet-i aliyyemde sancaklarınızın zü'emâ ve erbâb-ı tîmârlarıyla bezl-i tâb ü tüvân eyleyüb ve hâlâ hallerinize za'f târî olmağla vilâyetlerinize izin ve ruhsat virilmek üzere vezîr-i müşârun ileyh tarafından arz ve îlâm olunub fî'l-hakîka dört beş seneden berü ehl ü iyâlinizden dür ve hidemât-ı aliyyede tahsîl-i rızâ-yı hümâyûnum için bezl-i makdûr itmeniz ile sa'yeleriniz mebrûr ve meşkûr olmağla hallerinize merhameten vilâyetlerinizi avdete izn-i hümâyûn erzânî kılınmışdır imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde vezîr-i müşârun ileyhın ma'rifetiyle bi'l-cümle sancaklarınızı zü'emâ ve erbâb-ı tîmârıyla vilâyetlerinize avdet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i N sene: 1141

Hüküm: 199

Bir sûreti

Mar'aş Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 200

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 201

Bir sûreti

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 202

Hâlâ Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin mührün düstûreyn-i mükerreremeyn müşîreyn-i mufahhameyn nizâmu'l-âlem Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa ve Sivas vâlisi vezîrim Âli Paşa edâmallâhu te  l  icl lehum n n m h rleriyle memhûr der-i devlet medârıma irsâl eyledüğün bir k t a k imenin hil fina mefhûmunda bundan akdem i l m olunduğ  üzere  ar ve Tala Lezgileri'nin inhiz mından sonra

Defter s. 50

vezîrân-ı müşârun ileyhim n n Topkaraağacı'ndan hareketlerinden mukaddem tâife-i mezbûrenin kadıları Murtaza Âli ve Hacı Ağa yanlarına gelüb istim n itmeleriyle Gence'ye bile getürüb ba deh   arlı el-Hâc İsmâil ve Bıyıklı Ramazan dahî Gence'ye gelüb ve getirdikleri k ğit fimâ ba d taraf-ı devlet-i  aliyyeme it atta sâbit kadem ve K hit ve Gürcistan'ından keff-i yed itmek Őur tunu mutazammın olmağla muktez -y  vakt ve hâle göre em n virilmesi münâsib görülmekle kadıları ve mukaddem gelen adamlarıyla em n buyruldu su irsâl ve sonra gelen el-Hâc İsmâil ve Bıyıklı Ramazan rehin olmak üzere İshak Paşa ile Tiflis'e irsâl olunmağla ma iyyetine ta y n olunan Haleb ve Adana Eyâletleri ve dokuz bayrak serdengeçdi ol tarafa varıncaya dek bir gâile kalmamak ihtimâli olur ise Erzurum ve Sivas ve Mar aş ve Kars züema ve erbâb-ı t m r  vilâyetlerine  avdete izin virilmek ve k ime-i ihr ca dahî Sivas valisi Âli Paşa dahî mansıbına gitmek üzere izin ve ruhsat kılınmak husûsları ve sâir tahrîr olunan keyfiyyâta  ilm-i cihân- r -y  pâdişâhânem muhit ve Ő mil olub vücûda gelen  s r-ı mes  i ve hüsn-i tedb rin mebrûr ve meŐ r olmuşdur behurd r olasin h l  i l mın üzere müşârun ileyh Âli Paşa'nın mansıbına ve Erzurum ve Sivas ve Mar aş ve Kars Eyâletleri'nin alaybeyileri ve züema ve erbâb-ı t m r nın dahî vilâyetlerine  avdetleri içün izin ve ruhsatı m Ő ir başka başka evâmir-i Şerîfem isdâr ve tarafına irsâl ve gerek bunların ve gerek sâir paşalardan dahî lüzûmu olanları kemâ k n alıkoyub l z mları olmayanlara izin virilmesi yine senin re'y-i rezînine ihâle olunmağla iktizâsı ve münâsib gördüğün vech üzere  amel ve hareket ve izin verilmesi münâsib olanlara izin ve ruhsat ve ma iyyetinde lüzûmu olanları alıkoyub kemâ yenbağî tekmîl-i nizâm-ı ahvâl-i memleket ile hüsn-i hitâm-ı mes  i mebr rene bezl-i nakdîne-i v s u kudret eylemen bâbında fermân-ı âlişânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

F  Evâil-i N sene: 1141

Hüküm: 203

Rumili Beylerbeyliği pâyesiyle Gence Beylerbeyisi olan İbrahim Paşa dâme't-me'âlîhiye hüküm ki:

Sâbıkâ Gence muhâfızı olan Mustafa Paşa vefat idüb ve memleket-i Gence, Afgan ve Şirvan ve Moskov ve °Acem ve Şahsunlu ve Lezgi ve Gürcü tâifelerinin vasatında vâki° olmağla bi °avnillâhi te°âlâ hıfz ve hırâseti ve re°âyâ ve berâyânın himâyet ve sıyâneti ve erbâb-ı fesâd ve şekâvetin def°u ref°iyle hüsn-i nizâm-ı memlekete kâdir bir sûtûdenleri ve karâr-nâ-yı ra°iyyet-perver ve mardıyyü'l-eser beylerine ta°yîn ve takrîr olunmak ehemmi-umûr-ı devlet-i °aliyyemden olub ve sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin nice müddetten berü vüzerâ kethüdâlığı hizmetinde bulunmanla re°âyâ-perverlik ve kapu halkının zabt ve rabtında ihtimâm-ı tâm ve sâir umûr-ı hüsn-i nizâm-ı memlekete vukûf-ı tâmmıyla ma°rûf ve meşhûr olmanla senden her vechile rızâ-yı hümayûnuma muvâfık harekât-ı hasene ve din ü devlet-i °aliyyeme lâyıf hidemât-ı müstahsene melhûz-ı tab°-ı safâ-makrûn-ı pâdişâhânem olmağla °avâtıf-ı °aliyye-i mülûkânemden şeref-bahş-ı sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı mevhibet-makrûnum mücebince Rumeli Beylerbeyliği pâyesiyle Gence Eyâleti sana tevcîh ve ihsânım olub muhâfazasına me'mûr ve ta°yîn olunmuşsundur imdi işbu emr-i şerîfim ile sana her ne mahalde vüsûl bulur ise kat°â bir an te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb seri°an ve °âcilen savb-ı me'mûra sarf-ı °inân-ı °azîmet ve birgün akdem Gence'ye varub muhâfazasına kıyâm ve müteveffâ-yı müşârun ileyhin etbâ° ve kâpusu halkını istishâb ve istihdâm ve bi °inâyetillâhi'l-meliki'l-°allâm hıfz ve hırâset-i memleket ve icrâyı hüsn-i hükûmet ve murâ°ât-ı merâsim-i °adâlet ve hırâset ü sıyânet-i sükkân-ı memleket ve re°âyâ ve berâyâyâ ızhâr-ı âsâr-ı merâhim ü şefkat ve iktizâ iden umûr ve husûsları cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb sa°âdet iktisâb Şirvan Hanı Serhay Han dâme't- me'âlîhi ile mükâtebe ve mürâsele ile müzâkere ve müşâvere ve lâzîmü't-temşîye olan husûslarda ve hüsn-i nizâm-ı memlekete dâir kâffe-i umûrun temşiyet ve icrâ ve tetmîn ve edâsında ihtimâm-ı tâm ile senden me'mûl-i hümayûnum olduğı üzere hidemât-ı cemîle vücûda getürüb sa°yın mebrûr ve meşkûr olmağla bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i N sene: 1141

Hüküm: 204

Rumili Beylerbeyliği pâyesiyle Gence Beylerbeyisi İbrahim Paşa dâme't- me'âlîhiye hüküm ki:

Gence muhâfazasında olan bölükât-ı er(baa) ve kapu halkının ol tarafda mekslerinin lüzûmu kalmadı ise istishâb-ı re'y-i rezînin ile bu tarafa °avdet ve ric°atlarına izin ve ruhsat virmen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i N sene: 1141

Hüküm: 205

Sivas vâlisi vezîr °Ali Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem mansıbına °avdet için emr-i şerîf ısdâr ve irsâl olunmuşdu lâkin Gence muhâfızı Mustafa Paşa vefât itmekle muhâfız-ı cedîd varınca sen yine Gence'de meks ve tevakkuf ve iktizâ iden umûru rü'yet ve muhâfızı cedîd vardıkdan sonra mansıbına °avdet eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i N sene: 1141

Defter s. 51

Hüküm: 206

Gence Beylerbeyisi ve Gence muhâfazasında olan İbrahim Paşa dâme't- me°âlîhiye hüküm ki:

Gence memleketinin tahrîri için bundan akdem Dergâh-ı °Âlî Kapucu başlarından °Ali Paşazâde Muhammed dâme mecduhû muharrir ta°yîn ve irsâl olunmuşken Gence muhâfızı müteväffâ Mustafa Paşa'nın ihmâli ve °adem-i tekayyüd ve ihtimâm-ı sebebiyle iki seneye karîbdir beyhûde te'hîr ile karîn-i ihtimâm ve pezirâ-yı hüsn-i hitâm olmayub muharrir-i mûmâ ileyhın dahî bu husûsda nev°an tekâsülü zâhir olub mukaddemâ şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i celîlüş-şân şurûtu üzere memleket-i merkûme tahrîrinin bir gün evvel tahrîr ve itmâmı ve karîn-i hüsn-i hitâm oldukdan sonra icmâl ve mufassalları bu tarafda bağlanmak üzere tahrîr-i defterleriyle muharrîr-i mûmâ ileyhın bir an mukaddem itmâm-ı tahrîr ile i°ade ve ircâ°ı ehemmi-i mühâmm-ı lâzımı'l-ihtimâmdan olmağla şimdiye dek tahrîr olunan mahallerden mâ°adâ kusur kalan nevâhî ve kurâyı ve cüz'î ve küllî bikâ° ve zıyâ°ı her ne ise birgün akdem ve bir sa°at mukaddem muharriri mûmâ ileyhe gereğî gibi tahrîr ve itmâm itdirüb ba°de't-tekmîl icmâl ve mufassalları bu tarafda bağlanmak üzere tahrîr defterleriyle bir an mukaddem °avdet itdirüb ser-i mü hilâfından ihtirâz ve tevakkî eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i L sene: 1141

Hüküm: 207

Dergâh-ı Mu'allâm kapucu başlarından olup Gence memleketinin tahrîrine me'mûr olan Ali Paşazâde Muhammed dâme mecduhûya hüküm ki:

Sen ki mûmâ ileyhsin me'mûr olduğun tahrîr-i emânet sâbıkâ Gence muhâfızı müteveffâ Mustafa'nın °adem-i tekayyüd ve ihtimâm-ı sebebiyle iki seneden berû beyhûde te'hîr ile karîn-i itmâm ve pezîrâ-yı hüsn-i hitâm olmayub senin dahî bu hususda nev°an tekâsülün zâhir olmağla mukaddemâ şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i celilü'ş-şânım şurûtu üzere memleket-i merkûme tahrîrinin birgün evvel resîde-i hüsn-i hitâm olduğdan sonra icmâl ve mufassalları bu tarafda bağlanmak üzere tahrîr defterleriyle bir gün evvel bu tarafa gelmen ehem-i mühâmdan olmağla bu husûs için emîrû'l-ümerâi'l-kirâm hâlâ Gence Beylerbeyisi İbrahim Paşa dâme't-me°âlîhiye tenbîh ve te'kîdi müştamil emr-i şerîfim ısdar ve irsâl olunmağla bu emr-i mühimde cidd-i tâm ve bir gün akdem tahrîr ve itmâmına ikdâm ve ihtimâm ve şimdiye dek tahrîr olunan mahallerden mâ°adâ bâkî kalan nevâhî ve kurâyı ve cüz°î ve küllî ve bikâ° ve ziyâ°ı dahi bir gün akdem ve bir sa°at mukaddem gereği gibi tahrîr ve itmâm ve ba°de't-tekmîl icmâl ve mufassalları bu tarafda bağlanmak üzere defterleriyle bu tarafa °avdet ve bir an mukaddem itmâm-ı hizmete mübâderet eyleyüb ser-i mü ihmâl ve tekâsülden begâyet ihtirâz ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur,buyurdum ki.

Fî Evâhir-i L sene: 1141

Hüküm: 208

Sâbıkâ Gence muhâfızı müteveffâ Mustafa Paşa'nın kapıcılar kethüdâsı olan Süleyman zîde mecduhûya hüküm ki:

Cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb sa°âdet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't-me°âlîhi °atebe-i °aliyye-i mülûkâneme mektûb gönderüb hân-ı müşârun ileyh devlet-i °aliyye-i ebed-müddetimin kemer-bend-i sadâkat ve ğâşiye-berdûş-ı °ubûdiyyet-i olmağla hulûs-ı taviyyeti muktezâsınca iktizâ iden hidemât-ı celîle-i dîn ü devlet-i °aliyyemde rızâ-yı hümâyûn-ı pâdişâhânem üzere harekete muvaffak olması için umur-ı serhadd-i mansûre ve Moskovlu ahvâlini °arz ve i°lâmda kendünü tasdîk ve kavânîn-i devlet-i °aliyyemi ifâde ve tahkîk için ricâl-i devlet-i °aliyyemden âyin ve merâsimi saltanat-ı seniyyemi °ârif ve Moskovlu ile olan şerâit-i musâleme ve hudûd ahvâline vâkıf bir mu°temed-i °aliyye kimesne ma°iyyetinde olmak üzere ta°yîn olunmak bâbında istid°âyı °inâyet itmekle sen ki mûmâ ileyhsin zâtında rüşd ve istikâmet ile ma°rûf ve müteveffâ-yı müşârun ileyh kapıcılar

kethüdâlığı hizmetinde ve hudûd katında dahî iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Dervîş Mehmed dâme mecduhû ma'iyyetiyle bulunmanla her husûsa vukûfun olmağın senden basîret ve istikâmet ile hareket Moskovlu ile mâbeynde müşeyyed olan sulh u salâh-ı müeyyedin °ahidnâme-i hümâyûnum mücebince şerâitine ri°âyetde ihtimâm olunmak melhûz olmağla hân-ı müşârun ileyhın ma'iyyetine me'mûr ve ta'yîn olunmuşdur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde kalkub hân-ı müşârun ileyhın ma'iyyetine varub anda ikâmet ve kavânîn-i devlet-i °aliyyemin ifâdesinde ve Moskovlu ile mâbeynde müekked olan musâlaha-i müeyyedenin şerâitini himâyet ve sıyânetde kemâl-i mertebe ihtimâm ve dikkat eyleyüb ve eğer Moskovlu tarafından muğâyir-i şurût-ı müsâleme vaz° ve hareket zuhûr ider ise °acâleten sıhhati üzere der-i devlet-medârıma °arz ve i°lâm ve cevâbına muntazır olub ba°dehû ne vechile fermân-ı hümâyûnum vârid olur ise ona göre °amel ve hareket olunub hilâfi üzere vaz° ve hareket olunmaktan begâyet ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Z sene: 1141

Hüküm: 209

Hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't- me°âlîhiye hüküm ki:

Vilâyetiniz olan Gâzi Kumuk taraflarından ba°zı husûsun nizâmı iktizâ itmekle yerinize bir mütesellim nasb ve ta'yîn ve kendiniz ol tarafa varub iktizâ iden umûr ve husûsları rü'yet ve üç dört aya dek yine Şirvan'a °avdet eylemek üzere izin ve ruhsat-ı pâdişâhânemi iltimâs eylediğinden kapıcılar kethüdâsı Mehmed zîde mecduhû ve imâmetiniz hizmetinde olan Muhammed zîde °ilmuhû takrîr ve ifâde itmeleriyle izn-i hümâyûnum erzânî kılınmağın iltimâsınız üzere hâlâ der-i devlet-medârımdan ma'iyyetinize ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a°yân Süleyman zîde mecduhû refâkatiyle ma°an vilâyet-i mezkûreye varub bi tevfikîhî te°âlâ rü'yet ve nizâmı muktezî olan husûsları görüb hüsn-i nizâm virüb ve ol havâlîde °arz ve i°lâmı muktezî olan ahvâli der-i devlet-medârıma °arz ve i°lâm ve üç dört aya dek makarr-ı hükümetiniz olan Şirvan'a °avdet eyleyüb lâkin Moskovlu tarafına hilâf-ı şurût-ı sulh u salâh ve muğâyir-i °ahidnâme-i hümâyûn mikdâr-ı zerre tecâvüz ve bir güne hâlet-i gayr-ı mardiyye vukû° bulmamak üzere kemâl-i mertebe ihtiyât üzere hareket ve hilâfindan ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Z sene: 1141

Defter s. 52

Hüküm: 210

İnallu cemâ'atı rü'esâsından Mirza 'Ali Bey zîde mecduhûya hüküm ki:

Sen ki mûmâ ileyhsin taraf-ı devlet-i 'aliyyeme itâ'at ve istîmân ve zâtında sadâkat ve istikâmetin nümâyân olmağla İnallu ve Afşar cemâ'atlarının fâriğû'l-bâl yaylaklarına varmaları ve tanzîm-i ahvâlleri için mütesellim nasb ve ta'yîn olunman için cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisab sa'âdet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı olan Serhay Han dâme't-me'âlîhi iltimâs itmeleriyle hân-ı müşârun ileyhin iltimâsları üzere cemâ'at-ı merkûmeye mütesellim nasb ve ta'yîn olunmuşsundur imdi cemâ'at-ı merkûmenin fâriğû'l-bâl yaylaklara varmaları ve hüsn-i nizâm-ı halleri husûsunda hân-ı müşârun ileyhin re'y-i savâbdîdleri üzere 'amel ve hareket ve sâir kurb-ı civârlarında olub devlet-i 'aliyyeden mütevahhiş olan cemâ'atların dahî te'mîn ve irâhaları husûsunda iktizasına göre emniyet ve istimâlet ve taraf-ı devlet-i 'aliyyeden hâtır-hâhları üzere itmînân ve i'tîmâd virilüb her vechîle te'lîf ve terğîb ile hüsn-i itâ'ata ircâ' olunmaları husûsunda kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve bezl-i vüs'û kudret itmeğe zuhûra gelen mesâ'î-i cemîlen mebrûr ve meşkûr olacağıın yakînen mukarrer bilüb ona göre hidemât-ı pesendîde vücûda getürmeğe ziyâde ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, deyû yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Z sene: 1141

Hüküm: 211

Hâlâ Rumili Beylerbeyiliği pâyesiyle Gence Beylerbeyisi olan İbrahim Paşa dâme't-me'âlîhiye hüküm ki:

Kıdvetü a'yâni'l-milleti'l-mesîhiyye Moskov Çarı'nın âsitâne-i sâ'âdetimde mukîm kapu kethüdâsı (boş) hatimet 'avâkibuhû bi'l-hayr Südde-i Sa'âdetim'e 'arzuhal gönderüb hâlâ Bahr-i Hazar'da olan Moskov ceneralı mâh-ı Nisan'ın on dördüncü günü Gence tarafından kapu kethüdâsı mûmâ ileyhe gönderdiği ulak Şehacıya () vâsıl ve cenâb-ı emâret meâb hükümet-nisâb sa'âdet iktisâb hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't-me'âlîhiye haber verdikde han-ı müşârun ileyh Gence Beylerbeyisi tarafına mektûb tahrîr idüb istîzân edeyim deyû cevab virüb on gün mürûrundan sonra Gence beylerbeyisi cevâz göstermemiş deyû mürûruna mûmâna'at ve gerü 'avdet itdirdikde ceneral-i mezkûr Ejderhan () yoluyla Gir () cânibinden mahsûs ulak gönderüb bu husûsun sebebini isti'lâm eylediğın i'lâm ve fimâ ba'd âsitâne-i sâ'âdetimden Bakü'ye gitmek üzere Şehacı ve Gence yoluyla gönderdiği ve Adana tarafından gelen ulaklarına mûmâna'at olunmayub mu'tâd üzere ma'iyyetlerine adamlar ta'yîn ve 'âminen ve sâlimen mürûr ve 'ubûr itdirilmek bâbında istid'â-yı 'inâyet itmeğın devlet-i 'aliyye-i ebed-medîdimle musâlaha üzere olan mülûk-ı

nesârânın iktizâ iden mesâlihleri için yedlerinde senedleriyle der-i devlet-medârıma irsâl eyledikleri ve der-i devlet-medârımdan dahî yedlerine yol emri virilüb ircâ[°] olunan adamlarının mürûr ve [°]ubûrlarına mûmâna[°]at olunmayub ber mûceb-i [°]ahidnâme-i hümâyûn himâyet ve sıyânet ile âminen ve sâlimen mürûr ve [°]ubûr itdirilmek lâzım ve lâbûd olmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin bu husûs için hân-ı müşârun ileyh ile haberleşüb bu keyfiyeti i[°]lâm ve ifâde ve Moskovlu tarafından yedlerinde senedleriyle gelenlerin ve bu taraftan yol emirleriyle gidenlerin iyab ve zihâblarına mûmâna[°]at olunmayub ber mûceb-i [°]ahidnâme-i hümâyûn himâyet ve sıyânet ve âminen ve sâlimen mürûr ve [°]ubûrlarına ihtimâm ve dikkat olunmak bâbında fermân-ı [°]âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Z sene: 1141

Hüküm: 212

Rumili Beylerbeyiliği pâyesiyle Gence Beylerbeyisi olan İbrahim Paşa dâme't-me[°]âlîhiye hüküm ki:

Muzâfât-ı memâlik-i pâdişâhânemden olan Şirvan Eyâleti uçları zîr-i himâ-yı himâyet-i mehâbetâtıma iltica idüb devlet-i [°]aliyye-i edediyyü'l-istimrârıma gerden-dâdê-i ribka-i tâ[°]at ve ser-nihâde-i kemend-i mütâba[°]at olmalarıyla üzerlerine hıfd-ı cenâh-ı re'fet ve bast-ı bisât-ı şefkat birle mahmiyü'l-etrâf tutulmaları lâzime-i şân-ı devlet-i [°]aliyye ve vâcibe-i [°]uhde-i saltanat-ı seniyyemden olduğundan kat[°]-ı nazar eyâleti mezkûre müntehâ-yı hudûd-ı İslâmiye'de vâki[°] her cânibi küşâde bir memleket olmağla muhâfaza-i hudûd-ı bilâd ve muhârese-i emvâl-i [°]ibâd için hîn-i iktizâda tehassun idecek hısna eşedd-i ihtiyâc ile muhtâclar olub [°]ale'l-husûs Nehr-i Küre ile Aras'ın mülâkî olduğu mahalde devlet-i [°]aliyyem hudûdu dâhilinde kalan yerde vâki[°] olan geçit Tebriz ve Erdebil ve Me[°]ân câniblerinden ve sâir ol havâlî ve etrâfdan gelüb giden tüccâr ve müsâfirinin memerr ve ma[°]beri vâki[°] olmağın memleket-i ecânib ve ağıâr duhûlünden muhâfaza için zikr olunan geçidin hıfz ve zabt olunması emr-i ehemmm iken ma[°]ber-i mezkûr mahfûz ve mazbût olmayub memlekete duhûl ve hurûc idenlerin keyfiyetleri ma[°]lûm olmamakdan nâşî sedd-i suğûr-ı memleket ili tekin kalub ra[°]diyyet rütbe-i ma[°]rûzada olduğundan mâ[°]adâ Şemâhî ahâlisinin vakt-i hâcetde kendülere melâz ve melce' olacak kal[°]aları olmamağla keyd ü mazarrat-ı düşmandan bir vechile tuma'nînet ve emniyetleri olmayub [°]ale'd-devâm altında vahşetden hâlî olmamalarıyla memleket-i mahrûsetü'l-mesâlik-i pâdişâhânemde âsâyiş ve emniyet ve ârâyiş ve tuma'nînet husûsuna vesile olmak için Nehr-i Ker ile Aras'ın mültekâsında vâki[°] olub devlet-i [°]aliyyem sınırı dâhilinde olan geçid mahall-i kurbunda bir kal[°]a ve şehr-i Şemâhî kurbunda dahî bir kal[°]a binâ itdirilmek muktezâ-yı vakt ü hâlden olduğunu Eyâlet-i Şirvan'ın [°]ulemâ ve sulehâ

ve bi'l-cümle ahâlisi mahzarlarıyla ʿarz ve inhâ ve cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb devlet-intisâb hâlâ Şirvan Hanı olan Serhay dâme't-me'âlîhi dahî mektûb ve kâimesiyle tahrîr ve i'âm idüb fi nefsi'l-emr bu misillü serhadd-i İslâmiye'de vâki' olan memâlik-i pâdişâhâneme tecâvüz ve züvvâr ve müsâfirinden vârid ve sâdır olanların keyfiyetleri bilinüb ecânib ve ağıyâr dühûlünde muhâfaza için vâki' olan mesâlik ve me'âbirin gereği gibi zabt ve rabtı ile sedd-i suğûr olunmak dîrîne-i müstahsene-i cihândârîden olduğundan başka şehr-i Şemâhî ahâlilerinin vakt-i iktizâda etfâl ve nisvânlarını vaz' ve hıfza medâr olmak için taleb ve iltimâs eyledikleri kal'aların binâ olunması emr-i muktezî olup ancak ibtidâ-yı hâlde keşf ve mu'âyeneye muhtâc olduğuna binâen keşfi için fermân-ı ʿâlî sâdr olmağla husûs-ı mezbûr sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin senin ʿuhde-i tekayyüd ve ihtimâmına ta'lik ve ihâle kılınub sen dahî tarafından sâbıkâ Gence muhâfızı müteveffâ Mustafa Paşa'nın kethüdâsı olan ʿAli zîde mecduhûyu mübâşir ta'yîn ve irsâl idüb ol tarafa vardıkda zikr olunan mahallerin üzerlerine varılıb ma'rifet-i şer' ve hân-ı müşârun ileyhin ma'rifetiyle keşif husûsuna şürû'a mübâderet ve ʿahidnâme-i hümâyûn şurûtuna ri'âyet olunarak Nehr-i Ker ve Nehr-i Aras'ın mültekâsında devlet-i ʿaliyyem hudûdu dâhilinde vâki' geçid-i mezbûrun kurbunda münâsib ve müstahsen görülen mahalde bir kal'a ve kezâlik şehr-i Şemâhî kurbunda dahî bir kal'a yapılmak üzere keşf ve mu'âyene ve bu maddede fikr-i ʿamîk ve teemmül-i dakik ile gereği gibi tedbîr ve mülâhaza olunacak az ʿasker ile muhâfazası mümkün olacak vechile tarh-ı cenûb ve resm-i merğûb üzere hey'et ve sûretleri dahî resm ve tasvîr olunduktan sonra ahâli-i memleket taraflarından ber vech-i mu'tâd olacak bed'en i'ânetden mâ'adâ ne kadar mesârif ile olacağı ve ne makûle mühimmât ve ʿamele iktizâ ideceği ne mikdâr ve ecnâsını ücretci ile başka başka tahrîr ve defter ve mühimmâtının kangı tarafdân tedârîki eshel ve enseb ise her bir maddesinin üzerine tahrîr ve işâret olunarak ber vech-i tekâmîl keşf ve defter olunduktan sonra yapılacak kal'aların resimleriyle mûmzâ ve mahtûm keşif defterleri der-i sa'âdet-medârıma irsâl ve keyfiyyeti ʿale't-tafsîl ʿarz ve i'âm olunub ba'dehû her ne vechile fermân olunur ise ona göre ʿamel ve hareket olunmak üzere divân-ı hümâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri için iftihâru'l-ümerâ' ve'l-ekâbir bi'l-fi'îl Başdefterdârım olan ʿAli dâme ʿuluvvuhû i'âm itmeğın mûma ileyhin i'âmı mücebince, ʿamel ve hareket ve hilâfindan begâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Z sene: 1141

Defter s. 53

Hüküm: 213

Bir sûreti dahî

Tiflis ve Revan muhâfızlarına yazılmışdır.

Hüküm: 214

Rumili Beylerbeyiliği pâyesiyle Gence Beylerbeyisi olan İbrahim Paşa dâme't-me'âlîhiye hüküm ki:

Bundan akdem ızhâr-ı ısyân ve tuğyân ile fesâd ve şekâvete ictisâr iden Çar ve Tala Lezgileri'nin gûşmalları için üzerlerine asker ta'yîn olundukda mezbûrlar berhem-zede-i inhizâm ve fîmâ ba'd tavk-ı itâat-i devlet-i aliyyemi zîver-gerden-i ubûdiyyet eyleyüb cadde-i itâatdan ser-i mü inhirâf itmeğe ta'ahhüd ile müteşebbis-i ezyâl-i ahd ü emân olmalarıyla isâet-i sâbıkaları afv ve iğmâz olunmuş iken mezbûrlar yine kendi hallerinde durmayub Gence mukâta'âtından Nehr-i Ker kenarında vâki ba'zı karye ahâlîsini gâret ve mukaddemâ fuzûlen zabt itmeleriyle yedlerinde nez olunan karyelere tekrar ta'arruz ile cibilletler merkûz olan fesâd ve şekâveti icrâya müterakkıb-ı fırsat oldukları ilâm olunmağla mezbûr Gence ve Revan ve Tiflis gibi üç eyâletin vasatında icra-yı fesâdlarına emân ve zaman virilmek lâyük olmayub gerek mezbûrların ve gerek Sığınak eşkiyâsının fesâd ve şekâvete tesaddîleri zuhûrunda sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin bir taraftan sen ve bir taraftan dahî düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ve bir taraftan dahî düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Revan muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa iktizâsına göre tertîb-i asker ale'l-fevr ta'yîn ve irsâl ve yâhud bi'n-nefs kendüleriniz ılgar ve kemâl-i ittifâk ve tedmîr-i gûşmallarıyla mazarratların def u ref olunmak lâzım ve lâbüdd olmağla bu husûs için vezîrân-ı müşârun ileyhimâya tenbîh ve te'kîdi müştemil evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmağın sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin vezîran-ı müşârun ileyhimâ ile haberleşüb eşkiyâ-yı merkûmenin vech-i meşrûh üzere tecemmu ve fesâd ve şekâvete tesaddîleri zuhûr eyledikde iktizâsına göre hareket ve ale'l-fevr kifâyet mikdârı asker tertîb ve tesyîri ve yâhud bi'n-nefs kendünüz ılgar ve kemâl-i ittifâk ve ittihâd üzere hareket ile gûşmâl ve tertîb-i nekâlleriyle def-i şerr u fesâdlarında cidd-i tâm ve ikdâm ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı âlişân sâdr olmuştur.

Fî Evâsıt-ı Z sene: 1141

Hüküm: 215

Hâlâ Rumili Beylerbeyiliği pâyesiyle Gence Beylerbeyisi olan İbrahim Paşa dâme't-me'âlîhi ve Dergâh-ı Mu'allâm kapucu başlarından olub Gence muharriri olan Ali Paşazâde Muhammed dâme mecduhûya hüküm ki:

Bi °avnullâhi subhânehû ve te°âla feth ve teshîri müyesser olan memâlik ve büldânın îrâd-ı tabî°isi her ne ise zabt ve tahrîr olunmak devlet-i °aliyye-i ebediyyü°l-istimrârın kavâid-i müstahsenesinden olmağla keşf İran'dan teshîri müyesser olan bilâd ve emsârın dahî °ale°l-infirâd tahrîri için muharrirler ta°yîn olundukda muzâfât-ı memâlik-i cihândârîden olan Gence Eyâleti'nde vâki° emlâk ve akârât ve arâzi ve bâğât ve âmmе-i merâhil ve cihât ile sâir tahrîri iktizâ iden a°şâr ve rüsûmâtın bir maddesi hâriç kalmamak şartıyla bi ecma°ihim tahrîr ve defter olundukdan sonra taraf-ı mîrîden zabt olunması enseb ve evlâ olanları havâss-ı hümâyûndan olmak üzere başkaca ifrâz ve tîmâr ve ze°âmet olmağla şâyân ve cesbân olanları dahî vech-i mergûb ve tavr-ı matlûb üzere ze°âmet ve tîmâr için tefrîk ve temyîz ve kifâyet mertebesi dahî mirlivâ havâssına tahsîs ve yerlû kullarına ocaklık virilmesi mansûb olanları dahî ocaklık ta°yîn olunmak üzere bundan akdem sudûr iden fermân-ı °âlîşânla muharrir-i mûmâ ileyh Muhammed dâme mecduhû muharrir ve Defter-i Hâkânî kâtiblerinden Rûhi Mustafa dahî kâtib ta°yîn olunub ba°de°t-tekmîl icmâl ve mufassalları bu tarafda bağlanmak üzere defterleri der sa°âdete gönderilmek üzere fermân olunmuş idi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin tarafından bu def°a kâğıtlar gelüb hülâsa-i mefhûmunda muharrir-i mûmâ ileyhın hizmet-i me°mûresi resîde-i hüsn-i hitâm olub lâkin tahrîr eylediği kurâ ve arâzisinin icmâl ve mufassalları Âsitâne-i Sâ°âdet tarafında bağlandığı sûretde ba°de zaman ol taraflarda hudûd ve sınıra ve ba°zı kurâ ve mezâri°a müte°allik sudûr ve zuhûr idecek münâzaât-ı mütenevvi°anın fasl u hasmı rütbe-i te°assüre resîde olacağı mütehammilât-ı umûrdan olduğuna binâen tahrîr olunan mahallerin icmâl ve mufassalları ol tarafda bağlanması nizâm-ı memlekete bâ°is olacak hâlâtdan olduğunu tahrîr ve î°lâm itmen ile fî nefsi°l-emr ol makûle tahrîr olunan kurâ ve arâzînin keyfiyyât ve kemiyâtı ol taraflarda bedâhетен meşhûd ve müte°ayyîn olduğu cihetden icmâl ve mufassalları ol tarafda bağlanması ba°zı sehv ve hatadan sıyânete bâdî olacak hâlât-ı merdiyyeden olduğu bedîhiyyât-ı umûrdan olduğundan başka mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin devlet-i °aliyyenin hayır-hâhân-ı dîrînesinden olub sadâhat ve istikâmet ve fetânet ve kiyâset-i mu°tenâ ve müselleme ve °ale°l-husûs müddet-i medîdeden berû havâlî-i İran'da tevakkuf ve ikâmetin sebebiyle esbâb-ı zâbita-i memâlikden olan keyfiyyât-ı şitâba vukûf-ı tâm ve ittilâ°ı mâ lâ kelâmın olduğu çeşit ile zikr olunan tahrîr defterlerinin icmâl ve mufassalları ma°rifetin ve bağlanub ve hîn-i iktizâda mürâca°at için bir sûreti dahî Gence Hazinesi'nde zabt ve hıfz olunması mahz-ı isâbet olmağla bu vakte dek tahrîr eyledikleri kurâ ve arâzi ile sâir mevâdd-ı müteferrikadan havâss-ı hümâyûn olmağla şâyân olanları mîrî mukâta°a olmak üzere ifrâz ve sâir tîmâr ve ze°âmet ve ocaklık ve mirlivâ havâssı olacak kurâ ve mezâri°i dahî vech-i münâsib-i üzere ta°yîn ve tahsîs eyledikten sonra Gence Eyâleti intihâ-yı serhadd-i İslâmiye'den olub etrâf ve eknâf-ı akvâm-ı müteferrika ve ecyâl-i

mütenevvi^ca ile memlû olduğuna binâen hudûd-ı memleket ve merz ü bûm-ı eyâleti muhâfaza ve hırâset için münâsib görüldüğü meritebe zü^cemâ ve erbâb-ı tîmâr tedârîki dahî rûtbe-i vücûbda olan kazâyâdan olub lâkin tahrîr defterlerinin icmâl ve mufassalları bağlandığı esnâda bir karye veyâhud bir mezra^canın iki ve yâhud üç kılıç tîmâr olmağa tahammülü var iken sehven veyâhud himâyeten bir kılıç tîmâr i^ctibâr olunması taklîl-i ^caskere ve su^cûbet-i hırâset-i kişve ebâdî olacak hâlât-ı gayr-ı mardıyeden olmağla bu bâbda senden me'mûl ve muntazar olan sadâkat ve fetânet muktezâsınca kemâl-i basîret ve ziyâde ihtimâm ve dikkat ile hareket eyleyüb ol makûle tîmâr ve ze^câmet olmak üzere tahrîr olunan kurâ ve mezârî^c ile sâir a^cşâr ve rüsûmât her ne ise bir kılıç olmağa tahammülü mertebesinden ziyâde müsâ^cade ile taklîl-i ^caskere bâdî olacak vecihlerden ziyâde ihtirâz olunarak sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin ma^crifetin ve mübâşir ta^cyîn olunan muharrîr-i mûmâ ileyh ma^crifetleriyle ze^câmet ve tîmâr i^ctibâr olunan her bir kılıcın hadd-i i^ctidâl üzere icmâl ve mufassalları bağlanub gerek mirlivâ hâssına ta^cyîn olunan kurâ ve mezârî^c ve gerek ba^czı yerlü neferâta ocaklık virilecek mukâta^câtda dahî ziyâde basîret ve intibâh üzere hareket olunub vech-i i^ctidâline kemâ yenbağî mürâ^cât olunarak sâir havâss-ı hümâyûn karyeleriyle ma^can onların dahî icmâl ve mufassalları bağlandıktan sonra hîn-i iktizâda mürâca^cat için bir sûreti Gence Hazinesi'ne vaz^c ve hıfz olunub asıl defterleri Defterhâne-i Âmire'de hızf olunub asıl defterleri Defterhâne-i Âmire'de hızf olunmak için der-i devlet-medârıma irsâl olunmak lâkin bu emr-i hatîr devlet-i ^caliyyenin cümleden ehemm olan umûr-ı mühimmesinden olmağla bu bâbda beytü'l-mâl-i müslîmini sıyânet ile kendülerden hidemât-ı meşkûre zuhûru me'mûl ve mütevakka^c iken taraf-ı hilâfa sülûk ile meslek-i istikâmetden ^cudûl ve inhirâf gösterilüb mahsûl-dâr olan kurâ-yı ma^cmûreyi mirlivâ havâssı ve ze^câmet ve tîmâra tahsîs ile taraf-ı mîrîye gadri irtikâb itmek veyâhud bir karyenin hâsılına göre bir kaç kılıç olmağa tahammülü var iken tama^c-ı hâma teba^cıyyet ile bir kılıç i^ctibâr itmek misillü hareketleri zâhir olur ise bir dürlü cevâba kâdir olamayub netice-i halde ^citâb-ı şedîde mazhar olacakların bir hoşça teemmül ve tefekkür ile bu emr-i ^cazîm ve hitâb-ı cesîmde gereği gibi sadâkat ve istikâmeti edâ idüb sizden matlûb olan vech-i mergûb üzere emr-i tahrîre sûret-i hüsn-i nizâm vormeleri için divân-ı hümâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihâru'l-ümerâ' ve'l-ekâbir bi'l-fi^cil Başdefterdârım olan ^cAli dâme ^culuvvuhû i^clâm itmekle vech-i meşrûh üzere ^camel olunmak bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Z sene: 1141

Defter s. 54

Hüküm: 216

Tiflis Eyâleti mutasarrıfı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Bi lutfillâhi'l-meliki'l-mezîd feth-i cedîd olan Hemedan memleketi vus^cat-i arâzi ve enhâ ve kesret-i menâfi^c ve kurâ ile bir eyâlet-i kesîrû'l-cedvâ olmağla bi'r-rıfkı tesluhu'r-ra^ciyyetü ve bi'l-^cadli tümlekü'l-beriyetü mefhûm-ı hikmet-mersûmu üzere hüsn-i ihtimâm-ı pâdişâhânem muktezâsınca hareket ve fukarâ-yı ra^ciyyete rıfk ve mülâyemet ile seferler esnâsında te^caddiyât-ı ^caskerden etrâfa müteferrik olan re^câyâ evtân-ı kadîmelerine ircâ^c ve ikâmet ve mezâlim ve te^caddiyâtdan himâyet bast-ı bisât-ı şefkat olunarak bi hamdillâhi te^câlâ memleket-i merkûme re^câyâsı karîn-i zamân ve emniyet olmalarıyla meyâmin-i rıfk ve mülâyemet ile eyâlet-i mezbûrda vâki^c mîrî mukâta^cât tezâyüd ve terakkî kabûl eyledüğü resîde-i rütbe-i tahakkuk ve sıhhat olmağın innellâhe ye'muru bi'l-^cadli ve'l-ihsân nass-ı kerîmi müsted^câsınca mürâ^cât-ı kânûn-ı ^cadâlet ile memleket-i merkûmenin yevmen fe yevmen izdiyâd-ı ^cumrân ve evvelkiden ziyâde ma^cmûr ve abadân olması aksâ-yı murâd ve câygîr-i fuâdım olub ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin vezârete i^clâ ve hâssaten çırâğ-ı efrûhte-i devletim ve ğars-ı dest-i saltanatım olmanla muhâfaza-i merkûmeye me'mûr olalıdan berû i^ctidâl üzere hareket ve ızhâr-ı âsâr-ı hüsn-i hükümet eylemenle fîmâ ba^cd dahî senden rızâ-yı yümn-iktizâ-yı mülûkâne ve muvâfık-ı harekât-ı hamîde ve hidemât-ı pesendîde melhûz-ı tab^c-ı safâ-makrûn-ı hîdîvânem olduğuna binâen Hemedan Eyâleti'nin istiklâlen zabtı için defterdarlığı ref^c ve şerefyâfte-i sudûr olan mufassal ve meşrûh emr-i şerîfimde bast ve temhîd olunan şurût-ı müte^caddîde ve kuyûd-ı müteekkide ile eyâlet-i mezkûre bin yüz kırk bir senesi Mart'ı ibtidâsından cizyesiyle dört yüz elli kese akçe mal ile sana tevcîh ve ihsânım olub ve ref^c olunan defterdarlık kalemiyesi ve sâir ^cavâid-i mu^cayyenesi fîmâ ba^cd bi'l-küllîye tarafına râci^c ve ^câid olmağla kat^câ fukarâya bir dürlü cevr ve te^caddî olunacak halde olmamağın ber vech-i i^ctidâl mukâta^cât ve cizye mallarının mahsûl-ı tabî^cilerinden ol mikdâr mâl-ı mîrîyi istîfâ eyledikten sonra mesârif-i lâzimene vefâ idecek mertebelerden efvân fâiz dahî hâsıl olacağı bedîhiyyâtdan olmağla senden matlûb-ı hümayûn-ı pâdişâhânem olduğu üzere vâlin ^câdilün hayrun min matarin vâbilin mazmûn-ı hikmet-nümûnu üzere meslek-i ^cadl ve vâdi-i pîş-nihâd ve rıfk ve müvâsâta i^ctibâr ile fukarâyı ve ra^ciyyeti himâyet ve sıyânetde ihtimâm ve dikkat iderek tahsîl-i emvâl-i mîriyyede bezl-i cidd-i evfâ ve mukâta^cât ve cizyeyi mu^ctedil ve re^câyâ perver kimesnelere tefvîz ve ilzâm eyleyüb zalemeden olanlara deruhde eylemekden ziyâde ittikâ ve etrâfa çeşm ve gûş tutub sirren ve ^calenen taharrî ve istiksâ birle içlerinde cevr ve i^ctisâfa tesaddî ederi olur ise bilâ tevakkuf ahz ve şer^can hakkında lâzım geleni icrâ eyledikten sonra ol makûle zalemeyi diyâr-ı âhara tard ve iclâ ve eyâlet-i merkûme re^câyâsından etrâfa müteferrik olanlardan bakiyye kalanların dahî

kulûbların te'lîf ve tatmîn ile evtân-ı kadîmelerine celb ve iskân ve hâlâ mevâtın-ı asliyyelerinde tavattun idenlere istimâlet ve iktizâsına göre tohum ve badâr ve sâir malzemelerine imdâd ve i'ân et ile cümlesini zirâ'at ve hırâsete teşvîk ve terğîb iderek rûz be rûz terakkî-i 'umrân-ı memleket ve nizâm-ı hâl-i ra'iyete bi'n-nefs ihtimâm ve dikkat eylesin ve'l-hâsıl küllüküm ra'in ve küllüküm mes'ûlün 'an ra'iyetihî hadîs-i şerîfi muktezâsınca senden ızhâr-ı âsâr-ı 'adâlet ile hüsn-i nizâm-ı memleket matlûb-ı hümayûnum olmağın eyâlet-i merkûmenin ziyâdeye tahammülü var iken ol mikdâra virilmeğın vedâyi'î hâliku'l-berâyâ olan re'âyâ fukarâsına sinîn-i sâbıkadan ziyâde akçe tarh ve tevzî'i iktizâ itmez iken ma'âzzallâh irtikâb olunacağı sûretde muâhaz ve mu'âkab olacağını mukarrer ve muhakkak bilüb ser-i mû hilâfından gâyetü'l-gâye mücânebet ve memleket-i merkûmenin hüsn-i nizâm ve sâir mevâdd-ı lâzımu'l-ihtimâmına 'ibret ve im'ân-ı nazar ve dikkat ve teemmül ile lâzımu'l-inhâ olan hususları der-i devlet-medârıma 'arz ve i'lâm ve memleket-i merkûmenin murâd-ı hümayûnum üzere kemâl-i hüsn-i nizâmında fevkâ'l-had dikkat ve ihtimâm ile hakkında olan hüsn-i zann-ı pâdişâhanemi tasdîke bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâil-i M sene: 1142

Hüküm: 217

Ber vech-i arpalık Kangırı Sancağı'na mutasarrıf olan Selim dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin bundan akdem 'arzları zâhir olan Çar ve Tala tâifesinin te'dîb ve gûşmalları için sâbıkâ Gence muhâfızı müteveffâ Mustafa Paşa'nın ma'iyetine me'mûr ve ta'yîn olunmuş idin hâlâ itmâm-ı hizmet ile 'avdetinde Kazak Sancağı muhâfazasına ve zahire nakline ta'yîn ol hizmeti dahî itmâm itmekle ol havâlîde lüzûmun kalmadı deyû emîrû'l-ümerâi'l-kirâm hâlâ Gence Beylerbeyisi İbrahim Paşa dâme't-me'âlîhi seni Tiflis tarafına irsâl ve şimdiki halde Tiflis tarafında dahî meksine bâ'is bir halde olmamağla mansıbına 'avdetine izin ve ruhsat virilmek üzere düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmı'l-'âlem hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû mektûbla i'lâm itmeğın sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde mansıbın olan Kangırı'ya 'avdet eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâhir-i Z sene: 1141

Hüküm: 218

Rumili Beylerbeyliği payesiyle Gence Eyâleti'ne mutasarrıf ve Gence muhâfazasında olan (boş) Paşa dâme't- me'âlfihiye hüküm ki:

Medine-i Mar'aş'da sâkin 'ulemâ ve sulehâ ve eimme ve hutebâ ve sâdât ve nükabâ ve bi'l-cümle meşâyih ve fukarâ Südde-i Sa'âdetime mahzar gönderüb Mar'aş Eyâleti'nin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârî şark seferi zuhûrundan bu ana gelince yedi seneye karîb seferde ve bi hamdillâhi te'âlâ Tiflis ve Revan ve Gence ve Şirvan cânibi muhâfazasında ve bi'l-cümle muhârebe ve fütûhâta mevcûd ve hizmet-i vâfireleri sebkât idüb lâkin mezkûrların kurûnu tebdîl olduğundan mâ'adâ vilâyetlerinin etrâf ve eknâfi Türkman ve Ekrâd ve Eskân eşkiyâsının memerr ve makarları olmağla karyelerinin ekseri bi'l-külliyeye perâkende ve perişân ve zirâ'at ve hırâsetden hâliyetü'l-hâliye kalmağın birkaç seneden berû gelen harçlıkları tehîdest ve bâ'is-i sedd-i ramak olacak bir şeye mâlik olmadıklarından nâşî emlâk ve emti'aya mâlik olanlar dahî emvâl ve eşyâların fûrûht ve süknâlarına varınca borçlu yedinde olub bir vechile te'ayyüşe iktidarları olmayub ilâ hâzihi'l-ân kendüleri ve 'iyâlleri sâil mesâbesinde nân-ı yevmiye muhtâc ve halleri gâyetü'l-gâye mükedder ve diğeri gün ve mahall-i merhamet olmağla kendülerinin ve 'iyâllerinin bükâ ve âh ve eninlerine merhameten me'mûr oldukları seferden 'afv ve kendülerine bir mikdâr refâhiyet gelinceye dek vilâyetlerine gelüb meks ve ikâmet eylemeleri için emr-i şerîfim virilmek bâbında istid'â-yı merhamet ve akdâ-kudâti'l-müslimîn Mar'aş kadısı Mevlânâ Yusuf zîde't-fezâiluhû dahî vechî meşrûh üzere 'arz itmeğın mezbûrlar şark seferine ibtidâ olduğu gündün berû vâki' olan sefer-i Şemâhî ve Tiflis ve Gence'de ser'asker paşalar yanında alaybeyileri bayrağı altında mevcûd bulunub me'mûr oldukları muhâsara ve muhâfazada bezl-i vücûd iderek hizmet idüb mahall-i re'fet ve sezâvâr-ı 'âtîfet-i mülûkânem olmalarıyla sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin mezkûrlar varub sancaklarında sâkin ve ze'âmet ve tîmârlarına zabt ve nizâm virilmek üzere seferden 'afv olunmaları bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Za sene: 1142

Defter s. 55

Hüküm: 219

Haleb alaybeyisi (boş) zîde kadruhûya hüküm ki:

Sen ki miralay-ı mezkûrsun bundan akdem eyâlet-i merkûmenin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârîyla Gence muhâfazasına me'mûr olmuş iken Tebriz tarafına me'mûriyetiniz için emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş idi el hâletü hâzihi Gence muhâfazasında kalmanızın lüzûmu olduğunu emîrû'l-ümerâi'l-kirâm hâlâ Rumili Beylerbeyiliği pâyesiyle Gence Beylerbeyisi

olan İbrahim Paşa dâme't-me'âlîhi der-i devlet-medârıma mektûbuyla  arz ve i' l m itmekle kemâ fi'l-evvel Gence muhâfazasında kalmak üzere me'm r olmuştuzdur imdi Eyâlet-i Haleb'in âumûmen z em  ve erbâb-ı t m riyla kemâ fi'l-evvel Gence muhâfazasında kalub emr-i muhâfazada ve sâir iktizâ iden hidemât-ı  aliyyenin edâsında m r-i mîrân-ı mûmâ ileyh n re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket ile mes i-i mebrûre vücûda get rmege bezl-i v s u kudret olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

F  Evâsıt-ı Z sene: 1141

Hüküm: 220

Revan muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem ızhâr-ı  isy n ve tuğyân ile fesâd ve Şekâvete cesâret iden  ar ve Tala Lezgileri'nin g Őm lları içun üzerlerine âasker ta' y n olundukda mezbûrlar berhem-zede-i inhizâm ve fimâ ba'd tavr-ı it atda devlet-i  aliyyemi zîver-gerden-i  ub diyyet eyleyüb câdde-i itâatdan ser-i m  inhirâf itmemegi ta'ahh d ile müteşebbis-i ezy l-i  afv   em n olmalarıyla isâet-i s bıkaları  afv ve iğm z olunmuş iken kendü hallerinde durmayub Gence muk t  atından Nehr-i Ker kenarında vâki' ba'zı karye ahâlisinin emv lini gâret ve mukaddemâ fuz l  zabt eyledikleri karyeler yedlerinde nez' olmuş iken tekrar ta'aruz ile cibilletlerinde merkûz olan fesâd ve Őek veti icrâya m terakkıbı fırsat oldukları i' l m olunmağla mezbûrlar Gence ve Revan ve Tiflis gibi    eyâletin vasatında olmalarıyla icrâ-yı fes dlarına em n ve zaman virilmey b gerek mezbûrların ve gerek Sığınak eşkiyâsının fesâd ve Şekâvete tesaddîleri zuhûrunda düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmu'l-  lem Tiflis muhâfızı vezîrim İŐhak Paşa edâmallâhu te' l  iclâlehû ve emîrû'l- mer i'l-kirâm Gence muhâfazasında olan İbrahim Paşa dâme't-me' l hi ile haberleŐub ittifak ve ittihad ve iktizâsına göre hareket ile gûşmâl ve tertîb-i nek lleiyle def'i serr-u fes dlarından ihtimâm olunmak üzere vezîr-i müşârun ileyhe m r-i mîrân-ı mûmâ ileyhe ve sana başka başka mufassal ve meşrûh evâmir-i Şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuş idi el-hâletü hâzihî tarafından der-i devlet-medârıma kâimen gelüb hülâsa-i mefhûmunda husûs-ı mezbûr içun bu esnâda Revan tarafından âasker g ndermen n f idesi olmaduğundan gayrı ol tarafda Karaçorlu eşkiyâsı ve kapusuz levendât tâifesinin dahî re' y  nefer tına zulm ve  udv nları mukarrer olmağla husûs-ı mezbûr içun gidilduğ  halde Revan gibi bir memleket-i ma' m renin re' y sının perîşân olmasına ve m l-ı m rinin ger  noks nına b 'is ve bâdî olacakları nümâyân olmağın mezbûrların üzerlerine sefer olunmak irâde olduğ  halde ziyâde piyâde âasker ted rikiyle it n-ı sen s l l ne te'hîr olunmak münâsib olmağın Revan cânibinden taraf-ı âhara âasker g nderilmey b kendü eyâletinin muhâfazasına ihtimâm olunmak bâbında emr-i Şerîfim

iltimâs eylemek ile sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin husûs-ı mezbûr için sana tekrar emr-i şerîfim vürûd itmedikçe hareket ve asker göndermeyüb eyâlet-i Revan'ın muhâfazasında ve Karaçorlu ve Levendât eşkiyâsının def ve ref'leri ve re'âyâ ve berâyânın himâyet ve sıyânetlerinde bezl-i nakdîne-i ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı S sene: 1142

Hüküm: 221

Gence Beylerbeyisi İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Gence muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'nın tertîb ve nizâmı mücebince Lori Kal'ası muhâfazasında beş bin beş yüz yetmiş beş akçe yevmiye ile beş yüz nefer yerlü kulları olub senevî on altı bin dört yüz kırk altı gurûş ile bir rub^c mevâcibleri Gence cizyesinden virilmek üzere beratları virilüb her bir neferine şehriye birer kile hınta ta'yîn olunduğu baş muhâsebeden der kenâr olunub zikr olunan mahal kal'a nâmında bir palanka olub cânib-i şarkîsi Tiflis ve cânib-i şimâlisi Çıldır ve cânib-i garbîsi Kars ve cânib-i cenûbîsi Revan olmağla Gence'ye kurbiyyet ve ittisâl cihetlerinden bir dürlü münâsebeti yoğ iken müteveffa müşârun ileyhin kendü feth eyledüğü bir mahal olmağla içine kullar vaz^c ve mesârifî Gence tarafından görülmek üzere tahsîs kılınub ancak el-hâletü hâzihî garb tarafından bir dîvârı olub cevânib-i sâiresinde kat'â dîvâr olmaduğundan gayrı fi'l-asl vad^cı dahî muhâfaza-i memleket için olmayub 'Acem tâifesi yaylak çıkdıklarında ahmâl-i sakîlelerin vaz^c idegelmeleriyle 'Acem vaktinde 'alâ hâlihî kalmasının 'illeti madde-i mezkûre olub lâkin yol uğrağı ve derbend bir mahalde olmamağla el-hâletü hâzihî bir dürlü muhâfazasının lüzûmu ve iktizâsı yoğiken onaltı bin dört yüz kırk altı gurûş mevâcib ile on bin kile mikdârı zahire talebinden hâlî olmadıkların sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin mektûbunla i'lâm ve kal'a-i merkûmenin kat'â lüzûmu olmayub bu ana dek beyhûde mesârifî bâ'is olduğu muhtevâ-yı mektûbunda istinbât olunduğuna binâen şerefsudûr bulan hatt-ı hümayûn-ı şevket makrûnum mücebince mevcûd olan der ve dîvârı dahî hedm ve neferâtının kayıdları ref^c ve terkîn ve muhâfazasında olan kapu kulu neferâtı ocakları taraflarından mahall-i âhara nakl olunub yerlü kullarının şimdiye dek bilâ mûcib aldıkları mevâcibleri kendülere in'âm olunmak mukâbelesinde güzeşte mevâcib ve zahire taleb eylemeleri için Divân-ı Hümayûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında hâlâ Başdefterdâr'ım olan 'Ali dâme 'uluvvuhû i'lâm itmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur deyû yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S sene: 1142

Hüküm: 222

Dergâh-ı Mu^callâm kapucu başlarından olup sâbıkâ Arpa Emîni olan ^cAli Ağa dâme mecduhûya hüküm ki:

Revan Eyâleti ^cavâtıf-ı ^caliyye-i hidivânemden düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ hâssa musâhibim ve dilîr-i muhteremim Mehmed Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûya tevcîh ve ihsân-ı hümâyûnum olup ve sen ki kapucu başı mûmâ ileyhsin yarar ve kârgüzâr ve mücerrebü'l-etvâr olduğuna binâen eyâlet-i mezbûreye sen ve kâimmakâm nasb ve sâbıkâ Revan muhâfızı olan düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûyu ashâb-ı hukûkla murâfa^caya hâlâ rikâb-ı hümâyûnda mir ahûr-ı sâni olan Mustafa dâme mecduhû mübâşir ta^cyîn olunub sen dahî sür^catle hareket ve Erzurum'da mübâşir-i mûmâ ileyhe mülâkî oldukdan sonra ma^can Revan'a dühûl ve fermânım üzere mevâdd-ı ittifâk ile görmeniz muktezâ-yı hâlden olmağla sen ki kapucu başı mûmâ ileyhsin serî^can ve ^cacilen ocağından hareket ve Erzurum'da mübâşir-i mûmâ ileyhe mülâkî ve ma^can Revan'a varub sen müstakillen kâimmakâm olup fermânım olan umûr ve husûsun icrâsına ihtimâm eylesin deyû yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı C sene: 1142

Defter s. 56

Hüküm:223

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Tiflis kurbunda vâki^c Topkaraağaç Kal^cası'nın etrâfı Çar ve Tala Lezgileri ve ba^czı eşkiyânın makarr ve me'vâları olmağla ol tarafları keyd ve mazarrat-ı eşkiyâdan irâha ve te'mîn husûsunda murâd-ı ^cazim iken hâric-i kal^cada hendeği olduğundan başka hisâr ve tâbeleri dahî olmamağla bu halde iyi muhâfazası emr-i müşkîl olup lâkin kal^ca-i mezbûrenin o havâlîyi hırâset için lüzûm gelen olduğu emr-i bedîhi olmağın memhâ emken termîm ve ta^cmîrine taraf-ı devlet-i ^caliyyemden müsâ^cade buyurulmak için muhâfazasına me'mûr olanlar memhûr mahzarlarıyla südde-i devletmedâr-ı mülûkâneme ^carz ve i^clâm itmeleriyle fî nefsi'l-emr ta^cmîr ve termîm itdirilmesi lâzım-ı halden olup ve Tiflis cânibinde bu makûle ebniyede i^cmâl için iktizâ iden ^camelinin vefret ve kesret üzere bulunduğu zâhir ve âşikâr olduğundan gayrı Tiflis semtinde bulunmak takrîbiyle senin nezâret ve ma^crifetin inzimâmiyle ta^cmir itdirilmesi münâsib ve müstahsen görülmekden nâşî bu mühim celîl senin ^cuhde-i ihtimâmına ta^clik ve tefvîz kılınmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim vüsûlünde tarafından kethüdânı veyâhud etbâ^cından kethüdâna bedel olacak mu^ctemed ve

müstakîm ve kimesneyi mahsûs mübâşir ta^cyîn ve kal^a-i mezbûreye irsâl eyleyüb bu bahane ile beyhûde mesârif-i kesîreyi mücib olmamak ve el-yevm bulunduğu hâlet üzere takvîyet ve istihkâm virilmek şartıyla ta^cmîr ve termîm olunan muktezî olan mahallerin keşif ve defter ve memhûr ve mümzâ defterlerin der-sa^câdetime irsâl eyledikten sonra taraf-ı devlet-i ^caliyyemden haber vürûduna intizâr ile kat^â tevakkuf eylemeyüb ta^cmîrat-ı mezkûre için iktizâ iden ^cameleyi Tiflis cânibinden ihrâc ve sâir mühimmât-ı lâzimeyi tedârik ve irsâl ve bilâ tevakkuf emr-i ta^cmîre ve şurû^c ve mübâşeret ve mübâdele itdirüb muhtâc-ı ta^cmîr olan mahallerin mehmâ emken ta^cmîr ve temîm ve lâzım gelen ^camele icârâtı ve sâir mesârifinin bin yüz kırk senesinin mahsûb olmak üzere ^cuhdende olan Tiflis hazinesi irsâliyesi malından virüb ^cavn ü ^cinâyet-i rabbânî ile bir gün mukaddem itmâm ve tekmîl ve bilâ kusûr hüsn-i hitâm bulduğunu der-i devlet-medârıma ^carz ve i^clâm eylesin el-hâletü hâzihî bu husûs ehemmi-umûr-ı devlet-i ^caliyyemden olmağla sana sipâriş ve tefvîz kılınmasını mutlakâ hüsn-i i^ctimâd-ı hümâyûnum olmakdan neş'et ider bir âlet olub ancak beytü'l-mâl-ı müslimînin ^cabesde itlâf ve izâ^cat olunmasına rızâ-yı hümâyûnum olmamağla imdi bu bâbda senden me'mûl ve mütevakka^c olduğu üzere kemâl-i basîret ve intibâh ile ^camel ve hareket idüb beyhûde yere lüzûmundan ziyâde bir akçe sarf olunmamak üzere mesârifini bir hoşça zabt eylemekde gâyetü'l-gâye ihtimâm ve dikkat ve bi tevfikihî sübhânehû ve te^câlâ bir gün mukaddemce ta^cmîr ve tekmîlinde bezl ve sa^cy ve kudret eyleyüb tehâvün ve tekâsül misillü hareketden be gâyet ittikâ eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Ra sene: 1142

Hüküm: 224

Hâlâ Gence Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Senden her vechile rızâ-yı hümâyûnuma muvafık hareket melhûz-ı tab^c-ı safâ-makrûn-ı pâdişâhânem olmağla bundan akdem sana Rumili Beylerbeyiliği pâyesiyle Gence Eyâleti ihsân-ı hümâyûnum olub muhâfazasına me'mûr olmuş idin el-hâletü hâzihî emr-i muhâfazada ve sâir hidemât-ı ^caliyyede basîret ve i^ctidâl üzere hareket-i hasene ve etvâr-ı müstahsenen nümâyân olub bundan böyle dahî senden hıfz ve hırâset-i vilâyet ve himâyet ve sıyânet-i fukarâ-yı ra^ciyyet ve evvelkiden ziyâde memleketin ma^cmûr ve abadân olmasına sa^cy ve dikkat ile hidemât-ı pesendîde matlûb-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağın ^cavâtıf-ı ^caliyye-i hüsrevânemden sana rütbe-i ^culyâ-yı vezâret ^cinâyet ve hâl ve şânına taltîf ve teşvîk için hâssa hılâ^c-ı fâhire-i hidîvânemden semmûr-ı fâizü's-sürûra kaplu bir sevb hil^cat-i mûrisü'l-behçet-i sultânî ihsân-ı hümâyûnum olub kıdvetü'l-emâcid ve'l-a^cyân hâlâ silahdar-ı sadr-ı a^czamî olan ^cOsman zîde mecduhû ile irsâl olunmuştur imdi vüsûlünde ^cinâyet ve ihsânım olan hil^cat-i

fâhire ve kisve-i zâhiremi hutuvât-ı ta'zîm ve iclâl ve istikbâl ve şifâh-i tekrîm ile telsîm ve dûtş-ı hamîyyet pûşuna iksâ ve ızhâr-ı mufâharet-i evfâ eyledikten sonra hıfz ve hırâset-i memleket ve icrâ-yı hüsn-i hükûmet ve murâ'ât-ı merâsim-i 'adâlet ve re'âyâ ü berâyâyâ ızhâr-ı âsâr-ı merâhim ve şefkat ve iktizâ iden ûmûr ve hususları cenâb-ı emâret meâb eyâlet-nisâb sa'âdet-iktisâb Şirvan Hanı Serhay Han dâme't-me'âlîhi ile mükâtebe ve mürâsele ile müzâkere ve müşâvere ve ittifâk ve ittihâd ve lâzımu't-temşîye olan hususlarda ve hüsn-i nizâmı memlekete dâir kâffe-i umûrun temşîyet ve icrâ ve tetmîm ve edâsında ihtimâm-ı tâm itmen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Ra sene: 1142

Hüküm: 225

Hâlâ Gence Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Rütbe-i 'ulyâ-yı sadârete terfî' ve i'lâ kılınan vüzerâyâ tuğra-yı şerîf hizmetiyle şerefyâb olan vüzerâyâ kirâm taraflarından teslîm-i resm-i tuğra için tuğrâ-yı garrâ ve devât ve sâir edevât ihdâ olunmak merâsim-i devlet-i 'aliyyemden olduğuna binâen hâlâ tuğrâ-yı şerîfim hizmetinde olan düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem dâmâd-ı muhteremim vezîrim 'Ali Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlêhû tarafından de'b-i kadîm üzere tuğrâ-yı şerîf ve devât ve sâir edevât ihdâ ve irsâl olunmağla vüsûlünde icrâ-yı merâsim-i hüsn-i telakkî eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Ra sene: 1142

Hüküm: 226

Revan kadısına ve Dergâh-ı Mu'allâm kapucu başlarından olub Revan Eyâleti'nin zabt u rabtna mütesellim ve kâimmakâm nasb ve ta'cîyn olunan 'Ali dâme mecduhûya hüküm ki:

Bundan akdem bi 'inâyetillâhi te'âlâ feth ve teshîri müyesser olan damîme-i memâlik-i hüsrevânem kılınan Revan Eyâleti'nin hîn-i fethinde ba'zı re'âyâsı sademât-ı leşker ve kerr ü ferr-i 'askerden istihâş ile o havâlî ve etrâfa müteferrik olduklarına binâen ba'de'l-feth eyâlet-i merkûme re'âyâsına bast-ı bisât-ı 'adâlet ve neşr-i âsâr-ı mülâtafet ve istimâlet birle celb ve cezb olunarak âvâre-beyâbân-ı tehassüreş olanlarının kadîmi yerlerine nakl ve îvâ ve memleket-i merkûmenin bi tevfiikihi subhânehû ve te'âlâ i'câr ve ihyâsına irâde-i 'aliyye-i pâdişâhânem ta'alluk itmeğle mebâdi-i feth ve teshîrinden bu vakfe gelinceye dek te'lif-i kulûb-ı berâyâ ve terfih-i ahvâl-i re'âyâda bezl-i ciddi evfâ olunub mikdâr-ı zerre zulm ve

te^caddîye ruhsat ve cevâz gösterilmemek üzere ekîd ve şedîd evâmir-i ^caliyye ile peyder pey ve nev be nev tenbîh ve te'kîd olunduğundan başka fimâ ba^cd dahî mezâlim-i te^caddîyât dan âsûde ve sâye-i re^cfet mâye-i hidîvânemde emn ü âsâyîş ile ğunûde olmaları için eyâlet-i merkûmenin muhassıllık vechi ile bir vezîr-i ^cadâlet şimşîre tefvîz olunması akvâ-yı esbâb-ı nizâmdan ^cadd olunmağla mücerred refâh-ı hâl-i ra^cıyyet ve husûl-i i^cmâr-ı memlekete vesîle olmak için ziyâde mal ile ta^cahhüd idenlere i^ctibâr olunmayub menâfi^c-i Sûriye'den

Defter s. 57

kat^c-ı nazar ve zîr-i destân ra^cıyyete haml-i sakîl olmağdan tevakkî ve hazer birle eyâlet-i merkûme muhassıllık vechi üzere ^calâ vechi'l-i^ctidâl sekiz yüz rûmî kese akçe mal ile düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûya bundan akdem der^cuhde ve tefvîz olundukda dâhil-i hayt-ı hükümetinde olan fukarâ-yı ra^cıyyet ve sükkân-ı memlekete rıfk-ı müvâsât üzere mu^câmele ve herhalde ızhâr-ı hüsn-i mu^câmele eyleyerek re^câyâyı te^caddîden vikâye ve cevr ve i^ctisâfdan himâyeye eylemeleri husûsu şerâit-i sâireye takyîm ve eyâlet-i mezkûrenin vezîr-i müşârun ileyhe taklîd olunmasından maksûd-ı aslî bu emr-i küllî olduğun kerreten ba^cde uhrâ i^clâm ve tefhîm olunmağla bunun hilâfına hareket olduğuna rızâ-yı hümayûnum yoğ iken vezîr-i müşârun ileyh eyâlet-i merkûmeye iltizâmen mutasarrıf oldukdan sonra kendüye telkîn olunan vesâyâ-yı lâzimeye bir dürlü mürâ^cât kaydında olmayub meslek-i hilâfa sâlik celb-i malda mütehâlik olmağla dirliğe mutasarrıf olanların mahsûlât ve rüsûmât ve ^culûfelerine ta^carruz ve ednâ bahane ile ^cazl ve gasba tesaddî idüb bir takrîb ile her birisinin hallerine za^cf-ı küllî târi olmağla bir dürlü karâra mecâlleri kalmayub ve kapu harcı ve matbah harcı ve mübâşiriye ve çukadiriye ve elçi ve yoklamacı harcı ve imdâd-ı seferiye ve hazariye nâmıyla altı yedi yüz kese akçelerin aldıkdan sonra onunla dahî kana^cat itmeyüb hilâf-ı şer^c cerîme nâmıyla zecren ve cebren bin beş yüz altmış üç kese mikdârı akçelerin alub a^cyân ve re^câyâsının intizâm-ı umûrların teferruk ve ihtilâle mütehavvil ve keyfiyet-i halleri ducret ve ıztırâba mütebeddil olmağla ahvâllerini dergâh-ı ^cadâlet-destgâhıma ^carz için cümle tarafından vekîl eyledikleri kimesneler yedlerinde olan defter ve mahzar ile Divân-ı Hümayûn'uma ref^c-i ruk^ca-i iştikâ eylediklerinde fukarâ-yı ra^cıyyetin tevahhûş-ı kulûblarına müeddi olacak bu makûle cevr ve zulme bir dürlü rızâ-yı hümayûnum olmaduğuna binâen vezîr-i müşârun ileyh hilâf-ı şer^c-i şerîf zulmen ve cebren alduğu hukûk-ı ^cibâdın red ve tahsîli için fermân-ı hümayûnum sâdr olub ve istirdâd olunacak akçelerin sülûsânını hüsn-i rızâ ve ihtiyârlarıyla taraf-ı mîrîye teberru^c itmeleriyle sudûr iden fermân-ı hümayûnum mücebince kıdvetü'l-emâcid ve'l-a^cyân mirahûr-ı sâni (boş) zîde mecduhû müstakillen mübâşir ve baş muhâsebe kâtibinden dahî

kıdvetü erbâti't-tahrir ve'r-rakam (boş) zîde kadruhû kâtib ta'cyîn ve şükâtıdan bu def'a mahzar ile gelen kimesneler dahî mübâşir-i mûmâ ileyhın yanına koşubub cümlesi mahalline irsâl ve sen ki Revan Kadısı Mevlânâ-yı mûmâ ileyhın bu husûsa müvellâ nasb olunmanla mahalline vardıklarında iddi'â-yı hukûk iden sitem-dîdegânın mecmû'ü meclis-i şer'î-i şerîfe ihzâr ve hîn-i murâfa'ada kat'â bir cânibe tecâzûb ve temâyül gösterilmeyüb ve bi vechin mine'l-vücûh bir tarafa gadr ve himâye olunmayub küllî hak ve 'adl üzere hareket olunarak vezîr-i müşârun ileyhın vekîl-i şer'îsi muvâcehesinde murâfa'a ve keyfiyet vukûf ve ittîlâ'ı olan mevsûku'l-kelim ve bî garaz kimesnelere sirren ve 'alâniyeten tefahhus ve istiksâ ve her maddesi gâyet teharri birle tefakkuh ve istikrâ olunub üzerine sübût bulan maddeler tescîl ve taraf-ı devlet-i 'aliyyemden gönderilen kâtib-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle dahî 'ale'l-infirâd tahrîr ve defter olunduktan sonra şer'an reddi iktizâ iden hukûk-ı fukarâ sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhın ma'rifetin ve kâimmakâm-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle vezîr-i müşârun ileyhden taleb ve eğer edâda ta'azzür ve ta'allül eylemek ihtimâli olur ise haklarında zecr ve kahr-ı mu'âmeleleri zuhûr ideceğın bir hoşça ifade ve tefhîm olunarak 'alâ eyyi hâlin sâbit olan akçeler bilâ kusûrin tahsîl ve istidâd ve gelen mahzarlarında sülûsân-ı hüsn-i rızâlarıyla mîrîye teberru' itmeleriyle vezîr-i müşârun ileyhden red ve tahsîl olunan akçenin sülûsânı mîrî için ifrâz ve ahz u kabz Revan hazinesinde başkaca bir mahalle vaz' ve hıfz olunub kusûr kalan sülûsü dahî ma'rifet-i şer'le 'alâ kaderi'l-hısâs erbâb-ı hukûka def' ve teslîm olunduktan sonra müfredât üzere memhûr ve mûmzâ defterleri der sa'âdete irsâl ve keyfiyet-i hâl 'ale't-tafsîl tahrîr ve i'clâm ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhın ol tarafda ikâmet ve ba'dehû ne vechile emr-i şerîfim vârid olur ise ona göre 'amel ve hareket olunmak üzere Dîvân-ı Hümâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîri bâbında iftihâru'l-ümerâ' ve'l-ekâbir bi'l-fi'îl Başdefterdârım olan 'Ali dâme 'uluvvuhû i'clâm itmeğın vech-i meşrûh üzere 'amel olunub ser-i mû hilâfına cevâz gösterilmekden be gâyet ittikâ ve ihtirâz olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı C Sene: 1142

Hüküm: 227

Çıldır Eyâleti'nde vâki' elviye beylerine hüküm ki:

Tiflis Kal'ası'nın muhâfazası mühim ve muktezî olmağla siz ki mûmâ ileyhımsiz mükemmel ve müretteb kapularınız halkı ve yarar ve müstevfi adamlarınız ile kal'a-i merkûmenin muhâfazasına me'mûr ve ta'cyîn olunmuşsuzdur imdi işbu emr-i şerîfim mübâşir ta'cyîn olunan ile vüsûlünde bilâ te'hîr mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mükemmel ve müretteb kapularınız halkı ve yarar müstevfi adamlarınız ile 'acâleten kalkub Tiflis Kal'ası'na

varub muhâfazasına kıyâm ve bi °avnillâhi°l-meliki°l-°allâm emr-i muhâfaza ve sâir iktizâ iden hidemât-ı dîn ü devlet-i °aliyyemde düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu°l-°âlem Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehûnun re°y-i savâbdîdi üzere °amel ve hareket ile mesâ°î-i mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân eyleyüb bu husûsda ser-i mü tehâvün ve tekâsülden be gâyet ihtirâz eylesesiz ve sen ki mübâşîr-i mûmâ ileyhsin bir gün akdem ümerâ-yı mûmâ ileyhimin kal°a-i merkûme muhâfazasına kıyâm itdirmeleri ehemmi mühâmm-ı devlet-i °aliyyemden olmağla bu husûsda mikdârı zerre rehâvet ile te°hîr-i maslahata rızâ ve cevâz göstermeyüb bir gün akdem mûmâ ileyhi mükemmel kapuları halkı ve müstevfî adamlarıyla kaldırub sevk ve tesyîr ile kal°a-i merkûmeye götürüb muhâfazasına kıyâm itdirmekde ziyâde dikkat ve ihtimâm eyleyüb hilâfına rızâ ve cevaz göstermekden be gâyet ittikâ olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım yazılmışdır.

Fî Evâhir-i B sene: 1142

Hüküm: 228

Çıldır Eyâleti°nde vâki° elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Tiflis Kal°ası°nın muhâfazası mühim ve muktezî olmağla mukaddemâ münâsebe tarîkiyle virilen nizâm bu sene-i mübârekede terk olunub bu def°a Eyâlet-i Çıldır°da olan yüz nefer zü°ema kendilerinden gayrı ikişer nefer hizmetkârlarıyla ve yedi yüz seksen yedi nefer erbâb-ı tîmâr dahî °umûmen Tiflis Kal°ası°na varub muhâfazasına kıyâm eylemeleri fermân-ı hümayûnum olmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz işbu emr-i şerîfim Dergâh-ı Mu°allâm kapucu başlarından mübâşîr ta°yîn olunan (boş) dâme mecduhû ile vüsûlünde bilâ te°hîr bayraklarınızı küşâde ve kapucu başı-ı mûmâ ileyh ma°rifetiyle sancaklarınızda olan zü°emâyı beylerin etbâ°ından olmamak şartıyla ikişer nefer yarar ve tüvânâ hizmetkârlarıyla ve erbâb-ı tîmârı dahî tamâmen bayraklarınız altına cem° ve °acâleten kalkub Tiflis Kal°ası°na varub muhâfazasına kıyâm ve emr-i muhâfaza ve sâir iktizâ iden husûsât-ı °aliyyede düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu°l-°âlem hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehûnun re°y-i savbâbdîdi üzere °amel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürmeğe ikdâm ve ihtimâm eylesesiz sen ki kapucu başı-ı mûmâ ileyhsin zikr olunan zü°emâyı vech-i meşrûh üzere ikişer nefer yarar ve tüvânâ hizmetkârları ve erbâb-ı tîmârı dahî tamâmen mübâşeretinle evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve alaybeyileriyle ma°an °alâ cenâhi°l-isti°câl Tiflis°e götürüb muhâfazasına kıyâm itdirmekden cidd-i tâm ve bezl-i nakdîne-i ihtimâm eyleyüb ser-i mü rehâvet ile te°hîr-i maslahâtdan be gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım yazılmışdır.

Defter s. 58

Hüküm: 229

Küçük İsmi Paşa dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Bundan akdem Isfahan tarafından ba'zı erâcif şuyû'ıyla sığınakdan olan İbram nam şakî gûyâ ki Şah tarafından olmak üzere müzevir rakam ihdâs ve sûretlerin etrâfa perâkende itmekle eğer çi cümle 'ukalâ-yı e'câm vücûd virmeyüb lâkin mezbûrlardan ve sâirden ba'zı cühelâ gerçek sanub şaki-yi merkûm İbram'ın yanına firâr sadedinde olduğu düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhafızı olan vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından memhûr kâimesiyle der-i devlet medârıma i'âm olunmağın şaki-yi merkûm İbram'ın ve hevâsına tâbi' olan eşkiyânın bi 'avnillâhi te'âlâ tedmîr ve istisâleriyle def'-i fesâd ve ihtilâlleri ehemmi mühâmm-ı lâzımı'l-ihdimâm-ı devlet-i 'aliyyemden olmağla husûs-ı mezbûr için vezîr-i müşârun ileyhe mufassal ve meşrûh emr-i şerîfimle me'mûr ve ma'iyetine ba'zı tavâif asker ta'yîn olunmağla sen ki paşa-yı mûmâ ileyhsin bu hususda senden devlet-i 'aliyyeme lâyık mesâ'î-i mebrûre melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhanem olmağın mükemmel kapun halkı ve müstevfi yarar ve şecâ'at şî'âr adamlarınla vezîr-i müşârun ileyhın ma'iyetine me'mûr ve ta'yîn olunmuşsundur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb mükemmel kapun halkı ve yarar ve güzîde adamlarınla 'acâleten kalkub vezîr-i müşârun ileyhın yanına varub eşkiyâ-yı merkûmenin bi 'inâyetillâhi te'âlâ gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâllerinde re'y-i savâbdîdi üzere 'amel ve hareket ile devlet-i 'aliyyeme muvâfık hidemât-ı cemîle vücûda getürüb sa'yin mebrûr ve meşkûr olmağla ikdâm ve ihtimâm eyleyüb ser-i mü hilâfına rızâ ve cevâz göstermekden ziyâde ittikâ ve ihtirâz eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 230

Bir sûreti

Şeki mutasarrıfı 'Ali Paşa'ya:

Hüküm: 231

Bir sûreti

Kars Erzurum mutasarrıfı 'Ali Paşa'ya:

Hüküm: 232

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Bundan akdem İsfahan tarafından ba^czı erâcîf şuyû^cıyla sığınakdan olan İbram nam şakî Şah tarafından olmak üzere müzevvir rakam ihdâs ve sûretlerin etrafa perâkende itmekle eğerçi ^cukalâ-yı e^ccâm vücûd virmeyüb lâkin mezbûrlardan ve sâirden ba^czı cühelâ gerçek sanub şaki-yi mesfûr İbram'ın yanına firâr sadedinde oldukları düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhafızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû tarafından memhûr kâimesiyle der-i devlet medârıma i^clâm olunmağla şaki-yi merkûm İbram'ın ve hevâsına tâbi^c olanların bi ^cavnillâhi te^câlâ lâzım gelen gûşmâl ve kahr ve istisâllerile def^c-i fitne ve ihtilâlleri ehemmiyât-ı mühâmm-ı lâzımı'l-ihdimâm-ı devlet-i ^caliyyemden olmağla bu husûs için vezîr-i müşârun ileyhe mufassal ve meşrûh emr-i şerîfle me'mûr ve ma^ciiyyetine ba^czı tavâif-i ^casker ta^cyîn olunmağla siz dahî sancaklarınızın ^cumûmen zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârıyla vezîr-i müşârun ileyhin ma^ciiyyetine me'mûr ve ta^cyîn olunmuşsuzdur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûl bulduğu gibi bilâ te'hîr bayraklarınızı küşâde ve sancaklarınızın ^cumûmen zü^cemâ ve erbâb-ı tîmârını bayraklarınız altına alub ^cacâleten kalkub sür^cat ve isti^ccâl üzere hareket ile bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub eşkiyâ-yı merkûmenin lâzım gelen gûşmâl ve tedmîr ve istisâlleri def^c-i fitne ve ihtilâllerinde re'y-i savâbdîdi üzere ^camel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda götürüb te'hîr ve terâhîden ziyâde ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz sizin bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varmanız mühim ve muktezî olmağla şöyle ki bu emr-i mühimde te'hîr ve tevakkuf ile taksîriniz zuhûr itmek ihtimâli olur ise bir dürlü ^cözür ve cevâbınız ısgâ olunmayub muâhaz ve mu^câkab olacağınızı yakînen muhakkak bilüb ve neferâtınızdan dahî bayraklarınızdan geri kalan neferâtınızın dirlikleri âhara virileceği muhakkak olduğu cümlesine ifhâm ve işâ^cat ve zinhâr te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb ta^ccîl ^cale't-ta^ccîl kalkub kemâl-i sür^cat ve şitâb üzere hareket ile bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varmağa mübâderet eyleyüb ser-i mû hilâfından be gâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 233

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 234

Ber vech-i arpalık Karasi Sancağı'na mutasarrıf olan Salih dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Bundan akdem İsfahan tarafından ba^czı erâcîf şüyû^cu ile sığınaktan İbram nâm şakî gûyâ ki Şah tarafından olmak üzere müzevvir rakam ihdâs ve sûretlerin etrâfa perâkende itmekle eğerçi ^cukalâ-yı e^ccâm vücûd virmeyüb lâkin mezbûrlardan ve sâirden ba^czı cühelâ gerçek sanub şaki-yi mezbûr İbram'ın yanına firâr sadedinde olduğu düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhâfızı olan vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû tarafından memhûr kâimesiyle der-i devlet medârıma i^clâm olunmağın şaki-yi merkûm İbram'ın ve hevâsına tâbi^c olanların bi ^cavnillâhi te^câlâ tedmîr ve istisâlleriyle def^c-i fesâd ve ihtilâlleriyle ehemmi-^c mühâm-m-ı lâzımı'l-ihimâm-ı devlet-i ^caliyyemden olmağla husûs-ı mezbûr için vezîr-i müşârun ileyhe mufassal ve meşrûh emr-i şerîfle me'mûr ve ma^cıyyetine ba^czı tavâif ^casker ta^cyîn olunmağla sen ki mûmâ ileyhsin mîr-i mîrân-ı kirâmımın nâm-ver ve şecâ^cat-perver ve sadâkatkâr ve kâr-güzârı olmanla senden her vechile devlet-i ^caliyyeme lâyük hidemât-ı celîle melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla livâ-i mezbûr ^cavâtıf-ı ^caliyye-i mülûkânemden sana ^cinâyet ve ihsânım olub bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varman için menzil ahkâmı virilmek fermânım olmağın imdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin virilen ahkâm mücebine menzil ve kemâl-i sür^cat ve şitâb üzere bir gün evvel vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub ol tarafda kapun halkını tertîb ve tekmîl ve re'y-i savâbdîdi üzere ^camel ve hareket eğer vezîr-i müşârun ileyhin seni Gence muhâfazası için kendü yerine ikâmet murâd ider ise

Defter s. 59

muhâfazaya kıyâm ve eğer bir tarafa ta^cyîn ider ise ta^cyîn itdiği hizmetin edâ ve temşiyetine mübâderet ve'l-hâsıl re'y-i savâbdîdi üzere ne gûne hizmete ta^cyîn ider ise edâsına ikdâm ve ihtimâm ile senden melhûz-ı hümâyûnum olduğu üzere basîret üzere hareket ile mesâ^cî-i mebrûre ve meâsir-i meşkûre vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tûvân eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 235

Ber vech-i arpalık ^cAlâiye Sancağı'na mutasarrıf olan İbrahim dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Bundan akdem İsfahan tarafından ba^czı ekâzîb ve erâcîf şüyû^cuyla sığınaktan olan İbram nâm şakî Şah tarafından olmak üzere müzevvir rakam ihdâs ve sûretlerin etrâfa

perâkende itmekle eğerçi °ukalâ-yı e°câm vücûd virmeyüb lâkin mezbûrlardan ve sâirden ba°zı cühelâ gerçek sanub şakî-yi merkûmun yanına firâr sadedinde oldukları düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem hâlâ Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhafızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehû tarafından memhûr kâimesiyle der-i devlet medârıma i°lâm olunmağla şakî-yi merkûm İbram'ın ve hevâsına tâbi° olanların bi °avnillâhi te°âlâ tedmîr ve istisâlleriyle def°-i fitne ve ihtilâlleri ehemmi-i mühâmm-ı lâzımu'l-ihimâm-ı devlet-i °aliyyemden olmağla bu husûs için vezîr-i müşârun ileyhe mufassal ve meşrûh emr-i şerîfimle me'mûr ve ma°iyyetine ba°zı tavâif °asker ta°yîn olunmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin bu emr-i mühimde senden uğur-ı dîn ü devlet-i °aliyyemde mesâ°î-i mebrûre melhûz-ı tab°-ı hümâyûn-ı padişâhânem olmağla mükemmel kapun halkı ve müstevfi tâmmu's-silâh adamlarınla °acâleten vezîr-i müşârun ileyhin yanına varmak üzere me'mûr ve ta°yîn olunmuşundur imdi işbu emr-i şerîfim ile sana vüsûl bulduğı gibi kat°â tehîr ve tevakkuf itmeyüb yerine bir adamını mütesellim nasb ve sen °acâleten kalkub bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub eşkıyâ-yı merkûmenin lâzım gelen gûşmâl ve tedmîr ve istisâllerinde re'y-i savâbdîdi üzere °amel ve hareket ile mesâ°î-i mebrûre vücûda getürmeğe ziyâde ikdâm ve ihtimâm eyleyüb mikdâr-ı zerre te'hîr ve terâhîden ziyâde ihtirâz eyleyesin senin me'mûr olduğun vech üzere bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhin yanına varman mühim ve muktezî olmağla şöyle ki bu hususda terâhî ve tekâsül ile taksîrin zuhûr itmek ihtimâlî olur ise bir vechile °özür ve cevâbın işga olunmayub muâhaz ve mu°âkab olacağını muhakkak ve mukarrer bilüb ona göre basiret üzere hareket ve işbu emr-i şerîfim vüsûl bulduğı gibi te'hîr ve tevakkufa rızâ ve cevâz göstermeyüb ta°cîl °ale't-ta°cîl mükemmel kapun halkı ve müstevfi adamlarınla kalkub kemâl-i sür°at ve isti°câl üzere hareket ile bir gün evvel vezîr-i müşârun ileyhin yanına varmağa mübâderet eyleyüb zinhâr zerre mikdârı hilâfindan be gâyet ittikâ ve ihtirâz eylemen bâbında fermân-ı °alışânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 236

Ber vech-i arpalık Divriği Sancağı'na mutasarrıf olan Receb dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Bundan akdem İsfahan tarafından ba°zı erâcîf şüyû°uyla sığınaktan İbram nâm şakî gûyâ ki Şah tarafından olmak üzere müzevir rakam ihdâs ve sûretlerin etrâfa perâkende itmekle eğerçi °ukalâ-yı e°câm vücûd virmeyüb lâkin mezbûrlardan ve sâirden ba°zı cühelâ gerçek sanub şakî-yi merkûm İbram'ın yanına firâr sadedinde olduğu düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem hâlâ Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhafızı olan vezîrim

İbrahim Paşa edâmallâhu te[°]âlâ iclâlehû tarafından memhûr kâimesiyle der-i devlet medârıma i[°]lâm olunmağın şakî-yi merkûm İbram'ın ve hevâsına tâbi[°] olanların bi[°] avnillâhi te[°]âlâ tedmîr ve istisâllerile def[°]-i fesâd ve ihtilâllerile ehemmiyât-ı mühâmm-ı lâzımı'l-ihimâm-ı devlet-i[°] aliyemden olmağla husûs-ı mezbûr için vezîr-i müşârun ileyh mufassal ve meşrûh emr-i şerîfimle me'mûr ve ma'iyetine ba[°]zı tavâif-i asker ta'yîn olunmağla sen ki mûmâ ileyhsin mîr-i mîrân-ı kirâmımın nâm-ver ve şecâat-perver ve sadâkatkâr ve kârgüzârı olmanla senden her vechile devlet-i[°] aliyeme lâyık hidemât-ı cemîle melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olmağla livâ-i mezbûr avâtıf-ı aliyeye-i mülûkânemden sana inâyet ve ihsânım olub bir gün akdem vezîr-i müşârun ileyhın yanına varman için menzil ahkâmı virilmek fermânım olmağın imdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin virilen ahkâm mücebince menzil ile kemâl-i sürat ve şitâb üzere hareket ile birgün evvel vezîr-i müşârun ileyhın yanına varub kapun halkı ol tarafta tertîb ve tekmîl ve eşkıyâ-yı merkûmenin bi[°] avnihi te[°]âlâ gûşmâl ve tedmîr ve istisâllerinde vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere amel ve hareket ile senden melhûz-ı hümâyûnum olduğı üzere mesâ'î-i mebrûre ve meâsir-i meşkûre vücûda getürmeğle bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı âlişânım sâdr olmuştur.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 237

Hâlâ Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem İsfahan tarafından ba[°]zı erâcîf şüyû'uyla sığınakdan İbram nâm şakî gûyâ ki Şah tarafından olmak üzere müzevvir rakam ihdâs ve sûretlerin etrâfa perâkende itmekle eğerçi ukalâ-yı e[°]câm vücûd virmeyüb lâkin mezbûrlardan ve sâirden ba[°]zı cühelâ gerçek sanub şakî-yi mesfûr İbram'ın yanına firâr itmeleriyle def[°]-i fitne ve ihtilâlleri için düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmı'l-âlem hâlâ Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te[°]âlâ iclâlehû tarafından bir mikdâr asker taleb eyledikde on altı bayrak ile baş ağanı ta'yîn ve irsâl eyledüğün vezîr-i müşârun ileyh tarafından i[°]lâm ve teşekkür olunmuştur berhurdâr olasın ancak şakî-yi merkûm İbram'ın ve hevâsına tâbi[°] olanların bi[°] avnillâhi te[°]âlâ lâzım gelen gûşmâl ve kahr ve istisâllerile def[°]-i fitne ve ihtilâlleri ehemmiyât-ı mühâmm-ı lâzımı'l-ihimâm-ı devlet-i[°] aliyemden olmağla bu husûs için vezîr-i müşârun ileyh mufassal ve meşrûh emr-i şerîfimle me'mûr olmağla emrine takvîyet virilmek mühîm ve muktezî olmağın sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde bu emr-i mühimde basîret üzere hareket ve mukaddemâ irsâl eyledüğün askerden mâ'adâ tarafından imkân ve iktizâsı mertebe asker ta'yîn ve irsâl ile emrine takvîyet virüb ve İsfahan ahvâli için Gürcistan halkının istimâlet ile te'lîf-i

Defter s. 60

kulûbları muktezî olmağın bu hususda dahî ihmâl ve müsâhele eylemeyüb Gürcistan ahâlisinin istimâletleriyle te'lîf-i kulûblarında dahî ihtimâm ve'l-hâsıl gerek Gence tarafına imdâd ve i'ânetde ve gerek Gürcistan halkının tavnî-i bâllerinde senden kemâl-i mertebe ihtimâm ile meâsir-i cemîle matlûb-ı pâdişâhânem olmağla ser-i mû taksîrin zuhûr itmek ihtimâli olur ise bir vechile cevâba kâdir olmayacağını mukarrer ve muhakkak bilüb ona göre hidemât ve ihtimâm-ı mâ lâ kelâm eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 238

Hâlâ Şirvan Hanı olan Serhay Han dâme't-me'âlfîhiye hüküm ki:

Bundan akdem İsfahan tarafından ba'zı erâcîf şüyû'uyla sığınaktan olan İbrahim nâm şakî gûyâ ki Şah tarafından olmak üzere müzevir rakam ihdâs ve sûretlerin etrâfa perâkende itmekle eğerçi 'ukalâ-yı e'câm vücûd virmeyüb ancak mezbûrlardan ve sâirden ba'zı cühelâ gerçek sanub şakî-yi mezbûr İbrahim'in yanına firâr eyledikleri düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem hâlâ Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından memhûr kâimesiyle der-i devlet medârıma i'âm olunmağla şakî-yi merkûm İbrahim'in ve hevâsına tâbi' olanların bi 'avnillâhi te'âlâ gûşmâl ve tedmîr ve istisâllerile def'-i fitne ve ihtilâlleri ehemmi mühâmm-ı lâzımu'l-ihtimâm-ı devlet-i 'aliyyemden olmağın eğerçi bu taraftan vezîr-i müşârun ileyhin ma'iyetine ba'zı tavâif 'asker ta'yîn olunub ancak mukaddemâ Gence muhâfızı müteveffâ Mustafa Paşa zamanında Sığınak eşkiyâsının zuhûr iden fitne ve ihtilâlleri def' için tarafınızdan 'asker tertîb ve irsâli vukû' bulduğı gibi bu def'a dahî vezîr-i müşârun ileyhe imdâd ve i'ânet ile emrine takvîyet virmek melhûz-ı tab'-ı hümayûn-ı pâdişâhânem olmağla işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde mukaddemâ vukû' bulan imdâd ve i'ânetler misillü bu def'a dahî imkân-ı mertebe 'asker tertîb ve bir gün akdem irsâl ile vezîr-i müşârun ileyhe imdâd ve i'ânet ve emrine takvîyet virmeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 239

Hâlâ Gence Eyâleti mutasarrıfı ve muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Der-i devlet-medârıma irsâl eyledüğün memhûr kâimen vürûd idüb hülâsa-i mefhûmunda İsfahan tarafından ba'zı erâcîf şüyû'uyla sığınakdan olan İbram nam şaki Şah tarafından olmak üzere müzevvir rakam ihdâs ve sûretlerin etrâfa perâkende itmekle eğerçi 'ukalâ-yı e'câm ve vücûd virmeyüb ancak gerek mezbûrlardan ve gerek sâirlerden ba'zı cühelâ gerçek sanub şaki-yi mesfûr İbram'ın yanına firâr itmekle bu husûs İsmi Paşa'ya tarafından i'âm olunduk da oğlunu tarafına irsâl itmekle muhafazada olan kethüdânın yanına ta'yîn idüb lâkin bu ihtilâlin def' için 'asker tedârîki muktezî olmağın mukaddemâ Gence muhafızı Mustafa Paşa zamanında küşâde olunması fermânım olub ancak ol vakitte çendân lüzûmu olmamağla te'hîr olunan dokuz yeniçeri serdengeçdileri bayrakları ber müceb-i fermân-ı 'âlî Kars'dan ve Çıldır'dan ve Erzurum'dan doldurulmak için Gence muhafazasında Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ağası ma'rifetiyle ba'zı müstahıklara bayrakları küşâde ve bir sa'at akdem gelüb erişmek için irsâl olunmağla Kars ve Erzurum eyâletleri 'askeri ve Şeki mutasarrıfı 'Ali Paşa ve İsmi Paşa ta'yîn olunmalarının ve Şirvan halkının dahî bir mikdâr 'asker tertîb ve topçu ve cebeci neferâtı ta'yîn olunmasının lüzûmu olub ve bu husûs için bi'n-nefs kendin süvâr ve mübâşeret itmen lâzım gelir ise Gence'de yerine ikâmet için bir Reşid Paşa ma'iyetine ta'yîn olunmak muktezî olduğun i'âm itmekle hâlâ mûmâ ileyhimâ İsmi Paşa ve 'Ali Paşa ve 'Alâiye Sancağı mutasarrıfı İbrahim Paşa ve Kars Beylerbeyisi 'Ali Paşa mükemmel ve müretteb kapuları halkı ve müstevfi adamlarıyla ve Kars ve Erzurum Eyâletleri'nin elviye alaybeyileri 'umûmen sancaklarının zü'emâ ve erbâb-ı tîmârıyla tenbîh ve te'kîdi müştemil evâmîr-i şerîfemle ma'iyetine me'mûr ve mübâşirler ta'yîn ve irsâl ve Anadolu tarafından yüzer nefer cebeci ve topçu tahrîr ve tarafına tesyîr olunmak üzere ocakları tarafından mektûb ve evâmîr-i şerîfemle mübâşirler irsâl ve Kars ve Erzurum ve Çıldır taraflarından mukaddemâ sâdr olan fermân-ı 'âlî mücebince tahrîrine mübâşeret olunan dokuz bayrak yeniçeri serdengeçdilerinin bir gün evvel tahrîr ve tekmîl ve tarafına tesyîrler için Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ağası tarafından virilen mektûb mücebince emr-i şerif sâdr olub ocakları tarafından mübâşir ta'yîn ve irsâl ve Diyarbekir Eyâleti ve ol havâlî ve etrâfindan her bayrağı ellişer neferden yirmi bayrak olmak üzere bin nefer mîrî piyâde levendât tahrîr ve tesyîri için mâliye tarafından dahî emr-i şerîfimle mübâşir ta'yîn ve düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem Tiflis muhafızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından mukaddemâ imdâd ve i'ânet için baş ağasıyla tarafına irsâl olunan on altı bayrakdan mâ'adâ imkânı ve iktizâsı mertebe 'asker ile imdâd ve i'ânet ve emrine takviyet virmek için vezîr-i müşârun ileyhe dahî tenbîh ve te'kîdi müştemil emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl ve cenâb-ı imâret-meâb eyâlet-nisab sa'âdet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't-me'âlîhi dahî mukaddemâ müteveffâ Mustafa Paşa zamanında Sığınak

eşkiyâsının def^c-i gâile-i fesâdları için tertîb ve irsâl eylediği gibi bu def^ca dahî tertîb ve irsâl ile imdâd ve i^cânet eylemesi için emr-i şerîfimle tevcîh olunub ve hâlâ ber vech-i arpalık Karasi Sancağı mutasarrıfı Salih dâme ikbâluhû bir reşid ve kârgüzâr ve şecâ^cat adam olmağla sür^cat ve isti^ccâl ile yanına varub eğer bizzat bu husûs için kendin süvâr ve mübâşeret itmen iktizâ ider ise

Defter s. 61

mûmâ ileyhi Gence muhâfazası için yerine ikâmet ve eğer bir hizmete ta^cyîn ider isen kıyâm ve edâ ve temşiyetine ihtimâm eylemek üzere ma^cıyyetine ta^cyîn ve menzil ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin ve bu emr-i mühimde iktizâsına göre ^camel ve hareket ile eşkiyâ-yı merkûmenin lâzım gelen gûşmâl ve bi ^cavnillâhi te^câla tedmîr ve istîsâl ve def^c-i fitne ve ihtilâlleriyle senden melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olduğu üzere din ü devlet-i ^caliyyeme lâyük hidemât-ı mebrûre ve mesâ^cî-i meşkûre vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 240

Dergâh-ı ^cÂlî kapucu başlarından Mustafa dâme mecduhûya hüküm ki:

Tebriz Eyâleti'nde vâki^c Karadağ Hanlığı'na tâbi^c Şahsunlu ve bi'l-cümle müğâtât ve îlât ve ahşâmât mukaddemâ devlet-i ebed-müddetim tarafına itâ^cat ile kabûl-ı ra^cıyyet ve cümlesi zabt ve tasarruf olunmak ve ^cAbdurrezâk Han paşalık ile Karadağ ve Şahsunlu Vasfi Kulu Han bi'l-cümle müğâtât hâkim ve zâbit nasb ve ta^cyîn ve üç sene mikdârı mezbûrların teklîf ve rûsûmâtı taraf-ı devlet-i ^caliyyemden ahz u kabz olduktan sonra mezbûrlar birbirlerini iğvâ ve ifsâd ile ızhâr-ı ^cisyân ve bir kaç def^ca Tebriz ve Erdebil taraflarına ve havâlîlerine cem^cıyyet-i ^cazîme ile sû-i kâsd ve ittibâ^c-ı fesâda cesâretleri zâhir oldukda sademât-ı ^casker-i İslâm ile cem^cıyyetleri tefrîk ve münhezimen firar itmişler iken yine fesâd ve şekâvetlerinde ısrâr ile memâlik-i mazbûtaya îsâl-i hasâret ve ızrârdan hâlî olmamalarıyla eşkiyâ-yı merkûmenin bi ^cavnillâhi te^câlâ kahr ve tedmîrleriyle def^c-i mazarrat ve fesâdları için techîz ve i^cdâd olunan ^casâkir-i mevfûre ile Tebriz tarafından sâbıkâ Diyarbekir vâlisi olan düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû ve Şirvan tarafından dahî bir mikdâr ^casker ile hâlâ Şirvan Hanı olan cenâb-ı emâret eyâlet nisâb sa^câdet-iktisâb Serhay Han dâme't-me^câlîhi me'mûr kılınmalarıyla üzerlerine ^cazîmet ve mezkûrları ta^ckib iderek Enkûre nâm mahalle vüsûllerinde eşkiyâ-yı merkûme Yarım Tepe nâm mahalde oldukları haberin almalarıyla mahall-i mezbûra

vardıklarında eşkiyâ-yı mezbûre kalkub Yedi Tepelere gitmiş bulunmalarıyla âasker-i İslâm Baharsuyu üzerine nüzûl ve  ale's-sabâh üzerlerine varmada  âzimler iken Şahsunlu arasında Moskovlu çadırları olduğun teccessüs için ilerüye giden  asâkirden ba ızları gelüb haber virmeleriyle şâyed ki dostluk yüzünden gelüb eşkiyâ-yı merkûme için istîmân ve ahvâlleri bir sûret-i müstahseneye ifrâğ olunmasını iltimâs iderler mülâhazasıyla vezîr-i müşârun ileyh ve hân-ı müşârun ileyh  asâkir-i İslâm'ı zabt u rabt ve iki gün meks ve tekrar adam gönderüb teccessüs eylediklerinde Moskovlu ile eşkiyâ-yı merkûme  ahd ü peymân ile mâmeleklerinin sülüsün Moskovlu'ya virmek üzere ehl ü  iyâl ve emvâl ve eşyâlarıyla kendülerin Salyan yakasında bir kaç seneden berü ihdâs eyledikleri kalçaya geçürmek için güçlerin Nehr-i Kur kenarına erişdürüb ve beş on ma berden elli altmış kadar kayıklar ile müte ayyin ve eşbehlerin zîkıymet emvâl ve eşyâ ve ehl ü  iyâl ve devâb ve mevâşîleriyle evvel be evvel imrâr ve emvâl ve sülüs mallarından mâ adâ kayık akçesi ve bâc nâmıyla dahî ziyâde akçelerin ahz idüb dostluk ve musâlahaya muğâyir bu gûne hile ve hud aları bi'l-mu âyene zâhir ve  asâkir-i İslâm bir gün dahî meks idecek olurlar ise cümlesin mâmelekleriyle karşıya geçürüb kabûl ve himâyet ideceklerin müşâhede itmeleriyle sür at ile hareket ve eşkiyâ-yı merkûmeden bakiyye kalanlarının bir mikdârın kahr u istîsâl ve bir mikdârın itâ at ve ircâ  itdikden sonra müşârun ileyhimâ üç gün kalçaya karîb mahalde ârâm ve her çend ki Moskovlu tarafına dümanlarımızı gönderesiz deyû haberler gönderüb taleb eylediklerinde ısgâ olunmamış iken a dâ-yı devlet-i  aliyyemi buldukları mahalle dek varmayub yine dostluk merâsimine ri âyet ve her vechile sulh ve salâha muvâfik hareket ile Moskovlu tarafına zerre kadar zarar erişdirmeyüb kemâl-i ihtiyât ile ve ahsen-i vechile hareket itmişler iken Moskovlu tarafından bir dürlü cevâb gelmemekle bilâhare  asâkir-i İslâm ile  avdet eylediklerin başka başka mektûblar ve kâimeleriyle der-i devlet-medârıma  arz ve inhâ ve sâir rüesâ-yı  asâkir-i İslâm dahî başka başka mektûblar ve kâimeleriyle i lâm itmeleriyle bu husûs sulh u salâha ve dostluğa muğâyir mevâddan olduğu Moskov Çarı tarafına ve başvekiline i lâm ve vech-i meşrûh üzere kabûl ve himâye olunan devlet-i  aliyyem düşmanları mâbeyninde sulh u salâh-ı müeyyed ve dostluk ve müddet-i mezkûre muktezâsınca bi'l-cümle emvâl ve eşyâlarıyla devlet-i  aliyyem tarafına red olunmak için düstûr-ı ekrem müşîr-i efham nizâmu'l- âlem nâzımu menâzımı'l-ümem mükemmilü's-saltanati'l-uzmâ mürettibü merâtibi'l-hilâfeti'l-kübrâ vezîr-i a zam-ı sûtûde-şiyem ve dâmâd-ı mükerrerem ve muhteremim İbrahim Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehû ve dâ afa bi't-te'yîdi iktidârehû ve ikbâlehû tarafından mufassal ve meşrûh mektûb tahrîr ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim mir  alemlik pâyesiyile teblîğine me'mûr olan Mehmed dâme mecduhû ile irsâl olunmuş idi el-haletü hâzihî Moskov Çarı'nın başvekili tarafından cevâb olmak üzere tahrîr ve irsâl olunan mektûbunun hülâsa-i mazmûnunda müşârun ileyhimâ

İbrahim Paşa ve Serhay Han  isy n üzere olan  ahsunlu  zerine  az metlerinde  ahsunlu'dan nice Urus taraflarına geub iltic ları kabûl olunub ve kendüleri Urus hudûduna dâhil olmayub bir dürlü ziy n olunmadı dey  i l mları hilâf-ı v ki  olub H n-ı m   arun ileyh ma iyyetinde olan zâbitân ile Moskov'a tahsîs olunan yerlerden Beriyye Mağan () ve Salyan'a () varmak ile iktifâ itmeyüb Bahr-i Hazar sahilinde Nehr-i Kur'da binâ olunan kalçaya değin varub zikr olunan beriyyelerde Moskov'a t bi  re  y ya env  -i  ad veti izh rdan sonra Nehr-i Kur ile Salyan'da sâkin olanlardan nicelerin katl ve nicelerin esir ve m meleklerin ahz eylediklerinden gayrı Salyan'ın ekser kur ların nehb   gâret ve eta  urub ve Uruslar'ın binâ itdikleri mahzenleri ve cem  eyledikleri z d ve zah reyi dahî ihrâk eylemi lerdir dey  tahrîr eylemekle bu hususların mahallinde vukûf-ı tâmm-ı olan mu temed n  aleyh ve bi garaz kimesnelerden teftiş ve tefahhus ve istiksâ ile hakîkati zâhir olub ona göre  amel ve hareket ile hak ve  adl üzere faysal virilmek muktez  olmağla sen ki kapucu ba ı-ı mûmâ ileyhsin devlet-i  aliyyem ricâlinin emekdâr ve mu temed n  aleyh ve mücerrebü'l-etvâr ve istikâmet- i arı olmanla bu husûs içün me'm r ve ta'yîn olunmu sundur imdi düstûr-ı mükerrem m  r-i mufahham nizâmu'l-âlem h l  Tebriz muhâfız  vez rim Mustafa Paşa edâmallâhu te  l  iclâlehû ve H n-ı m   arun ileyh taraflarından yanına bu husûsa vukûf ve  u uru olan mu temed n  aleyh ve bi garaz kimesneleri istishâb ile mahalline varub Moskov  arı vekili ile bir yere gelüb ma iyyeti ile bu husûsu kemâl-i teharrî ile hak ve  adl üzere teftiş ve tefahhus eyleyüb devlet-i  aliyyem düşmanları olan eşkıyâ-y   bâlâda zikr olunduğu üzere Moskovlu tarafından kabûl ve himâye olduğu v ki  midir gayr-ı v ki  midir ve Han-ı m   arun ileyh tarafından Moskov  arı'nın mektûbunda tahrîr eyled ğu minvâl üzere Urus t ifesine zarar ve hasâreti m tehakkak mıdır yoksa hilâf mıdır kemâl-i mertebe hakîkati üzere ittl  tahsîl ve hak ve  adl üzere faysal virüb sıhhat ve hak katini der-i devlet-medârıma  arz ve i l m eylemen bâbında fermân-ı  al  nım yazılmışdır.

F  Evâhir-i N sene: 1142

Hüküm: 241

Bir sûreti

Gence muhâfız  vez r İbrahim Paşa'ya başka ve  irvan Hanı Serhay Han'a başka ve Tebriz muhâfız  vez r Mustafa Paşa'ya başka:

Defter s. 62

Hüküm: 242

Ancak bunun emr-i şerîfi  üvânına mücebince  amel oluna dey  hatt-ı hümâyûn-ı Şevket-makrûn keşide kılınmıştır.

Dergâh-ı Mu all m kapucu başlarından Mustafa dâme mecduhûya hüküm ki:

Bundan akdem iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim Dervif Muhammed dâme mecduhû ma rifetiyle tevd d olunan hud dun Kaya tarafında K reli ve Dudaharalı () ve Akkuşa () ve Dokuz karye ile Şahdağı nam yaylaklar devlet-i  aliyyem tarafına düşüb ve ondan kat -ı nazar zikr olunan mahaller Gazi Kumuk ülkesinden otmağla eben  an ceddin cenâb-ı emâret meâb eyâlet-nisâb saâdet-ikits b h l  Şirvan Hanı Serhay Han dâme't-me  l hinin zabt ve tasarrufunda olan mahallerden olmağın yine tarafından zabt olunmak iktizâ ider iken Moskovlu tarafından m d heleden h l  olmamalarıyla h n-ı müşârun ileyh tarafından Derbend cener li olub s bik  hudûd vekili olan Ceneral Romançof'a mektûblar tahrir ve  ahidn me-i hümâyûn ve ıstıŐh b-ı hâl-i mazmûn muktezâsınca K reli ve Dudaharalı ve Akkuşa ve Dokuz karye ile Şahdağı nam ve yaylaklara m d heleden men  murâd eylediklerinde mesfûrun h n-ı müşârun ileyhe tahrir eylediği mektûbun hülâsa-i mefhûmunda Kaya cânibinden olan karyeler dokuz karye değildir beş karyedir ve Şahdağı yaylaklarıyla ma an zikr olunan kurâya tarafımızdan ta arruz olunmayub ancak Dudaharalı ve Akkuşa cihetleri bizim sınırimızda kaldığından m  ad  Derbend'e t bi dir dey  cevâb virmekle bu g ne niz lar tarafeynin sulh-ı müebbed ve meveddet-i m ekkedine m n fi olan umûrdan olmağla hak ve  adl üzere mahallinde teftif ve tefahhus ve m n za un fih  olan yerler müşâhede ve sıhhati üzere der-i devlet med rım   arz ve i l m olunmak içün bundan akdem müteveffâ Gence muhâfızı Mustafa Paşa'nın kapıcılar kethüdâsı olub h l  taraf-ı devlet-i  aliyyemden h n-ı müşârun ileyhin yanına ta y n olunan Süleyman zide mecduhû ile Şemâhi Kadısı Eyy b zide fazlhu  ta y n olunmalarıyla h n-ı müşârun ileyh tarafından dahî m n za un fih  olan mahalleri ir et içün kethüdâsı Ka an Bey ma an ta y n ve irsâl olunmağın bu husus içün mesfûr Ceneral Romon of tarafından dahî kifâyet mikdârı adam ile bir kimesne ta y n olunmak iktizâ ider iken mücerred ik -ı fitne ve fesâd içün bi'n-nefs kendüsü kesret ve vefret üzere âasker ile gelüb K reli'ye uğramak dey  m c dele ve müşâhede olunmaktan m m na at ve muhârebe ve muk teleye ikdâm ve hilâf-ı sulh u salâh envâ-ı fez hata ictir sı nümâyân olunmağla mûmâ ileyhimâ Süleyman ve Eyy b gerüye  avdet ve ihbâr ve h n-ı müşârun ileyh tarafından dahî i l m olunmağla  sit ne-i sa adetimde mukîm Moskov  arı kapı kethüdâsı getirilib bu keyfiyet ifhâm ve mesfûr Romançof bedh h-ı sulh u salâh olmağla bu g ne dostluk ve musâlahaya muğâyir harekât-ı Ően adan ihtirâz itmemekle dostluk muktezâsınca ol tarafd n  azl ve ib adı lâzım ve K reli'nin taraf-ı devlet-i

°aliyyemden zabtı mühim ve muktezî ve dostluğun devam ve istihkâmına bâ°is olan umûrdan olmağla eğer Moskovlu hudûdu dâhilinde olan mahallerden ise dahî yerine gayrı mahalden °ıvazı virilmek üzere Küreli hudûd ve sınırı kadîmesiyle taraf-ı devlet-i °aliyyemden zabt ve mesfûr Romançof Derbend'den ref° ve ib°ad ve yerine sulh u salâha hayır-hâh adam nasb ve ta°yîn ve dostluğa layık vech üzere °amel ve hareket olunmak husûsları müzâkere olundukda kapu kethüdâsı mûmâ ileyh minvâl-i muharrer üzere Çar-ı müşârun ileyh tarafına °arz ve altmış güne dek haberin getirmek üzere ta°ahhüd itmekle sen ki kapucu başı-ı mûmâ ileyhsin devlet-i °aliyyem ricâlinin umûr-ı din ve mu°temedün °aleyh kârgüzâr ve sadâkatkârı olmanla bu emr-i mühim için me'mûr ve ta°yîn olmuşundur kalkub varub düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem hâlâ Gence Eyâleti'ne mutasarrıf olan vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehûnun yanına varub mesfûr Ceneral Romançof Derbend muhâfazasından °azl ve yerine âhar nasb ve ta°yîn oluncaya dek vezîr-i müşârun ileyh yanında meks ve ikâmet ve mâdemki mesfûr °azl olunmaya ilerüye hareket itmeyüb cenerâl-i mesfûrun °azli haberi geldikde vezîr-i müşârun ileyh tarafından bu husûs için ta°yîni fermânım olan adamları istishâb ve hân-ı müşârun ileyh tarafından dahî yanına ol tarafların mevcûd ahvâl ve arâzî ve hudûd ve sınırına vukûf-ı tâmmı olan mu°temedün °aleyh ve müstakim adamlar alub bu husûs için Moskov Çarı tarafından müceddeden ta°yîn olunan murahhas vekili ile bir yere gelüb evvel emirde Küreli'yi hudûd-ı kadîmesiyle taraf-ı devlet-i °aliyyemden zabt ve mesfûr Romançof'un ikrâr ve i°tirâfı üzere Şahdağı yaylaklarıyla ma°an beş pâre karyeleri hân-ı müşârun ileyh zabt itdikden sonra sâir münâza°un fihâ olan yerler Moskov Çarı hudûdu dâhilinde ve kadîmden Derbend'e tâbi° olan yerlerden olmayub devlet-i °aliyyem hudûdu dâhilinde veyâhud kadîmden Gazi Kumuk'a tâbî olub hân-ı müşârun ileyh in eben °an ceddin tasarrufunda olan mahallerden ise yedine virilen sûret-i °ahidnâme-i hümayûn ve dostluk ve musâlaha-i müebbede muktezâsınca müşârun ileyhe kemâfi'l-evvel zabt itdirüb ve eğer °ahidnâme şurûtu üzere Şirvan dâhilinde olub hudûd muktezâsınca Çar-ı müşârun ileyh tarafına iktizâ iden mahallerden ise ona göre hak ve °adl üzere hareket ile iktizâsına göre tekâmîl ve min ba°d nizâ° kalmamak üzere tarafeynden temessükler ahz ve i°tâ ve tarafeynin dostluğa muğâyir nizâ°ının def° u ref°ine dikkat ve ihtimâm olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i N sene: 1142

Hüküm: 243

Bir sûreti

Başka başka Gence muhâfızı ve Şirvan Hanı'na:

Hüküm: 244

Ancak bunun emr-i şerîfi ʿünvânına hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûn keşide kılınmıştır.

Dergâh-ı ʿÂlî kapucu başlarından Mustafa dâme mecduhûya hüküm ki:

Bundan akdem taraf-ı devlet-i ʿaliyye-i ebed-peyvendimle Moskov Çarı beyninde memleket-i İran'a müteʿallik tarafeynden ahz ve iʿtâ olunan temessükler mücebince Şirvan Eyâleti'nin dâhilinde olup tahdîdi lazım gelen mahaller bundan esbak Dergâh-ı Muʿallâm kapucu başlarından Derviş Muhammed dâme mecduhû maʿrifetiyle tahdîd ve temyîz olunub lâkin Şirvan hudûdu nihâyet bulduğu Nehr-i Kur ile Nehr-i Aras'ın mültekâsından Tebriz ve Erdebil ve Geylan'a () varınca miyânede olan memleketler henüz tahdîd ve temyîz ile müteʿayyin ve mütemeyyiz olmaduğundan baʿzı mevâzi'de câ be câ nizâ'dan hâlî olmamağla zikr olunan mahallerin dahî tahdîd ve temyîzi mühim ve muktezî olmağın mahallerin Nehr-i Kur ve Nehr-i Aras'ın mültekâsı hudûd-ı selâse mecmaʿı olup bir taraf devlet-i ʿaliyyemin ve Bahr-i Hazar tarafı Moskov Çarı'na tahsîs olunmağla mâbeynde kalan memleket ʿAcem'de kalub devlet-i ʿaliyyem ile Çar-ı müşârun ileyhın hudûdu miyânında hadd-i fâsıl ola deyû ber müceb-i temessükât Moskov Çarı tarafına virilen ʿahidnâme-i hümâyûnumda mestûr ve mukayyed olup ancak bu husûs baʿzı şurût ve muʿâhedeye mebnî olup şurût-ı mezkûre Moskov Çarı tarafından icrâ olunmamağla devlet-i ʿaliyyemin kuvveti kâhiresiyle Erdebil ve havâlîsinde nice mahaller zabt ve tasarruf olunmağla ʿahidnâme-i hümâyûnumun bu maddesi mensûhu'l-ʿamel ve hadd-i fâsıl olmak üzere ʿAcem'e kalacak memleketler dahî devlet-i ʿaliyyemin dâhil-i havza-i zabt ve tasarrufu olmağın bu mahallerde ʿAcem'in ve Moskovlu'nun ʿalâkası kalmayub fi'l-asıl Bahr-i Hazar tarafında Moskovlu'ya tahsîs olunan mahaller kendü taraflarında kalub mâʿadâya tecâvüz olunmamak vechi üzere tahdîd ve temyîzi mühim ve muktezî olmağla sen ki kapucu başı-ı mûmâ ileyhın devlet-i ʿaliyyem ricâlinin umûr-dîde ve muʿtemedun ʿaleyh kâr-güzârı ve sadâkatkârı olmanla bu husûs için me'mûr ve taʿyîn olunmuşsundur imdi düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-ʿâlem hâlâ Tebriz muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu teʿâlâ iclâlehû ve cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb saʿâdet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı Serhay dâme't-meʿâlîhi marifetiyle hudûd ahvâline vukûf ve şuʿûru olan bi garaz kimesneleri yanına istishâb ve Moskov hudûdu vekili ile bir yere gelüb bâlâda zikr olunduğu üzere Bahr-i Hazar tarafında Moskovlu'ya tahsîs olunan mahaller kendülerde kalub mâʿadâya tecâvüz olunmamak vechi üzere tahdîd-i hudûda mübâşeret ve Erdebil havâlîsinde devlet-i ʿaliyyemin zabt ve tasarruf-ı nihâyet bulduğu mahalle varınca vâkiʿ olan hudûd ve sınırı hak ve ʿadl üzere katʿ ve tahdîd ve vazʿ-ı ʿalâyim

ile temyîze ihtimâm-ı tâm ve Erdebil kurbunda ibtidâ Tebriz ve Erdebil'in feth ve teshîri esnâsında devlet-i ʿaliyyem tarafına itâʿat ve baʿdehû Bahr-i Hazar'a kurbiyyeti olmak iddiʿâsıyla Moskovlu'ya mütâbaʿat iden Astar ve Kerkanrûd ()

Defter s. 63

nam mahaller dahî münâzaʿun fihâ olmağla onların dahî devlet-i ʿaliyyem tarafına tekaddümü ve şurût-ı muʿâhede üzere kangı tarafa iktizâ ideceğine tahsîl-i vukûf ve iktizâsına göre tahdîd ve temyîzi ile tekmîl-i maslahata ikdâm ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı ʿâlîşânım yazılmışdır.

Evâhir-i Ş sene: 1142

Hüküm: 245

Bir sûreti

Tebriz vâlisine ve Şirvan Hanı'na:

Hüküm: 246

Dergâh-ı ʿÂlî kapucu başlarından olub baʿzı umûr-ı mühimme ile Şirvan tarafına me'mûr olan Mustafa dâme mecduhûya hüküm ki:

Nehr-i Kur ile Aras'ın mülâkî olduğu mahalde ve Şehr-i Şemâhî kurbunda ve Küre nâm mahalde birer kalʿa ve Kible () semtinde ve Dağistan'ın beri tarafında baʿzı mevâziʿde dahî kalʿa mânendi şeyler binâ olunmak bâʿis-i emniyet-i ahâli-i memleket olmağla lüzûmu olduğu cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb saʿâdet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı olan Serhay Han dâme't-meʿâlîhi der-i devlet-medârıma iʿlâm ve Kible semtinde ve Dağistan'ın beri tarafından baʿzı mevâziʿde iktizâ iden kalʿa mânendi şeyler kendileri tarafından ve bâlâda zıkr olunan kalʿalar taraf-ı devlet-i ʿaliyyemden binâ ve taʿmîr olunmak üzere istidʿâ-yı ʿinâyet itmeleriyle sen ki kapucu başı-ı mûmâ ileyhsin mahalline vüsûlünde husûs-ı mezbûru taraf-ı devlet-i ʿaliyyemden hân-ı müşârun ileyh yanına taʿyîn olunan Süleyman zîde mecduhû ile ve sâir vukûfu olanlar ile kemâ yenbağî tekayyüd ile tefahhus ve müzâkere eyleyüb zıkr olunan kalʿalar ve kalʿa misillü şeylerin binâ olunacak mahalleri ʿahidnâme-i hümâyûnuma muvâfik mahaller ise maʿrifet-i şerʿle ve binâ ahvâline vukûfu olanlar ile keşf ve muʿâyene ve her bir kalʿanın mesârif-i binâsı için ne mikdâr akçe iktizâ ider tahmîn ve tashîh ile tahmîn ve ʿale'l-infirâd mûmzâ ve maktûm defteriyle der-i devlet-medârıma ʿarz ve iʿlâm eylemen bâbında fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i N sene: 1142

Hüküm: 247

Dergâh-ı Mu^callâm kapucu başlarından olup Kaya tarafında Zûdehâre () ve sâir münâza^cun fihâ olan mahallerin fasl ve hasm-ı nizâ^cına ve Nehr-i Kur ve Aras'ın mültekâsından Geylan'a varınca miyânede olan memleketlerin tahdîd ve temyîzine ve ba^czı husûsların teftîş ve tefahhusuna me'mûr olan Mustafa dâme mecduhûya hüküm ki:

Kaya içinde vâki^c tarîk cadde tüccâr ve züvvârın ve Gazi Kumuk ve sâir âyende vü revendenin memerr ve ma^cberleri olup kadimü'l-eyyâmdan ol tarîkde mürûr ve ^cubûr idegelmeleriyle sen ki kapucu başı-ı mûmâ ileyhsin yedine virilen mufassal ve meşrûh evâmîr-i şerîfem mücebince me'mûr olduğun umûr ve husûsları temşiyet ve icrâ ve tetmîm ve edâ eyledikden sonra bu husûsa dahî tekayyüd ve ihtimam ve tarafeynde müşeyyed ve müekked olan bünyân-ı sulh u salâh-ı müeyyed muktezâsınca fîmâ ba^cd dahî tarafının tüccârı ve Gazi Kumuk halkı şâh-râhdan mürûr ve ^cubûr idüb kimesne mu^câraza ve mûmâna^cat itmemek vech-i vecîh üzere sûret-i hüsn-i nizâma ifrâğ ile bu husûsa dahî hüsn-i hitâm virmek bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı L sene: 1142

Hüküm: 248

Rodos Sancağı mutasarrıfına ve kadısına ve dizdârına ve yeniçeri zâbitine hüküm ki:

Sâbıka Şirvan Hanı olan el-Hâc Davud Han dört nefer oğulları ve iki nefer karındaşları ve bi'l-cümle ehl ü ^ciyâliyle Rodos'da bir mahfûz mahalde ikâmet itdirilüb âhar mahalle salıverilmemek için mukaddemâ emr-i şerîfimle Rodos'a irsâl olunmuşlar idi el-hâletü hâzihî hân-ı mûmâ ileyh ba^czı evkâtde teferrüc ve tenezzüh için cezire-i mezbûrede vâki^c tenezzühgâhlara çıkmak murâd eyledikde kal^cadan taşraya çıkmasına mûmâna^cat olunmakla cezire-i mezbûrede vâki^c dilediği mahalle gitmesine mûmâna^cat olunmamak bâbında istid^câ-yı ^cinâyet itmekle siz ki mûmâ ileyhimsiz han-ı mûmâ ileyh cezire-i merkûmede vâki^c ebâd olmayan mahallerden dilediği mahalle varmasına mûmâna^cat olunmayub ve lâkin öyle bir mahalle gitmek murad eyledikde yanına kal^ca-i mezbûre müstahfızlarından ve sâir neferâtdan kifâyet mikdârı adamlar koşub ma^can gönderüb gidişde gelişde muhâfazasında ihtimâm olunub cezire-i mezbûreden âhar mahalle gitmesinden ve bir tarîk ile gaybet ve firârından be gâyet ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı Za sene: 1142

Hüküm: 249***Gence muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:***

Der-i devlet medârıma irsâl eyledüğün mektûb ve kâimen ve cenâb-ı emâret-meâb eyâlet-nisâb sa'âdet-iktisâb hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't-me'âlîhinin tarafına tahrîr eylediği mektubu ve emirü'l-ümerâi'l-kirâm Şeki Beylerbeyisi °Ali Paşa ve Mah () Beylerbeyisi Küçük İsmi Mehmed Paşa dâme ikbâluhumânın der-i devlet-medârıma tahrîr eyledikleri mektûbları vüsûl bulub hülâsa-i mazmûnlarında mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhimâ ızhâr-ı gayret ve hamîyyet ile Dağıstan °ulemâsı ve oğulları ve beyzâdeler ve sâir Dağıstan bahadırlarından vâfir °asker ile bi'n-nefs Gence sahrasına gelüb ve hân-ı müşârun ileyh dahî karîben bi'n-nefs gelmek üzere olmağla Sığınak eşkıyâsının gûşmâl ve tertîb-i cezâ ve nekâllerinde tevakkuf olunmayub eşcâr-ı cibâl yapraklanmadan üzerlerine °azimet olunmak musammen olduğu i'âm olunmağla gerek hân-ı müşârun ileyh ve gerek mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhimânın taraf-ı devlet-i °aliyyeme hulûs-ı °ubûdiyyet ve muktezâ-yı sadâkatleri üzere hareketleri cenâb-ı hilâfet-meâbım °inde izdiyâd-ı ra'iyetlerine bâ'is olmağla haklarında hurşid-i cihântâb-ı °inâyet-i mülûkânem dirahşân ve °avâtıf-ı °aliyye-i hidîvânemden hân-ı müşârun ileyhe semmûr-ı fâizü's-sürûra kaplı bir sevb hil'at-i mûrisü'l-behcet-i sultânî ve bir murassa° Atâk-ı hâkânî ve mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhimâyâ dahî birer sevb hil'at-i fâhire ve birer mücevher çelenk-zâhire ihsânım olub inşâllâhu te'âlâ Sığınak gâilesi ber taraf olduktan sonra sâir ümerâ-i Dağıstan ile ma°an Mağan üzerinden Erdebil'e varub anda ikâmet ile düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmü'l-°âlem hâlâ Tebriz muhâfızı olub Tebriz cânibine me'mûr tavâif-i °askere başbuğ olan vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ile haberleşüb eğer kendülerini yanına taleb ider ise yanına varub ve eğer muhâfiz-ı memleket veyâhud müdâfâ°a ve kahr u tedmîr-i a°dâ-yı bed-tîynet için bir âhar mahalle ta°yîn ider ise kıyâm ve uğur-ı dîn ü devlet-i °aliyyemde hidemât-ı mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i nakdîne ihtimâm eylemeleri için mufassal ve meşrûh evamîr-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin bi °avnillâhi te'âlâ Sığınak eşkıyâsı gâilesi ber-taraf olduğu gibi hân-ı müşârun ileyhi ve mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhimâyı ve sâir ümerâ-i Dağıstan'ı Mağan üzerinden savb-ı memûrlarına tesyîr eylemekde ihtimâm-ı tâm eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım yazılmışdır.

Fî Evâil-i Z sene: 1142**Defter s. 64****Hüküm: 250**

Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Bi tevfillâhi teâlâ umûmen vüzerâ-yı izzâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve ümerâ-yı zevi'l-ihtrâm ve bi'l-cümle Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri ve cebecileri ve topçuları ve top arabacıları ve sipâh ve silahdârân ve gedikli ve ulûfelü müteferrikâgân ve Divân-ı Hümâyûnum ve Defter-i Hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve çâvuşân ve memâlik-i Rumili ve Anadolu'da vâki eyâlât ve elviyenin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı ve Bosna () bâhadırları ve Mısır-ı nâdiretü'l-âsırın güzîde askerî ve evlâd-ı fâtihân ve mîrî levendân ve asker-i Tatar-ı düşman şikâr ve sâir tavâif-i askerîye ve mükemmel ve müretteb abede ve ibâd ve yer kişverimiz sâir ricâl-i harb ü kıtâl-i zaferâsâr ve asâkir-i nusret-meâsir-i encüm-şümâr ile bi'l-iktizâ şark cânibine sefer-i hümâyûn-ı nusret makrûnum musammem ve muhakkak ve bi'z-zat cenâb-ı hilâfet meâbım Üsküdar-ı Bosna sâye-endâz-ı izz ü iclâl olmak üzere gurre-i Muharrem'de tûğ-ı zâfer-fürûğ-ı nusret-iştîmâl-i hâkânî ihrâc ve Üsküdar Sahrası'na şerefbahş-ı ikbâl olması mukarrer olmağın sen ki vezîr-i müşârün ileyhsin i'âm-ı hâl için işbu emr-i şerîf-i cihân-metâ-ı şeref-iştîmâlîm ısdâr ve ile irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde vech-i meşrûh üzere şark cânibine sefer-i hümâyûn-ı nusret makrûnum mukarrer ve muhakkak olduğunu halâ ma'iyetinde olan tavâif-i asker-i zafer-rehber zâbitânına ve ihtiyarlarına ve sâirlerine i'lân ve işâ'at ve cümlesinin kulûbuna ilkâ-yı takvîyet ile bâ avn-i rabbi'l-izzet hıfz ve hırseset-i memleket ve kahr u mubine nusret eylemeğe bezl ü sa'y-i kudret eyleyüb ve inne cündena lehümü'l-gâlibûn nass-ı kerîmi müstedâsınca asâkir-i mansûrem bi avnillâhi teâlâ ravâfız ve kızılbaş-ı dalâlet-eser üzerine mansûr ve muzaffer olacağı muhakkak ve mukarrer bilüb kuvvet-i bâzû-yı şeca'atınıza za'f ve fütûr ve urûzuna ruhsat göstermemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâhir-i Z sene: 1142

Hüküm: 251

Bir sûreti

Revan kâimmakâmı (boş) dâme mecduhû'ya:

Hüküm: 252

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya:

Hüküm: 253

Bir sûreti

Kirmân Şâhân muhassılı vezîr Hasan Paşa'ya:

Hüküm: 254

Bir sûreti

Kâhîr Beyberbeyisi:

Hüküm: 255

Revan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Sığınak eşkiyâsının reisleri olan İbram ve Sapgan () nâm şakîler münhezimen ve münkesiren ba°zı rüfekâlarıyla Revan'a tâbi° Uşacık yüzbaşısı yanına firâr itmeleriyle düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-°âlem Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te°âlâ iclâlehû tarafından haklarında ta°yîn olunan °asker eşkiyâ-yı mesfûrûnu Uşacık () dağlarında kaldırub ba°zılarını ahz idüb ancak bakiyyetü's-süyûf olanları firâr idüb Revan tarafına gidecekleri muhakkak olduğun vezîr-i müşârun ileyh i°lâm itmekle sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde zikr olunan firârieleri Revân câniblerinde gereği gibi tekayyüd ve ihtimâm ile tecessüs ve tefahhus ve ol tarafa varanları °alâ eyyi hâlin ahz ve ele götürüb bilâ tevakkuf cezâların tertîb ve keyfiyyet-i hâli Ordu-yu Hümâyûnum'a °arz ve i°lâm eyleyüb bu husûsda ser-i mü ihmâl ve müsâhele eylemen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i M sene: 1143

Hüküm: 256

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya:

Zikr olunan firârieleri Tiflis tarafına tecessüs ve ele getürmek için.

Hüküm: 257

Gence muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Tavâif-i e°câm-ı bed-fercâmın hudûda karîb mahallerde tahaddî ve inşâlarından memâlik-i mahrûsime sû-i kasdları münfehim olmağla bi'l-iktizâ şark seferine °azimet-i hümâyûnum muhakkak olduğu bundan akdem mufassal ve meşrûh emr-i şerifimle sana i°lâm olunmuşdu el-hâletü hâzihî mizâc-ı cenâb-ı hilâfet penâhim °izz ü ikbâl ile sa°âdet ve iclâl ile işbu muharremü'l-harâmın on sekizinci hamis günü makarr-ı serîr-i saltanat-ı seniyye ve müstakarr-ı erike-i hilâfet-i °aliyye olan İstanbul'dan nehdat ve sâha-gerdûn-ı mesâha-i Üsküdar'da merbût-ı evtâd ve te°yîd ve nusret olan otağ-ı nusret-nitâk-ı pâdişâhânem şeref-

bahş-ı kudûm-ı meymenet-lüzûm ve inşâallâhu teâlâ karîb-i savb-ı maksûda azimet-i hümâyûn-ı zafer-makrûnum muhakkak olmağla îlâm-ı hâl için işbu emr-i şerîf-i âlîşânım irdâr ve ile irsâl olunmuşdur lede'l-vüsûl mazmûn-ı münîfini hâlâ ma'iyetinde olan tavâif-i asker-i zafer-rehberim zâbitânına ve sâirlerine îlâm ve işâat ve mukaddemâ teveccüh-i hümâyûnum olduğu üzere cümlesinin kulûbuna takvîyet ile bi avnillâhi teâlâ hıfz u hırâset-i memleketde dilirâne hareket ve din-i mübîne nusret eylemekte bezl-i vüs'ü kudret ve inne cündenâ le hümü'l-gâlibûn va-i kerîmi üzere bi te'yîdillâhi teâlâ cünûd-ı İslâm mansûr ve muzaffer ve ravâfız ve kızılbaş makhûr ve müdemmer olacağını muhakkak bilüb kuvvet-i bâzû-yı şecâatinize za'f ve fütûr uruzûna ruhsat göstermemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım yazılmışdır.

Fî Evâhir-i M sene: 1143

Hüküm: 258

Karaman vâlisi vezîr Ahmed Paşa'ya hüküm ki:

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin bundan akdem mükemmel ve müretteb kapun halkı ve müstevfî adamlarınla hâlâ Tebriz cânibi vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehûnun ma'iyetine me'mûr ve bir iki def'a dahî isti'câlin için evâmir-i şerifem irdâr ve irsâl olunmuş idi el-hâletü hâzihî Çar ve Tala Lezgileri eşkıyâsının Tiflis havâlîsine tasallut ve ta'addî ve tecâvüzleri olduğu düstûr-ı mükerrrem hâlâ Tiflis muhâfızı olub ma'iyetine me'mûr tavâif-i askere başbuğ olan vezîrim İshak Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehû tarafından îlâm olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin eşkıyâ-yı merkûmenin def'u ref'i fesâd ve şekâvetleri ehemmi umûr-ı devlet-i aliyyemden olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfim vüsûlünde Erzurum'u geçmiş bulunur isen mukaddemâ me'mûr olduğun üzere Tebriz'e varub ve eğer Erzurum'u öteye geçmeyüb henüz ol havâlîde bulunur isen ale'l-fevr ta'cîl ale't-ta'cîl bin nefer mükemmel ve müretteb kapun halkı ve müstevfî adamlarınla Tiflis muhâfızı vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub ittîfâk ve ittîhâd-ı ârâ-yı rezînine muvâfakat ile eşkıyâ-yı merkûmenin def'u ref'i gâile-i fesâd ve şekâvetlerinde iktizâ iden umûr ve husûsda hidemât-ı mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i tâb ü tüvân eylesesin deyû şeref-bahş-ı sudur olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûn mücebince fermân-ı âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i S sene: 1143

Hüküm: 259

Bir sûreti

Trabzon vâlisi vezîr  Abdurrahman Paşa'ya:

Sekiz yüz nefer kapusu halkı ile ancak doğru Tiflis muhâfızı vezîr-i m   arun ileyhın yanına varmak üzere.

Defter s. 65

Hüküm: 260

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Siz ki mûmâ ileyhimsiz sizin sancaklarınızın  um m z em  ve erbâb-ı tîmârıyla Sığınak e kıy sının g  m l ve tedmîr ve istisâlleri için düstûr-ı mükerrem m   r-i mufahham nizâmu'l-âlem Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te  l  icl leh nunun ma iyyetine me'm r ve ba deh  düstûr-ı mükerrem m   r-i mufahham nizâmu'l-âlem h l  Erzurum vâlisi vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te  l  iclâlehû Tebriz tarafına me'm r olmağla iltim sına binâen siz dahî ma iyyetiniz ile Tebriz tarafına me'm r kılınmı dınız el-hâletü hâzihî sizin kemâ fi'l-evvel Gence muhâfızı vezîr-i m   arun ileyhın ma iyyetinde kalmanız muktez  olmağla Gence muhâfızı vezîr-i m   arun ileyhın ma iyyetinde kalmak üzere me'm r ve ta y n olunmu suzdur imdi işbu emr-i Şerîfim ile vüsûlünde eğer Tebriz tarafına  azimet eylemi seniz yine âumûmen sancaklarınızın z em  ve erbâb-ı tîmârıyla Gence'ye  avdet ve eğer Gence'de bulursanız kemâ fi'l-evvel Gence muhâfızı vezîr-i m   arun ileyhın ma iyyetinde kalub iktizâ iden hidemât-ı din   devlet-i  aliyyemde re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket ile mes  i-i mebrûre vücûda getirmeğe bezl-i makderet eyleyüb ser-i m  hilâfından be gâyet ittikâ ve ictinâb eylemeniz bâbında ferman-ı  al  anım yazılmışdır.

F  Evâsıt-ı M sene: 1143

Hüküm: 261

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Siz ki mûmâ ileyhimsiz bundan akdem düstûr-ı mükerrem m   r-i mufahham nizâmu'l-âlem h l  Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te  l  icl leh nunun ma iyyetine me'm r ve ta y n olmanız ile kemâ fi'l-evvel vezîr-i m   arun ileyhın ma iyyetine me'm r ve ta y n olunmu suzdur imdi kemâ k n sancaklarınızın bi'l-cümle z em  ve erbâb-ı tîmârıyla vezîr-i m   arun ileyhın ma iyyetinde olub emr-i muhâfazada ve sâir iktiza iden hidemât-ı din   devlet-i  aliyyemde re'y-i savâbdîdi üzere  amel ve hareket ile mes  i-i mebrûre vücûda getirmeğe bezl-i t b   t v n eyleyüb ser-i m  hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı  al  anım yazılmışdır.

Hüküm: 262

Erzurum mollasına ve Erzurum Eyâleti'nde vâki olan kadılara ve Erzurum mütesellimine hüküm ki:

Bundan akdem Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyileri ile bi'l-cümle zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ma'iyetine me'mûr ve ta'yîn olunmuşlar iken ekseri henüz Gence'ye varmayub evlerinde ve yerlerinde oldukları vezîr-i müşârun ileyh tarafından i'lam olunub ve mezbûrların bir gün evvel Gence'ye varub anda bulunmaları mühim ve muktezî olmağla husûs-ı mezbûr için (boş) mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmuşdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz işbu emr-i şerif-i vâcibü'l-ımtisâlim vüsûlünde eyâlet-i mezbûrenin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârından henüz Gence'ye varmayub gerü vilâyetlerinde kalanların ferd-i vâhid kalmamak üzere 'alâ eyyi hâlin cümlesini bir gün evvel ve bir sa'at mukaddem evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve bir gün mukaddem savb-ı me'mûrlarına varmaları için her birine gereği gibi tenbîh ve te'kîd ve serî'an ve 'acilen irsâl ve îsâle ziyâdesiyle ihtimam ve dikkat eylesiz eyâlet-i mezbûrenin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârını Gence'de yoklayub nâ-mevcûd olanlarının ze'âmet ve tîmârların erbâb-ı istihkâka tevcîh olunmak için defter ve 'arz ve i'lam eylemek üzere vezîr-i müşârun ileyhe emr-i şerîfimle tenbîh ve te'kîd olunmağla ona göre henüz Gence'ye gitmeyüb vilâyetlerinde kalanları habîr ve âgâh idüb ve 'alâ eyyi hâlin cümlesini serî'an ve 'acilen ihrâc ve bir an mukaddem savb-ı me'mûrlarına irsâl ve îsâle ziyâdesiyle ihtimâm ve dikkat ve hilâfından be gâyet ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i M sene: 1143

Hüküm: 263

Gence muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyileriyle 'umûmen zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı ma'iyetine me'mûr ve ta'yîn olunmuşlar iken ekseri henüz Gence'ye varmayub evlerinde ve yerlerinde oldukları tarafınızdan i'lam olunmağla ol makûle evlerinde ve yerlerinde kalub henüz Gence'ye varmayan zü'emâ ve erbâb-ı tîmârın mübâşir ma'rifetiyle bir gün evvel bir sa'at mukaddem evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve Gence'ye irsâl ve îsâl ve bir gün mukaddem yanına varmaları için tenbîh olunub şöyle ki eyâlet-i mezbûre zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı ma'rifetinle Gence'de yoklanub nâ-mevcûd olanların ze'âmet ve tîmârları âhara

tevcîh olunmak için defter ve  arz ve i l m olunacağı mukarrer olduğun m   ir Erzurum mollasına ve Erzurum Eyâleti'nde olan kadılara ve Erzurum mütesellimine emr-i Şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i m   arun ileyhsin eyâlet-i merkûme z  em  ve erbâb-ı tîmârını mübâşir ta y n olunan (boş) ma rifetiyle yoklanub bundan sonra emr-i Şerîfe  adem-i itâat ile savb-ı me'mûrlarına gitmekde te'h r ve tevakkuf ve yerlerinde kalub n -mevcûd olanların zeâmet ve tîmârları m stahikkına tevcîh olunmak i n isim ve resimleri ve sancakları ve zeâmet ve t m rlarının başlı kalemleriyle  ale'l-infirâd defter ve defteriyle keyfiyeti sıhhati üzere der-i devlet med rına  arz ve i l m bâbında fermân-ı  al Őanım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

F  Evâhir-i M sene: 1143

Hüküm: 264

Tiflis muhâfızı vezîrim  shak Paşa'ya hüküm ki:

 ar ve Tala Lezgileri eşkiyâsının Tiflis havâlisine tasallut ve te add  ve tecâvüzleri olduğu tarafından i l m olunmağla mezbûrların def-i gâile-i fesâd ve Őek vetleri ve sâir iktizâ iden umûr ve hus slarının icrâ ve temşiyeti i n Karaman Vâlisi vezîrim Ahmed Paşa bin ve Trabzon Vâlisi vezîrim  Abdurrahman Paşa sekiz yüz nefer kapuları halkı ve adamlarıyla ve Trabzon alaybeyisi âumûmen z  em  ve erbâb-ı tîmârıyla ve hâlâ Revan muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa kaptanı halkı ve levendatından beş yüz nefer süvâri göndermek üzere ve Erzurum ve Kemah ve Karahisâr-ı Őark  ve Tuzlu ay ve ol hav liden tahrîri fermânım olan beşyüz nefer süvâri ve beş yüz nefer piyâde ve Erzurum tarafları ve ol havâlî ve etr fdan her bayrağı yüzer nefer olmak üzere bu def'a tahrîri fermânım olan on bayrak yeniçeri serdengeçdileri ma iyyetine me'm r ve sen cümlesinin üzerine başbuğ nasb ve ta y n olunub ve Gence muhâfızı vezîrim  brahim Paşa dahî her b r seninle haberleŐub ve  ale'd-devâm ol havâliye çeşm   g Ő tutub h n-i iktizâda âasker ile sâir vücûh-ı Őett  ile imdâd ve i net eylemesi i n hatt-ı hümâyûn-ı Őevketmakr num ile Şeref-baŐŐ-ı sudûr olan emr-i Şerîfimle me'm r kılınmağla imdi sen ki vezîr-i m   arun ileyhsin vech-i meşrûh üzere ma iyyetine me'mûr olan vüzerâ ve sâir tavâif-i  askeriyeyi gerek hizmet-i muhâfazada ve gerek eşkiyâ-y  merkûmenin def ve izâleleri husûsunda muktez -y  vakt ve hâlin tevl d ediŐine göre i m l ve istihdâm ile devlet-i  aliyyeme lâyık mes  i-i mebrûre vücûda getirmeğe bezl-i t b   t v n eylemen bâbında fermân-ı  al Őanım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

F  Evâil-i S sene: 1143

Defter s. 66

Hüküm: 265

Revan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri eşkıyasının Tiflis havâlsine tasallut ve te^caddî ve tecâvüzleri olduğu düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Tiflis muhâfızı olub Tiflis tarafına me'mûr başbuğ olan vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû tarafından i^clâm olunmağla mezbûrların def^c-i şerr u fesâdları için vezîr-i müşârun ileyhın ma^ciyyetine ba^czı tavâif ^casker me'mûr ve ta^cyîn olunmuşdur sen ki vezîr-i müşârun ileyhın işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde sen dahî kethüdânın kapusu halkı ve levendâtından beş yüz nefer süvâri ta^cyîn ve ^cale'l-fevr vezîr-i müşârun ileyhın yanına gönderüb eşkıyâ-yı merkûmenin def^c-i şerr ü mazarratları ve emr-i muhâfaza ve sâir iktizâ iden umûr ve husûsda re'y-i savâbdîdi üzere ^camel ve hareket eylemeleri husûsunda tenbîh ve te'kîd idüb ser-i mû hilâfından ziyâde ittikâ ve ihtirâz eylemen bâbında şeref-bahş-ı sudûr olan hattı-ı hümâyûn-ı şevketmakrûnum mûcebince fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i S sene: 1143

Hüküm: 266

Hâlâ Gence muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri eşkıyasının Tiflis havâlsine tasallut ve te^caddî ve tecâvüzleri olduğu düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Tiflis muhâfızı olub Tiflis tarafına me'mûr tavâif-i ^caskere başbuğ olan vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû tarafından i^clâm olunmağla eşkıyâ-yı merkûmenin def^c-i gâile-i şerr u fesâdları için vezîr-i müşârun ileyhın ma^ciyyetine ba^czı tavâif-i ^casker me'mûr ve ta^cyîn olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhın işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde sen dahi Tiflis muhâfızı vezîr-i müşârun ileyh ile her bâr hareberleşüb ve ^cale'd-devâm ol havâliye çeşm ü gûş tutub hîn-i iktizâda ^casker ile ve sâir vücûh-ı şettâ ile imdâd ve i^cânet eylemekde ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı S sene: 1143

Hüküm: 267

Tiflis muhâfızı olub Tiflis tarafına me'mûr tavâif-i ^caskere başbuğ olan vezîr İshak Paşa'ya hüküm ki:

Hâlâ Revân muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû kethüdâsıyla ma^can kapusu halkından ve levendâtından beşyüz nefer süvâri tertîb ve tarafına göndermek

üzere emr-i şerîfîm ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin işbu emr-i şerîfîm vüsûlünde vezîr-i müşârun ileyh ile haberleşüb fermân-ı hümâyûnum olduğu üzere beşyüz nefer süvâriyi ma'îyyetine getürdüb iktizâ iden hidemât-ı 'aliyyemde re'y-i savâbdîdi üzere i'câm ve istihdâm eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı S sene: 1143

Hüküm: 268

Trabzon alaybeyine hüküm ki:

Çar ve Tala Lezgileri eşkıyâsının Tiflis havâlîsine tasallut ve te'addî ve tecâvüzleri olduğu hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından i'câm olunmağla sen ki miralay-ı mezkûrsun eşkıyâ-yı merkûmenin def'u ref'i şekâvetleri için Trabzon Eyâleti'nin 'umûmen zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı ile vezîr-i müşârun ileyhin ma'îyyetine me'mûr ve ta'yîn olunmuşsuzdur imdi işbu emr-i şerîfîm vüsûlünde eyâlet-i mezbûrenin bi'l-cümle zü'emâ ve erbâb-ı tîmârıyla ser'an ve 'acîlen vezîr-i müşârun ileyhin yanına varub eşkıyâ-yı merkûmenin def'u ref'i şerr u şekâvetlerinde vezîr-i müşârun ileyhin re'y-i üzere 'amel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürmeğe ziyâde iltizâm ve ihtimâm eylesin deyû yazılmışdır.

Fî Evâil-i S sene: 1143

Hüküm: 269

Aydın muhassılı vezîr 'Abdullah Paşa'ya hüküm ki:

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin beş yüz nefer süvâri 'asker tertîb ve techîz ve kethüdân veyâhud kapucular kethüdân veyâhud bir makdûr ve bahadır i'câm-i 'askere kâdir ağan ile düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem hâlâ Bağdad vâlisi olub ser'asker-i hamiyet perverim olan vezîrim Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun ma'îyyetine tesyîr ve irsâl eylemen için bundan akdem emr-i şerîfîmle me'mûr ve birkaç def'â dahî isti'câl için evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuş idi el-hâletü hâzihî Çar ve Tala Lezgileri eşkıyâsının Tiflis havâlîsine te'addî ve tecâvüzleri olduğu düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem hâlâ Tiflis muhâfızı olub Tiflis tarafına me'mûr tavâif-i 'askere başbuğ olan vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından i'câm olunmağla eşkıyâ-yı merkûmenin def'i gâile-i fesâdları için zikr olunan beş yüz nefer süvâri 'asker Tiflis muhâfızı ma'îyyetime tesyîr olunmak muktezî olmağın işbu emr-i şerîfîm ile vüsûlünde ser'asker-i müşârun ileyh ma'îyyetine tarafından tertîb ve irsâli fermânım olan beş yüz nefer

süvâri henüz irsâl olunmamış bulunur ise ʿacâleten Tiflis muhâfızı vezîr-i müşârun ileyhin yanına tesyîr ve irsâl eylesin ve eğer mukaddemâ fermânım olduğu üzere tesyîr ve irsâl olunmuş bulunur ise tarafından ʿiffetlerince mukaddem mübâşir taʿyîn ve irsâl ve buldukları mahalden Tiflis tarafına çevirüb bir gün evvel ve bir saʿat mukaddem Tiflis muhâfızı vezîr-i müşârun ileyhin maʿiyyetine tesyîr ve îsâle cidd-i tâm ve ziyâde ikdâm ve ihtimâm eylemen bâbında fermân-ı ʿâlîşân yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı S sene: 1143

Defter s. 67

Hüküm: 270

Hâlâ Gence muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem İsfahan tarafından âsitâne-i saʿâdet-âşiyânıma baʿs ve irsâl olunan elçilerin Şah tarafından ʿakd-i sulh u salâh murahhası olmak üzere ʿarz ve inhâ ve ezyâl-i merâhim-i ʿaliyye-i pâdişâhâneme teşebbüs ve ilticâ itmekle terahhümen baʿzı mes'ûlüne müsâade-i hümayûnum erzânî kılınub ʿakd-i musâlaha ile tarafeynden temessükât ahz u iʿtâ olunmuş iken mezbûrlar nakz-ı ʿahd ü eyman ve pîşvâ-yı şeyâtîn-i ateş olan Tahmas Kulu Han başına cemʿ eyledüğü ravâfız-ı kızılbaş-ı evbâş ile memâlik-i İran'dan dâhil-i kabza-i tasarruf-ı hüsrevânem olan memâlike sûikasde tecâsür ve hâlâ kazâ-i Tebriz'e ibtidâr eyledüğü düstûreyn-i mükerrmeyn müşîreyn-i mufahhameyn nizâmu'l-ʿâlem sâbıkâ Tebriz muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa ve hâlâ Erzurum vâlisi vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu teʿâlâ iclâlehûma taraflarından iʿlâm olunmağla ʿurûk-ı gayret ve hamiyet-i hidîvânem haberbân olub mezbûrların bi ʿavnilâhi teʿâlâ kahr u tedmîrleri için bu taraflardan kırk bin mikdârı kadar cünûd-ı zafer-mevʿûd tertîb ve techîz ve ol taraflara tesyîr olunmak ihtimâm-ı tâmm-ı pâdişâhanem dergâr olmağla ʿasâkir-i merkûm ol taraflara karîben mürûr ve bütün Gence'nin muhâfazasında cidd-i tâm ve ihtimâm-ı mâ lâ kelâm olunmak ehemmiyât-i mühâmm-ı devlet-i ʿaliyyemden olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin tertîb olunan ʿasâkir-i nusret-meâsirin serîʿan ve ʿacilen ol tarafa vürûdunu muhakkak ve mukarrer bilüb ona göre kaviyyü'l-kalb olub maʿiyyetinde olan tavâif-i ʿasker ile Gence Kalʿası'nın derûnunda muhâfazasına kıyâm ve kızılbaş-ı evbâşın ʿasker-i nühûset-meâsiri kalʿa-yı merkûmeye sû-i kâd ile varır ise katʿâ derûnuna havf ve haşyet getürmeyüb ve muhafazada olanlara dahî gayret virüb aʿdâ-yı bed-tînete derûn-ı kalʿadan top ve tüfek ve havan ve sâir edevât-ı cenk ile muhârebe ve müdâfaʿalarında bezl-i kudret ve sarf-ı miknet eyleyüb ser-i mû cebânetin zuhûruyla düşmana ferce virilmekten ziyâde tehâşî eylesin şöyle ki aʿdâ-yı bed-re'y ile

derûn-ı kal'adan cenk ü cidâlde ser-i mû rehâvet ve cebânlık idüb 'ıyâzen billâhi te'âlâ a'câ-yı bed-tîynetin kal'a-i merkûmeye istilâsına bâ'is olacak olur isen bir vechile 'özür ve cevâbın isgâ olunmayub katl ile mucâzât olunacağı yakînen ma'lûm idinüb ona göre basîret üzere hareket ve ızhâr-ı gayret ve hamîyyet ile tertîb olunan 'asâkir-i zafer muzâhirin ol havâlîye vürûduna dek terk-i hâb u râhat ile kal'a-i merkûmenin muhâfaza ve muhâsesinde bezl-i makdûr ve sa'y-ı bî kusûr eyleyüb mikdâr-ı zerre taksîrden gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşân yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S sene: 1143

Hüküm: 271

Bir sûreti

Revan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya:

Hüküm: 272

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya:

Hüküm: 273

Hâlâ Şirvan Hanı Serhay Han dâme't-me'âlîhiye hüküm ki:

Bundan akdem İsfahan tarafından âsitâne-i sa'âdet-âşiyâneme nakl ve irsâl olunan elçileri Şah tarafından 'akd-i musâlahaya murahhas olduğu 'arz ve inhâ ve ezyâl-i merâhim-i pâdişâhâneme teşebbüs ve ilticâ itmekle terahhümen ba'zı mes'ûlüne müsâ'ade-i hümayûnum erzânî kılınub 'akd-i musâlahaya ile tarafeynden temessükât ahz u i'tâ olunmuş iken mezbûrlar nakz-ı 'ahd ey mân ve pîşvâ-yı şeyâtîn-i ateş olan Tahmas Kulu Han-ı bî imân ma'iyyetinde olan ravâfız-ı kızılbaş-ı evbâş ile memâlik-i İran'dan dâhil-i kabza-i tasarruf-ı hüsevânem olan mahallere sû-i kasde tecâsür ve ma'iyyetinde olan bi'l-cümle 'asker-i nühûset eser-i kızılbaş ile Tebriz'e varub kazayı istilâ itmekle bi 'avnillâhi te'âlâ mezbûrların kahr u tedmîrleri ile i'lâ-i kelime-i 'ulyâ için 'urûk-ı gayret ve hamîyyet-i İslâm-perver-i mülûkânem haber-bân ve bu taraflardan otuz kırk bin şüc'ân-ı cünûd-ı zafer-mev'ûd tertîb ve techîz ve 'an karîb tesyîrlerine himmet-i 'âlî mikdâr-ı hidîvânem dergâr olmağla tertîb ve techîz olunan 'asâkir-i mezkûrenin ol taraflara karîben vürûdlarına dek muhâfaza-i memleket ve müdâfa'a-i a'câ-yı bed-tîynet ihtimâm ve dikkat olunmak ehemmi esbâb-ı diniyye ve etemm-i umûr-ı saltanat-ı seniyyemden olub ve sizden ittihâd-ı diniyye ve devlet-i 'aliyye ihtisâs ve meveddet-i yakîniyyeniz muktezâsınca bu vakitlerde ızhâr-ı gayret hamîyyet ile hıfz u hırâset-

i memleket ve müdâfa^a ve tedmîr-i a^{dâ}-yı bed-tîynetde mesâ^î-i mebrûre ve meâsir-i meşkûre melhûz-ı tab^c-ı hümâyûn-ı safâ makrûn-ı pâdişâhânem olmağla işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde düstûrûn-ı mükerrerün müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmu'l-^câlem hâlâ Tebriz cânibine me'mûr olan tavâif-i ^casâkir-i zafer mezâhirime ser^casker-i hamîyyet-perverim olan vezîrim İbrahim Paşa ve Revan muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa ve Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa ve Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûm ile haberleşüb iktizâsına göre hareket ve tertîb ve techîz olunan ^casâkir-i nusret-meâsirin ol taraflara vürûduna dek muhâfaza-i memleket ve müdâfa^a-i a^{dâ}da ittifâk ve ittihâd ile sa^cyuniz mebrûr ve hizmet-i cemileniz meşkûr olmağa bezl-i himmet ve sarf-ı nakdîne-i vüs^cu kudret eylesiniz bu vakitlerde dîn-i mübîne nusret ve devlet-i ^caliyyeme takviyet için vücûda gelen mesâ^î-i hamîde ve hidemât-ı sa^cideniz bir vechile zâyî^c olmayub ed^câf-ı mudâ^caf mükâfâtı ile mutayyeb olacağınızı yakînen muhakkak ve mukarrer bilüb ona göre basîret üzere hareket ve vüzerâ-yı müşârün ileyhim ile haberleşüb hıfz u hırâset-i memleketde ve müdâfa^a-i i^czâ-yı bed-re'yde makûl ve münâsib görülen vech üzere hareket ile sizden me'mûl-ı hümâyûnum olduğu vech üzere meâsir-i mahmûde vücûda getürmekde bezl-i makdûr ve sa^cy-i nâ mahsûr eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşân yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S sene: 1143

Hüküm: 274

Bir sûreti

Şeki Beylerbeyisi ^cAli Paşa dâme ikbâluhûya:

Hüküm: 275

Bir sûreti

Mah Beylerbeyisi Küçük İsmi Mehmed Paşa'ya:

Hüküm: 276

Bir sûreti

Ümerâ-i Dağıstan dâme ^cızzuhuma:

Defter s. 68

Hüküm: 277

Hâlâ Şirvan Hanı olan Serhay Han dâme't-me^câlîhiye hüküm ki:

Bi tevfkillâhi'l-meliki'l-^callâm ^cumumen vüzerâ-yı ^cızâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve ümerâ-i zevi'l-ihtirâm ve bi'l-cümle Dergâh-ı Mu^callâm yeniçerileri ve cebecileri ve tobçuları

ve tab  arabacıları ve sipâh ve silahdâr ve gediklü ve  ul fel  m teferrikagân ve  avuşân ve memâlik-i Rumili ve Anadolu'da vâki  eyâlât ve elviyenin zü emâ ve erbâb-ı tîmârı ve memâlik-i Bosna bahadırları ve Mısır-ı nâdiretü'l- asrın âasker-i şecâat-perveri ve evlâd-ı fâtihân ve mîrî piyâde ve süvâri levendât ve  asâkir-i Tatar-ı düşman-şikâr ve m kemmil ve müretteb  dde v   atâd ve sâir tavâif-i ricâl-i harb ve kıtâl-i zâfer- sârın ve cünûd-ı zâfer-mev d-ı enc m-şümâr ile şark cânibine sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûnum muhakkak olmağla inşâallâhu'l-melik 'l-m te âl düstûr-ı ekrem müşîr-i efhâm nizâmu'l-âlem nâzımu menâzimi'l- mem m kemmil u nâm si's-saltanati'l-kübra ve m temmim  merâtibi'l-hilâfeti'l- uzmâ vezîr-i a zam-ı âsaf-şiyem-i zafer-medâr ve serdâr-ı ekrem-i celilü'l-mikdâr ve dâmâd-ı mükerrem ve muhterem-i kaviyy 'l-iktidârım İbrahim Paşa edâmallâhu te âlâ iclâlehû ve dâ afe bi'n-nasri ve't-te'yîdi iktidârehû ve ikbâleh  evâil-i şehir-i Rebi levvelin bir yevmi mübârek-i nusret-kıvâm ve sâ at-i karin 's-sa âdet-i ferruh-hürmet âlem-i zafer-tev'em-i Hazret-i Resûl-i Ekrem ve Habîb-i muhterem sallallâhu  aleyhi ve sellem zîr-i sâye-i nusret-sayelerinde mukârenet-i teharrî ve ikbâl ve murâfakat-i nusret ve iclâl ile sahrâ-yı âsmân sâha-i Üsküdar'da Ordu-yu Hümayûn-ı sa âdet-makr numdan nehdat ve bir mahalde tevakkuf ve ârâm itmeksizin doğru şark c niblerine  azîmet ve cenâb-ı hilâfet-meâbım dahî ecdâd-ı  ızâm ve âbâ-i kirâm nevverallâhu te âlâ merkadeh m hazerâtına iktidâ ve isr-i mahm d 'l-eserlerine s l k ve iktifâ ile evvel bahâr-ı meymenet-âsârda bir r z-ı firuz ve vakt-i sa d-i meymenet-efr zda  azamet ve iclâl ve şevket ve ikbâl ile hareket ve  avn   inâyet-i Rabbi'l- izzet ile cânib-i maksûda  azîmet ve i lâ-i kelime-i  ulyâ içun âumûmen  asâkir-i zafer-meâsirim ile ravafız-ı kızılbaş-ı evbâşın dâr ve diyârlarına dühûl ve bi  avnilâhi'l-meliki'l-m te âl âumûmen  asâkir-i zafer ricâl-i harb   kıtâlini  arsa-i samsâm-ı intikâm sıdk-ı niyyet ile tasm m-i hümâyûn-ı pâdişâhânem muhakkak olmağla inşâallâhu te âlâ cünûd-ı nusret-mev dumun dâr ve diyâr-ı kızılbaş vürûduna dek hıfz u hırâset-i memleket ve m dâfa a-i a dâ-yı bed-tîynetde ihtimâm ve dikkat olunmak ehemmi vâcibât-ı dîniyye ve etemm-i um (r-ı) saltanat-ı seniyyemden olub ve sizden ittihâd-ı d ni ve devlet-i  aliyyeme ihtisâs ve meveddet-i yak niyeniz muktezâsınca bu vakitlerde ızhâr-ı gayret ve hamiyet ile hıfz u hırâset-i memleket ve m dâfa a ve tedmîr-i a dâ-yı bed-tîynetde mesâ i-i mebrûre ve meâsir-i meşkûre melhûz-ı tabî-ı hümâyûn-ı safâ-makrûn-ı pâdişâhânem olmağla işbu emri şerîfim ile vüsûlünde d st r n-ı m kerrem n müşîr n-ı mufahham n nizâmu'l-âlem hâlâ Tebriz cânibine me'mûr olan tavâif-i  asâkir-i zafer-mezâhirime ser asker-i hamiyet-perverim olan vezîrim İbrahim Paşa ve Revan muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa ve Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa ve Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te âlâ iclâleh m ile haberleşüb iktizâsına göre hareket ve Ordu-yu Hümayûn-ı nusret makr numun

ol taraflara vürûduna dek muhâfaza-i memleket ve müdâfa^ca-i a^cdâda ittifâk ve ittihâd üzere mesâ^cî-i cemîle vücûda getürüb hidemât-ı cemîleniz meşkûr olmağa bezl-i himmet ve sarf-ı nakdîne ve sa^cy ve kudret eylesiz bu vakitlerde dîn-i mübîne nusret ve devlet-i ^caliyyeme takvîyet için vücûda gelen mesâ^cî-i meşkûre ve hidemât-ı sedîdeniz bir vechile zâyî^c olmayub ed^câf-ı mudâ^caf mükâfâtı ile mutayyeb olacağınızı yakînen mukarrer ve muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve vüzerâ-yı müşârun ileyhim ile haberleşüb hıfz u hırâset-i memleket ve müdâfa^ca-i adâ-yı tedmîrde ma^ckûl ve münâsib görülen vech üzere hareket ile sizden me'mûl-ı hümayûnum olduğu üzere meâsir-i mahmûde vücûda getürmekde bezl-i makdûr ve sa^cy-i nâ-mahsûr eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşân yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S sene: 1143

Hüküm: 278

Hâlâ Karaman valisi vezîr Ahmed Paşa'ya hüküm ki:

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin bundan akdem mükemmel ve müretteb kapun halkı ve müstevfî adamlarınla Tebriz cânibine me'mûr ve ta^cyîn ve ba^cdehû Çar ve Tala Lezgileri eşkıyâsının Tiflis havâlîsine te^caddî ve tecâvüzleri zuhûr itmekle eğer Erzurum'u öte geçmiş olunur isen Tiflis'e varub mezbûrların müdâfa^calarında ihtimâm eylemen için sana mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş idi el-hâletü hâzihî ^cuhde-i şeyâtîn-i ateş olan Tahmas Kulu Han-ı bî-îmân memâlik-i İran'dan dâhil-i kabza-i tasarruf-ı pâdişâhânem olan mahallere sû-i kaste tecâsür ve ma^cıyyetinde olan ravâfız-ı kızılbaş ile Tebriz'e gelüb istfla itmekle ^curûk-ı gayret ü hamîyyet-i pâdişâhânem haber-bân olub bu tarafda şüce^cân-ı ricâl-i harb ü kıtâlden otuz kırk bin mikdârı cünûd-ı zafer-mev^cûd tertîb ve techîz ve ^can karîb ol tarafa tesyîr ve irsâl kılınmakda himmet-i vülât-himmet-i pâdişâhânem dergâr olmağla tertîb olunan ^casâkir-i zafer-mezâhirin ol tarafa vürûduna dek Revan Kal^cası'nın muhâfazasında ihtimâm-ı tâm olunmak ehemmi mühâmm-ı lâzımı'l-ihtimâmdan olub ve sen vüzerâ-yı ^cizâmımın kuvvet ve miknet ve kesret-i ^casker ile muhtârı olmanla senden devlet-i ^caliyyeme lâyıq hidemat-ı cemîle matlûb-ı hümayûnum olmağın Revan Kal^cası muhâfazasına me'mûr ve ta^cyîn olunmuşsundur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde mükemmel ve müretteb kapun halkı ve müstevfî adamlarınla serî^can ve ^cacilen Revan Kal^cası'na varub derûnuna dühûl ve düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmı'l-^câlem hâlâ Revan muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehû ittifâk ve ittihâd üzere kal^ca-i merkûmenin muhâfazasında kıyâm ve tertîb olunan ^casâkir-i nusret-meâsir ol tarafa vürûdana dek kal^ca-i merkûmenin muhâfazasında ihtimâm-ı tâm ve eğer a^cdâ-yı bed-tîynet sû-i kase ile kal^ca-i merkûmeye varır ise derûn-ı kal^cadan top ve tüfenk ve havan ve sâir edevât-ı cenk ile muhârebe ve

müdâfa^âlarında bezl-i kudret ve sarf-ı mekinnet eyleyüb ser-i mü rehâvetden be gâyet ihtirâz eylesin şöyle ki derûn-ı kal^âadan a^âdâ-yı bed re'(y) ile cenk ve muhârebede havf ve haşyet ve cebânlik idüb ^ıyâzen billâhi te^ââlâ a^âdâ-yı bed-tîynetin ferce bulmasına bâ^âis olacak olur isen bir vechile cevâba kâdir olmayub katl ile mücâzât olacağını yakînen muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve ızhâr-ı gayret ve hamîyyet ve terk-i hâb u rahat ile a^âdâ-yı bed-tîynetin müdâfa^â ve tedmîrlerinde bezl-i nakdîne-i vüs^u kudret ile hidemât-ı cemîlen mebrûr ve meşkûr olmağa bezl-i sarf-ı tâb ü tûvân eyleyüb mikdâr-ı zerre hilâfından gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında fermân-ı ^âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1143

Defter s. 69

Hüküm: 279

Hâlâ Karaman valisi vezîr Ahmed Paşa'ya hüküm ki:

Bi tevfillâhi te^ââlâ ^umûmen vüzerâ-yı ^ızâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve ümerâ-i zevi'l-ihtirâm ve bi'l-cümle Dergâh-ı Mu^âallâm yeniçerileri ve cebecileri ve topçuları ve top^âarabacıları ve sipâh ve silahdârân ve gediklü ve ulûfelü müteferrikagân ve çâvuşân ve memâlik-i Rumili ve Anadolu'da vâki^â eyâlat ve elviyenin zü^âemâ ve erbâb-ı tîmârî ve memâlik-i Bosna bahadırları ve Mısır-ı nâdiretü'l-^âsrım ^âasâkir-i şecâ^ât-perveri ve evlâd-ı fâtihân ve mîrî piyâde ve süvâri levendât ve ^âasâkir-i Tatar-ı düşman-şikâr ve mükemmel ve müretteb ^udde vü^âtâd ve sâir tavâif-i ricâl-i harb ü kıtâl-i zafer-âsâr ve cünûd-ı mev^âud-ı encüm-şümâr ile şark cânibine sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûnum muhakkak olmağa inşaallâhu'l-melikü'l-müte^ââl düstûr-ı ekrem müşîr-i efham nizâmu'l-^âlem nâzımu menâzimi'l-ümem mükemmilü nâmûsı's-saltanati'l-kübrâ ve mütemmimü marâtibi'l-hilâfeti'l-^âuzmâ vezîr-i a^âzâm-ı âsaf-şiyem-i zafer-medâr ve serdâr-ı ekrem-i celîlü'l-mikdâr dâmâd-ı mükerrerem ve muhterem-i kavîyyü'l-iktidârım İbrahim Paşa edâmallâhu te^ââlâ iclâlehû ve dâ^âafe bi'n-nasri ve't-teyîdi iktidârehû ve ikbâlehû evâil-i şehr-i Rebiülevvel'de bir yevm-i mübârek-i nusret-kıvâm ve sâ^ât-i karînü's-sa^ââdet-i ferruhhürmet ^âalem-i zafer-tev'em-i Hazret-i Resûl-i Ekrem ve Habîb-i muhterem sallallâhu te^ââlâ ^âaleyhi ve sellem'in zîr-i sâye-i nusret-vâyelerinde mukârenet-i yümn ü ikbâl ve murâfakat-i nusret ve iclâl ile sahrâ-yı âsmân-mesâha-i Üsküdar'da Ordu-yu Hümâyûn-ı sa^ââdet-makrûnumdan nehdat ve bir mahalde tevakkuf ve ârâm itmeksizin doğru şark câniblerine ^âazîmet ve cenâb-ı hilâfet meâbım dahî ecdâd-ı ^ızâm ve âbâ-i kirâmım nevverallâhu te^ââlâ merâkıdehüm hazerâtına iktida ve isr-i mahmûdü'l-eserlerine sülûk ve iktidâ ile evvel bahâr-ı meymenet-âsârda bir

rûz-ı firûzda ve vakt-i sa'îd-i meymenet-efrûzda 'azamet ve iclâl ve şevket ve ikbâl ile hareket ve 'avn ü 'inâyet-i Rabbu'l-izzet ile cânib-i maksûda 'azîmet ve i'âlâ kelime-i 'ulyâ için 'umûmen 'asakir-i zafer-meâsirim ile ravâfız-ı kızılbaş-ı evbâşın dâr ve diyârlarına dühûl ve bi 'avnillâhi meliki'l-müte'âl 'umûmen ricâl-i harb ü kıtâlini arsa-i samsâm-ı intikâma sıdk-ı niyyet ile tasmîm-i hümâyûn-ı pâdişâhânem muhakkak olmağla el-hâletü hâzihî cünûd-ı zafer-mev'ûdumun ol taraflara vürûduna dek Revan Kal'ası'nın muhâfazasında ihtimâm-ı tâm olunmak ehemmi-i mühâmm-ı lâzımı'l-ihtimâmdan olub ve sen vüzerâ-yı 'ızâmımın kuvvet ve miknet ve kesret-i 'asker ile mümtâzı olmanla senden devlet-i 'aliyyeme lâyük hidemât-ı cemîle matlûb-ı hümâyûnum olmağın Revan Kal'ası muhâfazasına me'mûr ve ta'yîn olunmuşundur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde mükemmel ve müretteb kapun (halkı) ve müstevfi adamlarınla serî'an ve 'acîlen Revan Kal'ası'na varub derûnuna dühûl ve hâlâ Revan muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ile ittifâk ve ittihâd üzere kal'a-i merkûmenin muhâfazasına kıyâm ve bi tevfikillâhi te'âlâ ordu-yu nusret-meâsir ol tarafa vürûduna dek kal'a-i merkûmenin muhâfazasına ihtimâm-ı tâm ve eğer a'dâ-yı bed-tîynet sû-i kasd ile kal'a-i merkûmeye varırlar ise derûn-ı kal'adan top ve tüfenk ve havan ve sâir edevât-ı cenk ile muhârebe ve müdâfa'alarında bezl-i kudret ve sarf-ı miknet idüb ser-i mü rehâvetden be gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesin şöyle ki derûn-ı kal'ada a'dâ-yı bed-re'y ile cenk ve muhârebede havf ve haşyet ve cebânlık idüb 'iyâzen billâhi te'âlâ a'dâ-yı bed-tîynetin ferce bulmasına bâ'is olacak olur isen bir vechile cevâba kâdir olmayub katl ile mücâzât olunacağını yakînen mukarrer ve muhakkak bilüb ona göre basîret üzere hareket ve ızhâr-ı gayret ve hamîyyet ve terk-i hâb u rahat ile a'dâ-yı bed-tîynetin müdâfa'a ve tedmîrlerinde bezl-i nakdîne-i vüs'u kudret ile hidemât-ı cemîlen mebrûr ve meşkûr olmağa bezl-i sarf-ı tâb ü tûvân eyleyüb mikdâr-ı zerre hilâfindan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemen bâbında yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S sene: 1143

Hüküm: 280

Karaman valisi vezîr Ahmed Paşa'ya hüküm ki:

Bundan akdem Revan Kal'ası'na me'mûriyetini müş'ir emr-i şerîfim ile bir an mukaddem kal'a-i merkûmeye varub derûnuna dühûl ve düstûr-ı mükerrerem müş'ir-i mufahham nizâmu'l-âlem Revan muhâfızı vezîrim Mustafa Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû ile kemâl-i ittifâk ve gönül birliği ile muhâfazasında ihtimâm-ı tâm eylemen için sana tenbîh-i ekîd olunmuş idi el-hâletü hâzihî mukaddemâ sâdr olan emr-i şerîfim mücebince bir an akdem varub derûnuna dühûl ve muhâfazasına kıyâm eylemen ehemmi-i umûr-ı devlet-i 'aliyyemden

olmağla işbu emr-i şerîfim vüsûlünde henüz kal^â-i merkûmeye varmamış bulunur isen mukaddemâ me'mûr olduğun üzere bir an akdem varub derûnuna dühûl ile ittifak ve ittihâd üzere muhâfazasında bezl-i tâb ü tüvân eylesin kal^â-i merkûme metânet ve hasânet ile ma^ârûf bir kal^â-i sa^{bû}'l-menâl olub derûnunda beş on bin asker tehassun itdiği halde yüz bin düşman muhâsara eylese ^âavn-i hakkile bir nesneye kâdir olmayacağı zâhir olmağla cümleiniz gönül birliği ile muhâfazasına ihtimâm idüb cenk ve cidâlde ser-i mû taksîrât eylemeyesiz ^âiyâzen billâhi te^âlâ tekâsül ve ihmâlin sebebiyle kal^â-i merkûmeye bir zarar isâbet ider ise ecdâd-ı ^âızâmım nevverallâhu te^âlâ merâkîdehüm hazerâtının ervâh-ı tayyibeleri için cümleinizin ber muktezâ-yı şer^â-i şerîf başların keserim kuş olsanız pençe-i gazab-ı pâdişâhânemden biriniz halâsın kalmak ihtimâli yokdur encâm-ı kâr ma^âlûmun olub ona göre basîret üzere hareket ve kal^â-i merkûmenin derûnunda tesebbüt ile muhâfazasında cümle ile gönül birliği ve cidd-i ekîd ile a^{dâ}-yı dîn ve devlet-i ^âaliyyemin müdâfa^âsında bezl-i tâb ü tüvân idüb tahsîl-i nîk-nâm ile dünyâ ve âhiretde sa^âyyiniz mebrûr ve meşkûr olmağa ikdâm-ı tâm idüb mikdâr-ı zerre hilâfindan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı ^ââlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1143

Defter s. 70

Hüküm: 281

Revan muhâfızı vezîr Mustafa Paşa'ya ve kapum kulları ve yerlü kulu zâbitânına ve sair rüesâ-yı askere hüküm ki:

Revan Kal^âası kemâl-i metânet ve hasânet ile bir kal^â-i savbû'l menâl olub derûnunda beş on bin asker tehassun eylediği halde yüz bin düşman muhâsara eylese ^âavn-i hakkile bir nesneye kâdir olamayacağı zâhir olmağla cümleiniz gönül birliği ile muhâfazasında ihtimâm idüb cenk ve cidâlde ser-i mû taksîrât eylemeyesiz ^âiyâzen billâhi te^âlâ tekâsül ve ihmâliniz hasebiyle kal^â-i merkûmeye bir zarar isâbet ider ise ecdâd-ı ^âızâmım enârallâhu te^âlâ berâhinehüm hazerâtının ervâh-ı tayyibeleri hakk için cümleinizin ber muktezâ-yı şer^â-i şerîf başların keserim kuş olsanız pençe-i gazab-ı hümâyûn-ı pâdişâhânemden biriniz halâs olmak ihtimâli yokdur encâm-ı kâr yakînen ma^âlûmunuz olub ona göre basîret üzere hareket ve cümleiniz kemâl-i ittifâk ve ittihâd ve gönül birliği ile kal^â-i merkûmenin muhâfazasında ihtimâm ve derûn-ı kal^âada tesebbüt ile a^{dâ}-yı dîn ü devlet-i ^âaliyyemin müdâfa^âsında bezl-i tâb ü tüvân idüb tahsîl-i nîk-nâm ile dünyâ ve âhiretde sa^âyyiniz mebrûr ve meşkûr olmağa

ikdâm-ı tâm eyleyüb mikdâr-ı zerre hilâfından gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında yazılmışdır.

Fî Evâhir-i S sene: 1134*

Hüküm: 282

Bir sûreti

Gence muhâfızî vezîr İbrahim Paşa'ya ve muhâfaza-i merkûmede olan beylerbeyilere ve kapum kulları ve yerlü kulu zâbitânına ve elviye alaybeyilerine ve sâir rüesâ-yı askere:

Hüküm: 283

Bir sûreti

Tiflis muhâfızî vezîr İshak Paşa'ya ve muhâfaza-i merkûmeye me'mûr kapum kulları ve yerlü kulu zâbitânına ve elviye alaybeyilerine ve sâir rüesâ-yı askere:

Hüküm: 284

Bir sûreti

Van muhâfızî vezîr Mustafa Paşa'ya ve muhâfaza-i merkûmeye me'mûr elviye alaybeyilerine ve kapum kulları ve yerlü kulu zâbitânına ve sâir rüesâ-yı askere:

Hüküm: 285

Bir sûreti

Kars mütesellimine ve Kars Kal'ası dizdârına ve sâir neferât zâbitlerine:

Hüküm: 286

Kars Beylerbeyisi Nur Mehmed dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin bundan akdem sekiz yüz nefer kapum halkı ve müsellaah adamlarınla Tebriz muhâfazasına me'mûr ve ta'yîn ve Tebriz'den çıkdıktan sonra dahî düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Tebriz cânibi Seraskeri vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehûnun ma'iyetine emr-i şerîfimle me'mûr ve ta'yîn olunmuş idin el-hâletü hâzihî Kars Kal'ası serhadd-i mansûremde vâki olmağla bi'avnilâhi teâlâ hıfz u hırâsetinde ihtimâm olunmak ehemmiy-i mühâmm-ı devlet-i aliyemden olmağla kal'a-i merkûme muhâfazasına me'mûr ve ta'yîn olunmuşundur işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde kapum halkı ile kalkub mansıbın olan Kars Kal'ası'na gelüb ol mikdâr

* Metinde yanlışlıkla 1134 yazılmış. Fakat doğrusu 1143'tür.

adamlarınla derûnuna dühûl ve kal^â-i merkûmenin yerlû kulu ve sâir neferât zâbitleri ve ittifâk ve ittihâd ile muhâfazasına ihtimâm eylesin kal^â-i merkûme metânet ve hasânet ile sa^âbû'l-menâl olub derûnunda kifâyet mikdârı ^âasker tehassun eylediği halde yüz bin düşman muhâsara eylese ^âavn-i Hak ile bir nesneye kâdir olamayacağı zâhir olmağla cümleniz gönül birliği ile muhâfazasında bezl-i tâb ü tüvân eyleyüb cenk ve cidâlde ser-i mû tehâvün ve taksîr eylemeyesiz ^âiyâzen billâhi te^ââlâ tekâsül ve ihmâliniz sebebi ile kal^â-i merkûmeye bir zarar isâbet ider ise ecdâd-ı ^âızamım nevverallâhu merâkidehüm hazerâtının ervâh-ı tayyibeleri için cümlenizin ber muktezâ-yı şer^â-i şerîf başların keserim kuş olsanız pençe-i gazab-ı pâdişâhânemden biriniz halâs olmak ihtimâli yokdur encâm-ı kâr ma^âlûmun olub ona göre basîret üzere hareket ve serî^âan ve ^âacilen kal^â-i merkûmeye gelüb derûnuna dühûl ve tesebbüt ile muhâfazasında gönül birliği ve cidd-i ekîd ile a^âdâ-yı dîn ü devlet-i ^âaliyyemin müdâfa^âasında bezl-i makdûr ve sa^ây-ı bî kusûr idüb tahsîl-i nîk-nâm ile dünyâ ve âhiretde sa^âyiniz mebrûr ve meşkûr olmağa ihtimâm-ı tâm eyleyüb mikdâr-ı zerre hilâfından gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı ^ââlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâhir-i S sene: 1143

Hüküm: 287

Çıldır Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Tiflis Kal^âası'nın muhâfazasında ihtimâm olunmak devlet-i ^âaliyyemin ehemmi mühâmm-ı lâzımı'l-ihtimâmından olmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz sancaklarınız ^âumûmen zü^âemâ ve erbâb-ı tîmârıyla kemâ fi'l-evvel kal^â-i merkûmenin muhâfazasına me'mûr olmuşsuzdur kemâ fi'l-evvel kal^â-i merkûmenin derûnunda ikâmet ile muhâfazasına kıyâm ve düstûr-ı mûkerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^ââlem hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^ââlâ iclâlehûnun re'y-i savâbdîdi üzere emr-i muhâfazada ihtimâm eylesiniz kal^â-i merkûme metânet ve hasânet ile bir kal^â-i menî^â olub derûnunda beş on bin ^âasker tehassun eylediği halde ^âavn-i Hak ile yüz bin düşman muhâsara eylese bir nesneye kâdir olmayacağı zâhir olmağla sâir muhâfazaya me'mûr olanlar ile dahî gönül birliği ile muhâfazasında ihtimâm eyleyüb cenk ve harbde ser-i mû tahsîrât eylemeyesiz ^âiyâzen billâhi te^ââlâ tekâsül ve ihmâliniz sebebiyle kal^â-i merkûmeye bir zarar isâbet ider ise ecdâd-ı ^âızamım nevverallâhu merâkidehüm hazerâtının ervâh-ı tayyibeleri için cümlenizin ber muktezâyı şer^â-i şerîf başların keserim kuş olsanız pençe-i gazab-ı pâdişâhânemden biriniz halâs olmak ihtimâli yokdur encâm-ı kâr ma^âlûmunuz olub ona göre basîret üzere hareket ve kal^â-i merkûme derûnunda tesebbüt ile kemâ fi'l-evvel muhâfazasında gönül birliği ve cidd-i ekîd ile a^âdâ-yı dîn ü devlet-i ^âaliyyemin müdâfa^âasında bezl-i tâb ü tüvân eyleyüb tahsîl-i nîk-

nâm ile dünyâ ve âhiretde sa^cyniz mebrûr ve meşkûr olmağa ikdâm-ı tâm idüb mikdâr-ı zerre hilâfindan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı ^câlîşânım sâdr olmuşdur.

Fî Evâhir-i S sene: 1143

Hüküm: 288

Çıldır Eyâleti'nin elviye mutasarrıflarına:

Mükemmel ve müretteb kapuları halkı ile kemâ fi'l-evvel kal^ca-i merkûme muhâfazasına kıyâm eylemeleri için.

Defter s. 71

Hüküm: 289

Çıldır Beylerbeyisi Yusuf dâme't-me^câlîhiye hüküm ki:

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-^câlem hâlâ Tiflis muhâfızı vezîrim İshak Paşa edâmallâhu te^câlâ iclâlehûnun ma^ciyyetinde teksîr-i ^casâkir-i celâdet-eser ile emr-i muhâfazaya takviyet virmek ehemmiy-i mühâmm-ı devlet-i ^caliyyemden olmağla sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin mükemmel ve müretteb kapun halkı ve müstevfî ve müsellâh cenk-âver adamlarınla Tiflis Kal^cası muhâfazasına me'mûr ve ta^cyîn olunmuşsundur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde mükemmel ve müretteb kapun halkı ve müstevfî adamlarınla serî'an ve ^cacîlen kalkub bir an akdem Tiflis'e varub derûnuna dühûl ve vezîr-i müşârun ileyh ile ittifâk ve ittihâd ve re'y-i savâbdîdine muvâfakat ile muhâfazasında bezl-i tâb ü tüvân eyleyesin kal^ca-i merkûme metânet ve hasânet ile bir kal^ca-i sa^cbu'l-menâl olub derûnunda beş on bin ^casker tehassun eylediği halde yüz bin düşman muhâsara ile ^cavn-i Hak ile bir nesneye kâdir olamayacağı zâhir olmağla sâir muhâfazaya me'mûr olanlar ile dahî gönül birliğiyle muhâfazasına ihtimâm eyleyüb cenk ve cidâlde ser-i mû taksîrât eylemeyesin ^ciyâzen billâhi te^câlâ tekâsül ve ihmâliniz sebebiyle kal^ca-i merkûmeye bir zarar isâbet ider ise ecdâd-ı ^cızâmım enârallâhu te^câlâ merâkidehüm hazerâtının ervâh-ı tayyibeleri için ber muktezâ-yı şerî-i şerîf başların keserim kuş olsanız pençe-i gazab-ı pâdişâhânemden biriniz halâs olmak ihtimâli yokdur encâm-ı kâr ma^clûmun olub ona göre basîret üzere hareket ve serî'an ve ^cacîlen mükemmel ve müretteb kapun halkı ve adamlarınla kal^ca-i merkûmeye varub derûnunda tesebbüt ile muhâfazasında bezl-i tâb ü tüvân eyleyüb tahsîl-i nîk-nâm ile dünyâ ve âhiretde sa^cyniz mebrûr ve meşkûr olmağa ikdâm-ı tâm idüb mikdâr-ı zerre hilâfindan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb olunmak bâbında fermân-ı ^câlîşân yazılmışdır.

Hüküm: 290

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Bundan akdem bi'l-cümle sancaklarınızın zü'emâ ve erbâb-ı tîmâriyle düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanına me'mûr ve ta'yîn olunmanız ile bir gün akdem yanına varub Gence Kal'ası'nın muhâfazasına kıyâm eylemeniz için size tenbîh ve te'kîdi müştemil emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuş iken henüz varmadığınız vezîr-i müşârun ileyh tarafından i'câm olunmağla mes'ûl ve mu'âkab olmuşuzdur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde her ne mahalde bulunursanız bir an meks ve ârâm eylemeyüb bi'l-cümle sancaklarınızın zü'emâ ve erbâb-ı tîmâriyle serî'an ve 'acilen Gence Kal'asın'a varub derûnuna dühul ile muhâfazasına kıyâm ve vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere 'amel ve hareket ile kal'a-i merkûmenin muhâfazasında ikdâm ve ihtimâm eyleyüb ser-i mû hilâfindan ziyâde ihtirâz ve ictinâb eylesiz bir gün akdem sizin kal'a-i merkûma varub muhâfazasına kıyâm eylemeniz ehemmi-i vâcibât-ı dîniyye ve etemm-i mühâmm-ı saltanat-ı seniyyemden olmağla şöyle ki bundan sonra dahî mikdâr-ı zerre tehâvün ve tekâsülünüz zuhûr idecek olur ise siz ki alaybeyilerisiz 'azliniz ile iktifâ olunmayub bilâ te'hîr katl-i mücâzât olunursuz ve neferâtınızın dirlikleri dahî ref' olunub bir dahî virilmek muhal olduğun kendülere i'cân ve işâ'at ve encâm-ı kârınızı bir hoşça tefekkür ve mülâhaza idüb ona göre bir an te'hîr ve terâhî eylemeyüb bir an evvel ve bir sa'at mukaddem kal'a-i merkûmeye varub derûnuna dühûl ile emr-i muhâfazada vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere 'amel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürmeğe ikdâm ve ihtimâm eyleyüb mikdâr-ı zerre hilâfindan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Hüküm: 291

Bir sûreti

Trabzon alaybeyisine:

Eyâlet-i Trabzon'un bi'l-cümle zü'emâ ve erbâb-ı tîmâriyle Tiflis Kal'ası'na varub muhâfazasına kıyâm eylemeleri için vech-i meşrûh üzere.

Hüküm: 292

Gence muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya hüküm ki:

Der-i devlet medârıma irsâl eyledüğün kâğıdların gelüb hülâsa-i mazmûnunda ravâfız-ı kızılbaş bi kazâillâhi teâlâ Tebriz istilâ' itmekle Gence Kal'ası'nda teksîr-i asker ile emr-i muhâfazaya takviyet virilmek lâzım-ı hâlden olduğun iclâm itmenle adüvvüllâh ve adüvv-i Rasûlüllâh olan ravâfız-ı kızılbaş Gence'ye sû-i kasd ile hareket ider ise düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Tebriz cânibine me'mûr asâkir-i zafer-mezâhire seraskeri hâmîde-perverim olan vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehû ma'iyetine me'mûr olan tavâif-i askerden piyâde ve süvâri kifâyet mikdârı asker ta'yîn ve takrîr eyleyüb kendüsü dahî taşradan a'dâ-yı bed-re'yin bi avnillâhi teâlâ imkânı mertebe tazyîk ve tedmîrleri tedbîri ile sizlerin pâ-yı sebâtlarına ihtimâm eylemesi için tenbîhât-ı ekîde ve inzârât-ı şedîdeyi müştemil mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin a'dâ-yı bed-re'yin Gence tarafına sû-i kasd ile hareketi muhakkak olur ise serasker-i müşârun ileyhe tarafından adam gönderüb kifâyet mikdârı piyâde ve süvâri asker talep ve kal'a-i merkûmeye getürdüb muhâfazasında istihdâm ve el-cennetü tahte zilâli's-süyûf innellâhe yuhibbu's-şecâ'ate ve'l-hayra ma'a's-seyf ehâdis-i şerîfesi mefhûm-ı saâdet mersûmu üzere fezâil-i gazâ ve cihâd-ı cümleye ifhâm ve harridi'l-mü'mîmine ale'l-kıtâl âyet-i kerimesi mîsdâkıncâ cümleyi gazâ ve cihâda tahrîd ve terğîb ve urûk-ı şecâ'atların tahrîk ile bi avnillâhi teâlâ derûn-ı kal'adan top ve tüfenk ve sâir edevât-ı harb ve cenk ile müdâfa'a-i a'dâda bezl-i makdûr ve sa'y-i bî kusûr ile meşkûrû'l-eser ve mahmûdü's-siyer olmağa cidd-i evfer eylesesin bi hamdillâhi teâlâ Gence Kal'ası metânet ve hasânet cihetinden bir kal'a-i bedel olmağla derûnunda kifâyet mikdârı asker oldukda a'dâ-yı bed-re'yin zafer bulmayacağı bîl-bedâhe rûşen ve ezhâr olmağın şöyle ki hîn-i iktizâda a'dâ-yı bed-re'y ile derûn-ı kal'adan top ve tüfenk ve sâir âlât-ı kıtâl ile mukâtele ve müdâfa'a olunmağın ser-i mü tehâvün ve taksîr olunmağla iyâzen billâhi teâlâ kal'a-i merkûmeye zarar isâbet itmek ihtimâli olur ise sen ve sâir derûn-ı kal'ada olan zâbitândan birisi ateş-i kahr ve gazab-ı hüsrevânemden bir vechile halâs ve necât bulmayacağınızı yakînen muhakkak ve mukarrer bilüb ona göre encâm-ı kârınızı bir hoşça tefekkür ve tedebbür ile kal'a-i merkûmenin bi inâyetillâhi teâlâ muhâfazasında sebât-ı kadem ile cidd-i tâm ve ihtimâm-ı mâ lâ kelâm eyleyüb mikdâr-ı zerre hilâfindan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet olunmak bâbında yazılmışdır.

Fî Evâil-i Ra sene: 1143

Hüküm: 293

Bir sûreti

Tiflis muhâfızı vezîr İshak Paşa'ya:

Defter s. 72

Hüküm: 294

Gence muhâfızı vezîr İbrahim Paşa'ya ve Gence muhâfazasında olan mîr-i mîrân ve kapum kulları zâbitlerine ve sâir tavâif-i asker zâbitânına hüküm ki:

Tarafınızdan Ordu-yu Hümâyûnum'a irsâl eyledüğünüz arzû mahzarınız gelüb bi kadâillâhi teâlâ Tebriz ahvâli zuhûrundan berû Çar ve Tala tâifesinden ve sâir ba'zî eşkiyâ ihtilâle bâ'is harekete tesaddî ve ravâfız-ı kızılbaş-ı evbaşın dahî Gence Kal'ası'na sû-i kâsd ile hareketi melhûz olmağla cümleiniz bir yere gelüb bi kadâillâhi teâlâ kal'a-i merkûmede zahîre müstevfî olmağla ol hususdan me'mûnû'l-gâile olmanız ile ızhâr-ı gayret ve hamîyyet-i dîniyye ile uğur-ı dîn ve devlet-i aliyyemde melâ'in-i mesfûre ile bir kalıncaya dek sıdk-ı niyyet ve muhârebe ve müdâfa'alarında bezl-i kudret eylemek üzere ittifâk ve muâhede eyledüğünüz îlâm eylemişsiz bu gûne adüvvullâh ve adüvvü Resûlillâh olan melâ'in-i mesfûrenin mukâtele ve muhârebesinde ittifâk ve sıdk-ı niyyet ile mübâya'anız bâ'is-i neyl-i rızâ-yı Hüdâ ve sebeb-i takvîyet-i şerîat-i ğarrâ olmağla du'â-yı hayr-icâbet eser-i pâdişâhâneme mazhar olmuşsuzdur berhudâr olasız kal'a-i merkûmeye kifâyet mikdârı piyâde ve süvâri asker vaz'ıyla emr-i muhâfazaya takvîyet virilmekte hâlâ himmet-i vâlâ-behçet-i pâdişâhânem dergâr olmağla düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Karaman Eyâleti'ne mutasarrıf olub ser'asker-i hamîyyet-perverim olan vezîrim Ahmed Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehû ma'îyyetine me'mûr olan tavâif-i asker ile acâleten Karabağ tarafına varub anda mesned-nişîn ve ikâmet ve ma'îyyetinde olan süvâri ve piyâde askerden ve tahrîri fermânım olan dalkılıç serdengeçdi askerinden kal'a-i merkûmeye kifâyet mikdârı asker vad' ve eğer melâ'in-i mesfûre kal'a-i mezbûreye varub muhâsara ile tazîk ider ise kendüsü dahî ma'îyyetinde olan asker ile münâsib olan mahallerden meterisler alub mesfûrları muhârebe ile tazîk ve pây-ı sebâtlarının tezelsülû ve tedmîrlerine ikdâm ve ihtimâm eylemesi için tenbîhât-ı ekide ve inzârât-ı şedîdeyi müştemil hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum ile mu'anven mufassal ve meşrûh emr-i şerîfim ısdâr ve Dergâh-ı Mu'allâm kapucu başlılarından iftihârû'l-emâcid ve'l-ekârim (boş) dâme mecduhû vezîr-i müşârun ileyhi kaldırub mahall-i mezbûra götürmek üzere mahsûsen mübâşir ta'yîn ve irsâl olunmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin hizmet-i muhâfazada emrine takvîyet ve şânına mûris-i izz u rif'at olmak için hâssa hıla-i fâhire-i mülûkânemden sana bir sevb semmûr-ı fâizü's-sürûra kaplu hil'at-i mûrisü'l-behçet-i sultânî ve kal'a-i merkûmede emr-i muhâfazada bezl-i tâb ü tüvân iden rüesâ-yı asker-i zafer-meâsire dahî ba'is-i irtifâ'-ı rütbet ve iktisâb-ı kuvvet ü kudret için yirmi sevb serâser hil'at atîyye-i mülûkânem olub emr-i şerîfimle iktizâ iden mesârif için

dahî elli bin kuruş virilüb ile irsâl olunmuşdur lede'l-vüsûl 'inâyet i ihsânım olan hil'at-i fâhire ve kisve-i zâhiremi hutuvât-ı iclâl ile istikbâl ve şifâh-ı ta'zîm ve tekrîm ve telsîm ve iktisâ ve hizmet-i muhâfaza ızhâr-ı gayret ve hamîyyet ile bezl-i tâb ü tüvân iden rüesâ-yı asker için ihsânım olan hıla'-i fâhireyi dahî ilbâs ve ızhâr-ı mübâhât ve iktisâb-ı mufâharet eyledikten sonra zâhir olan gayret ve hamîyyet-i dîniyye üzere hareket ve mukaddemâ Hemedan ve Kirmanşâhân ve Tebriz'de olduğu üzere meâ'in-i mesfûre ile mukâbele ve mukâtele için kal'adan taşra çıkmayub derûn-ı kal'ada tehassun ve top ve tüfenk ve sâir edevât-ı cenk ile derûn-ı kal'adan bi 'avnillâhi te'âla mukâtele ve müdâfa'alarında ittifâk üzere bezl-i miknet eylesesiz bi 'avnillâhi te'âlâ kal'a-i merkûmede kifâyet mikdârı asker mevcûd olduğu halde a'dâ-yı bed-re'y bir nesneye kâdir olmayacakları zâhir ve du'â-yı hayr-ı hidivâne ve yümn-i teveccühi pâdişâhânem sizinledir hayru'n-nâsırîn olan cenâb-ı rabbü'l-'izzetden mes'ûl me'mûlum budur ki 'asâkir-i İslâm'ı mansûr ve muzaffer ve a'dâ-i liâmı makhûr ve müdemmer eyleye âmin bi câh-i Muhammedi'r-Resûli'l-emîn hemân innellâhe yuhibbu's-şecâ'ate hadîs-i şerîfî mefhûm-ı sa'âdet mersûmu üzere dâmen-i gayret ve hamîyyet-i dermiyân ve harridî'l-mü'minîne 'ale'l-kıtâl âyet-i kerîmesi mîsdâkınca kal'a-i merkûmede olan cünûd-ı muvahhidîn fî sebîlillâh melâ'in-i mesfûre ile kîtâle tahrîd ve terğîb ve 'urûk-ı şerâ'atların tahrîk ve ittifâk ve ittihâd üzere derûn-ı kal'adan muhârebe ile melâ'in-i mesfûrenin tedmîrlerinde bezl-i tâb ü tüvân eyleyüb 'ıyâzen billâhi te'âlâ a'dâ-yı bed-re'y ile derûn-ı kal'ada tehassun ile muhârebede ser-i mü taksîrînin zuhûru ile kal'a-i merkûme zarar isâbet idecek olur ise biriniz ateş-i kahr-ı pâdişâhânemden halâs olmanız ihtimâlini hayâl-i muhâl bilüb ona göre basîret üzere hareket ve a'dâ-yı bed-re'y ile muhârebe ve müdâfa'alarında ser-i mü taksîrden gâyetü'l-gâye ihtirâz ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdr olmuşdur deyû yazılmışdır.

Fî Evâsıt-ı Ra sene: 1143

Hüküm: 295

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Serhadd-i mansûremde vâki Gence Kal'ası'nın muhâfazası ehemmi mühamm-i devlet-i 'aliyyemden olmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz bundan akdem sancaklarınızın bi'l-cümle zü'emâ ve erbâb-ı tîmârıyla düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem Gence muhâfızı vezîrim Ahmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehûnun yanına me'mûr ve ta'yîn olanınız külluhû bir gün evvel varub kal'a-i merkûmenin muhâfazasına kıyâm eylemeniz için size bi'd-defe'ât ve kerrât ile tenbîhât ve inzârâtı müştemil evâmir-i şerîfem ısdâr ve irsâl olunmuş iken henüz varmadığınız da i'âm olunmağla iş bu 'ukûbete müstahik olmuşsuzdur

imdi işbu emr-i şerîfim ile size her ne mahalde varub vâsıl olur ise bundan sonra kat^â bir an te'hîr ve tevakkuf ve bir yerde meks ve ârâm itmeyüb mukaddemâ ve hâlâ me'mûr olduğunuz üzere bi'l-cümle sancaklarınızın zü^{emâ} ve erbâb-ı tîmâriyle iki konağı bir iderek kemâl-i sür^{at} ve şitâb ile gidüb ta^{cîl} ^{ale}'t-ta^{cîl} bir sa^{at} evvel bir an mukaddem Gence Kal^{ası}'na varub derûnuna dühûl ile muhâfazasına kıyâm ve vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere ^{amel} ve hareket ile kal^a-i merkûmenin muhâfazasında ikdâm ve ihtimâm eyleyüb mikdâr-ı zerre tehâvün ve tekâsül den ve tebâtur üzere hareketden ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz bir an mukaddem sizin kal^a-i merkûmeye varub muhâfazasına kıyâm eylemeniz ehemmi umûr-ı dîniyye ve akdem-i mühâmm-ı saltanat-ı seniyyemden olmağla şöyle ki bundan sonra dahî esnâ-i râhda tebâtur üzere hareket ve yollarda ayak sürüyüb bir an evvel ve bir sa^{at} mukaddem varmayub bir dürlü tehâvün ve tekâsülünüz zuhûr idecek olur ise siz ki alaybeylerisiz kat^â bir dürlü ^{özür} ve cevâbınız ışğâ ve ^{azliniz} ile iktifâ olunmayub ve yalnız boynunuza eşedd-i ^{ukûbet} ile sâire mûcib-i ^{ibret} için bilâ tereddüd katl olunacağınızda kat^â iştibâh eyleyüb ve neferâtınızdan dahî gerüye kalanların dirlikleri âhara virildiğinden mâ^{adâ} onların dahî ^{alâ} eyyi hâlin cezâları tertîb olunacağı mukarrer ve muhakkak bilüb kendülere i^{lân} ve ifhâm ve netîce-i kârı her biriniz tefekkür ve mülâhaza ve ona göre iki konağı bir ederek kemâl-i sür^{at} ve şitâb ile gidüb bir an akdem kal^a-i mezbûreye vüsûl ve derûnuna dühûl ile emr-i muhâfazada vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere ^{amel} ve hareket ile hidemât-ı mebrûre ve mesâ^î-i meşkûre vücûda getürmeğe her biriniz gereği gibi ikdâm ve ihtimâm ve hilâfindan gâyetü'l-gâye ihtirâz ve ictinâb eylemeniz bâbında fermân-ı ^{âlîşânım} sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâil-i Ra sene: 1143

Hüküm: 296

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeylerine:

Mukaddem Gence muhâfızı vezîr-i müşârun ileyhın yanına me'mûr olmuşlar iken varmayub ve hâlâ Gence Kal^{ası}'nın muhâfazası mühim ve muktezî olmağla bir sa^{at} evvel sancaklarınızın bi'l-cümle zü^{emâ} ve erbâb-ı tîmâriyle kal^a-i mezbûreye dühûl ve vezîr-i müşârun ileyhın re'y-i savâbdîdi üzere kal^a-i mezbûrenin muhâfazasında ve sâir iktizâ iden hidemât-ı ^{aliyyede} bezl-i kudret eylemek üzere.

Defter s. 73

Hüküm: 297

Şeki Beyberbeyisi °Ali Paşa dâme ikbâluhûya hüküm ki:

Hazret-i hüdvendi vâhibü'l-âmâl celle şânuhû °aniş-şebîhi ve'l-misâlin meyâmin-i te'yîdât-ı ezeliyye ve te'mîn-i tevfkât-ı nâsıbe-i ahvâl-i sa°âdet-minvâl-i mülûkânemde istihkâk-ı kâmile-i vehbiyye ve cebhe-i âmâl-i şevketmeâl-i hüsvânemde olan kâbiliyyet ve isti°dâd-ı şâmile-i gayr-ı mütenâhiye muktezâsı üzere emr-i lâzîmü't-tescîl-i saltanat ve iclâlîm innâ ce°alnâke halîfeten fi'l-ard zînetiyle müzeyyen ve tâc-i bâ ibtihâc-ı devlet ve ikbâl-i ferhûnde fartım fahküm beyne'n-nâsi bi'l-°adl °unvânı ile mu°anven olub ittifâk-ı ârâ ve re's-i düşvârı vüzerâ-yı °ızâm ve °ulemâ-i kirâm ve icmâ° ve ittirâd-ı cümle-i havâss u °avâmmile işbu sene-i selâs ve erba°în ve mie ve elf şehr-i rebî°ul-evvelinin on dokuzuncu günü ki pazar ertesidir serîr-i saltanat-ı mevrûseme bi'l-istihkâk ve devlet ve ikbâl ve sa°âdet ve iclâl ile iclâs ve libâs-ı kerâmet iktibâs ve ce°alnâküm halâife fi'l-ard kâmet-i vâlâ-zînet-i hüsvânem ilbâs olunub hutbe ve sikke nâm-ı şerîfim ile müşerref olmağın bu mevhibe-i °uzmâ ve °atıyye-i kübrâ-yı ilâhiyyenin cümle-i memâlik-i mahrûsemde husûsan memleket-i Şeki'de i°lân ve işâ°atı emr-i lâzîm olmağın hâl ve şânına taltîfen hâssa hıla°-i fâhire-i mülûkânemde sana bir sevb hil°at-i mûrisü'l-behcet-i sultânî °inâyet ve ihsânım olmağın işbu emr-i şerîfim şeref-yâfte-i sudûr olub ile irsâl olunmuşdur. Lede'l-vüsûl °inâyet ve ihsânım olan hil°at-i fâhire ve kisve-i zâhiremi hutuvât-ı ta°zîm ve iclâl ile istikbâl ve iktisâ ve ızhâr-ı mufâharet-i evfâ eyledikten sonra cenâb-ı kâdî'l-hâcât cülûs-ı hümayûnumu °amme-i müslimîne bâ°is-i emn ü râhat ve sebeb-i âsâyiş ü refâhiyyet ve cünûd-ı muvahhidîni hemvâre mansûr ve muzaffer ve a°dâ-i dîn ü devlet-i °aliyyemi makhûr ve müdemmer eylemesi için °ulemâ ve sulehâ ve zühhâd ve fukarâ ile ref°-i eküff-i tazarru° ve münâcâtdan sonra vech-i meşrûh üzere serîr-i saltanat ve cihânbanî ve taht-ı °âlîbâht-ı kişver-sitânî üzere cülûs-ı sıhhatde me'nûsum vukû°unu memleket-i Şeki'de i°lân ve işâ°at ve envâ°-ı şenlikler ve şâdumânlıklar itdirmen bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur.

Evâhir-i Ra sene: 1143

Hüküm: 298

Bir sûreti

Mah Beylerbeyisi Küçük İsmi Muhammed Paşa dâme ikbâluhûya:

Hüküm: 299

Erzurum Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine hüküm ki:

Gence Kal°ası'nın muhâfazasında ihtimâm olunmak ehemmi mühâmm-ı devlet-i °aliyyemden olmağla siz ki mûmâ ileyhimsiz bundan akdem düstûr-ı mükerrer müşîr-i

mufahham nizâmu'l-âlem hâlâ Gence muhâfızı vezîrim İbrahim Paşa edâmallâhu teâlâ iclâlehûnun ma'iyetine me'mûr ve bir gün akdem varub kal'a-i merkûme derûnuna dühûl ile muhâfazasına kıyâm eylemeniz için kirâren ve mirâren size evâmir-i şerîfe ısdâr ve irsâl olunmuş iken hâlâ kal'a-i merkûmeye adem-i vürûdunuz vezîr-i müşârun ileyh tarafından îlâm olunmağla mes'ûl ve mu'âkab olunmuşuzdur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde her ne mahalde bulunursanız bir an tevakkuf ve ârâm eylemeyüb ta'cîl ale't-ta'cîl cümle neferâtınız ile Gence Kal'ası'na varub derûnuna dühûl ve emr-i muhâfazada vezîr-i müşârun ileyh berâ-yı savâbdîdi üzere amel ve hareket ile hidemât-ı mebrûre vücûda getürmeğe bezl ve tüvân eyleyüb hilâfından ziyâde tehâşî eyleyesiz şöyle ki bundan sonra dahî savb-ı me'mûrunuza bir an mukaddem varmakda ser-i mü tehâvün ve taksîriniz zuhûr idecek olur ise siz ki alaybeyilersiz bilâ emân siyâseten katl ve neferâtınızdan dahî gitmeyenlerin dirlikleri âhara virilmekle iktifâ olunmayub onlara dahî tertîb-i cezâ olunacağı muhakkak olduğun cümleye işâr ve bir an mukaddem kal'a-i merkûmeye varub derûnuna dühûl ve avn-i hak ile muhâfaza ve muhâresesinde vezîr-i müşârun ileyh re'y-i savâbdîdi üzere hareket eyleyüb ser-i mü hilâfından ziyâde mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdr olmuştur.

Fî Evâil-i R sene: 1143

Hüküm: 300

Bir sûreti

Kars Eyâleti'nin elviye alaybeyilerine:

Hüküm: 301

Hâlâ Revan Kal'ası muhâfazasında Dergâh-ı Âlî topçuları üzerlerine zabıt olan altmış dokuzuncu Halil Çorbacı zîde kadruhûya hüküm ki:

Bundan akdem kal'a-i mezbûrede Dergâh-ı Âlî topçuları üzerlerine zâbit olan otuz dokuzuncu Abdullah Çorbacı ref olunub yerine bu taraftan üslûb-ı sâbık üzere sen zâbit nasb ve ta'yîn olunmanla inşâallâhu teâlâ selâmet birle vüsûlünde kal'a-i mezbûrede olan topları ve mühimmât-ı tophâneyi ber müceb-i defter ahz ü kabz eyleyüb yerlü yerine vaz ve hıfz ve hırâset eyleyüb ve neferâtının mevcûd ve zabt ve rabt eyleyüb me'mûr olduğun hizmet-i aliyye-i pâdişâhîde bezl-i makdûr eyleyesin ve siz ki hizmet-i muhâfazada olan çorbacılar ve oda başı ve bevvâbsız mûmâ ileyh altmış dokuzuncu Halil Çorbacı'yı adamlarınıza zâbit eyleyüb sözünden taşra ve re'yinden hârice vaz ve hareket eylemeyesiz ve sen ki kal'a-i mezbûrede zâbit olan altmış dokuzuncu Halil Çorbacı zîde kadruhûsun kal'a-i merkûmede olan neferâtdan sözünden taşra ve re'yinden hârice vaz ve hareket iderler var ise

ol makûleleri isim ve resimleri ve esâmîleriyle bu tarafa i'âm idüb ve sâir vâki° olan umûr ve husûsu dahî i'âmîdan hâlî olmayasun deyû hâlâ topçubaşı olan Hüseyin zîde mecduhû tarafından mühürlü mektûb virmekle mücebince °amel olunmak için yazılmışdır.

Evâil-i R sene: 1143

Defter s. 74

Hüküm: 302

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bundan akdem top °arabacıları üzerine zâbit olan el-Hâc Mehmed zîde kadruhûya hüküm ki:

Tebriz'den çıkan Dergâh-ı °Âlî top °arabacıları neferâtıyla Erzurum cânibinde olduğunu i'âm eylediğinden nâşî bâ fermân-ı °âlî Van Kal°ası muhafazasına ta°yîn olduğunuz ecilden gerekdir ki bir an te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb neferât-ı mezkûre ile kalkub Van Kal°ası'na varub hizmet-i muhafazada per-zede-i dâmân-ı himmet ve neferât-ı mezbûre ile kal°a-i mezbûreye dühûlünü bu tarafa i'âm eyleyüb hilâfindan be gâyet tevakkî ve mücânebet eylesiz deyû kıdvetü'l-emâsil ve'l-a°yân top °arabacı başı Ahmed zîde mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle mücebince °amel olunmak bâbında fermân-ı °âlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı R sene: 1143

Defter s. 75

Hüküm: 303

Karaman Eyâleti'ne mutasarrıf olub Revan tarafına me'mûr tavâif-i °asker-i zafer-rehber ser°asker-i hamiyet perver olan vezîrim Rüstem Paşa'ya hüküm ki:

°Avn ü °inâyet-i ehadî ve yümn-i mu°cize-i Muhammedi ile muktezâ-yı hamiyet-i İslâm-perver-i pâdişâhânem üzere ravâfız-ı kızılbaşın kahr u tedmîrleriyle i'la-i kelime-i dîn-i mubîn için Revan tarafına ta°yîn ve tesyîrlerinde ihtimâm-ı hümayûnum olan tavâif-i °asâkir-i zafer-müzâhirime bir vezîr-i mahmûdü'l-eser ve düstûr-ı şehâmet-perver ve memdûhu's-siyer ser°asker-i nusret-rehber nasb ve ta°yîn olunmak ehemmi umûr-ı dîniyye ve akdem-i mühâmm-ı devlet-i °aliyyemden olub resen-i devlet-i °aliyyemin sadâkatkâr ve kârgüzâr ve şecâ°at-şikârı olmanla senden her vechîle dîn ü devlet-i °aliyyeme lâyık ve °ırz-ı nâmûs-ı saltanat-ı seniyyeme muvâfik hidemât-ı cemîle ve meâsir-i celîle me'mûl-i tab°-ı hümayûn-ı mülûkânem olmağın °avâtıf-ı °aliyye-i mülûkânemden şerefbahş-ı sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı mevhibet-makrûnum mücebince sana rütbe-i vâlâ-yı vezâret tevcîh ve i'tâ ve bu rütbe-i

sâmiye ile hâl-i şânın terfî ve i'âlâ kılınub Revan cânibine me'mûr ve tertîb olunan tavâif-i asker-i zafer-meâsirime ser'asker-i nusret-rehber nasbt ve ta'yîn ve mukaddemâ Tebriz muhâfazasından çıkub ser'asker-i sâbık yanına me'mûr olan Karahisâr-ı Şarkî Sancağı mutasarrıfı Hasan Paşa ve sâbık Van Beylerbeyisi Mehmed Paşa ve Erzurum'un hükümet elviye mutasarrıfları ve ve Diyarbekir Eyâleti'nin zü'emâ ve erbâb-ı tîmârı ve kapum kullarından mâ'adâ bundan mukaddemce ocak tarafından ta'yîn olunan mu'teber ağalar ile münâsib mahallerden tahrîri fermân olunan bin nefer sipâh ve bin nefer silâhdâr terakkîlûleri ve bin nefer cebeci ve beş yüz nefer topçu ve iki yüz elli nefer top arabacısı ve hamîs bin baş boğa olmak üzere tahrîri fermân olunan bin nefer süvâri ve müceddeden tahrîri fermân olunan beş bin nefer piyâde ve iki bin nefer süvâri levendât ve mukaddemâ Hemedan tarafına tahrîri fermân olunan (boş) nefer piyâde ve (boş) nefer süvâri levendâtın nısfı ve mukaddemâ Hemedan tarafına me'mûr olan beş yüz nefer sipâh ve beş yüz nefer silâhdâr terakkîlûleri ve mukaddemâ Tebriz tarafı için tahrîri fermân olunan beş yüz nefer sipâh ve beş yüz nefer silâhdâr terakkîlûleri ve Sivas Beylerbeyisi İbrahim Paşa bin nefer kapusu halkı ve adamları ve Hüdâvendigâr Sancağı mutasarrıfı Ömer Paşa ve Kırşehir Sancağı mutasarrıfı Mimalozalı () Osman Bey ve Çorum Sancağibeyi Mihriman Bey mükemmel kapuları halkı ve müstevfî adamlarıyla düstûr-ı mükerrer müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Aydın Muhassılı vezîrim Abdullah Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâlehû tarafından techîz ve irsâl olunan beş yüz nefer süvâri bi'l-cümle ma'iyetine me'mûr ve ocaktan irsâl olunan yeniçeri zâbiti dahî yanına ta'yîn ve sâir şüce'ân-ı tavâif-i askerden dahî ma'iyetine ta'yîn ve tertîb ile otuz kırk bin nefere tekmîl olunmak musahhah ve mukarrer olmağla sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin acâleten kalkub savb-ı me'mûra azîmet ve bir gün akdem varub ma'iyetine me'mûr olan tavâif-i askeriyeyi yanına ıstîshâb ve makul (ve) münâsib olan mahallere meks ve ikâmet ve bi'avnillâhi te'âlâ Gence ve Revan ve Tiflis ve sâir muhâfazası muktezî olan mahallerin hıfz u hırâsetinde ve i'lâ-yı bed-re'yin def'u ref'u şerr-i mazarrat (ve) tedmîrlerinde iktizâsına göre hareket ile senden melhûz-ı hümâyûn-ı pâdişâhânem olduğu üzere mesâ'i-i mebrûre ve meâsir-i meşkûre vücûda getürmeğe bezl-i kudret ve sarf-ı kudret eylemen bâbında fermân-ı âlîşânım sâdr olmuştur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı R sene: 1143

Hüküm: 304

Aydın Muhassılı vezîr Abdullah Paşa'ya hüküm ki:

Revan ve Gence taraflarının muhâfaza ve muhâresesinde ihtimâm olunmak ehemmi mühâm-ı lâzımı'l-ihtimâm-ı devlet-i aliyyemden olub ve sen vüzerâ-yı ızâmımın nâsır ve

şecâat-perveri olmanla senden her vechile dîn ve devlet-i ʿaliyyeme lâıık hidemât-ı celfle melhûz-ı tabʿ-ı hümâyûn-ı safâ-makrûn-ı pâdişâhânem olmağla mükemmel ve müretteb kapun halkı ve güzîde ve müstevfî tâmmu's-silâh adamlarınla düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l-ʿâlem hâlâ Karaman Eyâleti'ne mutasarrıf olub Revan cânibine me'mûr tavâif-i ʿasâkir-i zafermezâhirime serʿasker-i hamıyyet-perverim olan vezîrim Rüstem Paşa edâmallâhu teʿâlâ iclâlehûnun mâʿıyyetine me'mûr ve taʿyîn olunmuşsundur imdi işbu emr-i şerîfim ile vüsûlünde kapun halkını ʿacâleten tekmîl ve güzîde tâmmu's-silâh adamlarını tevfir ve teksîr ve kalkub savb-ı me'mûra ʿazîmet ve bir gün akdem serʿasker-i müşârun ileyhin yanına varub mülhak ve mülâkî olub muhâfaza-i memleket ve kahr u tedmîr-i iʿlâ-yı bed-tîynetde serʿasker-i müşârun ileyh ile kemâl-i ittifâk ve ittihâd ve re'y-i savâbdîdi üzere hareket ile mesâʿî-i mebrûre vücûda getürmeğe bezl-i kudret ve sarf-ı miknet eylemen bâbında şerefbahş-ı sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûnum mücebince fermân-ı ʿâlîşânım sâdr olmuşdur, buyurdum ki.

Fî Evâsıt-ı R sene: 1143

BİBLİYOGRAFYA

Başbakanlık Osmanlı Arşivi Rehberi, (Hazırlayanlar: Yusuf İhsan GENÇ, Abdülmecid MUTAF, Mustafa KÜÇÜK, Sinan SATAR, İbrahim KARACA), Ankara, 1992.

ÇİÇEK, F. Ahmet; *Mühimme Defteri Terminolojisi*, (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Semineri), Elazığ, 1998.

HÜSEYİNKLİOĞLU, Ayşegül; *74 Numaralı Mühimme Defteri Kataloğu*, , (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Semineri), Elazığ, 1999.

SÜT, Neşat; *83 Numaralı Mühimme Defteri (M.1627- 1628/H. 1036- 1037)*, (Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Elazığ, 2000.

DİZİN

A

- Abaza: 22
Abdullah Paşa (Su muhît Sancakbeyi): 14
Abdullah Paşa (Aydın Muhassılı): 66, 75
Abdurrahman Bey (Tiflis Defterdarı): 17
Abdurrahman Paşa (Trabzon Valisi): 34, 64, 65
Abdurrezzak Bey (Karadağ Hanı): 45, 46, 61
Âb-ı Tahir: 45
A^cşar: 17, 53
Açıkbaş: 22
Adana: 44, 50, 52
Afgan: 50
Afşar Cemaati: 52
Ağçakal^ca Sancağı: 7
Ahısta :2, 3, 22, 47
Ahilü Taifesi: 26
Ahmed Bey (Azaban-ı Yesar Ağası): 44
Ahmed Bey (Seksuncu Başı): 4
Ahmed Bey (Ulufeciyân-ı Yesar Ağası): 44
Ahmed Ağa (Silahdar Ağası): 36, 37, 44
Ahmed Paşa (Şelve Sancakbeyi): 13,20, 24, 25
Ahmed Paşa (Bağdad Valisi): 66
Ahmed Paşa (Hemedan tarafından Serasker): 26
Ahmed Paşa (Karaman Valisi): 64, 65, 68, 69, 72
Ahmed Paşa (Gence Muhafızı): 72
Akçe: 56, 57
Akkuşa Yaylağı: 62
Aksaray: 15
Alâ'iyye Sancağı: 59, 60
Alagöz: 6
Alaybeyi: 2,3,11,13,15,18,20,21,28,32,33,34,44,49,50,54,57,58,65,66,70,71,72,73
Ali (Kedhüda): 52
Ali Ağa (Dergâh-ı Muallam Kapıcıbaşı): 55
Ali Paşa (Ardahan-ı Küçük Sancakbeyi) :12
Ali Bey (Baş Defterdar): 45, 49, 52, 53, 55, 57
Ali Bey (Revan Mütesellimi): 56
Ali Paşa (Zârûşâd Sancakbeyi): 12
Ali Paşa (Kars Beylerbeyisi): 12, 15, 31, 60
Ali Paşa (Kars, Erzurum Mutasarrıfı): 58
Ali Paşa (Kazak Sancağı mutasarrıfı): 14
Ali Paşa (Seki Mutasarrıfı): 31, 58, 60, 63, 67, 73
Ali Paşa (Sivas Valisi): 49, 50
Ali Paşa (Göle Sancağı Mutasarrıfı): 8
Ali Paşa (Tebriz cânibi Ser^caskeri): 6, 23, 29, 31, 38, 42
Avrat Adası: 3
Ali Paşazâde Mehmed (=Muhammed) (Dergâh-ı Muallâm Kapıcıbaşı): 16, 17,45,51,53
Ali Paşazade Mehmed (Muharrir): 17, 27

Altmışdokuzuncu Halil Çorbacı (Dergâh-ı Ali Topçuları Zâbiti): 73
Alumağaç Karyesi : 2
Amasya: 2
Anadolu: 36, 37, 39, 40, 60, 64, 68, 69
Arçuma Nâhiyesi : 2
Ardahan-ı Küçük: 12
Arpa Emini: 55
Astar: 62
Aşib Eşkîyası: 14
Avacık Nâhiyesi : 2
Aydın: 66, 75

B

Badar Eşkîyası: 14
Bağdad: 66
Baharsuyu: 61
Bakü: 7, 41, 42, 52
Bani Ahmedlü Eşkîyası: 14
Bay Ahmedlü Taifesi: 26
Bayındır Karyesi: 2
Bekir Bey (Sipah Terakkilü Ağası): 43
Ber Vech-i Arpalık: 7, 35, 54, 58, 59, 60
Ber Vech-i Ocaklık: 7, 12, 14
Beriye Mağan: 61, 63
Beyazid Sancağı: 9, 13, 16, 19, 20, 24
Beylerbeyi: 38, 42
Beytül- mâl: 17,47, 56
Bosna: 64, 68, 69
Bulağdar Eşkîyası: 14
Büyük İsmi: 8

C-C

Cebeci: 14, 64, 68, 69, 75
Cizye: 6, 7, 47, 54, 55
Çar ve Tala: (=Çartala): 7, 14, 19, 20, 21, 24, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 46, 47, 49, 53, 54, 55, 56, 64, 65, 66, 68, 72
Çar: 26
Çarlıçatak Lezgileri: 31, 33
Çıldır: 5, 8, 14, 16, 17, 31, 33, 48, 55, 57, 60, 70
Çirmen: 45
Çiti Nâhiyesi: 2,3
Çorum: 2,75

D

Dâdyan: 22
Dağıstan: 8, 19, 30, 31, 37, 39, 40, 42, 43, 63, 67
Defterdarlık: 47, 54
Defterhâne-î °Âmire: 4,17,18,49,53
Derbend: 62
Dere Alagöz: 6, 9, 10

Dereçiçek Nahiyesi: 9,10
Derviş Mehmed (Şirvan tarafında hudûd memuru) :12
Derviş Mehmed (Kapıcılar Kethüdası): 51
Derviş Mehmed (=Muhammed) (SipahilerAğası): 36, 37, 40, 44, 62
Derviş Muhammed (Dergah-ı Muallam Kapıcıbaşı): 62
Divân-ı Hâkâni Kâtibleri: 64
Divanili Nâhiyesi: 2
Divansakır Nâhiyesi: 2
Divriği: 2, 35 ,45, 59
Diyadin: 13, 19, 20, 24, 25
Diyarbakir: 30, 39, 60, 75
Dizdar: 38, 63, 70
Dudaharalı Yaylağı: 62

E-F

Ejderhan: 52
El_Hac Mehmed (Silahdar Terakkilü Ağası): 43
Eleşkird Sancağı: 12,41
El-Hac Davud Han: (Şirvan Hanı): 7, 8, 9, 19, 23, 24, 37, 38, 42, 43, 63
El-Hac Mehmed (Top Arabacıları Zâbiti): 74
El-Hac Mustafa (Defter Emini): 4
El-Hac Mustafa (Zağarcı Başı): 4
Enkûre: 61
Erdebil: 27, 28, 29, 30, 39, 52, 61, 62, 63
Erdilan: 30
Ermeni: 39
Erzurum:2, 3, 4, 5, 9,13, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 31, 32, 35, 42, 44, 45, 47, 49, 50, 55, 58, 60, 64, 65, 68, 71, 72, 73, 74, 75
Eskarin Nâhiyesi: 2
Faik: 19, 21
Faş Kalesi: 22

G

Gâzi Kumuk: 51, 62, 63
Gediklü: 64, 68, 69
Gence: 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 61,63, 65, 67, 71, 72, 73, 75
General Romançoof (Derbend Generali): 62
Geylan: 62,63
Gir :52
Gökçe Nâhiyesi : 6
Gökçedağ: 6
Göle Sancağı: 8
Görelî : 41, 42
Gurûş: 55
Gümrük Emini: 43
Gürcistan: 26, 50, 59, 60
Gürcü: 14, 50
Güvaz Nehri: 26

H

- Hacı Ağa (Kadı): 50
Hakaca Karyesi: 2
Halduvar Kalesi: 14
Haleb: 50, 55
Halıhta (=Halhta): 19, 31, 33, 38
Hamid Bey (Diyadin Sancakbeyi): 20, 25
Hanikâh Karyesi: 49
Hankeş: 45
Hansarayı: 14
Harîret: 45
Hasan Ağa (Dergâh-ı Mu^callâm Yeniçerileri Ağası): 4, 35, 37
Hasan Paşa (Karahisâr-ı Şarkî Sancağı Mutasarrıfı): 75
Hasan Paşa (Kırmanşâhân Muhassılı): 64
Haseki Hacı Osman: (Serdengeçdi bayrakları küşade eden memur): 35
Haseki Hüseyin: (Serdengeçdi bayrakları küşade eden memur): 35
Haseki Ömer (Yeniçeri Zabiti): 37
Hemedan: 19, 21, 26, 27, 29, 54, 72, 75
Heşterud: 39
Hınıs: 12
Hınta: 55
Hoca Nâhiyesi : 2
Humbara : 21
Hüccet-i Şeriyye: 22
Hüdâvendigâr Sancağı: 75
Hüseyin Bey (Topçubaşı): 73

İ

- İsfahan: 58, 59, 60, 64
İbrahim Bey (Kapıcıbaşı): 22
İbrahim Paşa (Revan Mütesellimi): 34
İbrahim Paşa: (Hınıs Sancakbeyi): 12
İbrahim Paşa (Alâ'iyye Sancağı Mutasarrıfı): 59, 60
İbrahim Paşa (Diyarbakir Vâlisi): 39, 45, 46, 61
İbrahim Paşa (Erzurum Valisi): 65, 67
İbrahim Paşa (Gence Beylerbeyisi): 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73
İbrahim Paşa (Revan Mutasarrıfı): 47, 53, 55
İbrahim Paşa (Sivas Beylerbeyi): 75
İbrahim Paşa (Tebriz Memuru): 68, 70, 71
İbrahim Paşa: (Sadr-ı sudurî'l – vüzerâ) :2
İbram (Şakî): 58, 59, 60, 67
İcmâl: 17, 18, 45, 51, 53
İltizam: 47
İmdâd-ı Hazeriyye: 57
İmdâd-ı Seferiye: 57
İnallu Cemaati: 52
İran Seferi: 5
İran: 43, 53, 62, 67, 68

İshak Paşa (Tiflis Muhâfızı): 4, 5, 6, 7, 8, 14, 16, 17, 19, 21, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 41, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71
İshak Paşazâde Yusuf (Vezir): 22, 27, 28, 29
İsmail Ağa (Azaban-ı Yemîn Ağası): 44
İsmail Paşa (Eleşkird Sancakbeyi) :41

K

Kabuhayı: 26
Kadı: 2, 4, 13, 14, 18, 20, 25, 30, 31, 33, 34, 36, 38, 40, 41, 42, 56, 57, 63, 65
Kâhit: 6, 7, 8, 14, 19, 20, 21, 24, 26, 31, 33, 34, 38, 50, 64
Kâime: 6, 9, 14, 19, 27, 28, 31, 39, 43, 45, 46, 49, 58, 59, 60, 63
Kaimmakam (Kaymakam): 56
Kangırı Sancağı: 35, 54
Kanık Nehri: 26
Karabağ: 30, 72
Karaca ˆÖmer Karyesi : 2
Karaçorlu Eşkiyâsı: 6, 9, 10, 55
Karaçorlu Seferi: 23
Karadağ: 39, 40, 45, 61
Karahisar-ı Şarkî: 2,65,75
Karaman: 64, 65, 68, 69, 72, 75
Karasi Sancağı: 58
Kars: 2, 3, 9, 12, 13, 19, 21, 28, 31, 32, 35, 45, 47, 49, 50, 55, 58, 60, 65, 70, 72, 73
Kasık: 31, 33
Kaya: 62
Kazak Sancağı: 14, 54
Kefen Ber Ker: 45, 46
Keklik Karyesi: 2
Kelemgamız Nâhiyesi: 2
Kemah: 65
Ker Nehri: 23, 30, 31, 33
Kereğin Nâhiyesi: 2
Kerkanrûd: 62
Kernuman: 26
Kesir Nâhiyesi:2
Kethüdân: 21, 27, 28, 29, 34, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 50, 51, 52, 56, 60, 66
Kible: 63
Kırşehir Sancağı: 75
Kıyıkhaçı: 2
Kile: 55
Kirmanşâhân: 64, 72
Kiyaspor Karyesi: 2
Kordus Kaya Nâhiyesi: 2
Kori Kalesi: 19, 21
Köknar Karyesi: 2
Kur Nehri: 38, 39, 40, 52, 53, 55, 61, 62, 63
Kûra-yı Erzincan Nâhiyesi: 2
Kurtûç Sancağı: 2
Kuvala Karyesi: 2
Kulzum: 30

Küçük İsmi Mehmed Paşa (=Muhammed) (Mah Beylerbeyisi): 63, 67, 73

Küçük İsmi Paşa: 58, 60

Kürdistan: 9, 10, 11, 30

Küre Nehri: 52

Kürelî Yaylağı: 62

L

Lalalu Taifesi: 26

Levendat Eşkîyası: 55

Lezgi Tâifesi: 5, 7, 14, 24, 35, 36, 37, 50

Lori Kalesi: 7, 19, 21, 55

Lozer Eşkîyası: 26

M

Mağara Birek Karyesi: 2

Mah: 63,73

Makan: 23

Makânât Eşkîyası: 39

Malatya: 35, 45

Malazgird: 12, 13, 19, 23, 24, 25, 41

Maraş: 2, 3, 4, 9, 10, 13, 19, 21, 23, 25, 28, 32, 49, 50, 54

Marmırçakır Karyesi: 2

Me[°]ân: 52

Mehmed Paşa (Van Beylerbeyi): 75

Merâbi Karyesi : 3

Merağa: 6

Mermer Karyesi: 2

Mesaz Karyesi: 2

Mevlânâ [°]Ali (Revan Kadısı): 9

Mevlana Yusuf (Maraş Kadısı): 54

Mezra[°]a Nâhiyesi : 6

Mısır: 68, 69

Mızrakın (Abaza Beyi): 22

Mihriman Bey: (Çorum Sancakbeyi): 75

Mimalozalı Osman Bey (Kırşehirli Sancağı Mutasarrıfı): 75

Mir [°]Ali Derviş: 8

Miralay: 34, 55, 66

Mirza Ali Bey (İnallu Cemaati Reisi): 45, 46, 52

Moskov Çarı: 12, 41, 42, 52, 61, 62

Mufassal: 10, 17, 18, 21, 39, 45, 47, 51, 53, 54, 55, 58, 59, 61, 63, 68, 71, 72

Muhammed Kuluhan (=Mehmed Kulu Paşa) (Kâht Beylerbeyi) :6, 7, 8, 14, 31, 34

Muhammed Paşa (Nahçıvan Sancakbeyi): 12

Muharrir: 27

Muhassılık: 56, 57

Mukâta[°]: 47, 53, 54, 55

Murtaza Ali Bey (Kadı): 50

Mustafa Bey (Dergâh-ı Alî Kapıcıbaşı): 61, 62, 63

Mustafa Bey: (Hassa Silahşörü) : 42, 43

Mustafa Paşa (Erzurum Eyaletine Mutasarrıf, Gence Muhafızı, Şirvan Ser'askeri): 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 60, 62
Mustafa Paşa (Hemedan Muhafızı): 29
Mustafa Paşa (Tebriz canibi memuru): 39, 43, 45, 61, 62, 63, 64, 67
Mustafa Paşa (Van Muhafızı): 70
Mustafa Paşa (Van Valisi): 27, 28
Muşt-ı Kavvâsan: 2
Müşkâkî Aşireti: 39
Müşkin Nahiyesi: 39
Mütesellim: 13, 14, 18, 20, 25, 34, 38, 43, 51, 52, 56, 59, 65, 70

N

Nahçıvan: 6, 9, 10, 12
Nâib: 2, 22, 36, 40
Nevrûz: 24, 25
Nuh Bey (Malazgird Sancakbeyi): 20, 24, 25, 41
Nur Mehmed Paşa (Kars Beylerbeyi): 70

O-Ö

Ocaklık: 17, 18, 53
Of Nâhiyesi: 2,3
Ohur Karyesi: 3
Ondokuzuncu Abdullah Çorbacı (Dergâh-ı Ali Topçuları Zâbiti): 73
Ordu Nâhiyesi: 2
Osman Bey (Silahdar-ı Sadrazam): 56
Osman Paşa: (Eleşkird Sancakbeyi): 12
Osni Karyesi: 2
Ovacık Karyesi: 2
Ömer Paşa (Hüdâvendigâr Sancağı Mutasarrıfı): 75

P-R

Padar Taifesi: 26
Ramak Karyesi:2
Rankıği Karyesi:2
Receb Paşa (Divriği Sancağı Mutasarrıfı):59
Recep Paşazâde Ahmed (Ağçakal'a Sancağına Mutasarrıf): 7
Revan: 4, 6, 9,10, 19, 21, 23, 29, 31, 34, 37, 46, 47, 48, 53, 54, 55, 56, 57, 64, 68, 69, 70, 73, 75
Riştanzâde Muhammed Paşa (=Mehmed) (Maraş Beylerbeyisi) :4, 9,10, 12, 19, 23
Rize Nâhiyesi: 2
Rodos: 37, 38, 63
Rostom (Abaza Beyi): 22
Ruhi Mustafa (Defter-i Hakani Kâtibi): 53
Rumili: 37, 50, 52, 53, 54, 55, 56, 64, 68, 69
Rüstem Paşa (Karaman Mutasarrıfı): 75
Rüsûmât: 17, 53, 57, 61

S

Salih Paşa: (Karasi Sancağı Mutasarrıfı): 58, 60

Salyan: 61
Sancakbeyi: 38, 42
Sapgan (Şaki): 64
Sarıbey Karyesi: 2
Sekbanoğlu: 9
Seki (=Şeki): 26, 31, 58, 60, 63, 67, 73
Selim Bey (Kangırı Sancağı Mutasarrıfı): 35, 54
Semmur Nehri: 41, 42
Serhay Han (Şirvan Hanı): 19, 30, 31, 39, 45, 46, 50, 51, 52, 60, 61, 62, 63, 67, 68
Serhay Paşa: 8, 19
Seyyid Hüseyin Bey: (Malazgird Sancakbeyi): 12
Sığınak Eşkıyası: 6, 53, 55, 60, 63, 64, 65
Sikke: 73
Sirkasulu Karyesi : 2
Sivas: 2, 3, 5, 9, 11, 13, 18, 19, 20, 25, 28, 31, 32, 36, 38, 42, 49, 50
Sohum Kalesi: 22
Su muhîr Sancağı: 14
Sursaray Karyesi: 2
Süleyman Bey (Kapıcılar Kethüdası): 51, 62
Süleyman Ağa (Ulufeciyân-ı yemîn Ağası): 44
Süleyman Bey (Kapıcıbaşı): 63
Süleyman Bey: (Maliye Tezkirecisi): 43

Ş

Şahdağı Yaylağı: 62
Şahsunlu Eşkıyası: 27, 28, 29, 30, 39, 40, 45, 46, 50, 61
Şahvan: 23
Şahzâde Muzur İsmail: 31
Şam: 47
Şehzâde Tahmasb: 43
Şelve: 13, 19, 20, 24, 25
Şemâhî : 3,8,12,46,52,54,62,63
Şemkur: 31, 33, 38
Şehacı: 52
Şirvan: 3, 7, 8, 11, 12, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27, 30, 31, 41, 42, 43, 50, 51, 52, 54, 61, 62, 63

T

Tahmas Kulu Han: 67, 68
Tala: 26
Tebriz: 6, 9, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 35, 38, 39, 40, 42, 43, 45, 46, 52, 55, 61, 62, 63, 65, 67, 68, 70, 71, 72, 74
Tekâlif-i Şakka: 47
Tekelü Taifesi: 19, 21
Tekman: 12
Temlik: 49
Tercan-ı ʿUlya Nâhiyesi: 2
Tiflis: 2, 4, 5, 8, 14, 16, 17, 19, 21, 22, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 41, 43, 44, 48, 49, 50, 53, 54, 55, 56, 57, 64, 65, 66, 68, 70, 71, 75
Tokluca Karyesi: 9,10

Top Arabacısı: 64, 68, 69, 74, 75
Topçu: 14, 64, 68, 69, 75
Topkaraağaç Kalesi: 14, 21, 26, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 50, 56
Trabzon :2, 31, 34, 44, 65, 66, 71
Tuzluçay: 65

U-Ü

Ulûfe: 47
Ulufelü Mütferikagân: 64, 68, 69
Uşacık Dağı: 64
Üsküdar: 36, 37, 40, 42, 64, 68, 69

V-Y

Van: 27, 28, 30, 74, 75
Vukıyye: 19
Yarım Tepe: 61
Yatuh: 22
Yedi Tepe: 61
Yeniçeri Ocağı: 45
Yeniçeri Serdarı: 38, 42
Yurtluk Ve Ocaklık: 48
Yusuf Bey: (Tekman Sancakbeyi): 12
Yusuf Paşa (Çıldır Beylerbeyisi): 71

Z

Zâbit: 26, 27, 38, 43, 63, 70
Zârûşâd: 12
Zaryub Nâhiyesi: 6
Zûdehâre: 63

ÖZGEÇMİŞ

1979 yılında Tunceli'nin Çemişgezek ilçesinde doğdum. İlk ve ortaokulu Çemişgezek'te okudum. Lise tahsilimi İstanbul Zeynep Kâmil Sağlık Meslek Lisesi'nde tamamladım. 2002 yılında Fırat Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü dönem 2. si ve Fen-Edebiyat Fakültesi dönem 3. sù olarak mezun oldum. Aynı yıl Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans yapmaya hak kazandım. Yine aynı yıl Elazığ'ın Baskil İlçesi'nin Şituşığı-Güneşli İlköğretim Okulu'nda sınıf öğretmeni olarak göreve başladım. Halen Elazığ Çağlar-12 Eylül İlköğretim Okulu'nda görev yapmaktayım. Evli ve bir kız çocuğu annesiyim.